NİSAN 2021 SAYI: 23
FİYATI: 17 TL
AVRUPA FİYATI: 10 EURO
KKTC FİYATI: 22 TL

ISSN 2667-856X
9 772667 856009 >

Pandemi yılının
Z raporu

Z RAPORU

WWW.ZRAPORU.COM

Alaska'dan soğuk savaş rüzgarları

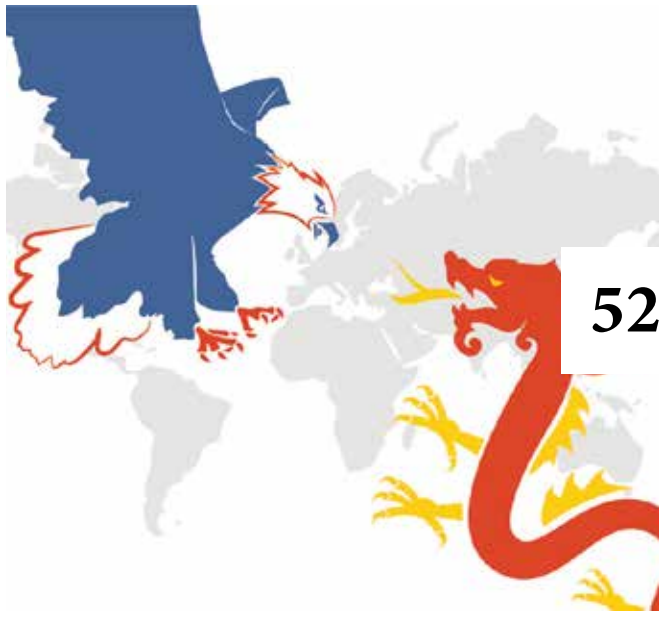
JEOPOLİTİĞİN KALBİ DOĞU AKDENİZ'DE ATIYOR

Küresel çip krizi üretimi zorluyor

Hemen her şey hibritleşiyor!

İŞ DÜNYASINDA MECBURİ BİRLEŞME DALGASI

İÇİNDE-KİLER NİSAN

52

ALASKA'DAN ESEN 'SOĞUK SAVAŞ' RÜZGARLARI

Yeni 'soğuk savaş'ın ete kemiğe bürünmesi şeklinde takvimlerde yer alacak bir dizi sıcak gelişme ve diplomasi hamlesi, Mart ayı boyunca tüm dünyanın gözleri önünde yaşandı. Canlı canlı tarihe şahitlik etmek diye nitelendirilebilecek gelişmeler silsilesinin zirvesi, 20 - 21 Ocak'ta Alaska'da gerçekleşen harareti yüksek ABD - Çin düellosu oldu. Bu sözlü düello, içinde bulunduğumuz yüzyılda yaşanacak jeopolitik güç mücadelesinin hızlandığını da açıkça ortaya koydu. Böylece ABD'de Joe Biden yönetimi, şüpheye yer bırakmayacak şekilde, stratejik önceliği Hint - Pasifik bölgesine verdiğini bir dizi diplomatik hamle ile dünyaya ilan etmiş oldu.

06 AYDAN KALAN
08 DÜNYA TURU
10 FOTO HABER
12 İŞ YAŞAM
14 TEKNOLOJİ
16 FİNANS
20 ŞİRKET
22 SEKTÖREL
138 PİYASANIN Z RAPORU
142 AJANDA
143 KİTAP

YAZARLAR

40 ALİ SAYDAM İnsanı 'kıymet' olarak görmeyenler kaybetmeye hazırlansınlar / 42 Prof. Dr. MURAT YÜLEK Ekonomik savaş ve ilaç sektörü / 48 Doç. Dr. KADİR TUNA Enflasyon hedeflemesi / 81 İBRAHİM ACAR Şirket iflaslarında risk büyüyor mu? / 86 Dr. MAMDOUH G. SALAMEH Petrol fiyatları 100 doları görür mü? / 106 PIERRE CHIARTANO Pandemi sonrası ekonomi / 113 ROBERT M. CUTLER Karabağ ateşkes anlaşması ve uygulanması / 118 Dr. MEHMET AKİF SOYSAL ABD ve Türkiye merkez bankaları arasındaki hedef farklılıkları / 123 Prof. Dr. OBIYATHULLA ISMATH BACHA "Başka alternatif yok" ve "her şey yükselişte" /124 Prof. Dr. AHMET ULUSOY Dünya yeniden Malthus tuzağına mı yakalandı? / 129 DIMITRIOS TRIANTAPHYLLOU Salgından kurtuluş / 132 SHURIAH NIAZI Hindistan'ın Batı Bengal eyalet seçimlerinde Müslümanlar belirleyici bir rol oynuyor / 144 AŞKIN BAYSAL Evrensel Temel Gelir üzerine

134

HONDA'NIN YÖNETİM FELSEFESİ

MUSTAFA ÖZEL

64

JEOPOLİTİĞİN KALBİ DOĞU AKDENİZ'DE ATIYOR

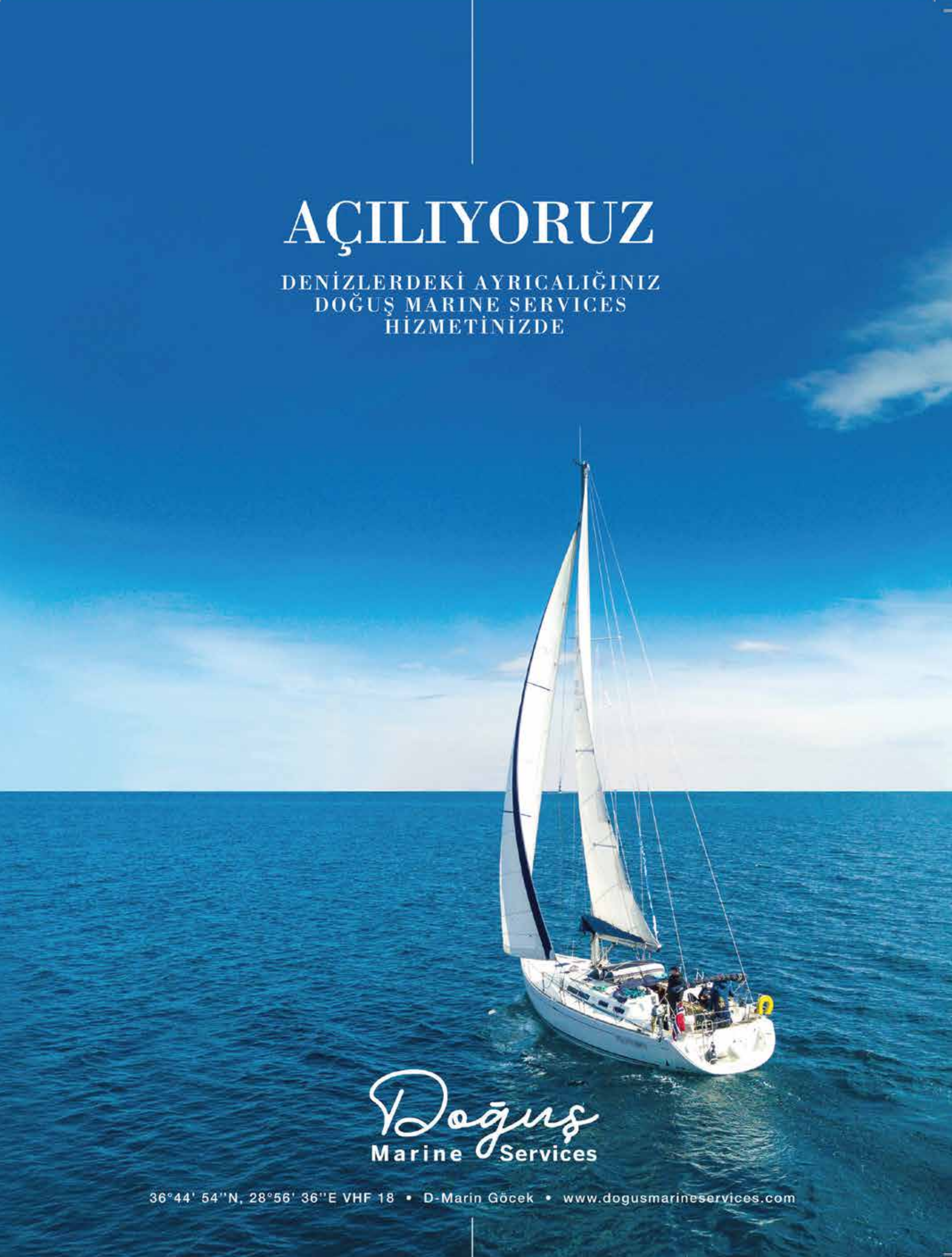
SONER OKUŞLUK

İNFO

91 RAKAMLARLA PANDEMİ YILI
112 RAKAMLARLA START-UP DÜNYASI
117 BUGÜNÜN TÜKETİCİSİ MARKALARIN VE PERAKENDECİLERİN BİLDİĞİNDEN FARKLI

AÇILIYORUZ

DENİZLERDEKİ AYRICALIĞINIZ
DOĞUŞ MARINE SERVICES
HİZMETİNİZDE

Doğuş
Marine Services

36°44' 54''N, 28°56' 36''E VHF 18 • D-Marin Göcek • www.dogusmarineservices.com

İÇİNDEKİLER

NİSAN

24
MERKEZ'DE ŞAHAP KAVCIOĞLU DÖNEMİ

26
FAİZSİZ KONUT VE TAŞITTA YENİ DÖNEM BAŞLADI

28
GETİR 'UNİCORN' OLDU

30
EURO'YU KURTARAN DRAGHI İTALYA'YI KURTARACAK!

32
TAYVAN'DAKİ KURAKLIK KÜRESEL ÇİP KRİZİNİ BÜYÜTTÜ

34
APPLE, HİNDİSTAN'DA İPHONE 12 MONTAJINA BAŞLADI

36
KABLOSUZ ELEKTRİK İLETİM HAYALİ YAKINDA GERÇEK OLABİLİR

38
GELECEKTE SAVAŞ VE BARIŞLARA, YAPAY ZEKA KARAR VEREBİLİR

44
EKONOMİK REFORMLARIN YOL HARİTASI

50
AB LİDERLER ZİRVESİ'NDEN 'TÜRKİYE İLE İŞ BİRLİĞİ' MESAJI ÇIKTI

60
BIDEN'IN ELİ 'CTRL+Z' TUŞUNDA

72
DOSYA: İRAN'DA KRİTİK SEÇİMLERE DOĞRU

78
CLUBHOUSE REKABETE BOĞULUYOR

82
MODİ'NİN EN ZOR SINAVI: HİNDİSTAN'DA BÜYÜK ÇİFTÇİ AYAKLANMASI

88
PANDEMİYLE GEÇEN KOCA BİR YILIN ARDINDAN

92
DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE: NORMALLEŞME TAKVİMİ NASIL İŞLEYECEK?

96
PORTRE: LULA DA SİLVA YENİDEN OYUNDA

98
ŞÖYLEŞİ: 'KARABAĞ'IN YENİDEN İNŞASINDA AKTİF ROL OYNAMAK İÇİN YATIRIMCILARIN YANINDAYIZ

100
HEMEN HER ŞEY HİBRİTLEŞİYOR!

108
PANDEMİ START-UP YATIRIMLARINI DURDURAMADI

114
BEYAZ PERDE TARİH Mİ OLUYOR?

120
EVRENSEL TEMEL GELİR YOKSULLUĞA AŞI OLUR MU?

126
İŞ DÜNYASINDA MECBURİ BİRLEŞME DALGASI

130
FARK HİKAYELERİ: DENİZDEKİ POTANSİYELİ ELEKTRİKLENDİRMEK

İmtiyaz Sahibi
Ketebe Kitap Ve Dergi Yayıncılığı A.Ş. Adına Mustafa Albayrak

Yazı İşleri Müdürü
Aşkın Baysal

Editörler
Mehmet Ali Doğan
Kadriye Nilgün Tunçsiper
Duygu Bulkan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Burhan İstenci

Yayın Kurulu
Ömer Bolat
Ali Saydam
Ahmet Ulusoy
Murat Yülek
Hatice Karahan
İbrahim Acar

Kreatif Direktör
Harun Tan

Grafik Tasarım
Gökay Yılmaz

Fotoğraf
Sedat Özkömeç

Reklam
Reklam Genel Müdürü
Abdullah Hanönü
Reklam Genel Müdür Yardımcısı
Ziya Kadam

Reklam Rezervasyon
+90 212 467 65 65

Abone Satış Dağıtım
Satış Pazarlama
Abone ve Dağıtım
0212 467 67 17
Birlikte Dağıtım A.Ş.
www.birlikte.com.tr

Basım
Matsis Matbaa Hizmetleri
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Sefaköy / İSTANBUL
0212 624 21 110
www.matbaasistemleri.com

Kurumsal Dağıtım
Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Samandıra, İstanbul
0216 585 90 00
www.turkuvazmatbaacilik.com

İletişim – Yönetim Yeri
Maltepe Mah. Fetih Cad. No: 6
Topkapı - Zeytinburnu / İstanbul
0212 467 65 12

Her Hakkı Mahfuzdur. Dergideki Yazı, Fotoğraf ve Diğer Görsellerin Izin Alınmadan veya Kaynak Gösterilmeden Her Türlü Ortamda Çoğaltılması Yasaktır.

Aydem
yenilenebilir
enerji

Yenilenebilir enerjinin geleceği **Türkiye'nin geleceği**

Hayat için enerji

Türkiye'nin dört bir yanına yayılan, 1.020 MW kurulu güce sahip 25 modern enerji santralimizle, sürdürülebilir bir dünya için su, rüzgâr, jeotermal ve çöp gazı kaynaklarından yenilenebilir enerji üretiyoruz.

Türkiye'nin sadece %100 yenilenebilir kaynaklardan enerji üreten en büyük şirketi olmaktan durur duyuyoruz!

aydemyenilenebilir.com.tr

AYDAN KALAN

"GÖÇMENLERE NET BİR ŞEKİLDE ŞU MESAJI VEREBİLİRİM: BURAYA GELMEYİN. ŞEHRİNİZİ, KASABANIZI YA DA TOPLUMUNUZU BIRAKMAYIN.

ABD BAŞKANI JOE BIDEN'IN MEKSİKA SINIRINDA SAYISI ARTAN GÖÇMELER İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

606

MİLYON TL

EBA İÇİN HARCANAN MİKTAR (2020)

"TÜRKİYE'NİN GÜNEYDE SURİYE VE IRAK İLE SINIRLARI VAR. BU BÖLGELERİN GÜVENLİĞİNİ TÜRKİYE ÜSTLENİYOR.

NATO GENEL SEKRETERİ JENS STOLTENBERG'İN AVRUPA GÜVENLİĞİ KONUSUNDA AÇIKLAMASI

2.5

MİLYON DOLAR

TWITTER KURUCUSU JACK DORSEY'İN İLK TWEET'İNİN AÇIK ARTTIRMADA SATILDIĞI DEĞER

%**30**

2016-2020 DÖNEMİNDE TÜRKİYE'NİN SAVUNMA SANAYİSİ İHRACATI ARTIŞ

%**9.5**

65 YAŞ ÜSTÜ VATANDAŞLARIN NÜFUSA ORANI (2020)

"10 SENE İÇİNDE TOPLANTILARA 'IŞINLANARAK' GİDECEKSİNİZ

MARK ZUCKERBERG'İN SANAL GERÇEKLİK İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

Türkiye'nin ASELSAN'ı Var

ASELSAN Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı'nın bir kuruluşudur.

Güven Veren Teknoloji | aselsan

DÜNYA TURU

MEHMET ALİ DOĞAN

NORVEÇ

DEVLET EMEKLİLİK FONU 150 PETROL ŞİRKETİNİ ELDEN ÇIKARACAK

Norveç hükümeti, beklenen parlamento onayına tabi olarak, milli ekonomide petrol fiyatı riskini azaltmak için harekete geçti. Bu amaçla, 1 trilyon ABD Dolarlık (889,3 milyar Avro) devlet emeklilik fonu Global'in (GPFG), petrol ve gaz arama ve üretiminde faaliyet gösteren yaklaşık 150 şirketi elden çıkarma kararı aldı. Bu tedbirin çeşitlendirme ile ilgili olduğu ve hükümetin mevcut petrol politikasını değişmediğini kaydedildi. İsmi açıklanmayan bir yetkili, "Amaç, ortak servetimizin kırılganlığını önlemek amacıyla kalıcı petrol fiyatı düşüşü sağlamak. Maliye Bakanı Siv Jensen bu nedenle, geniş kapsamlı bir enerji şirketi satmaktansa, petrol ve doğalgazı araştıran ve üreten şirketleri satmayı daha doğru buluyor" dedi. Karar, Kasım 2017'de Norges Bank'tan alınan tavsiyelere dayalı bir değerlendirmeden sonra verildi.

FİNLANDİYA

DÖRT YILDIR ÜST ÜSTE 'DÜNYANIN EN MUTLU ÜLKESİ'

Gallup Dünya Anketi'nin yıllık listesinde, Finlandiya dört yıl üst üste birinci oldu. Finlandiya'yı İzlanda, Danimarka, İsviçre ve Hollanda izledi. ABD listede 14'üncü sırada, Britanya ise 18'inci sırada yer aldı. Bu yılın "Dünya Mutluluk Raporu" geçmiş yıllardan farklı şekilde hazırlandı. Araştırmacalar pek çok ülkede koronavirüs kısıtlamaları nedeniyle yüz yüze görüşme gerçekleştiremedi. Araştırmanın odağında "iyi olma hâli" ve koronavirüs salgını faktörleri yer aldı. Rapor ülkelerin gayri safi yurt içi hasılası, yaşam beklentisi, sosyal destek, özgürlük, yozlaşmışlık seviyesi gibi faktörleri inceliyor.

AVRUPA BİRLİĞİ

AB, İNGİLTERE'Yİ CEBELİTARIK'TAKİ VERGİ MUAFİYETLERİ NEDENİYLE DAVA ETTİ

AB Komisyonu, İngiliz denizaşırı toprağı olan Cebelitarık'ta şirketlere sağlanan yaklaşık 100 milyon euroluk vergi muafiyetlerinin tahsil edilmemesi nedeniyle Avrupa Adalet Divanı'nda yasal süreç başlatıldığını açıkladı. Açıklamada, Cebelitarık'taki söz konusu kurumlar vergisi muafiyetlerinin İngiltere'nin AB üyesi olduğu 2011-2013 yıllarını kapsadığı belirtilerek, AB Komisyonu'nun 2018 yılında bu uygulamayı kamu destek kurallarına aykırı bularak faydalananlardan tahsil edilmesi kararı aldığı kaydedildi. AB'nin 2019 yılında Cebelitarık yetkililerine karar hakkında bilgilendirme yaptığı ifade edilen açıklamada, tahsilatın hızlı yapılması gerektiğine dikkat çekildiği de bildirildi. Açıklamada, üzerinden 2 yıl geçmesine rağmen tahsilatın sadece küçük bir kısmı yapıldığı için yasal süreç başlatıldığı belirtildi.

HİNDİSTAN-PAKİSTAN

KEŞMİR İHTİLAFINDA ‘MUTLAK RİAYET’ ANLAŞMASI

Hindistan ve Pakistan’ın 1947’de bağımsızlıklarını kazanmalarının ardından iki ülke arasında çözülemeyen bir mesele olarak kalan Keşmir’in hangi ülke toprakları içerisinde yer alması gerektiğine dair sorun, 70 yıldan fazla bir süre geçmiş olmasına rağmen çözülemedi. Doğrudan veya dolaylı oluşturduğu gerginlikler sebebiyle 4 defa savaş çıkmasına ve binlerce kişinin hayatını kaybetmesine neden olan Keşmir sorunu, iki ülke için en önemli konuların başında geliyor. İki ülke geçen ay, ihtilaflı Keşmir sınırındaki ateşkese, tüm mutabakat ve anlaşmalara “mutlak riayet edilmesi” konusunda anlaşmaya vardı. Pakistan Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Kamar Cavid Bacva, “Geçmişi gömmenin ve ileriye hareket etmenin zamanı geldi” dedi. Bacva, Pakistan’ın Hindistan ile tüm sorunlarını diyalog yoluyla çözmeye hazır olduğunu ifade etti.

ÇİN

TESLA MARKA ARAÇLAR İÇİN ASKERİ TESİSLERE GİRİŞ YASAĞI

Çin ordusu, Tesla’nın araçlarındaki kameralarla askeri tesislerden “hassas veri” toplanabileceği endişesiyle bu araçlara giriş yasağı getirdi. Askeri yetkililere gönderilen emirde, “Tesla’nın araçlarındaki çok yönlü kameralar ve ultrasonik sensörlerin bazı yerleri ifşa edebileceği ve askeri bilgilerin güvenliğini sağlamak için söz konusu araçların ordunun tesislerine girişinin yasaklandığı” kaydedildi. Emirde, Tesla marka araç sahiplerinin otomobillerini askeri mülklerin dışına park etmeleri tavsiye edildi. Tesla’nın araçlarının, park etme ve tam otomatik sürüş sistemine yardımcı olmak için araç içinde ve dışında çok sayıda kamerası bulunuyor.

JAPONYA

TOKAİ 2 NÜKLEER SANTRALİNİN FAALİYETLERİ DURDURULDU

Mito Bölge Mahkemesi, İbaraki’nin Pasifik Okyanusu kıyısında konuşlu Tokai 2 nükleer tesisinin faaliyetlerini geçici olarak durdurdu. Hakim Maeda Eiko, santralin halihazırdaki tahliye planlarına ilişkin, “Elde edilebilir tahliye planları ile afet risk sistemlerinin uygulanabilirliği tartışmalıdır.” ifadesini kullandı. Tesisin 30 kilometre yarıçapında 940 bine yakın kişinin yaşadığına dikkati çeken Maeda, yakın çevredeki belediyelerin bölgesel tahliye planlarının geliştirilmesi gerektiğini bildirdi. Maeda, “Halihazırdaki durum, çevre bölgelerde yaşayanların kişisel haklarını ihlal edebilecek somut tehlike oluşturuyor.” dedi. Ticari olarak 1978’de çalışmaya başlayan Tokai 2 santrali, Japan Atomic Power (JAPC) firması bünyesinde bulunuyor. JAPC kararı temyize götüreceğini açıkladı.

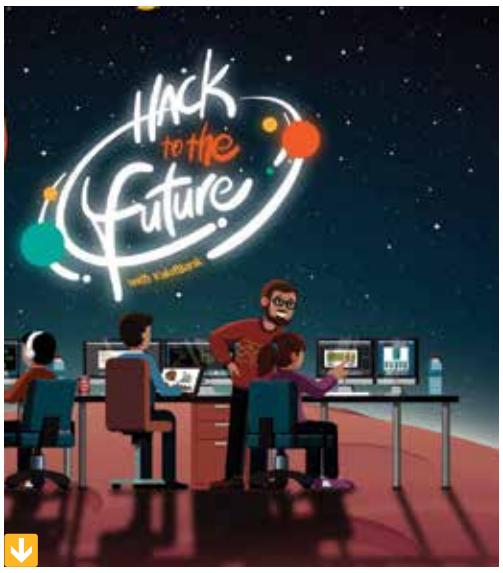
FOTO HABER

Dünya ticaretinde damar tıkanıklığı

ULUSLARARASI DENİZ TİCARETİNİN YAKLAŞIK YÜZDE 10'UNU GERÇEKLEŞTİREN VE DÜNYANIN EN YOĞUN SU YOLLARINDAN BİRİ OLAN MISIR'IN SÜVEYŞ KANALI'NDA GEMİ GEÇİŞ TRAFİĞİ DURDU. PANAMA BANDIRALI 'EVER GİVEN' ADLI 400 METRE UZUNLUĞUNDA, 59 METRE GENİŞLİĞİNDE VE 224 BİN TON AĞIRLIĞINDAKİ KONTEYNER GEMİ, ŞİDDETLİ RÜZGAR NEDENİYLE KARAYA OTURMASI ÜZERİNE KANAL TRAFİĞE KAPANDI. SÜVEYŞ KANALI'NIN KAPANMASINA NEDEN OLAN DEV YÜK GEMİSİNİN YÜZDÜRÜLMESİ İÇİN YÜKÜNÜN BOŞALTILMASININ GEREKEBİLECEĞİ VE BUNUN DA HAFTALAR ALABİLECEĞİ BELİRTİLİYOR. DÜNYANIN EN ÖNEMLİ TİCARET GEÇİŞ YOLLARINDAN BİRİ OLAN SÜVEYŞ KANALI'NI YILDA YAKLAŞIK 19 BİN GEMİ KULLANIYOR. KANALIN TIKANMASI, GEMİ TRAFİĞİNİ GÜNDE 9,6 MİLYAR DOLAR DURDURDU. KANAL, YAPILAN ÇALIŞMALAR SONUCUNDA, 29 MART'TA YENİDEN AÇILDI.

İŞ YAŞAM

VAKIFBANK, GENÇLERİ İKİNCİ KEZ GELECEĞİ KODLAMAYA ÇAĞIRIYOR

Bankanın düzenlediği “Hack to the Future” etkinliği, 20-21 Mart 2021’de online olarak gerçekleştirdi. VakıfBank Genel Müdürü Abdi Serdar Üstünsalih, “Değişim dönüşüm yaklaşımını benimseyerek müşteri talep ve ihtiyaçlarına yenilikçi çözümler geliştirmek için çalışan bir banka olarak, bu uğurda gençleri olmazsa olmaz gücümüz olarak görüyoruz. Bu nedenle gençlerle iletişimimizi sıkı tutuyoruz. İnanıyorum ki bu hackathon da hem gençlere hem sektöre yararlı olacak fikirler göreceğiz” değerlendirmesinde bulundu.

ATAMALAR

■ Burcu Şenel, HSBC Yeni Zelanda CEO’su olarak atandı.

■ Anadolu Sigorta’da Genel Müdür Yardımcılığı görevi için iki ayrı atama gerçekleşti. Şirkette Teftiş Kurulu Başkanı Dr. İbrahim Erdem Esenkaya ile Kurumsal Strateji ve Performans Yönetimi Başkanı Kerem Erberk, Genel Müdür Yardımcısı olarak atandı.

■ Hakan Yıldırım Sanko Enerji CEO’su oldu.

■ Tchibo Türkiye Mağazalar ve Operasyon Direktörlüğü görevini yürüten Hasan Ulutürk, Tchibo Türkiye Genel Müdürü oldu.

■ Samsung Electronics Türkiye’de Kurumsal Satış Direktörlüğü’ne Tuğbay Aşkın getirildi.

■ Baymak’ta Dijital Dönüşüm Kıdemli Müdürlüğüne Derya Günsel atandı.

■ Atlas Copco Global’in tecrübeli ismi Nuri Köse, Türkiye Atlas Copco Kompresör Tekniği Genel Müdürü olarak atandı.

■ Peynir sektörünün önde gelen markalarından Ekici’de, iki önemli üst düzey pozisyona kadın yöneticiler getirildi. Filiz Özşahin Fabrika Direktörü, Elif Perihan Kahveci ise Mali İşler Direktörü olarak atandı.

KISA KISA

■ Metro Türkiye’nin eğitmenler için coğrafi işaretli ürünler eğitimi mart ayında da devam etti.

■ QNB Finansbank ve Habitat Derneği iş birliğiyle gerçekleştirilen Scratch Cup 2021, 10 ekipten 23 çocuğun katılımıyla gerçekleşti.

■ Yıldız Holding ve TURMEPA iş birliğiyle 4. kez düzenlenen “Sabri Ülker Çevre Ödülü”nü insansız hava aracıyla havadan tohum topu atışları gerçekleştirebilen “ecoDrone projesi” kazandı.

■ Renault Mais ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki teknik eğitime desteğe yönelik yeni iş birliği kapsamında, 15 farklı ilde 16 adet Fluence ZE marka otomobil bağışına ilişkin protokol imzalandı.

■ Kuveyt Türk, prestij eserler serisine, araştırmacı-yazar İbrahim Ethem Gören tarafından yapılan 240’ın üzerinde mülakat ve yazıyı barındıran “Sanatın ve Sanatkarın İzinde” kitabını ekledi.

OTİZM FARKINDALIK AYI NİSAN’DA ‘MAVİYE IŞIK YAK’ILIYOR

Kamuoyunun dikkatini otizme çekmek adına bütün dünyada desteklenen Mavi Işık Yak kampanyasının (Light It Up Blue) Türkiye elçisi olan Tohum Otizm Vakfı, tüm Türkiye’ye “Otizme Mavi Işık Yak” çağrısı yaptı. 2 Nisan Salı günü tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de Kız Kulesi, köprüler, önemli devlet binaları gibi ikonik binalar mavi ışıkla aydınlatılıyor, süper lig müsabakalarında “otizme mavi ışık yakĞ pankartları açılıyor ve insanlar mavi giyip, sosyal medya hesapları üzerinden #otizmemaviişıkyak etiketi ile otizmle ilgili mesajlar vererek otizmin farkında, onların yanında olduklarını ifade ediyorlar. Bilindiği üzere 2 Nisan tarihi, Birleşmiş Milletler tarafından “Otizm Farkındalık Günü”, Nisan ayını ise “Otizm Farkındalık Ayı” olarak deklare edildi.

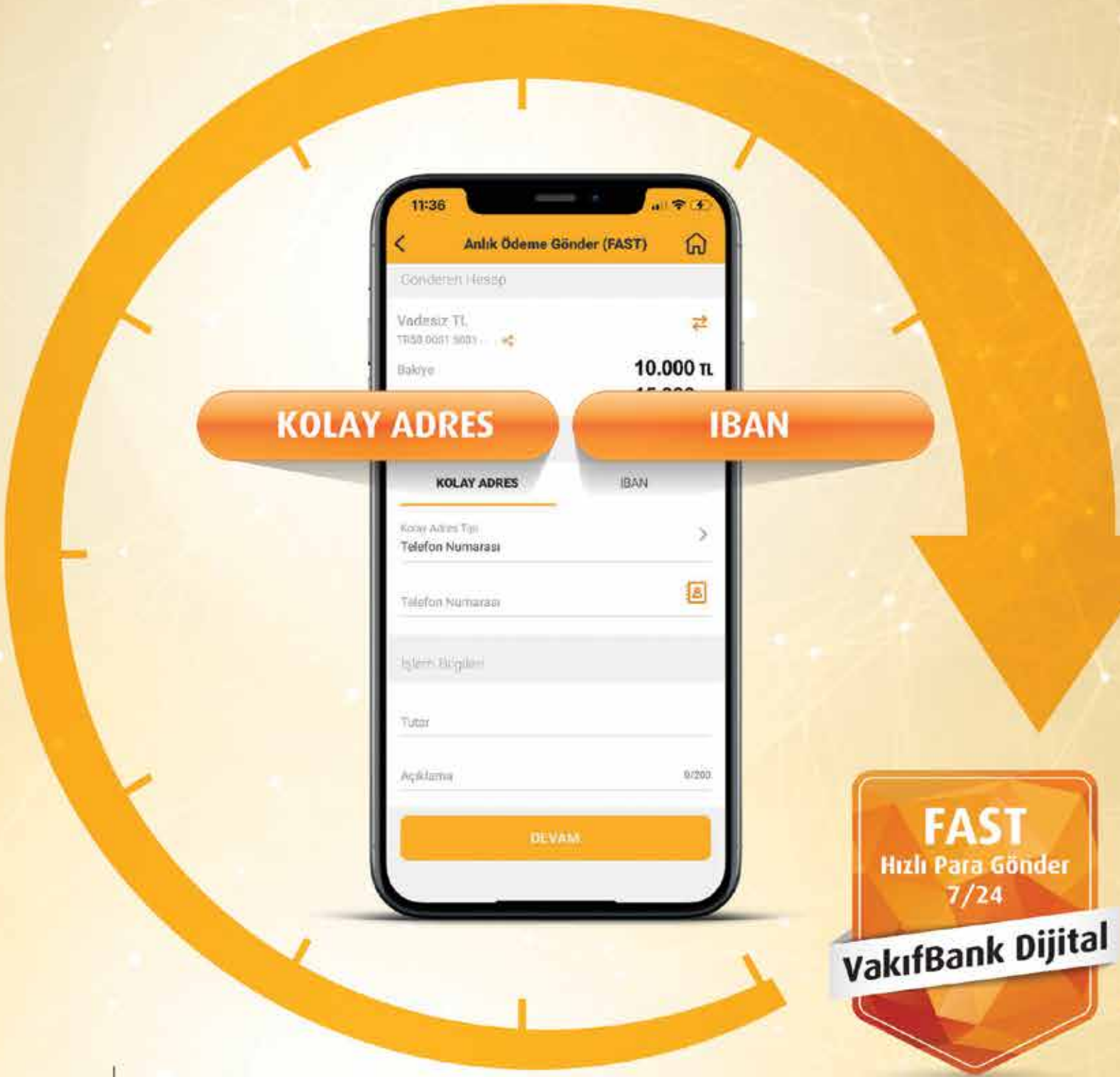
GÜBRETAŞ, HATAY’DA 11 BİN 11 FİDAN DİKTİ

Bugüne kadar Konya ve Şile’de hatıra ormanları oluşturan Gübretaş, son olarak Hatay’da 11 bin 11 fidanı toprakla buluşturdu. Gübretaş Genel Müdürü İbrahim Yumaklı, “İlk olarak İskenderun’a dikilen bu (Gübretaş) ağacın dalları, son yıllarda gerçekleştirdiği yurt dışı yatırımlar ve yaptığı ihracatla dünyaya da uzanmış durumdadır. Türkiye genelinde dikilen ağaç sayımızı, gelecek yıllarda 100-200 binlere çıkarmayı hedefliyoruz” diye konuştu.

VakıfBank'ta FAST ile para göndermek çok kolay

Kolay Adres ya da IBAN'la 7/24 dilediğiniz kişiye dilediğiniz anda para gönderebilirsiniz.

VakıfBank, daima seninle.

FAST
Hızlı Para Gönder
7/24
VakıfBank Dijital

fast | #dijitalkolaylaştırır

444 0 724 | vakifbank.com.tr

VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

/vakifbank

TEKNO-LOJİ

BAŞARSOFT'TAN DEPREM RİSKİNİ ÖLÇEN UYGULAMA

Başarsoft'un geliştirdiği DepremRiskim isimli mobil uygulama, binaların depreme karşı yüksek riskli mi yoksa düşük riskli mi olduğunu raporluyor. Başarsoft CEO'su Alim Küçükpehlivan, "Umut edilir ki; gerçekleştirdiğimiz bu uygulama vatandaşlarımızın depreme karşı daha hazırlıklı olmalarına ve depremden etkilenen vatandaşlarımızın sayısının azalmasına katkı sağlar" dedi. DepremRiskim uygulaması Amerikan Federal Acil Durum Yönetim Ajansının FEMA-154- Potansiyel Deprem Tehlikeleri için Binaların Hızlı Görsel Değerlendirme standartlarına dayalı olarak geliştirildi. Değerlendirme için gerekli olan sismik bölgeleme ise 2018 yılında Resmi Gazete'de yayınlanan Türkiye Deprem Tehlike Haritası verilerine göre oluşturuldu.

REALME, İLK 108 MP KAMERASINI TANITTI

Dünyanın en hızlı büyüyen akıllı telefon markası realme, yakında piyasaya sunulacak realme 8 serisinde kullanılacak ilk 108 MP kamerasını tanıttı. Daha keskin fotoğraf kalitesi, dünyanın ilk "tilt-shift" (perspektif düzeltme) ve "Starry" zaman atlamalı video ve yeni portre filtreleriyle realme 8 serisi trendleri belirleyerek fotoğrafçılık alanında öncü olacak. realme 8 Pro, birincil kamera olarak 12.000 x 9.000 piksel ve 1/1,52" genişliğe sahip Samsung'un 108 megapiksellik HM2 sensörünü kullanıyor. Daha büyük tek piksel boyutu sayesinde artık daha iyi bir görüntü kalitesi hayal olmaktan çıkıyor.

CANON'DAN YOUTUBE'A CANLI YAYIN İMKANI SUNAN FOTOĞRAF MAKİNASI

Canon, yüksek kaliteli fotoğraf makinesi ekipmanına yönelik artan talebe cevap verebilmek için ürettiği, ödüllü EOS M50 modelinin takipçisi niteliğindeki EOS M50 Mark II'yi tanıttı. EOS M50 Mark II, Instagram ve YouTube gibi sosyal medya kanallarında bir adım öne çıkaracak özellikleri ve çarpıcı görüntü kalitesiyle dikkat çekiyor.

KALE ALARM'DAN İKİ YENİ ÜRÜN

Kale Alarm bünyesindeki Kale Kamera Sistemleri'nin, dijitalleşen dünyanın fonksiyonel güvenlik ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilen iki inovatif ürünü; Kale 360 ve Kale Mini Kamera tüketicilerle buluştu. Hassas hareket algılama ve anlık bildirim özellikleriyle öne çıkan Kale 360 Kamera ve 10 metreye kadar gece görüşüyle dikkat çeken kablosuz Kale Mini Kamera, her an her yerde mobil olarak kontrol edilebiliyor.

TEK BİLGİSAYARLA 10 FARKLI BAĞLANTI İMKANI

Global mobil aksesuar markası Mcdodo, Türkiye'de ürün gamını genişleterek büyümeye devam ediyor. Metro İletişim Aksesuarları güvencesiyle, hayatı kolaylaştıran teknolojik aygıtları; yenilikçi ve dayanıklı tasarımlarla tüketiciyle sunan Mcdodo'nun '10'u bir arada çoklayıcı adaptörleri', tek bilgisayarda aynı pek çok iş yapma imkanı sunuyor. MacBook'larda tek girişle HDMI, USB, VGA, PD100W, Gigabit LAN, TF Card Slot ve SD Card Slot özelliklerini bir arada topluyor. Bu ürünlerin başında gelen çoklayıcı hub'larıyla oldukça iddialı olan Mcdodo, 5'li 6'lı 8'li 10'lu girişlere sahip olan farklı seçenekleriyle, farklı ihtiyaçlara hitap ediyor.

İŞ SANAT MÜZİK

24 NİSAN 2021 20.30

FERHAT GÖÇER

ETKİNLİKLERİMİZİ SEZON BOYUNCA SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZDAN VE İNTERNET SİTEMİZDEN ÜCRETSİZ İZLEYEBİLİRSİNİZ.

/ issanat | issanat.com.tr

BORSA İSTANBUL'DA YENİ GENEL MÜDÜR DR. KORKMAZ ERGUN OLDU

2019 yılının Ekim ayında genel müdür olarak atanan Hakan Atilla'nın 8 Mart'ta görevinden istifa etmesiyle boşalan koltuğa oturan isim. Borsa İstanbul'da Genel Kurulu sonrasında belli oldu. Genel müdürlük görevine Kotasyondan sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Korkmaz Ergun getirildi. Dr. Korkmaz Ergun, Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nde 1997 yılında tamamladı. Ergun, aynı yıl Borsa İstanbul'da çalışma hayatına başladı. Yüksek lisansını ve doktorasını Marmara Üniversitesi İktisat Anabilim Dalında tamamladı. 24 yıllık Borsa ve Sermaye Piyasaları tecrübesine sahip olan Ergun, çok sayıda şirketin halka arzının değerlendirilmesi ile işlem gören şirketlerin incelenmesini ve piyasa faaliyetlerini yönetti.

ALBARAKA TÜRK VARLIK KİRALAMA ŞİRKETİ KURDU

Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nin yayınladığı verilere göre, 2020 yılında yaklaşık 13 milyar TL tutarındaki kira sertifikası ihraç hacmi ile en çok kira sertifikası ihraç eden banka olan Albaraka Türk, 2020 yılında başlatmış olduğu varlık kiralama şirketi kuruluş sürecini başarıyla tamamladı. Albaraka Türk Genel Müdürü Melikşah Utku, "Albaraka Türk olarak şirketlerin alternatif kaynak arayışına çözüm getirmek amacıyla geleneksel finansman desteği ve diğer ürünlerimizin yanı sıra kira sertifikası ihraçlarında edindiğimiz tecrübeyi, fona ihtiyacı olan reel sektör şirketlerine aktararak, şirketlerin sermaye piyasalarına erişiminde köprü görevi üstlenmeyi hedefliyoruz" dedi.

ZİRAAT BANKASI'NIN YENİ GENEL MÜDÜRÜ ALPASLAN ÇAKAR

Ziraat Bankası Genel Müdürlük görevine Alpaslan Çakar atandı. 15 Temmuz 2011 tarihinden beri Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü görevini yürüten Hüseyin Aydın, Bankanın 26 Mart tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurulu sonrası görevini, Ziraat Bankası'nın Ankara'daki Tarihi Genel Müdürlük Binası'nda Alpaslan Çakar'a devretti. Alpaslan Çakar Bankanın Perakende Bankacılık Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütüyordu. Alpaslan Çakar, 1995 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu ve 1996 yılında Ziraat Bankası'nda Müfettiş Yardımcısı olarak meslek hayatına başladı. Çakar, 2010'dan buna Bireysel Bankacılık, Operasyonel İşlemler, Dağıtım Kanalları Yönetimi ve Ödeme Sistemleri alanlarında Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapıyordu. Öte yandan Hüseyin Aydın'ın Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü devretmesinden dolayı Türkiye Bankalar Birliği (TBB) yönetim kurulu başkanlığı da boş kaldı. TBB başkanlığına yeniden kamu bankalarından birinin yöneticisinin getirileceği belirtiliyor.

MURAK AKŞAM, TÜRKİYE FİNANS'IN 'ASALETEN' YENİ GENEL MÜDÜRÜ OLDU

Türkiye Finans Katılım Bankası'nın 2020 yılı Şubat ayından itibaren Genel Müdür Vekilliği görevini başarıyla yürüten Murat Akşam, Genel Müdürlük görevine asaleten atandı. Yaklaşık 25 yıllık bankacılık sektörü deneyimi olan ve Mayıs 2017'de Türkiye Finans Ticari Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı olarak göreve başlayan Akşam, 21 Şubat 2020'den bu yana mevcut görevine ek olarak, bankanın Yönetim Kurulu Üyeliğini ve Genel Müdür Vekilliğini de yürütüyordu. İstanbul Teknik Üniversitesi İşletme Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan Murat Akşam, bankanın Yönetim Kurulu Üyesi olarak da görevine devam ediyor.

BU RAMAZAN TEMASI AZALTACAK ÇÖZÜMLER MULTIGIFT'TE.

Çalışanlarınıza koli yerine MultiGift'le
Trendyol, A101 ve CarrefourSA'da geçerli dijital kod verin,
ihtiyaçlarına göre ve temassız alışveriş yapsınlar.

444 87 36
multinet.com.tr

multigift

FİNANS

TÜRKİYE KATILIM BANKACILIĞI STRATEJİ BELGESİ GÜNCELLENDİ

Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) 2015 yılında hazırlanan Türkiye Katılım Bankacılığı Strateji Belgesi'ni oluşan ihtiyaç doğrultusunda 2025 yılı öncesinde güncelledi. Türkiye Katılım Bankaları Birliği'nden (TKBB) yapılan açıklamada, katılım bankacılığının sağlıklı ve sürdürülebilir şekilde gelişmesi misyonunda, günümüz bankacılık koşullarının değişimi ve yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının bankacılık sektöründe kurumsal/bireysel müşteri davranışlarında yarattığı değişiklikler dikkate alınarak, TKBB'nin Katılım Bankacılığı Strateji Güncelleme Raporu (2021-2025) hazırlama ihtiyacı oluştuğu kaydedildi.

ALBARAKA TÜRK 'EN İYİ GİRİŞİMCİ DOSTU BANKA' SEÇİLDİ

Türkiye'nin ilk Katılım Bankası Albaraka Türk; inovasyon vizyonu, start-up'larla yaptığı işbirlikleri ve girişimcilere sağladığı desteklerle, Dünya Melek Yatırımcı Forumu (WBAF) kapsamında düzenlenen Dünya Mükemmellik Ödülleri'nde "En İyi Girişimci Dostu Banka" ödülüne layık görüldü.

AÇIK BANKACILIKTA 2021 UYUM YILI OLACAK

Mastercard Türkiye Banka İlişkileri Başkan Yardımcısı Hüsnü Avşar Gürdal, açık bankacılığın, doğası gereği iş birlikteliklerini mümkün kılan ve motive eden bir dönüşüm olduğunu, proaktif firmaların rekabette öne geçeceği bir dönem olacağını belirterek, "Aynı zamanda kompleks bazı akışları açık bankacılık hayata geçiriyor; veri işleme, veri zenginleştirme, kredilendirme, uyum, kullanıcı izin yönetimi gibi konularda tüm paydaşlar yeni akışlar tasarlayacak ve dış kaynak firmalardan desteğe ihtiyaçları olacak. Fırsat alanları ve açıklar tespit edilerek hizmet gamlarında genişlemelere gitmek için doğru bir zaman" diye konuştu.

SALGIN İLE BİRLİKTE SAĞLIK SİGORTALARINA İLGİ ARTTI

Anadolu Sigorta Genel Müdürü Mehmet Şencan, salgın sebebiyle sağlık sigortalarına yönelik ilginin arttığını belirterek, "2019 yılında 8 milyar TL civarında olan sağlık branşı sektör prim üretimi, 2020 yılında yüzde 21 artarak 10 milyar TL'ye ulaştı. Daha uygun primli alternatif olan Tamamlayıcı Sağlık Sigortası üretimindeki yüzde 52'lik artışın da bu değişimde önemli bir payı bulunuyor. Sektör verileri, salgın sonrasında da sağlık branşının öne çıkacağına işaret ediyor" dedi.

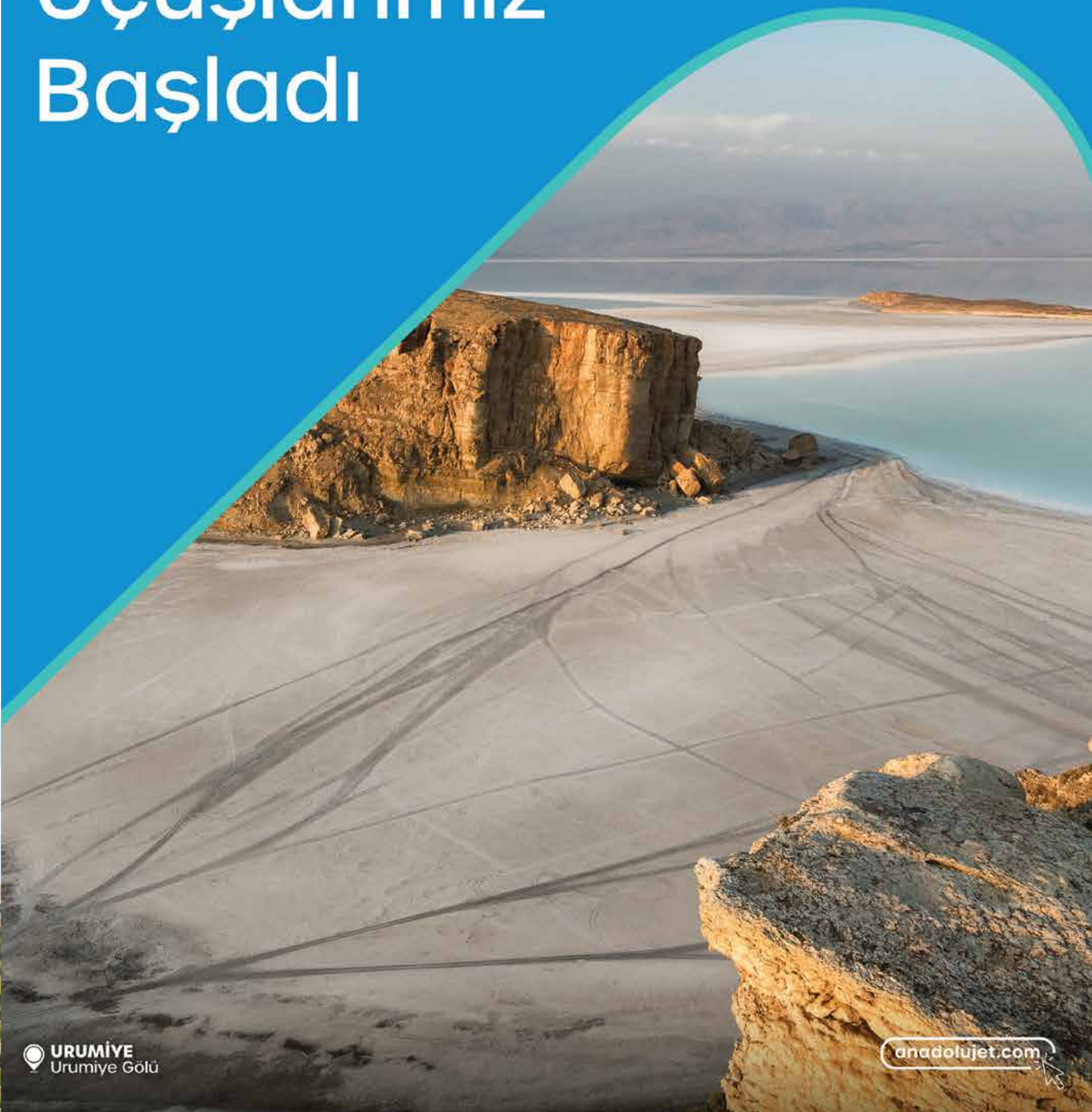
VAKIF KATILIM İKİNCİ KEZ 'YILIN EN İTİBARLI KATILIM BANKASI'

Marketing Türkiye ve Akademetre iş birliğiyle düzenlenen "The ONE Awards Bütünleşik Pazarlama Ödülleri"nde Vakıf Katılım, katılım bankacılığı alanında "Yılın En İtibarlısı" ödülünün sahibi oldu. Vakıf Katılım Genel Müdürü İkram Göktaş, "'Yılın En İtibarlı Katılım Bankası' ödülüne layık görüldüğümüz için çok mutluyuz. Sektörümüzün en genç üyelerinden biri olmamıza rağmen kısa sürede çok önemli çalışmalar gerçekleştirdik. Pandemi döneminde üstün bir performans sergileyerek, özellikle dijital kanallar üzerinden yürüttüğümüz çalışmalarımıza hız verdik, uzaktan da olsa bize ihtiyaç duyan kimseyi yalnız bırakmadık" dedi.

ANADOLUJET
A TRADEMARK OF TURKISH AIRLINES

İstanbul-Urumiye Uçuşlarımız Başladı

ŞİRKET

ANT YAPI MİRNY UÇAK TERMİNALİ'Nİ İNŞA EDECEK

Uluslararası alanda en çok iş yapan 100 müteahhitten biri olan Ant Yapı, Rusya'da Yakutistan Bölgesi'nin Mirny şehrinde, Mirny Uçak Terminali'nin inşaatına başladı. Değerli madenler tarafından zengin olan ancak ulaşım açısından oldukça zor bir bölgede yer alan Mirny şehri için hayati önem taşıyan Mirny Uçak Terminali, 3 kilometre uzunluğa sahip kalkış pistleri, 2.86 metre yapay pisti ve farklı sınıf uçaklar için 18 araçlık park yeri apronuyla bölgede önemli bir boşluğu dolduracak. Ant Yapı Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Okay, "İlk olarak Rusya'nın tek özel havalimanı olan Demodedevo Havalimanını tamamladık. Geçen yılın son aylarında ise Novosibirsk'de bulunan ve çok önemli bir aktarma bölgesi olan Tolmaçevo Havalimanı'nın yapımına başladık. 2023 yılında teslim etmeyi hedeflediğimiz Mirny Uçak Terminali projemiz ayrıca Rusya'daki ilk devlet sözleşmemiz olma özelliğini de taşıyor" diye konuştu.

EVCİL GROUP GÜNEŞ ENERJİSİNE ODAKLANDI

2020'de güneş enerjisine 3 milyon euroluk yatırım yapan Evcil Group bünyesindeki Evcil Solar, 2021 yılında 40 milyon dolarlık proje hedefi koydu. Güneş enerjisine yatırım yapmanın hem kârlı hem de Türkiye'nin enerji politikaları için çok önemli olduğuna dikkat Evcil Solar Enerji Şirketi Genel Müdürü Mustafa Evcil, "Firmalarınızın çatısı yüzde 100 elektrik tasarrufunun yanında ek kazanç da sağlayabilir. Müşterinin cebinden hiç para çıkmadan, çatılara güneş enerji sistemi yapıyoruz. Günümüzde enerjide bağımsızlık ekonomik bağımsızlık için en önemli adımdır" dedi. TEİAŞ'ın açıkladığı verilere göre 2021 yılı şubat ayı itibariyle güneş enerjisinin, üretilen toplam elektrik enerjisi içindeki payı yüzde 3,39 oldu. Kurulu gücün, toplam elektrik enerjisi içindeki payı ise yüzde 7,03 olarak gerçekleşti.

TURKCELL'İN AB TARAFINDAN DESTEKLENEN 5G AR-GE PROJESİ SAYISI BEŞE ÇIKTI

Turkcell'in 5G alanında yürüttüğü dört yeni inovasyon projesi daha Avrupa Birliği (AB) Horizon 2020 Ar-Ge programına kabul edildi. Turkcell Şebekelerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Gediz Sezgin, "Türkiye'nin adını 5G ve ötesi teknolojilerinde söz sahibi olan ülkeler arasına yazdırmak bizim için çok önemli. Bu programda Türkiye'den en fazla 5G projesine destek alan operatör olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

DORÇE, SAVUNMA SANAYİSİ İÇİN PREFABRİK MODÜLER YAPILAR ÜRETİYOR

Geniş bir sektörel yelpazede, çeşitli ihtiyaçlara yönelik prefabrik ve mobil yapıları tasarlayan, üreten ve bunların anahtar teslim inşasını da üstelenen Dorçe Prefabrik Yapı ve İnşaat (Dorçe), silahlı kuvvetlerin ve güvenlik güçlerinin çözüm ortakları arasında yer alıyor.Dorçe, Afrika'nın tamamı, CIS bölgesi, Orta Doğu ülkelerinde ve Türkiye'de; Birleşmiş Milletler, NATO ve Türk Silahlı Kuvvetleri gibi kurumlar için projeler tamamlıyor.

KISA KISA

■ Zorlu Enerji, Alaşehir I Jeotermal Santrali'nde ürettiği enerjinin Zorlu Tekstil'in Kırklareli'ndeki fabrikasında kullanıldığını Uluslararası Yenilenebilir Enerji Sertifikası (I-REC) ile belgelendiriyor.

■ DOF Robotics Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Mertcan, "2021 içerisinde toplamda 5 uluslararası fuara katılım sağlayacağız" diye konuştu.

■ HDI Sigorta Genel Müdürü Ceyhan Hancıoğlu, "Sponsorluk faaliyetlerimizi yalnızca reklam ve bilinirlik çalışmaları olarak görmüyoruz. Mümkün olduğunca fazla gencimizin spora yönelmesine olanak sağlamak ve kadın sporcumuzun önündeki maddi engelleri aşmak istiyoruz" dedi.

MEMORIAL

KALP SAĞLIĞI MERKEZLERİ

KARDİYOLOJİ

GİRİŞİMSEL KARDİYOLOJİ

KALP VE DAMAR CERRAHİSİ

MİNİMAL İNVAZİV
(KÜÇÜK KESİ) CERRAHİSİ

ANJİYO

444 7 888

"Çünkü Sağlığınız Değerli"

SEKTÖREL

MEVZUAT

İSTATİSTİK KONSEYİ KURULDU

Resmi istatistik ihtiyaçlarını tespit etmek, değerlendirmek ve önerilerde bulunmak üzere oluşturulan İstatistik Konseyinin çalışma usul ve esaslarını içeren yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlandı. Konseye Hazine ve Maliye Bakanı başkanlık edecek. Konsey, resmi istatistik ihtiyaçlarını tespit ederek değerlendirmek ve resmi istatistik üretiminde karşılaşılan sorunların değerlendirilmesi, programda tanımlanan çalışmalar için sorumlu kurum ve kuruluşlarının belirlenmesi, programın hazırlanması ile uygulanması, önceki dönemlere ait raporların değerlendirilmesi konularında görüşlerini bildirmek ve önerilerde bulunmakla görevli olacak. Konsey, başkanın çağrısı üzerine her yıl mart ayında olağan olarak toplanacak, yine başkanının çağrısı üzerine olağanüstü toplantılar da yapılabilecek.

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİYLE ÇALIŞANLARA 32 MİLYAR LİRA ÖDENDİ

Tüm dünyada toplum sağlığı ve günlük hayatı olumsuz etkileyen Kovid-19 salgının yıkıcı etkilerini bertaraf etmek için Mart 2020'de açıklanan "Ekonomik İstikrar Kalkanı" Paketi ile birçok destek ve teşvik hayata geçildi. Bu kapsamda kısa çalışma uygulamasından yararlanma şartları da kolaylaştırıldı. Bu süreçte, kısa çalışma ödeneği hem işçi hem de işverenin kurtarıcısı olurken, ödenekten yararlanma imkanı da dönem dönem uzatılarak bugüne kadar geldi. Salgınla mücadele tedbirleri kapsamında etkin kullanılan kısa çalışma ödeneğiyle 3,7 milyon çalışana 2020'de 27 milyar lira, bu yılın ilk iki ayında ise 5 milyar lira ödeme yapıldı. Bu süreçte fonun en önemli gider kalemini oluşturan ve finansmanı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanan kısa çalışma ödeneği, normalleşme adımları çerçevesinde Mart ayından sonra sürdürülmeyecek.

ÇALIŞMA HAYATI

SEKTÖREL

TÜRKİYE'DE 2020'DE STARTUP'LARA 139 MİLYON DOLAR YATIRIM YAPILDI

Startups Watch, "Türkiye Girişim Ekosistemi 2020 yılı Değerlendirmesi" raporuna göre, 165 adet Türk girişimi melek yatırımcılar ve girişim sermayesi (VC) şirketlerinden 2020 yılında toplam 139 milyon dolar yatırım aldı. Bu tutar Türkiye startup ekosistemi için yeni bir rekor oldu. Türkiye, toplam melek yatırımcılar ve girişim sermayesi yatırımları kategorisinde dünya sıralamasındaki yerini koruyarak tüm Avrupa ülkeleri arasında üçüncü oldu. 2020 yılının en yüksek fon toplayan Türk girişimleri sırasıyla Insider, Meditopia ve Getir oldu. Raporda, Türkiye oyun endüstrisinin en popüler girişim kategorileri listesinde en üst sıralarda yer aldığı ve 2019-2020 yıllarının Türk oyun startup şirketlerinde çarpıcı satın almalara sahne olduğu belirtildi. Bunun en büyük ve en önemli örneği, 2020 yılında, ABD merkezli Zynga'nın Türk oyun girişimi Peak Games'i 1,8 milyar dolara satın alması oldu. Böylece Peak Games Türkiye'nin ilk unicorn startup şirketi oldu.

EN BÜYÜK 100 ELEKTRİK ÜRETİCİSİ

Sıralama	Şirketler	Kapasite (Mwe)
2020		
1	EÜAŞ	20.981
2	ENKA	3.830
3	Enerjisa	3.608
4	Eren Enerji	2.818
5	Çelikler Holding	2.737
6	Cengiz Enerji	2.715
7	Limak Enerji	2.576
8	Aydem Enerji	1.964
9	İÇDAŞ	1.669
10	Bilgin Enerji	1.577

(31 Aralık 2020 itibarıyla kurulu toplam üretim kapasiteleri)

ENERJİ

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK 100 ELEKTRİK ÜRETİCİSİ BELLİ OLDU

Enerji Günlüğü internet sitesi ve Kearney tarafından bu yıl ikincisi hazırlanan "MW100 - Türkiye'nin En Büyük 100 Elektrik Üreticisi" araştırmasının sonuçları açıklandı. Türkiye'nin en büyük elektrik üreticisi 20.981 MWe'lik kurulu gücü bulunan EÜAŞ oldu. Bu kapasite, Türkiye'nin 95.890 MWe'lik toplam kurulu üretim kapasitesinin yüzde 22'sini oluşturuyor. Listenin ikinci sırasında ise 3.830 MWe'lik kurulu güce sahip özel sektörün en büyüğü ENKA bulunuyor. MW100 listesine bu sene 9 yeni şirket dahil oldu. Yeni katılan şirketlerin yüzde 80'inin sadece yenilebilir enerji kaynaklarında yatırımları bulunuyor.

GELECEĞİNE

GÜÇ KAT

MMU

MİLLİ MUHARİP UÇAK

TUSAŞ - Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.

TSKGV'nin Bağlı Ortaklığı ve SSB'nin İştirakidir

tusas.com

TURKISH AEROSPACE

TEK SAYFA

TCMB BAŞKANLIĞINA ATANAN PROF. DR. ŞAHAP KAVCIOĞLU, BİRİNCİ ÖNCELİKLERİNİN ENFLASYONLA MÜCADELE OLMAYA DEVAM EDECEĞİNİ SÖYLEDİ.

Merkez'de Şahap Kavcıoğlu dönemi

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Naci Ağbal görevinden alınarak yerine Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu getirildi. İlk toplantısını Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Yönetim Kurulu'nda bulunan bankaların genel müdürleriyle gerçekleştiren Prof. Dr. Kavcıoğlu, TCMB'nin birinci önceliğinin enflasyonla mücadele olmaya devam edeceğini söyledi. MB Başkanı Kavcıoğlu, takvim dışı para plitikası kurulu toplantısı olmayacağı mesajını verdi.

Kavcıoğlu, özel bir televizyona verdiği röportajda da başkanlığında ilk faiz kararının verileceği Nisan ayında veya sonraki aylarda gerçekleştirilecek Para Politikası Kurulu (PPK) toplantılarında "hemen faiz indirileceği önyargısını" doğru bulmadığını belirtti. TCMB Başkanı Kavcıoğlu, "Nisan veya sonrasındaki aylarda PPK kararıyla ilgili hemen faiz indirilecek şeklinde önyargılı bir yaklaşımı doğru bulmuyorum" derken, Merkez Bankası'nın yüzde 5 enflasyon hedefine de sıkı sıkıya bağlı olduğunu vurguladı.

8 Kasım 2020'de Murat Uysal'ın yerine MB Başkanlığı'na getirilen Naci Ağbal göreve gelmesinin ardından geçtiğimiz yıl kasım ve aralık aylarında 675 baz puan faiz arttırımı gerçekleştirdi. Yeni yılda ocak ve şubat aylarında faiz arttırımına gitmeyen Ağbal yönetimindeki Merkez Bankası, son Para Politikaları Kurulu toplantısında 200 baz puanlık bir faiz arttırımı kararı daha aldı, yüzde 17 olan politika faizini yüzde 19'a yükseltti.

BİR HAFTA VADELİ REPO İHALE FAİZ ORANI 200 BAZ PUAN ARTIRILDI

Para Politikası Kurulu'nun son toplantısında; iç talep koşulları, döviz kuru başta olmak üzere birikimli maliyet etkilerinin, uluslararası gıda ve diğer emtia fiyatlarındaki yükseliş ve enflasyon beklentilerindeki yüksek seviyelerin, fiyatlama davranışları ve enflasyon görünümünü olumsuz etkilemeyi sürdürdüğüne dikkat çekelerek, "Kurul, söz konusu gelişmelerin enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları ve orta vadeli enflasyon görünümü üzerinde oluşturduğu yukarı yönlü riskleri dikkate alarak, önden yüklemeli ve güçlü bir ilave parasal sıkılaştırma yapılmasına karar vermiştir" açıklamasına yer verildi.

ŞAHAP KAVCIOĞLU KİMDİR?

BAYBURT'TA 23 MAYIS 1967'DE DOĞAN KAVCIOĞLU, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ İŞLETME BÖLÜMÜ'NÜ BİTİRDİ. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ MUHASEBE ENSTİTÜSÜNÜ DENETİM UZMANI OLARAK BİTİREN KAVCIOĞLU, HASTİNGS COLLEGE'TA İŞLETMECİLİK ÜZERİNE EĞİTİM GÖRDÜ. MARMARA ÜNİVERSİTESİ BANKACILIK VE SİGORTACILIK ENSTİTÜSÜNDE YÜKSEK LİSANSINI VE DOKTORASINI TAMAMLAYAN KAVCIOĞLU, ESBANK TAŞ VE TÜRKİYE HALK BANKASI AŞ'DE ÇEŞİTLİ GÖREVLERDE YER ALDI. 26. DÖNEM BAYBURT MİLLETVEKİLİ OLAN KAVCIOĞLU, EVLİ VE 3 ÇOCUK BABASI.

CEPTETEB İŞTE

EVDE, İŞTE, CEPTE, NEREDEYSEN SENİNLE.

CEPTETEB İŞTE

Şirketinin tüm bankacılık işlemlerini pratik bir şekilde gerçekleştirebilmen için tasarlanan ticari mobil bankacılık uygulaması CEPTETEB İŞTE, artık cebinde.

TEB

cepteteb.com.tr / 444 0 832

App Store'dan İndirin | Hemen İndirin Google Play | Hemen İndirin AppGallery

TEK SAYFA

FAİZSİZ KONUT VE TAŞIT EDİNDİRME SİSTEMİ OLARAK BİLİNEN ‘TASARRUF FİNANSMAN’ SİSTEMİNE İLİŞKİN YASA, RESMİ GAZETE’DE YAYIMLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİRDİ. SEKTÖR TEMSİLCİLERİ, BUNDAN SONRA SEKTÖR BÜYÜKLÜĞÜNÜN İKİYE KATLANACAĞI VE MAĞDURİYET YAŞANMA İHTİMALİNİN SIFIRA İNECEĞİ GÖRÜŞÜNDE.

Faizsiz konut ve taşıtta yeni dönem başladı

Kamuoyunda faizsiz konut ve taşıt edindirme sistemi olarak bilinen ‘tasarruf finansman’ sistemine ilişkin yasa Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Böylece faizsiz finansman şirketleri resmen yasal alt yapıya kavuştu.

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulu’nda 4 Mart 2020’de kabul edilmişti. Kanuna, kurulması öngörülen tasarruf finansman faaliyetine ilişkin yapı ve süreçlerin daha iyi anlaşılabilmesi için “organizasyon ücreti”, “tahsisat”, “tasarruf finansman faaliyeti” ile “tasarruf fon havuzu” gibi kavramlar eklendi.

Müşterilerin tasarruf finansman sözleşmesi kapsamında tasarruf finansman faaliyeti ve tasarruf fon havuzunun yönetimi karşılığında ödeyecekleri tutar, “organizasyon ücreti” olacak.

“Tahsisat”, tasarruf finansman sözleşmesi uyarınca, tahsisata hak kazanılmasına ilişkin koşulların yerine gelmesi şartıyla müşterinin tasarruf birikimlerinin ve sözleşme kapsamında taahhüt edilen finansman tutarının müşterinin, mirasçısının veya vekilinin konut, çatılı iş yeri veya taşıt edinmesi amacıyla satıcı konumundaki üçüncü kişilere hesaben ödenmesini kapsayacak.

Tasarruf finansman şirketlerinin kuruluş izinleri, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun (BDDK) en az 5 üyesinin aynı yöndeki oyuyla verilecek.

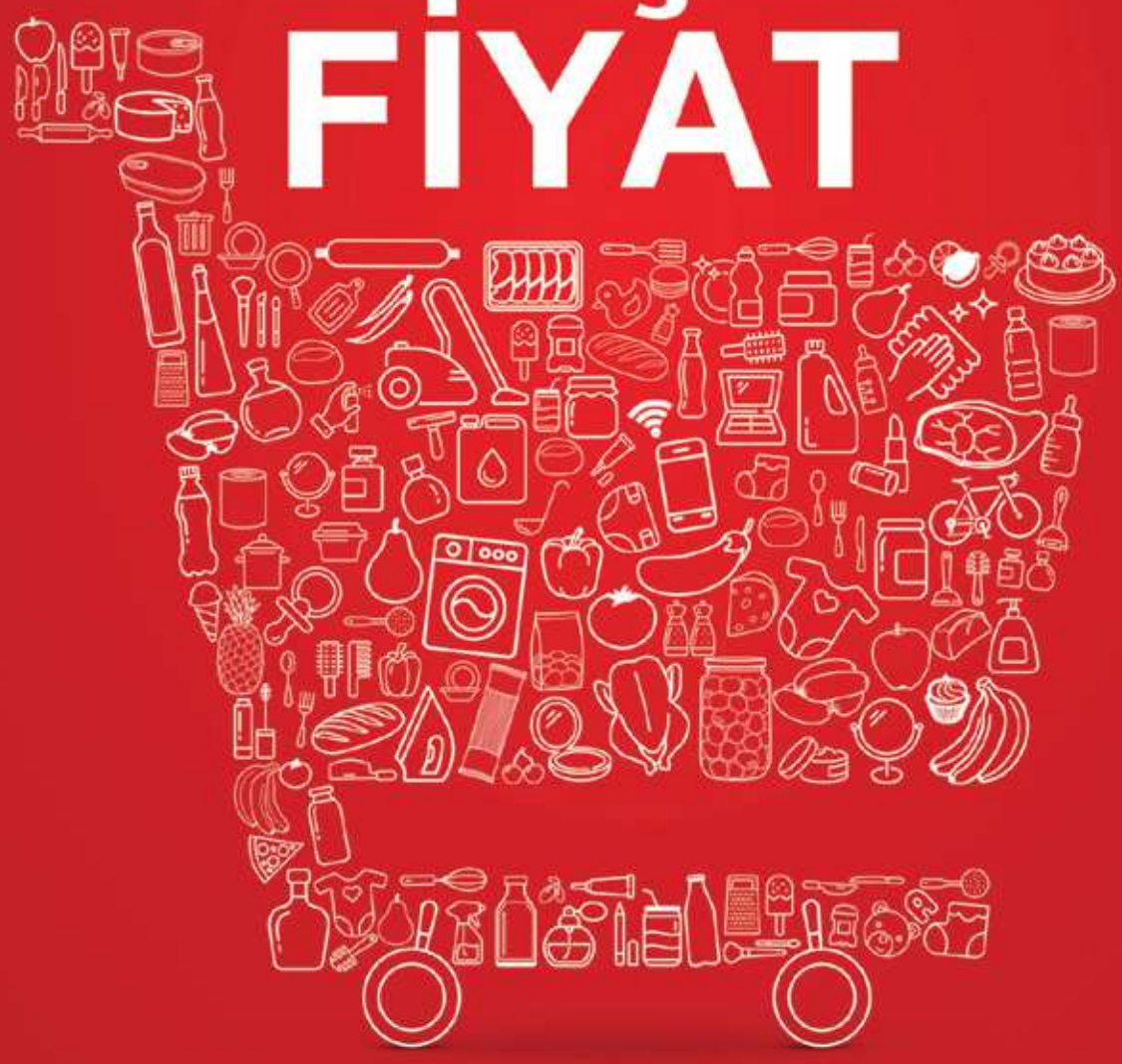
ASGARİ SERMAYE TUTARI 100 MİLYON LİRA OLACAK

Tasarruf finansman şirketlerinin asgari sermaye tutarı 100 milyon lira olarak düzenlenecek ve BDDK’ye belli standart ve sınırlamalar getirme yetkisi verilecek. Tasarruf finansman şirketleri yalnızca konut, çatılı iş yeri veya taşıt edinimden doğan borçları finanse edebilecek. Bu şirketler, tasarruf finansman sözleşmeleri dışında finansman sağlayamayacak ve yalnızca yurt içinde tescil edilmiş konut veya taşıt alımlarını finanse edebilecek.

FAİZSİZ KONUT DÜZENLEMESİ SİSTEME İLGİYİ KATLAYACAK

Tasarruf finansman şirketlerinin denetim altına alınması teklifinin yasalaşmasıyla yeni bir dönemin başladığını belirten sektör temsilcileri, sektör büyüklüğünün ikiye katlanacağı ve mağduriyet yaşanma ihtimalinin sıfıra indirildiği görüşünde. Fuzulev Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Akbal, “Bu alanda faaliyet gösteren firma sayısı neredeyse 100’e ulaştı. Katılımcı sayısının da 350 bin civarında olduğu tahmin ediliyor” açıklamasında bulundu.

YÜKSEK KALİTE DÜŞÜK FİYAT

BİM

bimturkiye

www.bim.com.tr

TEK SAYFA

Getir ‘unicorn’ oldu

SİPARİŞ UYGULAMASI GETİR’İN DEĞERİ SON ALDIĞI 300 MİLYON DOLARLIK YATIRIMLA 2,6 MİLYAR DOLARA ULAŞTI. BÖYLECE TÜRKİYE’NİN İKİNCİ UNICORN’U ÜNVANINI ALAN YERLİ GİRİŞİM GETİR HİZMET VERDİĞİ ÜLKE SAYISINI BEŞE ÇIKARMAYI HEDEFLİYOR.

Değerlemesi 1 milyar dolar ya da üzeri olan girişimler Unicorn olarak adlandırılıyor. Daha önce dünyada yapılmamış 10 dakikada market ürünleri teslimat modeli fikri ile 2015 yılında kurulan teknolojik girişim Getir, bu yılın başında Silikon Vadisi’nin önemli yatırımcılarından Michael Moritz’in başkanlığında yeni bir fonlama turunda 128 milyon dolar yatırım almıştı. Bu yatırımı yurt dışı büyüme için kullanan girişim, Londra’ya açılmış ardından Paris, Berlin ve Amsterdam için çalışmalara başlamıştı.

Yalnızca iki ay içinde üçüncü turu da tamamlayan Getir, yerli ve yabancı fonlardan 300 milyon dolar değerinde yeni yatırım alarak değerlemesini 2,6 milyar dolara çıkardı. Getir bu şekilde beş buçuk yıl gibi kısa bir sürede Unicorn olan ilk Türk şirketi oldu.

İki ay içinde iki tur tamamlayan Getir’de üçüncü turun liderliğini yeni yatırımcılardan Silikon Vadisi merkezli Sequoia Capital ve mevcut fonlardan New York merkezli Tiger Global üstlendi. Daha önceki tura katılan sekiz fondan yedi tanesi de bu son tura katıldılar.

25 MİLYON LİRA SAHA ÇALIŞANLARINA DAĞITILACAK

Getir’in kurucusu Nazım Salur, sermaye artırımından sonra beş ortağın hisse oranının yüzde 60’ın üzerinde kaldığını, yeni kaynağın ise Sequoia Capital ve Tiger başta olmak üzere mevcut ortaklardan geldiğini söyledi. Gelen yatırımın 25 milyon lirasını saha çalışanlarına bayilerimiz üzerinden dağıtacağız, jest yapacağız diyen Nazım Salur “Dünyada ilk kez ortalama 10 dakikada market ürünleri teslimat modelini Getir ile 2015 yılında başlattık. İş modelimize olan yoğun ilgi nedeniyle geçtiğimiz turun üzerinden henüz iki ay geçmeden bir tur daha yatırım alma imkanı doğdu. Biz de bunu değerlendirerek 300 milyon dolarlık yeni kaynak oluşturup yurt dışı pazarlarda daha hızlı büyümeye odaklanacağız.

Aldığımız bu yatırımla 2,6 milyar dolar değerlemeye ulaşarak Türkiye’nin Unicorn’u olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Önümüzdeki aylarda Almanya, Fransa ve Hollanda’da da Getir operasyonlarını başlatacağız. Pandeminin kontrol altına alınmasını takiben Brezilya’da da bu iki heceli Türkçe kelimeyi sevdirmeyi arzuluyoruz. Getir’in Unicorn olmasında en önemli katkıyı veren bayilerimizin saha çalışanları olan kurye ve depo görevlilerine kıdeme dayalı olarak dağıtılmak üzere, 25 milyon TL’yi bayilerimiz kanalıyla paylaşacağımızı da belirtmek isterim” dedi.

İkinci turda alınan yatırımın ardından ocak ayı sonunda Londra’ya hızlı bir giriş yapan Getir’in hedefleri arasında Almanya, Fransa ve Hollanda da var. Türkiye’nin Unicorn’u Getir, hizmet verdiği ülke sayısını beşe çıkarmayı hedefliyor. Yeni ülkelerde 2021’in ilk yarısında hizmete başlamayı planlayan Getir, güçlü ekipler oluşturmak için iş başvurularını almaya da başladı bile.

Bu Ramazan

İYİLİK *Seninle*

ZEKAT FİTRE İFTAR

120₺
BİR KUMANYA BEDELİ

4 kıta 7 iklim 40 ülkede kardeşliğe
el uzatıyor, iyiliğe dokunuyor;
Ramazan'ı birlikte paylaşıyoruz.

İDDEF
İNSANA DEĞER VEREN DERNEKLER FEDERASYONU

ONLINE BAĞIŞ
iddef.org

TEK SAYFA

Euro'yu kurtaran Draghi şimdi de İtalya'yı kurtaracak!

İTALYA'DA GIUSEPPE CONTE'NİN LİDERLİK ETTİĞİ KOALİSYON HÜKÜMETİNİN OCAK AYINDA BOZULMASIYLA BAŞLAYAN HÜKÜMET KRİZİ, MARIO DRAGHI'NİN BAŞBAKANLIĞINDA AŞILDI. İTALYA'NIN 67. HÜKÜMETİ GÖREVE BAŞLADI.

Giuseppe Conte'nin liderlik ettiği koalisyon hükümetinin ocak ayında bozulmasıyla başlayan hükümet krizi, "euro'yu kurtaran kişi" olarak anılan Mario Draghi'nin başbakanlığı ile aşıldı. Draghi hükümeti, İtalya'da cumhuriyetin ilanından bu yana geçen 75 yılda kurulan 67. hükümet oldu. Cumhurbaşkanı Sergio Mattarella, hem pandemi sürerken seçim düzenlenmesinin yaratacağı zorluklar hem de AB kurtarma fonu için hızla plan hazırlanması gerektiği gerekçesiyle erken seçimlere gidilmemesini tercih etmiş ve yeni hükümeti kurma görevini Mario Draghi'ye vermişti.

Draghi'nin önceliği, Avrupa Birliği'nin pandeminin yol açtığı hasarların onarımı için sağladığı 200 milyar euro'nun üzerindeki kurtarma fonunun planlanması olacak. Draghi hükümeti kurmakla görevlendirildiğinde yaptığı açıklamada amaçlarını "pandemiyi yenmek, aşı kampanyasını tamamlamak, vatandaşların günlük sorunlarına çözüm sunmak ve ülkeyi yeniden canlandırmak" olarak sıralamıştı.

LAKABI 'SÜPER DARİO!"

İtalya'da 93 binden fazla can kaybına yol açan koronavirüs pandemisi ülkeyi, 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana görülen en ağır ekonomik durgunluğa da sürükledi. Avrupa Merkez Bankası Başkanlığı yaptığı dönemdeki hamleleriyle "euro'yu kurtaran kişi" olarak anılan ve "Süper Mario" lakabını kazanan Draghi için İtalyan ve uluslararası basında "şimdi de İtalya'yı kurtarmaya çalışacak" yorumları yapılıyor.

Eylül 2019'da iktidara gelen Giuseppe Conte hükümeti, AB'nin pandeminin etkilerine karşı sağladığı kurtarma fonunun kullanımı üzerindeki anlaşmazlıklar nedeniyle düşmüştü. 5 Yıldız Hareketi, Demokratik Parti, Yaşayan İtalya, Özgürler ve Eşitler partilerinden oluşan koalisyon hükümeti, Ocak ayı ortasında Yaşayan İtalya'nın ayrılmasıyla sona ermişti.

BORSA İSTANBUL'A YATIRIM HAYATA *yatırım*

Sağlıklı yarınlar için elinden gelenin en iyisini yapanlara, hayata en değerli yatırım olarak bakanlara...

...Borsa İstanbul

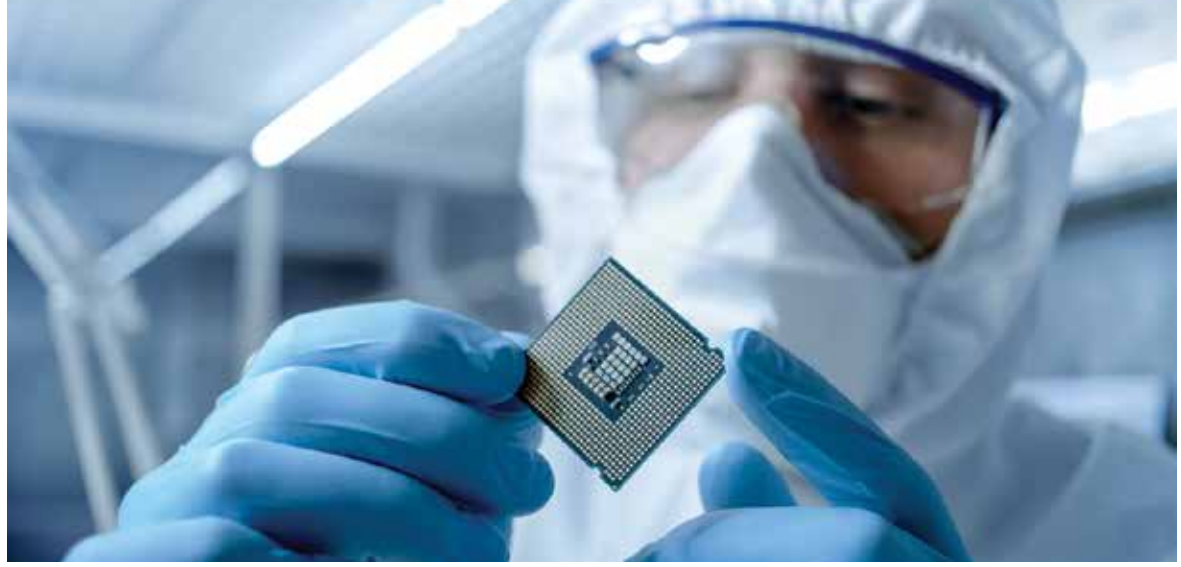

www.borsaistanbul.com

/ borsaistanbul

BORSA İSTANBUL

TEK SAYFA

Tayvan'daki kuraklık küresel çip krizini büyüttü

KOVİD-19 SALGININDA TÜKETİCİLERİN ELEKTRONİK ÜRÜNLERE OLAN TALEPLERİNİN ARTMASIYLA BAŞLAYAN ÇİP KRİZİNİN OTOMOTİVDE NEDEN OLDUĞU KRİZ, BİLGİSAYAR VE AKILLI TELEFON ÜRETİM ENDÜSTRİLERİNİ DE TEHDİT EDİYOR. ÇİP KRİZİNE BİR DARBE DE TAYVAN'DA YAŞANAN KURAKLIKTAN GELDİ.

Küresel çip talebindeki artışa yetişmekte zorlanan elektronik sektörüne bir darbe de Tayvan'da yaşanan kuraklıktan geldi. Tayvan dünyanın en büyük çip üreticileri arasında yer alıyor. Ancak çip fabrikaları, üretim için ihtiyaç duydukları suya erişmekte sorun yaşıyor. Teknoloji devlerine üretim yapan dünyanın önde gelen yarı iletken çip üreticisi Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC) gibi şirketlerin yuvası Tayvan'da, yaşanan kuraklık nedeniyle çip tedarikinde devam eden sorunların büyümesinden endişe ediliyor. Tayvan Hükümeti yaşanan kuraklık nedeniyle işyerlerinin kullanabileceği su miktarına kısıtlama getirdi. Bunun üzerine TSMC'in de aralarında yer aldığı büyük çip üreticileri, tesislerine kamyonla su taşımanın yollarını aradıklarını açıkladı. TMSC günde 156 bin ton suya ihtiyaç duyduğunu paylaştı.

Yaşanan kriz, geniş kapsamlı bir çip krizi ve otomotiv sektörü dışında bilgisayardan ekran kartına, telefondan oyun konsoluna kadar çok geniş bir etki alanına sahip. Kovid-19 salgınıyla birlikte dünya çapında sokağa çıkma kısıtlamaları bilgisayar ve oyun konsolu gibi elektronik cihazlarda talep patlamasına neden oldu. Kısıtlamalar sebebiyle tedarik, üretim ve dağıtım alanında sorun yaşayan üreticiler talebe yetişemez hale geldi.

ÇİP KRİZİ OTOMOTİV FABRİKALARININ ÜRETİMİNİ DURDURDU

Küresel otomotiv endüstrisinde derinleşen çip krizi, markaların üretimlerinde kesintiye yol açmaya devam ediyor. Japon üreticiler Honda ve Toyota, Kuzey Amerika'daki fabrikalarında çip tedarikinde yaşanan sorun nedeniyle üretimlerine ara verdiklerini duyurdu. Bir diğer Japon üretici Honda da, ABD ve Kanada'daki tesislerinde üretimi durduğunu açıkladı. Öte yandan, İsveçli Volvo'nun da ABD ve Çin'deki tesislerinde çip tedariki nedeniyle geçici olarak üretimi durduğu açıklandı.

Otomotiv endüstrisi, çip eksikliğinden dolayı yılbaşından itibaren küresel bir tedarik sorunuyla karşı karşıya kaldı. Küresel otomotiv endüstrisinde yaşanan çip krizi Türkiye'de de etkisini gösterdi. Çip krizi, Türk otomotiv sanayisinde iki fabrikada üretime ara verilmesine neden oldu. Geçtiğimiz ay Bursa'daki üretimine ara verdiğini açıklayan Oyak Renault'un ardından, bu seferde yine Bursa'da üretim yapan Tofaş da faaliyetlerine geçici olarak ara verdiğini duyurdu.

964

BİN

2021'DE OTOMOTİV SEKTÖRÜNDEKİ ÇİP TEDARİKİNDE YAŞANACAK OLAN KAYIP

ÇİP KRİZİNDE FATURA AĞIR

İNGİLİZ FİNANSAL BİLGİ VE HİZMETLER ŞİRKETİ IHS MARKIT'İN ANALİZİNE GÖRE, KÜRESEL OTOMOTİV SEKTÖRÜN DE ÇİP TEDARİKİNDE YAŞANAN SIKINTI NEDENİYLE 2021'İN İLK ÇEYREĞİNDE 672 BİN ADET KAYIP YAŞANACAĞI TAHMİN EDİLİYOR. KÜRESEL OTOMOTİV PİYASALARI İÇİN LİDER VERİ SAĞLAYICISI KONUMUNDA BULUNAN AUTOFORECAST SOLUTIONS TARAFINDAN YAPILAN ARAŞTIRMADA İSE, KÜRESEL OTOMOTİV ENDÜSTRİSİNİN ÇİP TEDARİKİ NEDENİYLE YIL BOYUNCA 964 BİN ADETLİK KAYIP YAŞAMASI ÖNGÖRÜLÜYOR.

EN GÜZEL UYKULARIN ALTINDA
İSTİKBAL TECRÜBESİ VAR

Türkiye'nin İstikbal'i, dünyanın uyku mimarı olmamızın altında
yıllardır özenle tasarladığımız binlerce mutlu uyku yatıyor.
Uyku dendiğinde akla İstikbal geliyor.

UYKU MİMARI | istikbal

Erciyes HOLDİNG

TEK SAYFA

Apple Hindistan'da iPhone 12 montajına başladı

ABD'NİN TEKNOLOJİ DEVİ APPLE ÜRETİM MERKEZLERİNİ DÜNYANIN ÇEŞİTLİ YERLERİNE YAYMAYA BAŞLADI. APPLE'İN IPHONE 12 SERİSİNİN MONTAJINA HİNDİSTAN'DA BAŞLADI. 1 MİLYARI AŞAN HİNT NÜFUSUNUN SAĞLADIĞI DEVASA PAZARA GİREN ABD MERKEZLİ APPLE, BU GİRİŞİMLE BÜYÜK BİR SIÇRAMA BEKLİYOR.

ABD teknoloji devi Apple Inc. 1 milyarı aşan Hint nüfusuyla dünyanın en büyük ikinci akıllı telefon pazarı olan Hindistan'da üretim faaliyetini artırıyor. Apple bu amaçla, Hindistan'da iPhone 12 montajına başladı. Akıllı telefonların montajı Apple'ın Tayvanlı fason üreticisi Foxconn'un Hindistan'daki birimine ait, güney Tamil Nadu eyaletindeki fabrikasında yapılacak.

TEDARİKÇİ FİRMALAR YARIŞ HALİNDE

Foxconn, başka bir Tayvanlı tedarikçi Wistron ve üçüncü bir tedarikçi Pegatron, Yeni Delhi'nin akıllı telefon ihracatını artırmak için 6,7 milyar dolarlık planından yararlanarak Hindistan'da iPhone yapmak için beş yılda yaklaşık 900 milyon dolar taahhüt etti.

Uluslararası haber ajansı Reuters'un bildirdiğine göre Apple, iPad tabletin montajını da Hindistan'a getirmeyi planlıyor. Haberin yayınlanmasının ardından Hindistan Teknoloji Bakanı Ravi Shankar Prasad, "Hindistan'ı mobil ve bileşen üretiminin büyük bir merkezi haline getirme çabalarımızın küresel dikkatleri çektiğini görmek güze. Bu çok sayıda istihdam oluşturacak" diye konuştu.

ÜRETİM ALANLARINI ÇEŞİTLENDİRİYOR

Üretim alanlarını çeşitli ülkelere yaymayı planlayan Apple'in beklentisi dev bir sıçrama yapabilmek.

Apple bu nedenle, Washington ile Pekin arasındaki ticaret savaşını sürdürürken bazı üretim alanlarını Çin'den diğer pazarlara kaydırıyor. Konuya aşina bir kişi, Kasım ayında Foxconn'un kendi isteği üzerine bazı iPad ve MacBook montajlarını Çin'den Vietnam'a taşıdığını söyledi.

Biz TÜRKİYE İçin Çalışıyoruz...

- Çevreyle ilgili yasa ve yönetmelik hükümlerine bağlı kalarak, mevzuatlarda yapılan değişikliklere uyum sağlıyoruz,
- Çevresel amaçları ve hedeflerimizi sürekli geliştiriyor ve iyileştiriyoruz,
- Şirket çalışanlarımızı, müteahhitlerimizi ve tedarikçilerimizi Çevre Politikasına uymaları konusunda bilinçlendiriyor ve bunun için gerekli eğitimleri sağlıyoruz,
- Çevresel faktörleri ve riskleri tanımlıyor, değerlendiren ve etkin bir şekilde kontrol eden bir çevre yönetim sistemini oluşturuyor ve uyguluyoruz,
- Atıkların azaltımı, tekrar kullanımı ve geri kazanımı için çalışmalar yapıyoruz,
- Etkin karar ve önlemler alabilmek amacıyla çevresel konular ve sosyal etkiler hakkında yöre halkı ve ilgili taraflar ile açık bir iletişim kuruyoruz,
- Verimlilik artışını ve yeni teknoloji kullanımını teşvik ile enerji, su ve doğal kaynakların tasarrufunu sağlıyoruz,
- Madencilik faaliyetleri sırasında ve sonrasında arazilerin doğaya yeniden kazandırılma çalışmalarını yürütüyoruz,
- Tedarik zincirinde kullanılan malzemenin ve alınan hizmetlerin Çevre Politikasına uygun olmasını sağlıyoruz,
- Çevresel performansı şeffaf bir şekilde kamuya aktarma yükümlülüğünü sergiliyoruz.

Milli Ekonomiye Katkı Sağlıyoruz

KOZA
ALTIN İŞLETMELERİ

TEK SAYFA

Kablosuz elektrik iletim hayali yakında gerçek olabilir

YENİ ZELANDA'DAKİ BİR ENERJİ ŞİRKETİ, GELENEKSEL ELEKTRİK HATLARINDAN DAHA DÜŞÜK MALİYETLİ ELEKTRİK İLETİM SİSTEMİNİ HAYATA GEÇİRMEK İÇİN ÇALIŞMALAR YÜRÜTÜYOR. NİKOLA TESLA'NIN 1893'TE DUYURDUĞU BU OLASILIK GERÇEKLEŞİRSE, ULAŞILMASI ZOR ALANLARA DA ELEKTRİK İLETİLEBİLECEK.

Kablosuz iletişim ve güç aktarımı fikri yeni değil. 1893'te mucit Nikola Tesla, kablosuz elektrik ağı projesini "dünya kablosuz sistemi' adıyla sundu. Şimdi, bu olasılığın gerçekleşmesi için çalışmalar Yeni Zelanda anakarasından Stewart Adası'nda yapılıyor. Yeni Zelandalı Emrod firması uzun mesafede kablosuz elektrik transferini mümkün kılan bir sistem geliştirdi. Yeni Zelanda'nın büyük enerji şirketlerinden Powerco'nun desteklediği proje önümüzdeki aylarda saha testlerine başlayacak.

MİKRODALGADAN ELEKTRİĞE DÖNÜŞTÜRÜYOR

Bir dizi anten kullanarak güç iletimini test etmek için Powerco ile çalışan Ermod, elektrik enerjisini mikrodalgalara dönüştürüyor ve bunlar da silindirik bir ışın yoluyla röle istasyonlarına iletiliyor. Bu istasyonlar ışını yeniden odaklıyor ve mikrodalgalar tekrar elektriğe dönüştürülüyor. Emrod'un sistemini dikkate değer kılan, yüksek verimlilik derecesi ve neredeyse hiç enerji kaybının olmaması. Şu an için verimlilik oranının yüzde 70 dolaylarında olduğu belirtiliyor. Kablolu iletime göre yüzde 70 düşük bir oran olsa da felaket durumlarında veya kablo hattı çekmenin zor olduğu bazı alanlarda bu oranlar, kabul edilebilir bir değer olarak yorumlanıyor.

Öte yandan projeye şüpheyle yaklaşanlar da var. Gerçek hayatta projenin çok daha verimsiz olacağı ve bu yoğunluktaki bir enerji aktarımının sağlığa zararlı olabileceği endişesi dile getiriliyor. Projenin kısa zamanda kablolu elektrik hatlarını yerini alması gerçekçi görünmese de heyecan verici olduğu söylenebilir.

AYNI GÜN
UCUZA KAPIDA

MARKET FİYATINA DEĞİL
A101 FİYATINA

HEMEN İNDİR
A101 KAPINA GELSİN

App Store'dan İndirin | Google Play İLE İNDİR | AppGallery İle KEŞFEDİN

A101 KAPIDA 81 İLDE

TEK SAYFA

Gelecekte savaş ve barışa yapay zeka karar verebilir

HAYATIMIZDAKİ AĞIRLIĞINI HER GEÇEN YIL ARTIRAN YAPAY ZEKA, HİÇ ŞÜPHESİZ İNSANOĞLUNUN GELECEĞİNDE ÖNEMLİ BİR YERE SAHİP. FAKAT YAPAY ZEKANIN YALNIZCA TÜKETİCİ VE İŞ MERKEZLİ BİR TEKNOLOJİ OLDUĞUNU DÜŞÜNMEMEK GEREKİYOR. YAPAY ZEKANIN ÖZELLİKLE ASKERİ İSTİHBARATTA ROLÜ ARTIYOR.

Şirketler, yapay zekayı çeşitli süreçleri otomatize etmek için kullanırken, tüketiciler ise günlük rutinlerini kolaylaştırmak için kullanıyor; ancak hükümetler -özellikle de ordular- bu teknolojinin sunduğu hız ve etkiye büyük bir ilgi duyuyorlar. Halihazırda Çin gibi bazı devletler, kendi vatandaşlarını izlemek için yapay zekadan faydalanıyor. Ayrıca İngiltere Savunma Bakanlığı (MoD) tarafından yapılan açıklamada, ulusal güvenlik ve savaşla ilgili kararlar almak için de yapay zekanın kullanılacağı belirtilmişti.

MoD'un bünyesinde faaliyet gösteren DASA, yapay zekanın İngiliz donanmasında nasıl kullanılabileceğini araştıran, yeni projeler ve girişimler için 4 milyon sterlin değerinde finansman sağladığını duyurdu. DASA, öncelikle savaş gemilerinin binlerce istihbarat ve veriyi saniyeler içinde işleyebilmesini sağlayacak yapay zeka ve makine öğrenimi tabanlı sistemler geliştirmek için çalışıyor. Otomasyon, makine öğrenimi ve yapay zeka odaklı teknolojiler, İngiltere'nin askeri sistemlerine entegre edilecek ve askeri unsurların potansiyel ve gerçek tehditlere karşı duyarlılığını artırmasına yardımcı olacak. Uzmanlar, gelecekte devletler ve ordular arasındaki savaşların siber güvenlik ve yapay zeka üzerinden gerçekleşeceğini öngörüyor.

Yapay zekayı militarize etmeye çalışan tek ülke İngiltere değil. ABD hükümeti de geçen yılki bütçede "Askeri İstihbarat / Makine Öğrenimi yatırımları" için 927 milyon dolar ayırdı. Ayrıca Çin ve Rusya'nın da bu alana her yıl milyonlarca dolar kaynak akıttığı söyleniyor. Hatta bazı söylentiler, Rusya'nın 2030 yılına kadar robot askerleri orduya entegre etmek için çalıştığına işaret ediyor. Önümüzdeki yıllarda yapay zeka teknolojileri, programlanmış algoritmalarına ve istihbarata dayanarak savaş kararları alabilir ve hatta belki de silah sistemlerini otomatik olarak kontrol edebilir. Tüm bunlar, ülkelerin savunma kabiliyetini artırdığı gibi, yeni tartışma konularına da kapı aralıyor.

ABD'Lİ İSTİHBARAT YETKİLİSİ: ÇİN ÖZGÜRLÜĞE KARŞI EN BÜYÜK TEHDİT

ABD'NİN EN ÜST DÜZEY İSTİHBARAT YETKİLİSİ ULUSAL İSTİHBARAT DİREKTÖRÜ JOHN RATCLIFFE, ÇİN'İN ABD'NİN SIRLARINI ÇALARAK VE PİYASADA ABD'Lİ ŞİRKETLERİN YERİNİ ALARAK BÜYÜDÜĞÜNÜ BELİRTİYOR. TRUMP YÖNETİMİ, ÇİN ÜRÜNLERİNE GÜMRÜK VERGİLERİ KOYARAK ÇİN'İ FİKRİ MÜLKİYET HIRSIZLIĞIYLA SUÇLAYARAK PEKİN'E KARŞI SERT BİR TUTUM TAKINMIŞTI. RATCLIFFE AYRICA PEKİN'İN ABD İLE BİR SÜRTÜŞMEYE HAZIRLANDIĞINI VE "EKONOMİK, ASKERİ VE TEKNOLOJİK AÇILARDAN DÜNYAYA HÜKMETMEYE NİYETLİ OLDUĞUNU" İFADE EDİYOR. DAHA ÖNCE DIŞİŞLERİ BAKANI MİKE POMPEO VE FBI BAŞKANI CHRİSTOPHER WRAY DE BENZER AÇIKLAMALAR YAPMIŞTI.

MİRASIMIZ

0212 524 01 01

/mirasimiz

Ramazan'da

KUDÜS'E DOKUN

Berekete Ortak Ol

İFTAR | KUMANYA | ZEKAT-FİTRE | BAYRAMLIK

Online Bağış:
mirasimiz.org.tr

ALİ SAY-DAM

ALİ SAYDAM

BERSAY İLETİŞİM GRUBU ONURSAL BAŞKANI

İnsanı ‘kıymet’ olarak görmeyenler kaybetmeye hazırlansınlar

Ülkemizde ve dünyada Kovid-19 salgınının tüm şiddetiyle yaşandığı bir yılı geride bıraktık… Bu süreçte, pandemi, maske, mesafe, karantina, izolasyon, sağlık kelimeleri ve kavramları herhâlde ‘kullanım rekoru’ kırmışlardır… En az bunlar kadar çok kullandığımız bir diğer kavram da ‘değişim’ oldu…

Pandemi sona erip de sosyal yaşamdan seyahate, eğitimden alışverişe ve tabii iş dünyamıza kadar hayatımızdaki her şey yerli yerine oturana kadar da değişimden bahsetmeye devam edeceğiz…

Geleceği görmek mümkün değil ama veriye ve tecrübeye dayalı ‘öngörüler’ bu süreci anlamak, geçiş dönemini kolaylaştırmak için son derece faydalı olacaklardır…

Tam bu noktada, online teknolojilerin hayatımıza iyice yerleştiğini kabul etmek gerek… Örneğin, Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk “Salgın bitse de uzaktan eğitim kalıcı olacak” dedi. Tamamen değil elbette ama belli derslerin uzaktan yapılabileceğini tespit edecek ‘yol haritası’ üzerinde çalışılıyormuş… Özellikle uzaktan çalışmayı konusunda bir aksama yaşamayan ‘beyaz yakalılar’ın işlerini sürdürebilmek için değil evde, ikamet ettikleri şehirde, hatta ülkede bile bulunmaları gerekmiyor… Belki de be sebepten ülkemizin en çok göç alan şehri, sanayinin kalbi İstanbul bu yıl ciddi oranda göç verdi…

Sabancı Grubu, 2021-2025 stratejileri kapsamında, şirketlerinde pandemi sonrasında beyaz ve gri yaka çalışanların yüzde 75’inin tamamen ya da karma modelle uzaktan çalışmaya devam edeceklerini açıkladı. Koç Topluluğu, 35 bin ofis çalışanı için uzaktan çalışmanın kalıcı hâle geldiğini duyurdu…

Tüm bunlar değerlendirildiğinde ‘değişim’ kavramının etrafındaki sis perdesi de yavaş yavaş dağılıyor… İşverenlerin, verimliliği etkilemeyen, üstelik ‘genel giderler’de ciddi tasarruf sağlayan bu modeli, haklı olarak sürdürmek istedikleri görülüyor…

Peki ya çalışanlar cephesinde durum ne?

F5 İletişim Yönetimi, siber güvenlik şirketi Kaspersky’nin bağımsız araştırma şirketi Censuswide’a yaptırdığı “İşin Geleceği Güvence Altında” adlı anket sonuçlarını göndermiş… Bu çalışma bize bazı ipuçları sunabilir…

Türkiye’nin de aralarında olduğu 18 ülkede, çalışan sayıları 250’nin altında olan küçük ve orta ölçekli

işyerlerinde yapılan araştırma için 8 bin çalışan ile görüşülmüş. Sonuçlara göre; katılımcıların yalnızca dörtte biri eski düzenden 'memnun' olduklarını söylemiş. Çalışanların büyük çoğunluğu ise 'esneklik' istediklerini ve 'yerleşik düzene' dönmeyi tercih etmediklerini belirtmişler.

Ankete katılanların üçte birinden fazlası, özel ve iş yaşamları üzerinde daha fazla kontrol elde etmek için önümüzdeki 12 ay içinde iş değiştirmeyi planlıyorlarmış. Bu oran Türkiye için yüzde 23 olarak tespit edilmiş. İş değiştirme düşüncesindeki en önemli etkenler, "Daha yüksek bir maaş alma arzusu" (yüzde 50) ve "Daha iyi bir iş-yaşam dengesine kavuşmak" (yüzde 46) olarak sıralanmış. Öne çıkan üçüncü neden ise "Daha değerli ve anlamlı bir role duyulan ihtiyaç" (yüzde 29) olmuş...

Benzer sonuçları olan bir araştırmaya geçen yazımızda da yer vermiştik. IBM'in İş Değerleri Enstitüsü'nün (IBV) dünya çapında 14 bin kişinin katılımıyla yaptığı ankete göre; her dört çalışandan biri, esnek çalışma saatlerine veya esnek mekân koşullarına olan ihtiyaçları giderilemediği için 2021 yılında işini değiştirmeyi planlıyormuş.

İki araştırmadaki rakamlar birbiriyle tutarlı görünüyorlar... Zihinsel, fiziksel ya da maddi olarak çalışan refahına gereken önem verilmezse, şirketlerin, 'yetişmiş' elemanlarını kaybetmeleri gibi çok ciddi bir problemle karşılaşmaları söz konusu olabilir...

Pandemi konusunda aklımızın köşesinde bulunmasında fayda olan bir gerçek var... O da söz konusu değişimlerin ana sebebi değil, 'hızlandırıcısı' olduğu... Dijital dönüşüm için de bu böyle... Sağlık ve çevre konularının öne çıkmasında da... 'Çalışan refahı' konusunda da...

Bugün bazı şirket ve kurumlarca uygulanan 'İnsan Kıymetleri' yaklaşımımızı ilk kez 1999 yılında kullanmıştık. İnsanı tüketilebilen bir 'kaynak' olarak tanımlayan zihniyete karşı geliştirdiğimiz bu kavram, fikri bir dönüşümü zorunlu kılıyor...

Tükenince kenara bırakılan bir meta değil, bir bütündür insan... O nedenle, çalışan memnuniyetine odaklı ve onun ömür boyu eğitime olan inancıyla şekillendirilmiş yapılanmalara bir an önce geçilmelidir.

Yüzde yüz çalışan memnuniyetini sağlayabilmek için şu üç alana yatırım yapmayı hedef olarak belirlemekle işe başlanabilir:

1. Çalışanların 'değişim' konusunda katılım ve kararlılığını artırmak,

2. Çalışanların iş süreçlerindeki 'verimlilik' ve 'kârlılığı'nı artırmak amacıyla entelektüel katma değer üretmesini sağlamak,

3. Çalışanların 'etkililiğini' artırmak.

MURAT YÜLEK

PROF. DR. MURAT YÜLEK

OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ

Ekonomik savaş ve ilaç sektörü

Covid küresel salgını dünyada süregelen soğuk ekonomik savaşa yeni bir boyut getirdi: sağlık sektörü. Salgına kadar ekonomik ve sosyal karar alıcıların gündemlerindeki kritik konular olan gıda ve enerji güvenliği yerini sağlık sektörüne bıraktı.

Sağlık temelde bir teknolojik bir alan. Aşı geliştirmeyi dünya ülkeleri alanında bu konuda kapasitesi güçlü olan az sayıda ülke başarabildi. Bırakın aşıyı, ABD gibi "uzaya giden" ülkelerde maske üretimi ve dağıtımı dahi yapılamadı. Aşıyı üreten ülkeler ihracat yaparak büyük getiri elde ederken, üretim talebe yetişemeyeceği korkusuyla hükümetler ihracatı yasakladı. Üretim yapamayan ülkeler bir bakıma ölüme terkedildi.

Yani tıbbi teknoloji alanında kendine yeterli olamamanın riskleri anlaşılmış oldu. Salgın gösterdi ki, sağlık sektöründe geliştiremedikleri teknik kapasite sebebiyle, ülkeler nüfuslarını kaybetme riskiyle karşı karşıya. İlaç, aşı ve tıbbi cihaz geliştirebilmek, üretebilmek, silah üretebilmekten bazen daha kritik öneme sahip.

Bugünün dünyasında, bilgisayar, yazılım, otomotiv, ağır sanayi, enerji, gıda, tarım, sağlık ürünleri derken ilaç ve tıbbi cihazlarda uluslararası dev üretici firmaların 85 milyon nüfuslu Türkiye ekonomisinden bile büyük cirolara sahip olduklarını görüyoruz.

Öte yandan, Türkiye'de ilaç ve tıbbi cihazlarda iç talebin yüzde 93'ü yurt dışından karşılanıyor. İthalat tüm hızıyla devam ediyor.

Buna karşılık, yine bu dönemde yasal, izinli üretimler yapan yerli firmalarımıza "yıkıcı denetimlere", ara vermeden devam edildi. Koruyucu, yönlendirici, yapıcı değil cezacı, yıkıcı, istihdamı ve teknolojik üretimi engelleyici, ihracatı teşvik edici değil engelleyici yaklaşımlar maalesef devam etti.

Sayın Cumhurbaşkanımızın yerli, milli üretimi destekleyici açıklamalarına rağmen, ne yazık ki tıbbi cihaz üretimimizde özendirici, teşvik edici, yol gösterici hiçbir gelişme olmadığı gibi ithalattan kaynaklanan da kan kaybı devam etti.

Burada Sağlık Bakanlığı'na çok büyük bir rol düşmekteyken, dev yabancı üreticileri koruyan, AB'nin yerli teknolojik gelişmeyi engelleyen, kısıtlayıcı mevzuatları acımasızca yerli üreticimize uygulanarak, ülkemizden kaçmalarına neden oldu. Şirketlerimiz mecburen başka ülkelerde yatırım yapmaya başladılar. Kalanlar da fırsatını kolluyor; bir çok nitelikli tıbbi cihaz üreticimiz ilk fırsatta cazip bulduğu ülkelere yatırım yaparak,

kendilerini korumaya alacaklar.

Yabancı üreticileri kayıran, yerlilerin gelişimini önleyen politika ve yaklaşımlar sebebiyle, milyarlarca dolarlık ilaç iç pazarımızı bir yerli üretim merkezi değil ithalat cenneti yaptık. İlaç veya tıbbi cihazda, bir sağlık ürününde bir dünya markası yaratamadık. Uluslararası boyutta bir molekül dahi geliştiremedik.

Milyonlarca dolar ithalata rağmen, yerli lens solüsyonumuzu dahi üretemedik. Diş macunu pazarında yüzde 80'lerin üzerinde ithal ürünleri tüketiyoruz. Üstelik Avrupa'da yasaklı SLS, Florür vs... zararlı etkenler içeren uluslararası markalı diş macunları ülkemizdeki rafları süslüyor.

Gelelim üretimi en kolay sağlık ürünü şampuanlara. Biliyor muydunuz: en çok ithalatı yapılan sağlık/kişisel bakım ürünlerinin basında şampuanlar geliyor. İkinci, üçüncü ve dördüncü sırada diş macunu, deodorantlar ve lens solüsyonları geliyor. Bunların hepsi Türk şirketlerinin rahatlıkla dünya kalitesinde ürettikleri ürünler. Türk şirketleri uluslararası pazara ve büyük dağıtım ağlarına alınmazken yurt içi dağıtım ağları ve perakende zincirleri tamamen yabancı şirketlerin hakimiyetinde.

Bir firmamız Tanzanya'ya diş macunu üretim ihraç ediyor. Tanzanya Sağlık Bakanlığı bizim üreticimizden diş macununun içinde sls, florür olmadığına dair hem evrak istiyor hem de kendi gümrüğündeki ürünleri analize sokup, güvenli olduğuna emin olunca da ülkesinde satılmasına izin veriyor. Türkiye ise açık pazar. Sebebi acaba, Bakanlıklarımızın yabancı şirketlerin kontrolünde olması olmasın? Belki değildir.

Neden şampuan, diş macunu, deodorant, lens solüsyonlarını gibi ürünleri neredeyse tamamen ithal ürünlerle karşılıyoruz? Üreticilerimiz neden ülkemizi terkedip başka ülkelerde yatırım yapıyorlar? Sağlık ürünleri üretiminde neden hep yabancı büyük firmalar aslan payını alıyor da yerli firmalarımız pazara ancak ucundan kenarından tutunabiliyorlar?

Yıllarca üretim yapıp, onaylı, markalı tescilli ve hatta patentli sağlık ürünlerini ihraç eder duruma gelip de, sırf markası hastalık çağrıştırıyor diye, markalar kanununu dahi hiçe sayıp da, bir mevzuatla o markalaşmış ürünü toplatan bir anlayışla bu ülkede tabi ki ilaç veya tıbbi cihaz yatırımı yapacak sanayici bulamayız.

Yerli teknolojik yatırımcıyı bezdirir, usandırır, yorar, üzer, motivasyonu bozarsak bu alana girecek "babayiğitleri" de kaybederiz. Yönlendirici geliştirici değil, para cezaları odaklı ağır denetimler, kendi üreticisine ön yargılı yaklaşan (ama maaşları o firmaların vergileriyle ödenen) yüksek egolu bürokratlarla bu sıkıntıları yaşamaya devam ederiz. Dev firmaların, lobi faaliyetleriyle yönlendirilen yabancı hayranlığıyla büyülenmiş bürokratlar benim güzel ülkemde yatırıma en büyük engeli teşkil ederler.

Sağlık Bakanlığımız, en çok ithal edilen stratejik ürünleri belirlemelidir.

Hala geç değil; Bakanlığımız, bu ürünleri üreten/üretebilecek üreticilerimizi bir masada toplayıp şunu diyebilir: "Biz kardeşiz, biz aynı ülkenin vatandaşlarıyız, sizlerin ödediğiniz vergileriyle, sizlerin sağladığınız istihdamla ve hatta sizlerin yarattığı ihracatla nefes alıyoruz. Gelin tek yumruk olalım. Birlikte üretelim birlikte ülkemiz ekonomisini kurtaralım. Siz üretin biz ithalattan kurtulalım hatta dünyaya satalım. Önünüze set olmayalım, önünüzü açalım. Siz yeter ki etkili, sağlıklı, kaliteli, ekonomik ve güvenli üretin"

HEDEF: YATIRIM, ÜRETİM, İSTİHDAM VE
İHRACAT TEMELLİ BÜYÜME

Ekonomik reformların yol haritası açıklandı

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN, "ÇALIŞMAMIZIN ÖZÜNDE EKONOMİYİ YATIRIM, ÜRETİM, İSTİHDAM VE İHRACAT TEMELİNDE BÜYÜTME AMACI BULUNUYOR. ÜRETİMDE VERİMLİLİK ARTIŞI SAĞLAYARAK POTANSİYEL BÜYÜMEMİZİ ARTIRACAĞIZ. İNŞALLAH BU YOL HARİTASINI, MİLLETİMİZLE KURUMLARIMIZLA İŞ DÜNYAMIZLA TÜM PAYDAŞLAR HEP BİRLİKTE HAYATA GEÇİRECEĞİZ. İTHAL GİRDİ KULLANIMINI AZALTMIŞ, KATMA DEĞERLİ ÜRETİMLE İHRACATTA YENİ REKORLAR KIRAN, YERLİ VE MİLLİ BİR EKONOMİ HEDEFLİYORUZ" DEDİ.

Ekonomi reformlarına yönelik takvim tamamlandı. Reform paketinin özünde ekonomiyi yatırım, üretim, istihdam ve ihracat temelinde büyütme amacı bulunuyor. Eylem planı Kamu Maliyesi, Fiyat İstikrarı, Finansal Sektör, Cari Açık, İstihdam, Kurumsal Yönetişim, Yatırımların Teşvik Edilmesi, İç Ticaretin Kolaylaştırılması, Rekabet, Piyasa Gözetimi ve Denetimi olmak üzere 10 başlıkta ana eylemlerden oluştu.

Söz konusu takvime göre Ekonomi Reform Paketi'ndeki tüm eylemler 2023 yılının mart ayına kadar tamamlanacak. Ekonomi Reformları Tanıtım Toplantısı'nda yol haritasını açıklayan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, çalışmanın "Türkiye ekonomisinin yarınlarını şekillendireceğini belirterek, "Çalışmanın, özünde ekonomiyi yatırım, üretim, istihdam ve ihracat temelinde büyütme amacı bulunuyor" dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Çalışmamızın özünde ekonomiyi yatırım, üretim, istihdam ve ihracat temelinde büyütme amacı bulunuyor. Üretimde verimlilik artışı sağlayarak potansiyel büyümemizi artıracağız. İnşallah bu yol haritasını, milletimizle kurumlarımızla iş dünyamızla tüm paydaşlar hep birlikte hayata geçireceğiz. İthal girdi kullanımını azaltmış, katma değerli üretimle ihracatta yeni rekorlar kıran, yerli ve milli bir ekonomi hedefliyoruz" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan ekonomi reformları içeren kitapçık, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın internet sitesinde yayımlandı. Erdoğan'ın konuşmasını detaylıca ele alan kitapçıkta öne çıkan özet başlıklar şöyle:

ESNAFA VERGİ MUAFİYETİ

Vergisel düzenlemeler kapsamında, geliri düşük olan küçük esnafa vergi muafiyeti sağlanacak. Basit usulde vergilendirilen berber, kuaför, tesisatçı, tuhafiyeci, marangoz, kaportacı, lastikçi, tornacı, çay ocağı işleticisi, terzi, tamirci gibi yaklaşık 850 bin esnaf gelir vergisinden muaf tutularak, beyan yükümlülükleri kaldırılacak.

İSTİSNALAR AZALTILACAK

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'ndaki istisnalar önemli ölçüde azaltılacak. Muhafaza edilen istisnalar da düzenli olarak izlenecek ve denetlenecek. Kamu işletmelerinin alımlarını düzenlemek üzere, Sektörel Kamu Alımları Kanunu çıkarılacak.

FİYAT İSTİKRARI

Fiyat istikrarının sağlanması amacıyla enflasyon dinamiğini takip etmek, dezenflasyon süreci önünde risk oluşturan şokları değerlendirmek, gerekli önlemleri belirlemek ve yönetmek için Fiyat İstikrarı Komitesi oluşturulacak.

FİNANSAL SEKTÖR

Kredi Yaşam Döngüsü Projesi hayata geçirilecek. Yakın izlemedeki kredilere yönelik olarak bankacılık sektöründe operasyonel yeniden yapılandırma ve firma rehabilitasyon fonksiyonları oluşturulacak. Müstakil bir Katılım Finans Kanunu hazırlanarak, çeşitli kanunlar altında düzenlenen katılım finans sektörü tek bir çatı altında toplanacak.

DİJİTAL BANKACILIK LİSANSI VE DİJİTAL PARA ALT YAPISI

Tüm finansal kredi ve risk verisini içeren Risk Merkezi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) kontrolünde yeniden organize edilecek. Kartlı ödeme sistemleri alanında Türkiye'nin markası olan "TROY" ayrı bir şirket çatısı altında yapılandırılacak. Dijital (Şubesiz) Bankacılık lisanslamaları uygulamalarına imkan sağlanacak.

BES'İN KAPSAMA ALANI GENİŞLİYOR

18 yaşından küçüklerin Bireysel Emeklilik Sistemi'ne (BES) dahil edilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılacak. Bireysel Emeklilik Sistemi ile sağlık, hayat, eğitim sigortası gibi özel güvencelerin cazip olanaklarla bütünleşik bir güvence paketi şeklinde sunulması sağlanacak.

CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN TARAFINDAN AÇIKLANAN EKONOMİ REFORMLARI İÇEREN KİTAPÇIK, HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI'NIN İNTERNET SİTESİNDE YAYIMLANDI

GÜN-DEM

ENERJİ İTHALATINI AZALTICI ÖNLEMLER

Enerji Verimliliği Kanunu'nda yapılacak değişiklikle binalar ile tarım ve hizmet sektörleri de enerji verimliliği destekleri kapsamına dahil edilecek. Elektrik enerjisi depolama tesislerinin kurulmasına yönelik yasal altyapı tamamlanacak, doğal gaz piyasası yeniden yapılandırılarak rekabetçi bir serbest piyasa geliştirilecek. Madencilik, petrol ve doğal gaz arama ve üretiminde yatırım ortamı iyileştirilecek.

EKONOMİDE YEŞİL DÖNÜŞÜM

Enerjisini kendi karşılayan ve kaynak verimliliği yüksek yeşil organize sanayi bölgeleri hayata geçirilecek. Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanacak, yeşil finansmanın gelişimini sağlayacak ekosistem güçlendirilecek ve uluslararası yeşil finansmandan Türkiye'nin alacağı payın artırılması için çalışmalar yürütülecek. Elektrikli araç şarj altyapısı hayata geçirilecek, toplu taşıma filolarında ve hizmet araçlarında elektrikli araçların kullanılması teşvik edilecek.

İHRACAT TABANA YAYILACAK

İhracat potansiyeli yüksek KOBİ'lerin dış pazarlara açılmaları teşvik edilecek, ihracatın tabana yayılmasına yönelik adımlar atılacak. Yurt dışı lojistik merkezleri açılarak ihracatçıların potansiyel pazarlara ve dağıtım kanallarına erişimi hızlandırılacak.

İSTİHDAMI ARTIRAN ADIMLAR ATILACAK

İstihdam teşviklerinin etkinlikleri gözden geçirilerek teşvik sisteminde sadeleştirmeye gidilecek. Mikro ve küçük ölçekli firmalardan likidite sıkıntısı çekenlere yönelik istihdama kattıkları her bir ilave kişi için KGF kefaletiyle 100 bin liralık krediye erişim imkanı sağlanacak.

FİNANSAL İSTİKRAR KOMİTESİ

Yapısal politikalar kapsamında, "Kurumsal Yönetişim" başlığı altında şeffaf, hesap verebilir ve güçlü bir kurumsal yönetişim çerçevesi tesis edilmesi amaçlanıyor.
Bu kapsamda, Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin görev ve sorumlulukları gözden geçirilip, Finansal İstikrar Komitesi (FİK) olarak yapılandırılacak.

DİJİTAL PİYASALAR

Dijital piyasalarda adil rekabeti geliştirmek için serbest pazar ilkeleri ve AB düzenlemeleriyle uyumlu adımlar atılacak. Dijital piyasaların düzenlenmesine yönelik kanun teklifi hazırlanacak. Bu piyasalarda rekabetçi ve adil bir ortam oluşturulacak, güçlü platformların bu güçlerini kötüye kullanmalarının önüne geçilecek.

EKONOMİ KOORDİNASYON KURULU OLUŞTURULACAK

Ayrıca, Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) kurulacak. TÜİK "ilişkili kuruluş" oluyor. Yapısal politikalar kapsamında ayrıca "Devlet Destekleri Reformu" yapılacak. Teşvik sistemi sadeleştirilecek. İç ticarette rekabetçiliği artıracak ve ticareti kolaylaştıracak uygulamalar hayata geçirilecek. Tüketicinin korunması, kayıtlılığın artması ve piyasada haksız rekabetin etkin biçimde önlenmesi için piyasa gözetimi ve denetimi güçlendirilecek.

"

TÜRKİYE EKONOMİSİ POZİTİF BÜYÜME PATİKASINDA YOLUNA DEVAM EDECEK

MÜSİAD GENEL BAŞKANI ABDURRAHMAN KAAN

Türkiye ekonomisine taze kaynak girişi sağlayacağına inandığımız bu Reform Paketi ile birlikte, iç talepten yatırım harcamalarına kadar birçok parametrede hızlı bir gelişim gözlenecektir. Böylece son dönemde parasal sıkılaştırma adımlarıyla birlikte nispeten baskı altında kalan ekonomik aktivitedeki toparlanma hızı da yılın ikinci çeyreği itibariyle ivme kazanacak; Türkiye ekonomisi pozitif büyüme patikasında yoluna devam edecektir.

"

İHTİYAÇ DUYULAN YAPISAL SORUNLARA ODAKLANILMIŞ

TOBB BAŞKANI RİFAT HİSARCIKLIOĞLU

"İhtiyaç duyulan alanlardaki yapısal sorunlara odaklı, kurumsal yapıyı güçlendiren, giderek önemi artan dijital, yeşil ekonomiye önem veren tedbirler açıklandı. Ülkemize hayırlı olmasını diliyorum."

EKONOMİK REFORMLAR İŞ DÜNYAMIZA GÜÇ KATACAK

DEİK BAŞKANI NAİL OLPAK

Öz sermaye finansmanının teşviki, yeşil tahvil piyasasına altyapı, sanayide yeşil dönüşüm, katılım finans altyapısının güçlendirilmesi, hedef ülkelerde özel destekler, teşvik sisteminin gözden geçirilmesi, teşviklerin etki analizi yapılması ve KVKK konularını bugün reform paketinde görmek bizi son derece mutlu etti. Kararlılık, öngörülebilirlik, şeffaflık ve hesap verilebilirlik üzerine kurulu ekonomik reformlar iş dünyamıza güç katacak.

YEŞİL DÖNÜŞÜMÜ DESTEKLEYİCİ ADIMLAR DEĞERLİ

TÜSİAD BAŞKANI SIMONE KASLOWSKI

Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan ekonomi reform paketinde, fiyat istikrarının sağlanması, yatırım ikliminin iyileştirilmesi, istihdamın desteklenmesi, özellikle bütçenin disipline edilmesi ve harcamaların kontrol altına alınmasına yönelik adımları olumlu buluyoruz. Dijital dönüşüm ve sanayide yeşil dönüşümü destekleyici adımlar küresel rekabet gücümüzü artırmak açısından çok değerlidir.

YÜZDE 20'LİK VERGİ DÜŞÜRÜLÜRSE İŞİMİZİ KOLAYLAŞTIRMIŞ OLUR

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN

Alınan kararları esnafımız adına önemli ve değerli buluyoruz. Öncelikli 850 bin basit usulde işyeri bulunan esnaf ve sanatkarımıza yönelik vergi muafiyetini olumlu buluyoruz. Bu kesimde yer alan kuaför, tesisatçı, tamirci gibi yaklaşık 850 bin esnafımız gelir vergisinden muaf tutuluyor, beyan yükümlülükleri de kaldırılıyor. Yüzde 20'lik vergi düşürülürse işimizi kolaylaştırmış olur.

VERİ EKONOMİSİ BÜYÜK ÖNEM TAŞIYOR

YASED BAŞKANI AYŞEM SARGIN

Dijitalleşme, hem mevcut yatırımların verimliliğinin artırılması, hem de Türkiye'nin her geçen gün büyüyen veri ekonomisinde konumlanması açısından büyük önem taşımaktadır. YASED olarak, Hukuk Reformu ile birlikte düşünüldüğünde, Ekonomik Reform Paketinin, mevcut ve potansiyel yatırımcılara güven telkin eden, yatırım ortamının öngörülebilirliğini yükselten unsurlar içermesini memnuniyetle karşılıyoruz.

200 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT HEDEFİMİZE BÜYÜK KATKI SAĞLAYACAK

TİM BAŞKANI İSMAİL GÜLLE

"200 milyar dolarlık ihracat hedefine ilerlerken Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı ekonomiye ilişkin reform paketinin, hedeflerimize büyük katkı sağlayacağına inanıyoruz. Cumhurbaşkanımızın, ihracata ve alın teri döken ihracatçıya desteklerinin, önceden olduğu gibi bundan sonra da, durmaksızın devam etmesinden büyük memnuniyet duyuyoruz. Bugün, Made in Türkiye markası, dünyanın dört bir yanında beğeniyle anılıyorsa, bunda Cumhurbaşkanımızın katkıları çok büyük."

KADİR
TUNA

DOÇ. DR. KADİR TUNA

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ BANKACILIK
ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ

Enflasyon hedeflemesi

Enflasyon hedeflemesinde fiyat istikrarına ulaşmada birçok önemli adım bulunmaktadır. Bunlardan birincisi hesap verebilirlik. Hesap verebilirlik ilkesi iki nedenden dolayı gereklidir.

Birincisi politika uygulayıcılarının daha iyiyi yapma konusunda teşvik eden bir unsur olmasıdır. İkincisi demokratik toplumlarda devlet görevlilerinin yapmış oldukları işlerin hesabını vermeleri gerekmektedir. Bu durumda merkez bankaları uyguladıkları politika hedeflerini, zaman zaman değişen politika araçlarını ve alınan karar değişikliklerinin nedenlerini açıklamaları gerekmektedir. Enflasyon hedeflemesinde, merkez bankalarının sorumluluklarına ilişkin iki farklı uygulama bulunmaktadır. Buna göre, hükümet yetki veren "principal", merkez bankası ise hükümetin ajanı olarak nitelendirilmektedir. Bu ilişki çerçevesinde iki farklı sorumluluk uygulaması bulunmaktadır. Bunlardan; birincisi, tıpkı Yeni Zelanda da olduğu gibi hükümet ile merkez bankası arasında resmi anlaşma bulunmasıdır. Anlaşma ile merkez bankasının sorumlu olduğu yükümlülükler ve başarısızlık halinde cezai yaptırımların ne olması gerektiği belirlenmektedir. İkincisi, hükümet ve merkez bankası arasında resmi bir anlaşma olmadan, merkez bankası nihai hedefinin fiyat istikrarı olduğunu ve istikrarın sağlanmasına ilişkin uygulayacağı para politikasını açıklamaktadır. Böylece, kamuoyunun beklentileri etkilemeye çalışılmaktadır. Böyle bir yöntemi uygulayan ülkeler arasında İngiltere, Kanada ve İsveç gibi ülkeler bulunmaktadır.

Merkez bankalarının hesap verebilir olması ise hazırlamış oldukları periyodik yayınların kamuoyuna sunulması ile sağlanmaktadır. Birçok ülke uygulanan para politikasına ilişkin gelişmeleri bu periyodik yayınlar vasıtasıyla kamuoyuna ulaştırmaktadır. Söz konusu politikayı uygulanan ülkelerde, düzenli olarak "Enflasyon Raporu" ya da benzeri dokümanlar yayınlanmaktadır. Bu raporların içeriğinde, ekonomik duruma ilişkin ayrıntılar bulunmakla birlikte para politikası faaliyetleri ve enflasyonun sonuçları açıklanmaktadır. Hazırlanan bu raporlar uygulanan politikanın kamuoyu tarafından izlenmesini sağlamaktadır. Enflasyon hedeflemesinin uygulanması durumunda gerekli diğer bir unsur da uygulanan politika kapsamının ve sonuçlarının kamuoyuna açıklanmasıdır. Merkez bankasının, para politikası hedefini ve bu hedefe nasıl ulaşacağını açıklaması şeffaflığı arttırmaktadır. Bu politikanın gereği olan açıklık ilkesi doğrultusunda, uygulanan politikaya ilişkin ilerlemeleri kamuoyuna rapor olarak sunmaktadır. Merkez bankası tarafından sunulan bu raporların, açık ve tarafsız şekilde kamuoyuna açıklanması uygulanan programın başarısını arttırmaktadır. Birçok ülkede medya ve diğer iletişim kanalları vasıtasıyla para politikasına ilişkin gelişmelerin kamuoyuna ne şekilde açıklandığı görülmektedir. Yılda, 4 ya da 2 defa olarak yayınlanan para politikası raporlarında, politikaya ilişkin gelişmeler yer almaktadır.

GÜVENİRLİLİK

Para politikasının etkinliğini arttırmak için gerekli diğer bir koşul da güvenirliliğin sağlanmış olmasıdır. Enflasyon ile mücadelede kamuoyu tarafından uygulanan politikaya olan güvenin sağlanması durumunda, enflasyonist beklentileri kırılarak politika hedefine ulaşılması sağlanmaktadır. Güvenirliliği sağlamanın yaygın görüşe göre koşulu, politikayı uygulayan merkez bankasının bağımsız olması ile mümkün olacağıdır. Buna göre, siyasi etkiden uzak bağımsız bir merkez bankasının, para politikasını belirlemede ve uygulamada tam yetkiye sahip olması güvenirliliği attırmaktadır. Ancak güvenirliği sağlamanın kolay olmadığı, bunun için belli bir geçiş dönemine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bunun için, merkez bankasının hesap verebilirlik ve şeffaflık özellikleri aynı zamanda para politikasına ve merkez bankasına olan güvenirliliği arttırdığı gözardı edilmemektedir.

Bu durumda, güvenirliliğin sağlanması için birçok yöntem uygulanmaktadır. Bunlardan yaygın olarak kullanılanlardan; birincisi, uygulanan politikaya ilişkin açık tartışmaların yapılması ve ekonomik gelişmelere ilişkin sonuçların kamuoyu ile paylaşılmasıdır. İkincisi, para politikası uygulayıcısı ile siyasi otorite arasında düzenli olarak toplantıların yapılması ve bu toplantı tutanaklarının kamuoyuna açıklanması, politikaya olan güvenirliği arttırmaktadır.

HEDEFİN BELİRLENMESİ VE İLANI

Enflasyon hedeflemesinde, karar verilmesi gereken diğer bir husus hedefin nokta mı yoksa bant aralığında mı yapılacağıdır. Nokta hedefleme sadece tek bir enflasyon oranının hedef alınmasını ifade eder. Nokta hedeflemesinde, öngörülmeyen şoklar nedeniyle ilan edilen nokta hedefin tutturulamaması para otoritesinin ve uygulanan politikanın kredibilitesini düşürecektir.

Bant hedeflemesi ise, belli aralıkta enflasyon hedefi belirlenmesini ifade etmektedir. Örneğin yüzde 3 nokta hedef yerine, yüzde 3-5 bant aralığında bir hedef belirlenmektedir. Nokta hedeflemede hedefin tutturulmasına ilişkin zorluklarla karşılaşılması, nedeniyle bant aralığının hedeflemesi daha fazla tercih edilmektedir. Bant hedeflemesi merkez bankasına şoklara karşı esneklik sağlamakla birlikte, bant aralığı hedeften sapmayı önlemektedir. Diğer taraftan bant hedefinin, hedef seçiminde tercih edilmesi kadar, seçilecek olan bant aralığının genişliği de politikanın başarısı için önemlidir. Seçilecek bant aralığında hedefin sapması durumunda, merkez bankasına ve politikaya olan güven düşecektir. Bundan dolayı merkez bankalarının geniş bant aralığını kullanmaları durumunda hedefi tutturma olasılığı daha fazladır.

Son olarak enflasyon hedefinin kimin ilan edeceğidir. Enflasyon hedeflemesinde halen, hedefin kimin tarafından belirlenip, nasıl ilan edilmesi gerektiği konusunda tartışma bulunmaktadır. Bunun temel nedeni merkez bankasının ya da hükümetin tek başına sayısal bir hedef belirlemesi ve ilan etmesinin politikanın etkinliğini arttırıp artırmayacağıdır. Hiç kuşkusuz, hükümet ile merkez bankasının hedefi birlikte belirleyerek amaç ve sorumluluğu paylaşarak hareket etmesi enflasyon ile mücadele stratejisine, meşruluk kazandıracaktır. Hedefi merkez bankasının tek başına belirlemesi durumunda ise, hükümet ile merkez bankası arasında tam olarak uyumun sağlanamadığı şeklinde yorumlanabilir. Nitekim hedefin ilanı, hükümet ve merkez bankası arasındaki ilişkinin derecesini göstermesi açısından büyük önem taşımaktadır. Hedefin ilanı, politikayı belirleyen kurumların tamamı tarafından yapılması, bu kurumlardan sadece bir ya da birkaçı tarafından yapılmasından daha etkili olacaktır. Eğer bu yapılamıyorsa, politikanın uygulanmasında en fazla inisiyatif sahibi olan özellikle, tam bağımsız bir merkez bankası söz konusuysa, enflasyon hedefinin ya da parasal hedeflerin bu kurum tarafından ilanı yeterlidir.

GÜN-
DEM

AVRUPA BİRLİĞİ DEVLET LİDERLERİ ZİRVESİ'NDE LİDERLER, TÜRKİYE'DEKİ DEMOKRASİ, HUKUK VE TEMEL HAKLARA İLİŞKİN AVRUPA'DA VAR OLAN TÜM KAYGILARDAN AYRI OLARAK, DOĞU AKDENİZ'DE DÜŞEN GERİLİM NEDENİYLE TÜRKİYE'Yİ OLUMLU YÖNDE TEŞVİK EDECEK ADIMLAR ATMA KARARI ALDI.

AB Liderler Zirvesi'nden Türkiye ile işbirliği mesajı çıktı

Ana gündem maddelerinin arasında Türkiye olan Avrupa Birliği (AB) Liderler Zirvesi'nde ekonomi, göç, toplumlar arası temas ve seyahat gibi konularda Türkiye ile iş birliğinin güçlendirilmesi kararlaştırıldı. Video konferans yöntemiyle düzenlenen zirve toplantısı devam ederken Türkiye ile ilgili kısmın bildirgesi yayınlandı. Liderlerin bildirisinde, AB'nin Doğu Akdeniz'in istikrarlı ve güvenli olmasında, ayrıca Türkiye ile iş birliği ve karşılıklı çıkara dayanan bir ilişkide çıkarı bulunduğu vurgulandı.

Doğu Akdeniz'de gerginliğin düşmesinden, Türkiye ile Yunanistan arasında görüşmelerin başlamasından ve Kıbrıs sorununun çözümüne yönelik görüşmeler yapılacak olmasından duyulan memnuniyetin dile getirildiği bildiride, "Gerginliğin düştüğü mevcut durumun devam etmesi ve Türkiye'nin yapıcı şekilde çalışması şartıyla ve önceki AB Konseyi sonuçlarında belirlenen koşullara bağlı olarak son dönemdeki daha olumlu dinamiği güçlendirmek için AB, ortak ilgi alanlarında iş birliğini geliştirmek üzere Türkiye ile kademeli, orantılı ve geri dönülebilir şekilde çalışmaya ve hazirandaki AB Konseyi toplantısında daha fazla karar almaya hazırdır" ifadesi yer aldı.

GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN GÜNCELLENMESİ

AB liderleri, AB Komisyonunu Gümrük Birliğinin tüm üye ülkelere etkili şekilde uygulanması sağlanarak uygulamadaki mevcut zorlukları ele almak üzere Türkiye ile görüşmeleri yoğunlaştırmaya davet etti. Liderler, buna paralel olarak AB Konseyini de Gümrük Birliğinin güncellenmesi için yetki üzerinde çalışmaya davet etti.

Bildirgeyle AB'nin, artık Türkiye'ye herhangi bir yaptırım düşünmediği gibi, ilişkileri daha da pekiştirmek isteği ortaya kondu. Gümrük Birliği Anlaşması'nın iyileştirilmesi, göç anlaşmasının yenilenmesi, bütçeden daha fazla para verilmesi, özellikle Türkiye'deki 4 milyon Suriyeli geçici sığınmacılar için Türkiye'ye para yardımı yapılması gerektiği, bildirgede yer aldı.

KIBRIS VE DOĞU AKDENİZ TUTUMU

AB Konseyinin Kıbrıs konusunda anlaşmazlığın Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi kararlarına uygun biçimde giderilmesine bağlı olduğu belirtilen bildiride, AB'nin gözlemci olacağı ve BM himayesinde yeniden başlanacak müzakerelerin sabırsızlıkla beklendiği, müzakereleri aktif biçimde destekleneceği ve BM'nin İyi Niyet Misyon Ofisine temsilci atanacağı kaydedildi.

Zirve sonrası yayımlanan sonuç bildirisinde, istikrarlı ve güvenli Doğu Akdeniz konusunda Türkiye ile iş birliğini geliştirmenin AB'nin stratejik çıkarına olduğu belirtilerek, "Doğu Akdeniz'de yasadışı sondaj faaliyetlerinin devam ettirilmemesini ve Yunanistan ile Türkiye arasında ikili görüşmelerin yeniden başlamasını memnuniyetle karşılıyoruz" ifadesi kullanıldı.

HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ VE TEMEL HAKLAR

Bildiride, hukukun üstünlüğü ve temel hakların asıl endişe konusu olduğu, siyasi partilerin ve medyanın hedef alınması ve yakın zamandaki diğer kararların insan haklarına yönelik gerilemeyi temsil ettiği, bunun Türkiye'nin demokrasiye saygı yükümlülüğüne, hukukun üstünlüğüne ve kadın haklarına aykırı olduğu savunularak, bu alanlarda diyaloğun AB-Türkiye ilişkilerinin ayrılmaz bir parçası olmayı sürdürdüğü ifade edildi.

AB-Türkiye ilişkilerinde geliştirilecek işbirlikleri listesinde kamu sağlığı, Kovid-19, iklim krizi, terörle mücadele ve bölgesel konular da olacak.

Türkiye'nin önümüzdeki 3 aylık süre içerisinde atacağı adımlara bakılacağının altı çizilirken daha detaylı ve esaslı kararların haziran zirvesinde alınacağı kaydedildi.

MICHEL VE LEYEN NİSAN'DA ANKARA'YA GELİYOR

Avrupa Birliği (AB) Konseyi Başkanı Charles Michel ile AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, video konferans yöntemiyle yapılan ve iki gün planlandığı halde bir günde tamamlanan AB Liderler Zirvesi sonrasında basın toplantısı düzenledi. AB Konseyi Başkanı Michel, nisanda Türkiye'yi ziyaret etmek üzere Türk makamlarıyla temas içinde olduklarını söyledi.

AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ise zirve öncesinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile video konferans görüşmesi yaptıklarını hatırlatarak, Aralık'taki AB zirvesinden bu yana bazı AB ülkeleriyle ilişkiler dahil Türkiye'nin daha yapıcı bir tutum sergilediğini söyledi. Suriyelilere de değinen von der Leyen, "Hiç şüphe yok ki Türkiye yükün en büyük bölümünü omuzluyor. Bu insani konuda yardımımızın devam etmesi gerektiğini düşünüyoruz" dedi.

AB KOMİSYONU BAŞKANI URSULA VON DER LEYEN İSE ZİRVE ÖNECESİNDE CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN İLE VİDEO KONFERANS GÖRÜŞMESİ YAPTIKLARINI HATIRLATARAK, ARALIK'TAKİ AB ZİRVESİNDEN BU YANA BAZI AB ÜLKELERİYLE İLİŞKİLER DAHİL TÜRKİYE'NİN DAHA YAPICI BİR TUTUM SERGİLEDİĞİNİ SÖYLEDİ

KA-
PAK

ASYA-PASİFİK'TE GERİLİM ARTIYOR

Alaska'dan esen 'soğuk savaş' rüzgarları

SERNUR YASSIKAYA

SİYASİ TARİHÇİLERİN YILLAR SONRA MART 2021'İ AYRI BİR BAŞLIK ALTINDA ELE ALACAKLARINI SÖYLEMEK, BİR KEHANET OLMAYACAKTIR. YENİ 'SOĞUK SAVAŞ'IN ETE KEMİĞE BÜRÜNMESİ ŞEKLİNDE TAKVİMLERDE YER ALACAK BİR DİZİ SICAK GELİŞME VE DİPLOMASİ HAMLESİ, MART AYI BOYUNCA TÜM DÜNYANIN GÖZLERİ ÖNÜNDE YAŞANDI. CANLI CANLI TARİHE ŞAHİTLİK ETMEK DİYE NİTELENDİRİLEBİLECEK GELİŞMELER SİLSİLESİNİN ZİRVESİ İSE, 20-21 OCAK'TA ALASKA'DA GERÇEKLEŞEN HARARETİ YÜKSEK ABD-ÇİN DÜELLOSU OLDU. BU SÖZLÜ DÜELLO, İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ YÜZYILDA YAŞANACAK JEOPOLİTİK GÜÇ MÜCADELESİNİN HIZLANDIĞINI DA AÇIKÇA ORTAYA KOYUYORDU. BÖYLECE ABD'DE BIDEN YÖNETİMİ, ŞÜPHEYE YER BIRAKMAYACAK ŞEKİLDE, STRATEJİK ÖNCELİĞİ HİNT-PASİFİK BÖLGESİNE VERDİĞİNİ BİR DİZİ DİPLOMATİK HAMLE İLE DÜNYAYA İLAN ETMİŞ OLDU.

KA-PAK

İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD öncülüğünde kurulan liberal uluslararası düzen, Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla nihai zaferini ilan etti ve iki binli yılların başına kadar tek kutuplu bir sistemi beraberinde getirdi. Ancak iki binli yıllarla beraber ABD neoliberal müdahaleciliğinin doğurduğu yıkıcı sonuçlar, aynı zamanda Washington'un kapasitesinin sınırlarını da tüm dünyaya gösterdi. ABD, ekonomik, siyasi ve askeri gücünün limitlerine ulaşırken Asya'da yeni bir güç sağlam adımlarla yükselmeye devam etti. Bu güç Çin'den başkası değildi. ABD'nin kurduğu liberal düzenin avantajlarından maksimum oranda faydalanan Pekin, aynı zamanda Washington'un bıraktığı boşlukları da sessiz ve sakin hamlelerle doldurmayı bildi. Ekonominin lokomotif olduğu Çin hamleleri sonuç verdikçe, Pekin'in kendine olan güveni de benzer şekilde arttı. Özellikle Xi Jinping'in Çin Devlet Başkanlığı görevini üstlenmesiyle, ekonomi öncelikli yürütülen strateji, askeri ve siyasi alanlara da genişlemeye başladı. Çin büyüdükçe, sadece çevresindeki ülkeler için değil, Avrupa ve Afrika için de bir çekim merkezi oldu. Bunda, yukarıda da bahsettiğim gibi ABD'nin her geçen gün küresel liderlik pozisyonundan uzaklaşması, uluslararası alanda gelişen olaylar ve meseleler karşısında sorun çözen değil, problemin unsurlarından biri haline gelmesi de etkili oldu. 2008 yılında yaşanan finansal kriz ise Atlantik İttikafının iki kutbu Avrupa ile ABD'yi derinden sarsarken, Çin'in büyümesi için de elverişli bir ortamı oluşturdu. Nihayetinde 'Önce Amerika' sloganıyla ABD'de Donald Trump yönetiminin göreve gelmesiyle, Washington'u hem içinde bulunduğu Batı İttifak sisteminden hem de diğer bölgesel ittifak sistemlerinden soyutlaması, Çin için arayıp da bulamadığı bir fırsatı beraberinde getirdi.

Dört yıllık süreçte ABD içeride ve dışarıda bir kaos sürecinden geçerken, Çin, Tek Kuşak Tek Yol projesi gibi iddialı bir projeyi somutlaştırarak uygulamaya koydu. Güneydoğu Asya'dan, Ortadoğu, Afrika ve Avrupa'ya uzanan bu iddialı ekonomik proje, alt katmanındaki siyasi hedefle Pekin'i, Washington'un alternatifi konumuna getirdi. Sonuç, 2020 yılının sonunda Çin'in ABD'yi geçerek Avrupa'nın en büyük ticari konumuna yükselmesi oldu. Nihayetinde ABD, uzun zamandır görmek istemediği bir gerçekliği kabul etmek durumunda kaldı. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'ın geçen Mart ayında oldukça basit ve yalın vurgulamak durumunda kaldığı, "Çin'in ABD ile ilişkileri 21. Yüzyılın en büyük jeopolitik imtihanı olacak." sözü, yeni soğuk savaşın parametrelesini ortaya koydu. Sovyetler Birliği'yle gerçekleşen Soğuk Savaş'ta dönemin ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı Henry Kissinger'ın uyguladığı başarılı diplomasiyle, 1972'de Moskova'dan kopardığı Çin'i kendi köşesine çekmeyi başarmıştı. 50 yıl sonra o Çin, en büyük jeopolitik rakibi olarak küresel sahnede karşısında çıktı.

21. YÜZYILIN EN BÜYÜK JEOPOLİTİK MÜCADELESİNDE SAHNE ALASKA'DA AÇILDI. ABD VE ÇİN HEYETLERİNİN MEDYA ÖNÜNDE 1 SAAT KADAR KARŞILIKLI SALVOLARLA BİRBİRLERİNİ SUÇLAMALARI, HEM İÇ KAMUOYUNA HEM DE DİĞER ÜLKELERE MESAJ VERME AMACI GÜDÜYORDU

ANCHORAGE'DA SICAK ATIŞMA

Bu imtihanın ilk sahnesi Mart ayının son günlerinde Alaska'da tüm

dünyanın gözleri önünde oynandı. ABD'nin yeni yönetimi ile Çin arasında ilk üst düzey görüşme iki tarafın birbirine dişlerini gösterdiği bir karşılaşmayla başladı. Çin ve ABD arasında gerilimi düşürme ve sorunlu alanları ele alma amacıyla gerçekleştirileceği belirtilen zirve ilk dakikadan itibaren yüksek gerilime sahne oldu. Alaska'nın Anchorage kentinde yapılan üst düzey görüşmelerde, taraflar birbirlerine sert suçlamalar yöneltti. Çinli yetkililer ABD'yi diğer ülkeleri "Çin'e saldırmaya" kışkırtmakla suçlarken, ABD'li heyet de Çin'in çeşitli konulardaki insan hakları ihlallerini medya önünde gündeme getirdi. Anchorage kentindeki gerilimli görüşmeye Amerikan tarafında Dışişleri Bakanı Antony Blinken ve Ulusal Güvenlik Danışmanı Jake Sullivan, Çin tarafındaysa Çin'in en üst düzey dış politika yetkilisi Yang Jiechi ile Dışişleri Bakanı Wang Yi katıldı. 1 saat medya önünde sıcak atışmaya sahne olan zirvede iki süper güç arasında gerilim, ticari alandan siyasi (değerler) ve jeopolitik alana genişlemesiyle sonuçlandı. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, sözünü sakınmadığı açılış konuşmasında "ABD'nin Doğu Türkistan, Hong Kong, Tayvan, ABD'ye siber saldırılar ve Washington'ın müttefiklerine ekonomik baskı yapılması gibi alanlarda Çin'in yaptıklarıyla ilgili derin kaygılarını görüşmek istediklerini" belirten sözleriyle, ilk defa Washington'dan Pekin'e doğrudan siyasi alanda bu denli net hedef alan bir çıkış geldi. Blinken "Bu yapılanların her biri, küresel istikrarı sağlayan kuralara dayalı düzeni tehdit ediyor" sözleriyle de, Washington'un "küresel istikrarı" koruyucu rolüne geri döndüğünü ilan etti.

'ÇİN'İ BOĞAMAZSINIZ'

Çinli yetkili Yang da Blinken'ın sözlerine aynı tonda karşılık verdi ve Washington'ı askeri gücünü ve mali üstünlüğünü diğer ülkelere baskı yapmak için kullanmakla suçladı. Yang "ABD, sözde ulusal güvenlik kavramlarını normal ticari değiş tokuşları engellemek ve bazı ülkeleri Çin'e saldırmaya teşvik etmek için kullanıyor" dedi. Yang, Washington'ı askeri gücünü ve mali üstünlüğünü diğer ülkelere baskı yapmak için kullanmakla suçladı. Yang, ABD'nin ülkesine yönelik yaptırımlarına ilişkin de "Çin'i boğmak imkansız" dedi. Yang, ABD'nin evrensel değerlerden bahsetmesini eleştirerek, "Ne ABD'nin kendisi ne de batı dünyası uluslararası kamuoyunu temsil ediyor" ifadesini kullandı. Kongre baskınına gönderme yapan ve ABD'deki insan haklarının dibe vurduğunu savunan Yang, siyah Amerikalılar'ın "katledildiğini" vurguladı. Çin Dışişleri Bakanı Wang da "ABD'nin Çin'in iç işlerine müdahale eden zorba tavrını tamamen terk etmesi gerektiğini ve bu kronik hastalığını düzeltmesi gerektiğini" dile getirdi. Yang'a karşılık veren ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı Sullivan ise Washington'ın Çin ile bir çatışma istemediğini söyledi, ancak "Biz daima halkımız ve dostlarımız için prensiplerimize bağlı kalacağız" diye de ekledi. Görüldüğü gibi Alaska'da her iki taraf da mevcut pozisyonlarını en sıkı şekilde savunmaktan geri durmadı. Bir bilek güreşine benzetecek olursak, iki tarafta bileği ilk

ÇİN HEYETİ, ALASKA ÖNCESİ DERSİNE İYİ ÇALIŞTIĞINI VE KENDİLERİNİ HEDEF ALAN SUÇLAMALARA VERECEKLERİ CEVAPLARI ÖNCEDEN HAZIRLADIĞI GÖRÜLDÜ. PEKİN, ABD'DE 6 OCAK KONGRE BASKININ VE SİYAHİ HAYATLAR ÖNEMLİDİR HAREKETİNİN, WASHINGTON'UN YUMUŞAK KARNI OLDUĞUNU BİLİYORDU

KA-PAK

eğilecek taraf olmamak için basın önünde bir saate yakın ateşli bir atmosfer yaşandı.

Hem Çin hem de ABD bu çıkışıyla yalnızca kendi iç kamuoylarına değil aynı zamanda görüşmeyi dikkatle izleyen diğer küresel ve bölgesel güçlere "geri adım atmayacağız," "güçlüyüz" mesajını vermek istediklerini söylemek mümkün. Buna özellikle geçtiğimiz 10 yılda sahip olduğu ittifaklar ve müttefikleri nezdinde önemli güven kaybına uğrayan Washington'un oldukça ihtiyacı olduğu biliniyordu. Özellikle dört yıllık Trump döneminin sonrasında Biden yönetiminin başta Atlantik İttifakı olmak üzere, diğer bölgesel ittifaklara ve uluslararası işbirliklerine döneceği ve yeniden küresel liderlik misyonunu yerine getireceğine yönelik irade beyanının karşısında duran en büyük güç Çin. Bu çerçevede Biden yönetiminin Pekin karşısında göstereceği herhangi bir zayıflık bu misyonun doğmadan ölmesi anlamına gelecektir. O nedenle Beyaz Saray'ın elindeki tüm araçlarla Pekin'e karşı geniş eksenli bir yapılanmaya girdiği görülmekte.

SÖZ DEĞİL EYLEM ZAMANI

Son yüzyılda görülen en büyük küresel salgın olan yeni tip korona virüs salgını ABD'yi içeride bir dizi siyasi, sosyal ve ekonomik krize sürüklerken, Washington'daki sistemin kırılganlıklarını ve zayıflıklarını da tüm dünyaya gösterdi. İçeride bu kaotik süreç yaşanırken, dışarıda da ABD'nin salgın karşısında kendisinden beklenen liderliği gerçekleştiremediği görüldü. Tüm bu çerçevede ABD'de yeni göreve gelen Joe Biden yönetimi ise sık sık tekrarladığı "Amerika geri döndü" sloganıyla, uluslararası işbirliği ve ittifak mekanizmasına yeniden dahil olacağını ilan etti. Belgede küresel güç dağılımının değiştiği ve değişimin ABD için yeni tehditler teşkil ettiği değerlendirmesine yer verildi. Biden yönetimi bu niyetini ise açıkladığı geçici Geçici Ulusal Güvenlik Strateji Belgesinde, "Amerika'nın kaderi bugün daha önce hiç olmadığı kadar içinden çıkılmayacak şekilde kıyılarımızın ötesindeki olaylara bağlı hale gelmiştir." değerlendirmesiyle özetliyordu. Bir ABD Başkanı'nın göreve gelişinden yalnızca bir ay sonra kendisine ait Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi yayınlaması teamüllerde uzun süredir rastlanmış bir durum değildi. Peki, neden Biden bu belgeyi zamanından önce yayınladı? Cevap oldukça basit. Çünkü, Çin her geçen an, ABD'ye karşı küresel alanda gücünü konsolide etme ve genişleme imkanına sahip oluyordu. ABD'nin kurduğu uluslararası sistemi tehdit eden gelişme, belgede, "Bu iş acildir çünkü ittifaklar, kurumlar, anlaşmalar ve ABD'nin yardımıyla tesis edilen uluslararası düzenin temelini oluşturan normlar test edilmektedir." değerlendirmesiyle kayda geçiriliyor. O nedenle ki, ortaya eli ayağı düzgün bir stratejinin konması ve biran önce uygulanması aciliyet arzediyordu. Belgenin açıklanmasıyla da Washington'daki mekanizma Pekin'e karşı tüm gücüyle harekete geçmeye

BIDEN YÖNETİMİ, ÇİN'İN KÜRESEL ALANDA ARTAN SİYASİ, EKONOMİK VE ASKERİ NÜFUZUNU ENGELLEMEK İÇİN ZAMAN KAYBETMEDEN HAREKETE GEÇMESİ GEREKTİĞİNİN FARKINDA. BU AMAÇLA BEYAZ SARAY'DA ULUSAL GÜVENLİK KABİNESİ NEREDEYSE TAMAMEN UZMANLIĞI ÇİN OLAN İSİMLER TARAFINDAN DOLDURULDU. MART AYINDA DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANLARI BİR HİNT-PASİFİK TURUNA ÇIKTILAR. SEÇİLEN ÜLKELER VE VERİLEN MESAJLARDA HEDEF ELBETTE ÇİN'Dİ

başladı. Hattizatında, ABD Başkanı Joe Biden'ın ulusal güvenlik ekibi incelendiğinden, neredeyse tüm konu başlıklarındaki yetkililerin uzmanlık alanlarının Çin ile ilişkili olduğu görülmekte. Bu da Beyaz Saray'ın, küresel jeopolitik rakibine karşı, caydırıcı, tutarlı, eli ayağı düzgün ve somut bir siyaseti sahaya yansıtmak istediğini gösteren en önemli donelerden. Washington artık sözün yerine eylemin geçmesi gerektiğinin farkında. O yüzden de zaman kaybetmeden sahaya indi.

HİNT-PASİFİK'E DİPLOMATİK ÇIKARMA

Mart ayında, ABD'nin yeni yönetimi, adeta bir Hint-Pasifik çıkarmasına imza attı. ABD Başkanı Joe Biden, strateji belgesinin yayınlanmasının hemen ardından Çin karşıtı diplomasi atağını, ekibiyle birlikte hayata geçirdi. 12 Mart'ta, Asya NATO'su diye nitelenen ABD'nin yanı sıra Japonya, Avustralya ve Hindistan'ın da üyesi olduğu Quad ülkelerinin liderleriyle telekonferans vasıtasıyla biraraya geldi. Zirve sonrasında, dört ülke liderinin 'Quad ruhu' başlığıyla yayınladığı bildirge, adeta, yeni soğuk savaşta oluşan ittifakın manifestosu olarak okunabilir. Quad bildirgesinde yazılı, "Hint-Pasifik ve ötesinde tehditlere karşı durmak, refah ve güvenliği sağlamak amacıyla uluslararası hukuka ve kurallara dayalı özgür bir düzeni savunmaya bağlıyız" cümlesinde bu hedeflere saldırı düzenlediği iddia edilen merkezin Çin olduğu şüpheye yer bırakmayacak kadar açıktı. Bildirgede ortak aşı üretimine yapılan vurgu da öne çıkan unsurlar arasında yer aldı. Hindistan'ın dünya üzerinde en büyük aşı üreticisi ülke olduğu düşünüldüğünde, ABD'li ilaç şirketlerinin Hintli partnerleriyle, Çin'in aşı diplomasisine karşı ortak bir cepheyi oluşturmayı hedeflediği söylenebilir. Pekin, Batılı devletlerin Kovid-19 karşısında eşgüdümden yoksun siyasetinin küresel çapta oluşturduğu boşluğu, üretim gücünün verdiği avantajla değerlendirdiği biliniyor. Önce maske ile somutlaşan sonra ise aşı tedariğiyle genişleyen bu diplomasi hamlesi, Çin'in nüfuzunu hem çevre ülkeler hem de dünyanın diğer bölgelerindeki etkisini olumlu anlamda etkiledi. Biden yönetimi, Çin'i, yumuşak güç vasıtasıyla dengelemek adına da Quad platformunu bir araç olarak kullanacağını ilan etti. Bildirgede ifade edilen bir önemli husus da dört ülke liderinin bu yılın sonuna kadar yüzyüze görüşme iradesini ortaya koymasıydı. Bu iradenin ortaya konması, Asya NATO'su diye nitelenen birlikteliğin gevşek değil daha bütüncül bir yapıya kavuşacağının mesajını vermeyi amaçladığı söylenebilir.

AB'DEN QUAD'A DESTEK

İlginçtir, Quad zirvesinin nihayete ermensine paralel, Avrupa Birliği Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, kendi bloğundan "AB için Hint-Pasifik bölgesine yönelik vizyonunu belirleme zamanı geldi" çerçeveli bir yazı yayınlaması oldu. Borrell

KA-PAK

yazısında açıkça Asya sadece Çin'e indirgenemeyecek kadar büyük ve çeşitlilik arzediyor. Geçtiğimiz yıllarda, Hindistan, Japonya, Güney Kore, ASEAN, Avustralya ve Yeni Zelanda ile ilişkilerimi geliştirdik." ifadelerine yer vererek, adeta AB'nin Quad'ın görünmez ortağı olduğunu ilan etti. Borrell blog yazısında, Brexit sonrasında Hindistan'ın, Çin'in kendine güveninin arttığı bir süreçte, Avrupa'yla ilişkileri Londra üzerinden görmeyi terk ettiğini de vurgulaması, Atlantik İttifakı'nın iki yakasında, Hint-Pasifik bölgesine ilişkin bir ortak siyasetin oluşmakta olduğunu gösterdi. Borrell'in çıkışından 10 gün sonra ise Brüksel, Çin'in Doğu Türkistan'da Uygur Türklerine uyguladığı baskı siyaseti nedeniyle Pekin'I hedef alan yaptırım kararlarını açıkladı. Bu, Avrupa'nın, 1989 yılında yaşanan Tiananmen olaylarının hemen ardından uyguladığı yaptırım kararından 30 yıl sonra alınan ilk yaptırım olarak da tarihe geçti.

JAPONYA ve HİNDİSTAN'DAN VERİLEN MESAJ

Quad zirvesinin hemen ardından ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken ve Savunma Bakanı Lloyd Austin vakit geçirmeksizin bir Hint-Pasifik turuna çıktılar. Trump döneminde bölge ülkeleriyle oldukça hırpalanan ilişkileri tamir ve yeniden güven verme amacı taşıyan bu ziyaretin, Çin'e yönelik net mesajların verildiği bir platform olarak da kullanıldı. Savunma Bakanı Austin'in ilk olarak Hint-Pasifik Komutanlığının bulunduğu Hawaii adasını ziyaretiyle bölge gezisine başlaması oldukça sembolikti. Bilindiği üzere ABD, 2. Dünya Savaşı'na Hawaii adasındaki Pearl Harbor deniz üssüne gerçekleşen Japon saldırısının ardından dahil olmuştu. Austin, 16 Mart'ta Dışişleri Bakanı Blinken ile birlikte, Tokyo'da Japon mevkidaşlarıyla biraraya geldi.

Burada gerçekleşen dörtlü toplantıda Blinken'ın doğrudan Çin'i hedef alan sözleri Washington'un Pekin karşısında sözünü sakınmayacağının işareti oldu. Blinken basın toplantısında yaptığı, "Çin, amaçlarına ulaşmak için zor kullandığı ve saldırgan davrandığı zaman gerekirse buna karşı koyacağız. Çin'in mevcut uluslararası düzenle uyumsuz davranışları İttifaka ve uluslararası camiaya siyasi, ekonomik, askeri ve teknolojik olarak zorluklar çıkartıyor." açıklaması, Pekin'e doğru soğuk rüzgarların esmesine neden oldu. İki bakan Japonya'nın

BIDEN, ASYA-NATO'SU DİYE NİTELENEN QUAD'I (ABD, HİNDİSTAN, JAPONYA VE AVUSTRALYA) BU SENE SONUNA KADAR AKTİF BİR İTTİFAKA DÖNÜŞTÜRME NİYETİNDE. MART AYINDA YAPILAN SANAL KONFERANSTA YIL SONUNA KADAR YÜZYÜZE GÖRÜŞME HEDEFİNİN BELİRLENMESİ DE BU AMACA MATUF BİR HAMLE

ardından, Güney Kore'ye de birlikte çıkartma yaptılar. Seul'ün endişelerini giderme ve Trump döneminde oluşan zararı onarma amacı taşıyan gezide, ABD tarafı, Güney Kore'nin güvenliğine yönelik taahüdünü yineledi. Bu ziyaretin hemen ardından ABD Savunma Bakanı Austin, Washington'un, Çin'e karşı mücadelesinde yanında görmek istediği Hindistan'a bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret, Alaska'da Çin ve ABD heyetleri arasında yaşanan sözlü düellodan bir gün sonraya denk getirildi. Bakan Austin, Hintli mevkidaşıyla gerçekleştirdiği basın toplantısında Washington'un Yeni Delhi ile ilişkisinden muradını ve ilişkinin merkezindeki unsuru, "Özellikle Hindistan, günümüzün hızla değişen uluslararası dinamikleri arasında giderek daha önemli bir ortak haline geldi. Biden-Harris yönetimi için bir öncelik olan ABD ve Hindistan arasındaki büyük savunma ortaklığını büyütme potansiyelini ele aldık. Bunu bölgesel güvenlik işbirliği, askeri ve savunma ilişkileri yoluyla yapacağız." cümlesiyle açıkça dile getirdi.

'ÖZGÜR DÜNYA' CEPHESİ KURABİLECEK Mİ?

21. yüzyılın "En uzun Mart" ayında, Washington, Pekin'e, Hint-Pasifik'te eskisi gibi rahat at koşturamayacağının mesajını verdi. Pekin de mesajı aldığını Alaska'da diplomatik teamüllerinde ötesinde gerçekleştirdiği sert çıkışla göstermiş oldu. Sözlü düelloda taraflar, dünya önünde kendilerini tarttılar. Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra ilk kez bu denli hararetli bir atışma iki süper güç arasında gerçekleşti. ABD'de Biden yönetimi, hem mevcut ittifak sistemlerini kullanarak hem de yenilerini inşa ederek, Çin'e karşı bir "Özgür dünya" cephesi oluşturma niyetini ortaya koydu. Burada özellikle, Hint-Pasifik bölgesinde, Avrupa'yla ikinci dünya savaşı sonrası kurulan bir güvenlik mimarisinin oluşup oluşmayacağı, Çin'e karşı girişilen rekabette belirleyici olacak.

Elbette bunda ABD'nin liderlik etme kapasitesinin diğer paydaşları harekete geçirmeye yetip yetmeyeceği belirleyici olacak. Washington'un bu konuda göstereceği enufak bir zayıflık, Pekin'in ekmeğine fazlasıyla yağ sürecektir. O nedenle Biden yönetiminin uzun ince jeopolitik hatta tüm diplomatik maharetini ve ikna kabiliyetini göstermesi gerekecek.

Son olarak, Nisan ayında, Quad üyeleri ve Fransa'nın katılımıyla Umman Körfezinden Malaka Boğazına kadar geniş bir alanda gerçekleştirilecek iki askeri tatbikat da, Asya-NATO'sunu, Batı'daki büyük kardeşiyle biraraya getirecek bir platformun temelinin atılacağı bir zemini oluşturacak. Önümüzdeki dört yıl süresince dünyamızı, Hint-Pasifik bölgesindeki jeopolitik ısınmayla, Alaska soğukluğunda günlerin beklediğini söylemek yanlış olmayacak.

ABD EĞER ÇİN'E KARŞI GÜÇLÜ BİR İTTİFAK SİSTEMİ KURMAK İSTİYORSA BUNUN İÇİN MÜTTEFİKLERİNİN GÜVENİNİ KAZANACAK VE İKNA EDECEK BİR SİYASİ SÖYLEMİ, EYLEMLE DESTEKLEMESİ GEREKİYOR. BU NOKTADA GÖSTERECEĞİ ZAYIFLIK PEKİN'İN ELİNİ GÜÇLENDİRMESİNE YOL AÇACAK

BIDEN, XI'YE MEYDAN OKUDU

ABD BAŞKANI JOE BIDEN, 25 MART'TA UZUN ZAMANDIR BEKLENEN İLK RESMİ BASIN TOPLANTISINI GERÇEKLEŞTİRDİ. TOPLANTIDA BASIN MENSUPLARI TARAFINDAN KENDİSİNE YÖNELTİLEN SORULARI CEVAPLAYAN BIDEN'IN ÇİN DEVLET BAŞKANI XI JINPING İÇİN "VÜCUDUNDA DEMOKRATİK BİR KEMİK YOK, OTOKRASİNİN GELECEĞİ DALGASI OLDUĞUNU DÜŞÜNEN PUTİN GİBİ İNSANLARDAN BİRİ" İFADESİNİ KULLANDI. BIDEN, MART AYI İÇİNDE RUSYA DEVLET BAŞKANI VLADİMİR PUTİN İÇİN KULLANDIĞI 'KATİL' İFADESİ, MOSKOVA İLE WASHINGTON ARASINDA GERİLİMİ ZİRVEYE TAŞIMIŞTI. ÖTE YANDAN BIDEN, ÇİN İLE BİR ÇATIŞMA ARAMADIĞINI, FAKAT ÇİN DEVLET BAŞKANI XI JINPING'İN TİCARETLE İLGİLİ ULUSLARARASI NORMLARA UYMASI KONUSUNDA ISRAR EDECEĞİNİ BİLDİRDİ. BIDEN, "ONA BİRKAÇ KEZ ŞAHSEN SÖYLEDİĞİM ŞEY, DİK AMA DİK BİR REKABET OLACAĞINI BİLSEK DE, ÇATIŞMA ARAMADIĞIMIZDIR. FAKAT ÇİN'E ULUSLARARASI KURALLARA, ADİL UYGULAMALARA, ADİL TİCARETE VE ADİL REKABETE GÖRE OYNAMASI KONUSUNDA ISRAR EDECEĞİZ" DEDİ. ABD BAŞKANI, KÜRESEL HEGEMONYA MÜCADELESİNDE, ÇİN'E ENGEL OLACAĞINI DA, "ÇİN DÜNYADA HAKİMİYET KURMA, DÜNYANIN EN ZENGİN VE GÜÇLÜ ÜLKESİ OLMA HEDEFİNDE AMA BENİM BAŞKANLIĞIM DÖNEMİNDE BU OLMAYACAK" DEĞERLENDİRMESİYLE, ÇİNLİ MEVKŞİDAŞINA MEYDAN OKUDU.

ANA-
LİZ

DUYGU
BULKAN

Biden'ın eli 'Ctrl+Z' tuşunda

DÖRT YILLIK TRUMP İKTİDARI ÇEŞİTLİ ALANLARDA DERİN İZLER BIRAKIRKEN, YENİ ABD BAŞKANI JOE BIDEN'IN GÖREVDEKİ İLK AYLARI, SELEFİNİN POLİTİKALARINI TERSİNE ÇEVİRMEKLE GEÇİYOR. BİDEN KOLTUĞA OTURUR OTURMAZ İMZALADIĞI PEŞ PEŞE KARARNAMELERLE, PEK ÇOK KONUDA TAM AKSİ İSTİKAMETE YÖNELDİĞİNİ AÇIKÇA ORTAYA KOYUYOR.

ABD Başkanı Joe Biden, göreve başlama törenlerinin bitmesinin ardından vardığı Beyaz Saray'da Oval Ofis'e girerek Trump döneminde sıkça tartışılan politikaları geri çevirmeye yönelik ilk kararnamelerini imzaladı. ABD Başkanı Biden, ilk olarak, federal bina ve yerleşkelerde Kovid-19 nedeniyle maske takılmasını zorunlu kılan bir karara imza attı.

Daha sonra, iklim değişikliğiyle mücadeleyi öncelikleri arasına alan Biden, küresel ısınmayı inkar eden Trump'ın çekildiği Paris İklim Anlaşması'na yeniden dahil olmaya yönelik başkanlık kararnamesini imzaladı. Biden, Trump'ın Kovid-19 salgınından sonra ayrıldığı Dünya Sağlık Örgütüne geri dönülmesine yönelik de bir kararnameyi imzalarken, Donald Trump'ın göreve başladıktan yaklaşık 1 hafta sonra imzaladığı kararname ile başlattığı bazı Müslüman ülkelere yönelik seyahat yasağını da kaldırdı. Ayrıca Biden, Trump döneminin en tartışmalı kararlarından biri olan Meksika sınırına örülen duvara sağlanan fonların kesilmesine yönelik de bir kararname imzaladı.

Biden, Obama'nın 7 yıl değerlendirdikten sonra çevresel nedenlerle Kasım 2015'te reddettiği ancak Donald Trump'ın onayladığı Keystone XL petrol boru hattı projesinin iptaline yönelik kararnameye de imza attı. Kanada petrolünü, ABD'nin Meksika Körfezi'ndeki rafinerilerine taşıyacak 2 bin 735 kilometrelik petrol boru hattı projesinin günde yaklaşık 800 bin varil petrol aktarımı yapacağı öngörülüyordu. Biden, Beyaz Saray'daki ilk gününde toplamda 17 ayrı kararnameye imza atmış oldu.

ABD Başkanı Joe Biden, göreve geldiğinden bu yana göçle ilgili de tam 9 kararnameye imza attı. Donald Trump döneminde göçmenlere sıfır tolerans politikası izlenmiş, güvenlik güçlerinin sığınmacılara Meksika sınırındaki sert müdahalesi büyük tepki çekmişti. Biden'ın imzaladığı son kararnameler, Trump döneminde ailelerinden ayrılan 5 bin 500 çocuğun ailelerine yeniden kavuşturulmasını öngörüyor. Kararnameleri imzalarken "Yeni yasalar yapmıyorum, kötü politikaları ortadan kaldırıyorum" diyen Biden, "Önceki yönetimin neden olduğu ahlaki ve ulusal utancı ortadan kaldıracağız" diye konuştu.

ABD tarihinin en büyük ekonomik yardım yasalarından biri olan 1,9 trilyon dolarlık teşvik paketi ise, Joe Biden'ın başkanlık görevindeki ilk büyük yasama başarısı olarak değerlendiriliyor.

11 MİLYON GÖÇMENE VATANDAŞLIK ŞANSI

Joe Biden, yönetiminin birinci gününde kayıt dışı göçmenlere 8 yıllık "vatandaşlık yolunu" da açmayı planladı. Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) seçilmiş Başkanı, seçim kampanyasında kayıt dışı 11 milyondan fazla göçmene verdiği sözü tutmakta kararlı gözüküyor. Biden'ın bu amaçla görev yeminini etmesinden hemen sonra Kongre'ye kapsamlı bir göçmenlik yasa tasarısı sunacağı belirtildi. Tasarının içeriği henüz net değil. Ancak yüzlerce sayfa yayımlaması beklenen metnin yasa dışı göçü durdurmaya dayanan Donald Trump'ın politikalarının

1.9

TRİLYON DOLAR

BIDEN'IN AÇIKLADIĞI EKONOMİ TEŞVİK PAKETİNİN MİKTARI

BIDEN: ABD GERİ DÖNDÜ

ABD BAŞKANI JOE BIDEN, MÜNİH GÜVENLİK KONFERANSI'NDA YAPTIĞI KONUŞMADA, BATI ÜLKELERİNİ DEMOKRASİYİ KORUMAYA ÇAĞIRDI. "DEMOKRASİLER TESADÜFEN OLUŞMUYOR" DİYEN BİDEN, DEMOKRATİK DEĞER VE KAZANIMLARIN KORUNMASINI İSTEDİ. BİDEN, "DEMOKRASİYİ KORUMALI, GÜÇLENDİRMELİ VE YENİLEMELİYİZ. DEMOKRASİ MODELİNİN GEÇMİŞİN KALINTISI OLMADIĞINI İSPATLAMAYIZ" DİYE KONUŞTU. "DÜNYANIN BİR ÇOK NOKTASINDA, AVRUPA VE ABD'DE DEMOKRASİLER SALDIRI ALTINDA" DİYE DEVAM EDEN BAŞKAN BIDEN, TARİHÇİLERİN BU SÜRECİ İLERİDE "BİR DÖNÜM NOKTASI" OLARAK TANIMLAYACAKLARINI BELİRTEREK, "DEMOKRASİNİN BU DÖNEMDEN AYAKTA KALARAK ÇIKACAĞINA İNANIYORUM" ŞEKLİNDE GÖRÜŞ BELİRTTİ. BU BAĞLAMDA RUSYA'YI ÖRNEK GÖSTEREN BIDEN, KREMLIN'İN BATILI DEMOKRATİK ÜLKELERİ ZAYIFLATMAYA ÇABALADIĞINI ÖNE SÜRDÜ VE BU NEDENLE UKRAYNA İLE DAYANIŞMA İÇİNDE OLACAĞINI İFADE ETTİ. KONUŞMASINDA SIKLIKLA KENDİSİNDEN ÖNCEKİ TRUMP DÖNEMİNE ATIFTA BULUNARAK, SON DÖRT YILDA İLİŞKİLERİN GERGİN BİR DÖNEMDEN GEÇTİĞİNİ HATIRLATAN BIDEN, "AMERİKA YENİDEN ULUSLARARASI ARENAYA DÖNDÜ" SÖZÜNÜ DE İKİ KEZ TEKRARLADI. BIDEN, "BENDEN ÖNCEKİ DÖNEMDE BAZI HATALAR YAPILDI. BUNLARIN BİR BÖLÜMÜNÜ BİR AN ÖNCE ÇÖZMEYE ÇALIŞACAĞIM, ESKİ PARTNERLERİMİZLE ORTAK HAREKET EDECEĞİZ" DEDİ. BIDEN, AFGANİSTAN'DAKİ SAVAŞIN SONA ERMESİ VE IRAK'TA IŞİD'E KARŞI MÜCADELENİN DEVAMI KONUSUNDA AVRUPA İLE ORTAK ÇABALARIN DEVAM EDECEĞİNİ SÖYLEDİ.

ANA-LİZ

tam tersi nitelikte olduğu kesin. Biden seçim kampanyası sırasında Trump'ın göçmenlik konusundaki eylemlerini Amerikan değerlerine karşı "amansız bir saldırı" olarak nitelendirmiş ve "hasarı geri alacağını" söylemişti.

Tasarıya göre 1 Ocak 2021 itibarıyla yasal statüsü olmayanlar geçmiş kontrollerini geçmeleri, vergi ödemeleri ve diğer temel gereksinimleri yerine getirmeleri halinde geçici yasal statüye veya yeşil karta giden beş yıllık bir zaman dilimine sahip olacak.

Bu 5 yılın ardından vatandaşlık alma yolunda devam etmek isterlerse, bir 3 yıllık geçiş dönemiyle daha karşılaşacaklar.

Bazı göçmenler için süreç daha hızlı işleyecek. ABD'ye yasa dışı yollardan çocukken gelenlerin yanı sıra tarım işçileri ve geçici koruma statüsü altındakiler, eğer çalışıyor ya da okula gidiyorlarsa yeşil kart almaya daha çabuk hak kazanabilecek. Biden'in ayrıca çoğunluğu Müslüman olan birkaç ülkeden gelenlerin yasaklanmasına son verilmesi de dahil olmak üzere, Trump'ın diğer göç politikalarını tersine çevirmek için hızlı idari adımlar atması bekleniyor.

VERGİ YAKLAŞIMI

Özellikle tıbbi malzemeler olmak üzere yerli üretimi artırmak ve otomobil sektöründe bir milyon istihdam yaratmayı hedefleyen Biden, vergi artışıyla büyük şirketleri hedef almayı planlıyor. Zenginlere hediye olmakla eleştirilen Trump'ın başkanlığının ilk aylarında geçirdiği 1,5 trilyon dolar vergi indirimini tersine çevirmek isteyen Biden, kurumsal şirketlerin ödediği vergi oranını yüzde 28'e çıkarmak istiyor fakat bunun için Kongrenin onayı gerekiyor.

Trump, 2017 yılında büyük kurumsal şirketlerin ödediği vergi oranını yüzde 35'ten yüzde 21'e indirmişti. Milyarderlerin vergi oranını yüzde 39,6'ya çıkarmak isteyen Biden, geliri yıllık 400 bin doların altında olanların ise vergi oranlarını yükseltmeyeceği sözü verdi.

DIŞ POLİTİKADA DEĞİŞİKLİKLER

ABD Başkanı Joe Biden, halefi Donald Trump döneminde izlenen dış politikada da değişikliğe gidiyor. Rusya ve Çin'le rekabete vurgu yapan Biden; salgın, iklim değişikliği, nükleer yayılmacılık gibi küresel konularda ise uluslararası ortaklıkların önemine dikkat çekiyor.

Donald Trump yönetimi döneminde İran'ın nükleer silah üretmesini engellemeyi amaçlayan anlaşmayı terk eden ABD, Joe Biden'ın başkanlığıyla birlikte İran'a yönelik tavrını değiştirdi. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, resmi adı Kapsamlı Ortak Eylem Planı (JCPOA) olan anlaşmaya Tahran'ın tam olarak riayet etmesi halinde ABD'nin de anlaşmaya uyacağını ifade etti. İran ise ilk tepki olarak ilk adımı ABD'nin atmasını istedi.

Çin'i 'en ciddi rakip' diye nitelendiren Joe Biden, ABD refahı, güvenliği ve demokratik değerlerine yönelik zorlukları doğrudan ele alacaklarını belirterek "Çin'in ekonomik tacizleri, saldırgan, zorlayıcı faaliyetleriyle baş edeceğiz, Çin'in insan hakları ve entelektüel mülkiyet ihlallerine karşı duracağız" dedi. Biden, ABD'nin yararına olduğu durumlarda ise Çin ile işbirliği yapacaklarını söyledi.

Başkan Joe Biden, Yemen'de Suudi Arabistan'ın Şii Husilere karşı operasyona verilen tüm desteğin çekileceğini, buna silah satışının da dahil olduğunu kaydetti. Suudi Arabistan'ın egemenliğini ve toprak bütünlüğünü korumasına yönelik desteğin ise süreceğini söyleyen Biden, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesine rağmen Riyad'a desteğini sürdüren Trump politikasından uzaklaşmış oldu.

11

MİLYON

ABD'DE YAŞAYAN KAÇAK GÖÇMEN SAYISI

BAŞKAN JOE BIDEN, YEMEN'DE SUUDİ ARABİSTAN'IN Şİİ HUSİLERE KARŞI OPERASYONA VERİLEN TÜM DESTEĞİN ÇEKİLECEĞİNİ, BUNA SİLAH SATIŞININ DA DAHİL OLDUĞUNU KAYDETTİ

RAMAZAN'I OSMANLI BAŞKENTİ BURSA'DA KARŞILIYORUZ

Ramazan ayı boyunca, Emir Sultan Hazretleri'nin dualarıyla bereketlenen, Evliya Çelebi'nin "Üzerinde nur dolaşan şehir" dediği Bursa'da buluşacağız.

Ramazan TVNET'te izlenir.

RAMAZAN HİLALİ

13 Nisan'dan itibaren 18:00'de

Destekçilerimiz

Ana Sponsor

TURKISH AIRLINES

tvnet.

DOS-
YA

Jeopolitiğin kalbi Doğu Akdeniz'de atıyor

SONER OKUŞLUK

EN UZUN KIYI ŞERİDİNE SAHİP ÜLKE OLARAK DOĞU AKDENİZ'DEKİ ENERJİ DENKLEMİNDEN DIŞLANMAYI REDDEDEN TÜRKİYE, DİPLOMATİK VE ASKERİ UNSURLARI DA DEVREYE ALARAK SÜRDÜRDÜĞÜ ÇETİN BİR SÜREÇTEN GEÇİYOR. ÖZELLİKLE GEÇTİĞİMİZ YIL DOĞU AKDENİZ'DE YUNANİSTAN İLE ASKERİ ÇATIŞMANIN EŞİĞİNE GELİNMESİYLE CİDDİ BİR BOYUT KAZANAN DOĞU AKDENİZ ENERJİ ANLAŞMAZLIĞI, ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDE, BÖLGE ÜLKELERİNİN İLİŞKİLERİ VE GÜVENLİĞİ ÜZERİNDE BELİRLEYİCİ BİR ROL OYNAYACAK GİBİ GÖRÜNÜYOR.

DOS-YA

Doğu Akdeniz'de devam eden münhasır ekonomik bölgeler (MEB'ler) ve ilgili Akdeniz gaz sahalarının mülkiyeti konusunda anlaşmazlık her ne kadar Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) ve Yunanistan'ı doğrudan ilgilendiriyor gibi görünse de aynı zamanda Mısır, Libya, İsrail, Fransa ve İtalya gibi bölgesel aktörlerin de dahil olduğu bir jeopolitik gerilim ve enerji anlaşmazlığına dönüşmüş durumda.

Öte taraftan şimdiye kadar krizde direkt taraf olmamış ABD, Rusya ve İngiltere gibi küresel güçler de yeni oluşan bölgesel dengelerde söz sahibi olmak istiyor. Son dönemde yaşanan gelişmelerle, krize dahil olan ülkelerin sayısı artmakla kalmadı, aynı zamanda kapsamı da Doğu Akdeniz'deki son enerji keşifleri ve sürekli büyüyen Libya karmaşası gibi yeni konuları da içerecek şekilde genişledi.

YUNANİSTAN AKDENİZ'İ SİLAHLANDIRIYOR

Yunanistan'ın Ege ve Doğu Akdeniz'de son birkaç yıldır bölgesel ve bölge dışı aktörlerle birlikte gerçekleştirdiği askeri tatbikatlar ve silahlanma iştahındaki artış, bölgenin çatışma iklimine doğru çekilmesini amaçlıyor. Geçtiğimiz yıl Fransa'dan satın alınan 18 adet Rafale jetinin yanı sıra geçtiğimiz yıl F-35 jetleri için ABD'ye resmen başvuruda bulundu. Yunanistan Savunma Bakanlığı, İsrail'den Heron insansız hava araçlarının üç yıllığına kiralanması sözleşmesini imzalarken, Demir Kubbe hava savunma sistemlerinin de envanterine katılması için görüşmelere başlandığını duyurdu.

2021 Mart ayında art arda yaşanan gelişmeler Doğu Akdeniz ve Ege'de suları yeniden ısınmasına yol açtı. Amerika Birleşik Devletleri'ne ait nükleer enerjili uçak gemisi USS Dwight D. Eisenhower'ın geçtiğimiz günlerde tam personel yükü ve beraberindeki 22 savaş gemisiyle planlı bir askeri tatbikat için Girit adasında yer alan Suda Askeri Üssü limanına demirlemesi, süper gücün Doğu Akdeniz'deki güç dengelerini değiştirme yönünde açıkça taraf olduğu algısını kuvvetlendirdi.

Adada gerçekleşen tatbikata ABD, Güney Kıbrıs ve Yunanistan'ın özel kuvvetleri katıldı. ABD bu yöndeki ilk mesajını Güney Kıbrıs'a uygulanan 30 yıllık silah ambargosunu geçtiğimiz yaz kaldırdığını açıklayarak vermişti. Suda Askeri Üssü aynı zamanda Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Mısır'la gerçekleştirilen ortak tatbikatlarda bu ülkelerin hava kuvvetlerinden birçok unsura ev sahipliği yapmıştı.

Yine geçtiğimiz ay içinde İsrail, Fransa, Yunanistan ve Güney Kıbrıs'ın katılımıyla gerçekleştirilen ve denizaltıların da katılımıyla bir hafta süren tatbikat, Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'de Türkiye'ye göz dağı verme maksadıyla yeni askeri müttefiklerini de oyuna dahil etme konusundaki ısrarını bir kez daha sergilemiş oluyor.

Peki bölgede yeni aktörlerin sürece dahil olmasına, karmaşık iş birliği mekanizmalarının inşa edilmesine ve ABD'li enerji devi Exxon Mobil, Fransız Total, İtalyan Eni, Katar Petroleum, İngiliz BG gibi çok uluslu şirketlerin de Doğu Akdeniz'deki denkleme katılmasına yol açan gelişmeler nasıl ortaya çıktı ve ne gibi sonuçlar doğurması beklenebilir?

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NE AİT NÜKLEER ENERJİLİ UÇAK GEMİSİ USS DWİGHT D. EİSENHOWER'IN GEÇTİĞİMİZ GÜNLERDE TAM PERSONEL YÜKÜ VE BERABERİNDEKİ 22 SAVAŞ GEMİSİYLE PLANLI BİR ASKERİ TATBİKAT İÇİN GİRİT ADASINDA YER ALAN SUDA ASKERİ ÜSSÜ LİMANINA DEMİRLEMESİ, SÜPER GÜCÜN DOĞU AKDENİZ'DEKİ GÜÇ DENGELERİNİ DEĞİŞTİRME YÖNÜNDE AÇIKÇA TARAF OLDUĞU ALGISINI KUVVETLENDİRDİ.

DOĞU AKDENİZ HAVZASINDAKİ ENERJİ POTANSİYELİ VE KEŞİFLER

Dünya'da her geçen gün artan enerji gereksinimi, bilinen eski enerji havzalarındaki üretim sahalarındaki verimin düşmesi ve rezervlerin tükenmeye başladığına yönelik endişeler, hidrokarbon arama ve sondaj şirketlerinin geçmişte göreceli olarak daha az ilgi gösterilen bölgelere yönelmesine yol açtı. 2000'li yılların başlarında hız kazanan fizibilite çalışmaları, Doğu Akdeniz Havzası'nın enerji-politiğin merkezine yerleştiği şu günler için adeta milat niteliği taşımaktaydı.

Özellikle İsrail'in 1950'li yıllardan itibaren sığ sularda yürüttüğü sondaj çalışmalarının başarısızlıkla sonuçlanması, bölgeye olan ilgiyi önemli ölçüde azaltmıştı. Ancak derin su sondaj teknolojilerindeki ilerlemeler ve artan küresel enerji maliyetlerinin değiştirdiği konjonktürle birlikte derin sulara çekilen arama faaliyetleri, ilk meyvesini 2009 yılında verdi. Hayfa'nın yaklaşık 90 kilometre açıklarında, İsrail münhasır bölgesinde (MEB) yer alan Tamar havzasında ilk büyük hidrokarbon rezerv sahası 1.700 metre derinlikte keşfedildi. Henüz Tamar'da keşfedilen hidrokarbon rezervlerinin büyüklüğü tam olarak hesaplanamamışken, 2010 yılında yine Hayfa'nın 120 kilometre açıklarında yer alan Leviathan havzasında 1.500 metre derinlikte keşfedilen geniş hidrokarbon rezervleri, dikkatlerin bu bölgeye çekilmesine ve Doğu Akdeniz'deki ülkeler arasında günümüzde de halen devam eden, deniz yetki alanlarına ilişkin bir dizi anlaşmazlığın alevlenmesine yol açtı.

Sadece Tamar ve Leviathan havzasında keşfedilen doğal gaz rezervinin toplamda 900 milyar metreküp olduğu tahmin edilmekte. Bu miktarda bir doğal gaz rezervinin İsrail'in yaklaşık 50 yıllık enerji ihtiyacını karşılayabileceği düşünülüyor.

Bu keşiflerin yarattığı heyecan ile yola çıkan ABD Jeolojik Araştırmalar Merkezi'nin, Shell, BP ve Noble enerji şirketleri ile 2010 yılında ortak şekilde yürüttüğü bir araştırmada, Doğu Akdeniz'de bulunan hidrokarbon rezervlerinin dünyadaki mevcut rezervlerin yaklaşık yüzde beşine eşit olduğu yönünde tahminler yer alıyor.

Ancak Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki enerji oyununda dahil olduğu ilk anlaşmazlık, 2010 yılında İsrail ve Güney Kıbrıs arasında 2010 yılında varılan Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) sınırlandırma anlaşması ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)'ne ait yetki alanlarının yok sayılması ile ortaya çıkmaktadır. Bu anlaşmayı takip eden 2011 yılında, adanın güney batısında yer alan Afrodit havzasında İsrail tarafından 130 milyar metreküp hidrokarbon yatağı keşfedilmesi, Türkiye'nin proaktif bir kriz yönetim sürecine geçme kararında belirleyici rol oynamıştır.

TÜRKİYE İLE YUNANİSTAN ARASINDAKİ DERİN ANLAŞMAZLIKLAR

Türkiye ve Yunanistan arasında Akdeniz ve Ege'de yaşanan anlaşmazlıklar, iki devletin kuruluş dönemlerine kadar uzanan köklü bir geçmişe dayanıyor. Bu anlaşmazlıkların arka planında Ege Denizi'ndeki adalar ve bunlarla ilişkili olarak, kıta sahanlığı ve hava sahası gibi, hukuki çerçevesi 1923 Lozan Barış Antlaşması ve 1947 Paris Barış Antlaşması'nda belirlenmiş bazı hükümleri içeren uyuşmazlıklar yer alıyor. Bu anlaşmaların uluslararası hukuk açısından bağlayıcı rolü kabul edilmekle birlikte, iki ülke tarafından farklı yorumlanan bazı hükümler, geleneksel olarak dönemsel alevlenmelerle ortaya çıkan çatışmaları kaçınılmaz hale getiriyor. Öte yandan Ege Denizi'nde Türk-Yunan ilişkilerinin yönünü belirleyen birçok konu ise henüz uluslararası anlaşmalara konu olma-

TÜRKİYE VE YUNANİSTAN ARASINDA AKDENİZ VE EGE'DE YAŞANAN ANLAŞMAZLIKLAR, İKİ DEVLETİN KURULUŞ DÖNEMLERİNE KADAR UZANAN KÖKLÜ BİR GEÇMİŞE DAYANIYOR. BU ANLAŞMAZLIKLARIN ARKA PLANINDA EGE DENİZİ'NDEKİ ADALAR VE BUNLARLA İLİŞKİLİ OLARAK, KITA SAHANLIĞI VE HAVA SAHASI GİBİ, HUKUKİ ÇERÇEVESİ 1923 LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI VE 1947 PARİS BARIŞ ANTLAŞMASI'NDA BELİRLENMİŞ BAZI HÜKÜMLERİ İÇEREN UYUŞMAZLIKLAR YER ALIYOR

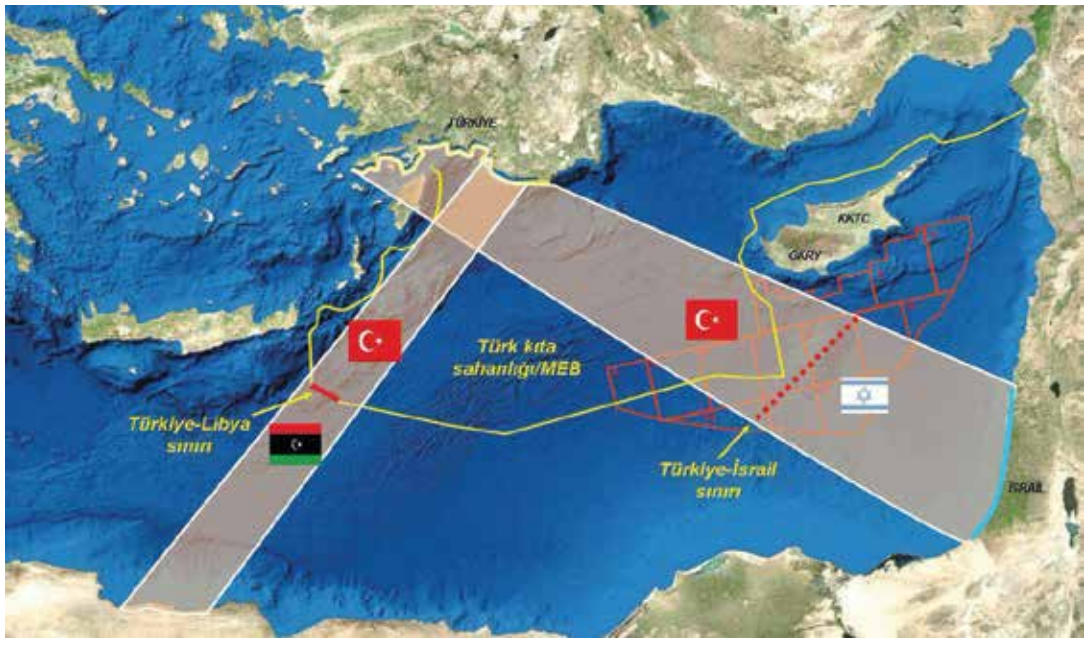
mış bazı uyuşmazlıkları da beraberinde getiriyor.

Türkiye'nin Kıbrıs'a 1974'te askeri müdahalesinden bu yana iki ülke arasında en uzun süren kriz olan mevcut anlaşmazlık, temelde üç unsurla ilişkilendirilebilir. Bunlar genel itibariyle Türk -Yunan karasularının sınırları ve Ege Denizi'ndeki belirli adaların veya kara parçalarının mülkiyeti konusundaki anlaşmazlıklar, iki ülkenin Doğu Akdeniz'deki münhasır ekonomik bölgeleri (MEB'ler) sorunu ve Kıbrıs sorununun çözülmemiş yapısıyla ilgili. Bu meselelere ek olarak yaşanan gelişmeler, Türkiye açısından, bazı Yunan adalarının egemenliği veya askerden arındırılmış statüsü gibi bir dizi başka sorunun da çözülmediği ve kapsamlı bir şekilde ele alınmasının gerekliliğini bir kez daha ortaya çıkarıyor.

Özellikle Yunanistan'ın 1982 tarihli BM Uluslararası Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne dayanarak Girit, Kos, Kerpe ve Meis adalarının konumlarını öne sürerek ilan ettiği kıta sahanlığı, Türkiye'nin temel itiraz noktasını oluşturuyor. Türkiye bu anlaşmayı ilk aşamasından itibaren tanımayacağını ve karasularının 6 milden 12 mile çıkarılması halinde, Ege Denizi'nin Türkiye'ye kapatılmış olacağını farklı platformlarda deklare etti. Ancak Meis adası örneğinde olduğu gibi Yunanistan ana karasına 580 kilometre, Türkiye ana karasına 2 kilometre uzaklıkta olan 10 kilometrekarelik bir kara parçası vasıtasıyla, Akdeniz'de ilave 40.000 kilometrekare yetki alanı elde etme tezini savunan Yunanistan, gerçekte Doğu Akdeniz'de Türkiye'yi enerji denkleminin dışında bırakma çabasında olduğunu her fırsatta ortaya koyuyor.

TÜRKİYE - LİBYA MUTABAKATI

Türkiye, Kasım 2019'da Libya'nın BM tarafından tanınan Ulusal Mutabakat Hükümeti (GMH) ile Akdeniz'deki deniz yetki alanlarının sınırlandırılması yönünde bir mutabakat zaptı imzaladı. Bu anlaşma, Türkiye'nin güney Akdeniz kıyısından Libya'nın kuzeydoğu kıyısına uzanan iki taraflı bir münhasır ekonomik bölge oluşturulması adına, Türkiye'nin Libya ile deniz sınırlarını belirlemektedir. Bu anlaşmayı takiben Türkiye, 2017 Nisan ayında Barbaros Hayrettin Paşa sismik arama gemisinin bölgede başlattığı keşif faaliyetlerini hızlandırarak, Oruç Reis, Fatih ve Yavuz sismik arama gemilerini de sondaj faaliyetleri için Akdeniz'e gönderdi.
Bu aşamadan itibaren Yunanistan donanması ve hava kuvvetleri ile

TÜRKİYE, KASIM 2019'DA LİBYA'NIN BM TARAFINDAN TANINAN ULUSAL MUTABAKAT HÜKÜMETİ (GMH) İLE AKDENİZ'DEKİ DENİZ YETKİ ALANLARININ SINIRLANDIRILMASI YÖNÜNDE BİR MUTABAKAT ZAPTI İMZALADI. BU ANLAŞMA, TÜRKİYE'NİN GÜNEY AKDENİZ KIYISINDAN LİBYA'NIN KUZEYDOĞU KIYISINA UZANAN İKİ TARAFLI BİR MÜNHASIR EKONOMİK BÖLGE OLUŞTURULMASI ADINA, TÜRKİYE'NİN LİBYA İLE DENİZ SINIRLARINI BELİRLEMEKTEDİR

Güney Kıbrıs askeri güçleri, Türkiye'nin sözde ihtilaflı alanlardaki faaliyetlerini engellemek üzere daha aktif bir rol oynamaya başladı.

RUM YÖNETİMİ KRİZİ FIRSATA ÇEVİRMEK İSTİYOR

Aslında bölgedeki askeri hareketliliğin başlangıç noktasında, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin 2018 yılının başlarından itibaren bölge içi ve bölge dışı aktörlerle yaptığı ikili ve üçlü askeri ittifaklar Türkiye açısından belirleyici bir rol oynamaktadır. İsrail ve Güney Kıbrıs arasında enerji paylaşımı çizgisinde ilerleyen ortaklık, bölgede Türkiye'nin ortaya koyduğu kararlı ve proaktif stratejiler neticesinde bir askeri iş birliği zeminine oturdu. 2018 Kasım ayında iki ülkenin Kıbrıs adasında gerçekleştirdiği askeri tatbikat üç gün sürdü. İsrailli yetkililer, Doğu Akdeniz'in enerji güvenliği söz konusu olduğunda yeni müttefikleri olarak Yunanistan ve Güney Kıbrıs ile ortak çalışmalar yürüteceğini askeri ve diplomatik kanallar vasıtasıyla birçok kez dile getirmişti. Oruç Reis sismik araştırma gemisinin Temmuz 2020'de Antalya Körfezi açıklarında yapacağı sondaj faaliyetleri için Meis (Kızılhisar) adası ve çevresi NavTex ilan edildi. Bu ilanla ilgili sahalara girilmemesi konusunda yabancı unsurlar uyarılmış oldu. Bölgede Yunanistan da farklı dönemlerde Türkiye'nin arama tarama çalışmalarını engellemek üzere NavTex ilan etmişti. Ancak iki ülke arasındaki gerginliğin bu sefer bir askeri çatışmanın eşiğine kadar geldiği ve Yunan ordusunun teyakkuza geçirildiği haberlerine cevaben, Türk donanmasının bölgeye savaş gemilerini ve hava kuvvetlerinin F-16 jetlerini sevk etmesiyle karşılık verdiği biliniyor. Oruç Reis sismik araştırma gemisin bölgedeki faaliyetleri tüm engelleyici çabalara rağmen halen devam etmekte. Yunanistan, GMH büyükelçisini Atina'dan ihraç ederek ve Halife Hafter liderliğindeki Libya Ulusal Ordusu (LNA) ile daha yakın bağlar kurarak anlaşmaya sert tepki gösterdi. Ayrıca Türkiye ile Ulusal Mutabakat Hükümeti (GMH) arasındaki yakınlaşmaya cevap olarak Atina ile Kahire arasında benzer bir konseptte deniz yetki alanlarının sınırlandırılması anlaşması Ağustos 2020'de imzalandı. Ardından da Yunanistan, Ege Denizi'ndeki karasularını 12 mile çıkardığını açıkladı.

ORUÇ REİS SİSMİK ARAŞTIRMA GEMİSİNİN TEMMUZ 2020'DE ANTALYA KÖRFEZİ AÇIKLARINDA YAPTIĞI SONDAJ FAALİYETLERİ İÇİN MEİS (KIZILHİSAR) ADASI VE ÇEVRESİ NAVTEX İLAN EDİLDİ. BU İLANLA İLGİLİ SAHALARA GİRİLMEMESİ KONUSUNDA YABANCI UNSURLAR UYARILMIŞ OLDU. BÖLGEDE YUNANİSTAN DA FARKLI DÖNEMLERDE TÜRKİYE'NİN ARAMA TARAMA ÇALIŞMALARINI ENGELLEMEK ÜZERE NAVTEX İLAN ETMİŞTİ.

DOS-
YA

EAST MED BORU HATTI PROJESİ VE DOĞU AKDENİZ GAZ FORUMU

Türkiye ile Ulusal Mutabakat Hükümeti (GMH) arasında imzalanan anlaşmanın önemli sonuçlarından birisi de İsrail-Yunanistan- Güney Kıbrıs ortaklığında, Ortadoğu enerji kaynaklarını Avrupa'ya bağlamayı hedefleyen ve 6,2 milyar Euro yatırım değeri bulunan East Med doğalgaz boru hattının, kısmen Türkiye yetki alanında bulunan deniz sahasından geçecek olması.
Ancak East Med boru hattının uygulanabilirliğine dair belirsizlikler henüz ortadan kaldırılmış değildir. Bölgesel jeopolitik mücadeleler, yeni ittifak oluşumlarının doğurduğu güvensizlik, Doğu Akdeniz'deki gaz miktarına ilişkin belirsizlik ve AB'nin sürdürülebilir enerji hedefleri, projenin finansmanını ve ekonomik olarak uygulanabilirliğini zorlaştırıyor.

Türkiye'yi kapsamayan ve Akdeniz'deki enerji denkleminin dışına çıkarmayı hedefleyen bu üçlü iş birliği, Ocak 2020'de Mısır, Ürdün, Filistin Yönetimi ve İtalya'yı da içeren Doğu Akdeniz Gaz Forumu'nun oluşturulmasıyla kurumsal bir biçim kazandı.

East Med boru hattı ve Doğu Akdeniz Gaz Forumu, bölgesel yeniden düzenleme, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de ortaya çıkan enerji ve güvenlik çerçevesinin dışında bırakılma senaryosuna hizmet etmektedir.

FRANSA DOĞU AKDENİZ'DE YENİDEN ETKİLİ OLMAYI HEDEFLİYOR

Bu gelişmeler, 1-2 Ekim Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nin önemini arttırmaktaydı. Zira, Türkiye'nin bölgede NavTex ilan etmesi üzerine askeri çatışma söylemlerinin artmasına katkıda bulunan unsurlar arasında yer alan Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel

Macron, zirve sonucunda Türkiye'ye birlik tarafından yaptırımlar uygulanması çağrısında bulunmaktaydı. 2017 yılında yapılan mutabakat neticesinde GKRY ile askeri üslerin kullanımı ve deniz üssü anlaşması karşılığında Türkiye'nin bölgedeki faaliyetlerinin engellenmesi konusunda stratejik iş birliği sürecine giren Fransa, Ağustos 2020 yılında bu anlaşmayı yürürlüğe koyarak adadaki askeri faaliyetlerine başlamıştı. Brüksel'de yapılan Avrupa Birliği (AB) Liderler Zirvesi'nde Yunanistan, Güney Kıbrıs ve Fransa'nın baskılarına rağmen Türkiye'ye yönelik bir yaptırım kararı alınmadı. Buna karşılık tarafların tüm kıyıdaş ülkeleri içerecek şekilde bir müzakere masası kurması yönündeki AB sonuç bildirisi, bir bakıma Türkiye'nin beklentileri ile örtüşmekte.

Bu gelişmelerle ilişkili olarak, yaklaşık beş yıl aradan sonra, 2021 Ocak ayında Türkiye ile Yunanistan arasında yeniden başlayan istikşafı görüşmelerin 60. turu İstanbul'da yapıldı. Yeni dönemin ikinci buluşması ise 16 Mart 2021 tarihinde Atina'da gerçekleştirildi. İki ülke arasındaki gerginliğin Ağustos 2020'de neredeyse askeri bir çatışmaya dönüşebilecek bir aşamaya geldiği göz önüne alınırsa, diplo-

TÜRKİYE'NİN BÖLGEDE NAVTEX İLAN ETMESİ ÜZERİNE ASKERİ ÇATIŞMA SÖYLEMLERİNİN ARTMASINA KATKIDA BULUNAN UNSURLAR ARASINDA YER ALAN FRANSA CUMHURBAŞKANI EMMANUEL MACRON, ZİRVE SONUCUNDA TÜRKİYE'YE BİRLİK TARAFINDAN YAPTIRIMLAR UYGULANMASI ÇAĞRISINDA BULUNMAKTAYDI

masi çevrelerde görüşme sürecinin yeniden başlaması memnuniyetle karşılanıyor.

Fransa, Yunanistan'ın da katılımıyla ile askeri tatbikatlar düzenleyerek ve Charles de Gaulle nükleer uçak gemisini Doğu Akdeniz'e göndererek ve GKRY'nin konumunu en sesli destekleyen Avrupa gücü haline geldi. Türkiye ve Fransa, Suriye ve Lübnan'dan Kuzey ve Batı Afrika'ya kadar artan sayıda dış politika konularında da birbirleriyle çatışıyor.

MISIR ANAHTAR ÜLKE

Doğu Akdeniz'de suların ısınacağının habercisi niteliğindeki ve belki de en erken gelişmelerden birisi 2003 yılında Güney Kıbrıs ile Mısır arasında Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) sınırlandırma anlaşmasının imzalanmasıdır. Türkiye'den sonra Doğu Akdeniz'de en uzun sahil şeridine sahip olan ve bu yolla dış politikadaki stratejik yönünü bölgeye çeviren Mısır, o dönemde her ne kadar farklı ölçeklerde Türkiye ile iş birliğini geliştirme yolunda önemli adımlar atsa da benzeri bir anlaşmayı gündeme getirmekten uzak durarak günümüzde yaşanan enerji krizinin temellerini atmış bulundu. Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin 2012 yılında bir darbe ile devrilerek yerine darbeci General Abdulfettah es-Sisi'nin geçmesi, Mısır-Türkiye arasında devam eden yakınlaşma ve iş birliğinin de son bularak Doğu Akdeniz'de güç dengesinin Yunanistan ve Güney Kıbrıs lehine değişmesine yol açtı.

Mısır, 2015 yılında Zohr havzasında 850 milyar metreküp hidrokarbon rezervi bulunduğunu açıkladı. Yıllık 30 milyar metreküp üretim kapasitesiyle ülkenin enerji ithalatına son verebilecek olan bu keşfin üç yıl sonrasında, 2018 yılında, yaklaşık aynı büyüklükte yeni bir rezervin Nur havzasında keşfedilmesi, Mısır'ın hidrokarbon üretimi ve dağıtımı alanında uluslararası bir oyuncu olma yönündeki hedeflerini gerçekleştirmesi adına hayati önem taşıyan gelişmeler oldu.

Küresel bir doğalgaz dağıtım merkezi olma hedefleri doğrultusunda İsrail ve Güney Kıbrıs ile anlaşma zemini arayan Mısır, geçtiğimiz yıl İsrail ile yaptığı 15 milyar dolarlık anlaşma ile İsrail tarafından üretilen doğal gazın dağıtımından gelecek 10 yıl boyunca pay almayı başardı. Böylece İsrail, 2010 yılına kadar Türkiye ile sürdürdüğü yakın iş birliği sürecinde iki ülkenin de gündeminde olan Doğu Akdeniz'deki enerji kaynaklarının Avrupa'ya dağıtım projelerinde Türkiye'ye biçmek istediği rolü, şimdi Mısır'a tevdi etme yolunda ilerliyor.

DOĞU AKDENİZ İÇİN YENİ BİR BÖLGESEL VİZYON ŞART

Krizin büyümesi veya çözümsüzlüğün teşvik edilmesi, bölgenin ve enerji güvenliğinin yeni kriz ve risklerle karşılaşmasına yol açacaktır. Dahası, silahlanmanın doğuracağı herhangi bir çatışma, Rusya gibi yeni bölge dışı aktörlerin devreye girmesi için bir fırsat sunacaktır. Bu nedenle hem NATO hem de Avrupa Birliği'nin daha yaratıcı bir dış politika ve daha geniş bir bölgesel vizyon geliştirmesi gerekiyor. Mevcut krizin yapıcı bir şekilde çözülebilmesi amacıyla, Avrupa'nın geçmiş vizyoner başarılarına atıflar yapılan çalışmalar arasında Schuman Planı veya yeni bir Barselona Süreci benzeri çözüm çağrıları dikkat çekici nitelik taşımaktadır.

İSRAİL, 2010 YILINA KADAR TÜRKİYE İLE SÜRDÜRDÜĞÜ YAKIN İŞ BİRLİĞİ SÜRECİNDE İKİ ÜLKENİN DE GÜNDEMİNDE OLAN DOĞU AKDENİZ'DEKİ ENERJİ KAYNAKLARININ AVRUPA'YA DAĞITIM PROJELERİNDE TÜRKİYE'YE BİÇMEK İSTEDİĞİ ROLÜ, ŞİMDİ MISIR'A TEVDİ ETME YOLUNDA İLERLİYOR

ANA-
LİZ

İran'da kritik seçimlere doğru

SÜLEYMAN ŞAHİN

İRAN'DA HAZİRAN AYINDA YAPILACAK SEÇİMLER ÖNCESİNDE, MUHAFAZAKAR-REFORMCU ÇATIŞMASININ NEREYE EVRİLECEĞİ MERAK KONUSU. DİNİ LİDER HAMANEY 81 YAŞINDA. BU SEÇİMDE İŞ BAŞINA GELECEK CUMHURBAŞKANI, HAMANEY SONRASI DÖNEMİN BAŞAT FİGÜRÜNE DÖNÜŞEBİLİR, ÜLKEDEKİ BÜTÜN DENGELERİ ETKİLEYEBİLİR.

İran için 2021 yılı diğerlerinden hayli farklı geçecek. Zira ülkede ilk kez dört seçim aynı güne denk gelmiş durumda...

- Cumhurbaşkanlığı seçimleri
- Parlamento ara seçimleri
- Yerel seçimler
- Uzmanlar Meclisi ara seçimleri

18 Haziran 2021 tarihi bu açıdan son derece önemli. Diğer seçimlerin önemi elbette inkar edilemez. Fakat bütün gözler cumhurbaşkanlığı seçimlerine dikilmiş durumda. Niçin derseniz?

Öncelikle muhafazakar-reformcu çatışmasının Ruhani sonrası nereye evrileceği gerçekten merak konusu. İki dönem cumhurbaşkanlığı makamında bulunan Ruhani'nin anayasa gereği yeniden seçilme şansı bulunmuyor. Peki, yerine kim gelecek? Yerine gelecek figür, dini lider Hamaney'in desteğini almış muhafazakar adayları alt edebilecek mi?

Daha önemlisi dini lider Hamaney 81 yaşında. Bu seçimde iş başına gelecek cumhurbaşkanı, şayet emr-i hak vaki olursa, Hamaney sonrası dönemin başat figürüne dönüşebilir, ülkedeki bütün dengeleri etkileyebilir. O yüzden gerek muhafazakar gerekse reformcu kanatta, seçimi kim kazanırsa hem şahsı hem de temsil ettiği cenah açısından hamle üstünlüğünü eline geçirmiş olacak.

HALK NİÇİN OY VERMEYE GİTMİYOR?

Peki, İran halkı için bu seçimler ne derece ehemmiyet arz ediyor?

Resmi açıklama ne şekilde yapılır bilinmez ama genel beklenti, bu seçimlerin devrim sonrası yapılan cumhurbaşkanlığı seçimleri arasında belki de en düşük katılıma sahip olabileceği yönünde. Şu ana dek yapılan 12 seçimde en düşük katılım oranı 11 Haziran 1993 tarihli olana ait. O seçimde Rafsancani ikinci kez seçilmişti ama 1989 yılında aldığı yüzde 54.59'luk oy oranını koruyamamış, yüzde 50.66 ile tam 4 puanlık bir kayıp yaşamıştı.

Katılım oranının düşük olacağına dair en somut örnek, geçen yıl yapılan parlamento seçimleri olarak gösterilebilir. Devrim sonrası en düşük katılımlı parlamento seçimleri olarak tarihe geçen 2020 seçimlerinde, 58 milyon seçmenden sadece 24.5 milyonu sandığa gitti. Katılım oranı yüzde 42.5 civarında gerçekleşti.

2020 seçimlerine dair birkaç önemli notu paylaşmak gerekirse;

- Yüzde 26 ile ülkenin başkenti ve aynı zamanda en büyük şehri Tahran en düşük katılımı gösterdi.

- En yüksek katılım ise yüzde 71 ile ülkenin güney batısında yer alan, daha ziyade Lur etnik kökene sahip

İRAN SİYASETİNDE CİDDİ YAPISAL SORUNLAR MEVCUT. BU DA HALKIN SİSTEME OLAN GÜVENİNİ HER GEÇEN GÜN BİRAZ DAHA EKSİLTİYOR. KENDİ İRADESİNİN SANDIĞA DÜZGÜN BİR ŞEKİLDE YANSIMADIĞINI BİLEN HALK, EKONOMİK AMBARGO ŞEKLİNDE GÜNLÜK HAYATA OLUMSUZ YANSIYAN DIŞ POLİTİKA YANLIŞLARINI VE ÜLKE İÇİNDE YOLSUZLUĞA TEŞNE ÇARPIK YAPIYI SANDIĞA GİTMEYEREK BİR NEVİ CEZALANDIRMIŞ OLUYOR

ANA-
LİZ

Kohgiluye ve Buyer Ahmed eyaletinde gerçekleşti. Burası, 15.504 kilometre karelik yüz ölçümü ve 1 milyonun altındaki nüfusuyla ülkenin en küçük eyaletlerinden biri.

■ Bir önceki dönemde parlamentoda yer alan vekillerin yüzde 80'i yeni parlamentoda yer almazken bunların bir kısmı yeniden aday olmadı, 80'i aşkın isim ise kısaca Nigehban olarak bilinen (Şura-yi Nigahban-i Kanun-i Esasi / Anayasayı Koruma Konseyi) tarafından veto edildi.

■ Nigehban, aday olmak için başvuran 12 bin kişiden yüzde 60'ını doğrudan eledi.

REJİMİN MEŞRUİYET ARAYIŞI

Düşük katılımın rejim nezdinde sıkıntılı bir durum olduğu biliniyor. 24 Şubat 1980 tarihli ilk cumhurbaşkanlığı seçimlerinden itibaren dış dünyaya karşı bunu bir meşruiyet konusu haline getiren Tahran yönetiminin meseleye sımsıkı asıldığını söylemek mümkün. Nitekim dini lider Hamaney'in hemen her seçim öncesinde vatandaşları oy vermeye çağırması bunun en somut göstergesi.

Rejim bu konuda ne kadar çaba gösterirse göstersin, İran siyasetinde ciddi yapısal sorunlar mevcut. Bu da halkın sisteme olan güvenini her geçen gün biraz daha eksiltiyor. Kendi iradesinin sandığa düzgün bir şekilde yansımadığını bilen halk, ekonomik ambargo şeklinde günlük hayata olumsuz yansıyan dış politika yanlışlarını ve ülke içinde yolsuzluğa teşne çarpık yapıyı sandığa gitmeyerek bir nevi cezalandırmış oluyor.

RUHANİ BİLE HOŞNUT DEĞİL

Nitekim Cumhurbaşkanı Ruhani bile gider ayak mevcut sistemi eleştirdi ve siyasetin vatandaşı temsil

noktasında yetersiz kaldığını itiraf etmek durumunda kaldı. 21 Aralık 2020'de "Anayasa ve Vatandaşlık Hakları" konulu bir konferansta konuşma yapan Ruhani, "Halk kime oy vereceğini bilmiyor" dedi ve ekledi: "Yönetim ve anayasa sistemimiz parti üzerine kurgulanmadı. Bazı sorunlarımız var. Söz konusu alanlarda yeniden düşünmeliyiz. Partili sistemlerde ülke sorunları ele alınıyor. Parti görüşleri öne sürülüyor, eleştiriliyor, tartışılıyor. Bu şekilde daha verimli oluyor."

Şimdi diyeceksiniz ki, İran'da hiç parti yok mu? Elbette var. İran İçişleri Bakan Yardımcısı Cemal Orf'un 20 Eylül 2019'da IRNA Haber Ajansı'na yaptığı açıklamaya bakılırsa, ülkede resmi olarak 110 siyasi parti mevcut. İşin aslı, 250 parti faaliyet izni almış fakat bunlardan sadece 110'u genel kurullarını düzenli yapıp faaliyet gösteriyormuş.

Evet, siyasi parti var ama seçimlere giremiyorlar. Partili olsun, olmasın, her aday seçimlere şahsen, bağımsız olarak başvuru yapmak durumunda. Herhangi bir partinin adayı olarak başvurmak imkansız. Dolayısıyla parlamentoda parti siyaseti yapmak veya siyasi bir parti namına grup kurmak söz konusu bile değil.

PARTİLERİN UZAK TUTULDUĞU KARAR MEKANİZMASINA BİR DE NİGEHBAN VETOSU EKLENDİĞİNDE, PARLAMENTONUN SİSTEM İÇERİSİNDEKİ AĞIRLIĞI İSTER İSTEMEZ TARTIŞMA KONUSU OLUYOR. ÜSTELİK NİGEHBAN'IN PARLAMENTO ÜZERİNDEKİ YETKİSİ SADECE PARLAMENTO ADAYLARINI BELİRLEMEK; DİLEDİĞİNİ İÇERİ ALIP, DİLEDİĞİNİ VETO ETMEKLE SINIRLI DEĞİL. İRAN ANAYASASININ 94. MADDESİ GEREĞİ, PARLAMENTODAN ÇIKAN HER KARAR, DOĞRUDAN NİGEHBAN'IN ONAYINA SUNULMAK ZORUNDA. NİGEHBAN, BU KARARIN Şİİ-CAFERİ GÖRÜŞÜ ESAS ALAN DİNİ ANLAYIŞA VE REJİMİN ARADIĞI ŞARTLARA UYGUN OLUP OLMADIĞINI KONTROL ETMEKLE YÜKÜMLÜ. NİGEHBAN'DAN ONAY ÇIKMADIKÇA PARLAMENTODAN ÇIKAN HERHANGİ BİR KARARIN UYGULANMA ŞANSI BULUNMUYOR

NİGEHBAN: SİSTEMİN BEL KEMİĞİ

Partilerin uzak tutulduğu karar mekanizmasına bir de Nigehban vetosu eklendiğinde, parlamentonun sistem içerisindeki ağırlığı ister istemez tartışma konusu oluyor. Üstelik Nigehban'ın parlamento üzerindeki yetkisi sadece parlamento adaylarını belirlemek; dilediğini içeri alıp, dilediğini veto etmekle sınırlı değil. İran anayasasının 94. maddesi gereği, parlamentodan çıkan her karar, doğrudan Nigehban'ın onayına sunulmak zorunda. Nigehban, bu kararın Şii-Caferi görüşü esas alan dini anlayışa ve rejimin aradığı şartlara uygun olup olmadığını kontrol etmekle yükümlü. Nigehban'dan onay çıkmadıkça parlamentodan çıkan herhangi bir kararın uygulanma şansı bulunmuyor.

Peki, Nigehban'ın ipi kimin elinde? 6'sı doğrudan Hamaney tarafından atanan ve dini hükümleri iyi bilen fakih, diğer 6'sı Yargı Erki tarafından aday gösterilip parlamento tarafından onaylanan hukukçulardan olmak üzere toplamda 12 üyeden oluşan Nigehban, doğrudan dini liderin kontrolünde bir kurum olarak görülebilir. İran anayasısının 91. maddesine göre üyelerin görev süresi 6 yıl olarak belirlenmiş durumda.

Nigehban'ın parlamento ve kanunlar üzerindeki denetim gücünü ifade etmiştik. Sadece parlamentoyu değil, bütün yönetim sistemini dini lider namına belirleyen bir kurum olduğu tespitini yapalım ki, devlet mekanizması içerisindeki gerçek yeri ve konumu tam olarak ortaya çıkabilsin. Nigehban'ın yapılmış bir seçimi iptal etmekten tutun, cumhurbaşkanı adaylarını veto etmeye değin çok geniş yetkileri mevcut. Nigehban teşekkül etmedikçe parlamentonun meşruiyeti de söz konusu değil.

Nigehban'ın kudretine örnek vermek gerekirse: Nisan 1993'te parlamento Nigehban'ın seçimlere katılacak adayları belirleme yetkisini elinden almak için seçim kanununda değişiklik yapmaya kalkıştı, Mayıs 2003'te ise cumhurbaşkanının yetkilerini artırma girişiminde bulundu. Fakat her iki girişim de Nigehban'ın sert duvarına çarpıp başarısızlığa uğradı. 2001 yılında ise parlamento, Nigehban'ın görev süresi dolan hukukçu üyelerinin yerine Yargı Erki tarafından önerilen aşırı muhafazakar adayları onaylamadı, yerlerine daha ılımlı adayların gösterilmesini istedi. Bunun üzerine Nigehban masaya yumruğunu vurdu ve o sırada ikinci kez cumhurbaşkanı seçilen Hatemi'nin yemin törenine kurum olarak katılmayacağını, dolayısıyla göreve gelmesini engelleyeceğini açıkladı. Bunun üzerine parlamento geri adım atmak zorunda kaldı.

ANA-LİZ

AHMEDİNEJAD RÜZGARI ESER Mİ?

Cumhurbaşkanlığı seçimleri için adaylık süreci resmen 11 Mayıs'ta başlayıp 15 Mayıs'ta sona erecek olsa da şimdiden adaylığını açıklayan isimler mevcut. Eski Savunma Bakanı Hüseyin Dehkan, Ahmedinejad döneminde Eğitim - Öğretim Bakanlığını üstlenen Hamid Rıza Hacıbabayi, Devrim Muhafızları'na bağlı Hatemul Enbiya İmar Karargahı komutanı Said Muhammed ve 2016-2019 yılları arasında Parlamento Başkan Yardımcılığı yapsa da 2020 milletvekili seçimlerinde Nigehban tarafından veto edilen Ali Mutahhari bunlardan bazıları.

2017 seçimlerinde Ruhani'ye rakip olarak çıkıp kaybeden Yargı Erki Başkanı İbrahim Reisi, şimdiki Parlamento Başkanı Muhammed Bakır Kalibaf ile eski başkan Ali Laricani gibi isimlerin de adaylıklarını ilan etmeleri bekleniyor.

Mevcut adaylara bakıldığında muhafazakar kesimin bu seçimde şansı biraz daha yüksek görünüyor. Nigehban faktörünü ve seçimlere düşük katılımı da eklersek manzara bu minvalde. Dünün mağlubu Reisi bu kez kazanabilir. Laricani ile yine veto yemezse Mutahhari, reformcular adına Ruhani'den miras kalan koltuğu kaptırmamak için mücadele verecekler. Her iki cenahtan bıkan halkın ortadaki bir isme, mesela Hüseyin Dehkan'a yönelmesi mümkün. Devrim Muhafızları'nın eski hava kuvvetleri komutanı Dehkan, son olarak dini lider Hamaney'in askeri danışmanlığını yürütüyor. Hatemi, Ahmedinejad ve Ruhani yönetimlerinde görev yapması onu tercih edilebilir bir aday haline getiriyor.

Peki, bu seçimde Ahmedinejad rüzgarı esecek mi? 2017'de Nigehban'dan veto yiyen Ahmedinejad'ın dini lider Hamaney ile arası düzelmedikçe bu ihtimal pek mümkün görünmüyor. Geçtiğimiz Şubat ayında Hamaney'in dünürü, oğlu Mücteba'nın kayınpederi Gulam Ali Haddad Adil'in "Ahmedinejad aday olamayacak. Bir önceki seçimde de olamamıştı. Şimdi 4 yıl geçti ve durum daha da kötüleşti. Adaylığı hangi sebeplerle veto edildiyse bu kez bu sebepler daha da arttı" şeklindeki sözleri bunun bir işareti sayılabilir.

KADIN ADAYIN ŞANSI VAR MI?

Nigehban sözcüsü Abbas Ali Kethüdayi, 10 Ekim 2020'de bir açıklama yapmış ve mevcut yasalarda kadınların cumhurbaşkanlığına adaylığına herhangi bir engelin bulunmadığını söylemişti. Fakat eski Cumhurbaşkanı Haşimi Rafsancani'nin kızı Faize Haşimi aynı fikirde değil. 15 Mart'ta Şark gazetesine yaptığı açıklamada hem muhafazakar, hem de reformcu kesime ağır eleştiriler yönelten Haşimi, son olarak Müstakil gazetesine yaptığı açıklamada şöyle diyor:

"Üniversitede 100 öğrenciye ders vermeme dahi tahammül etmediler. Bir cumhurbaşkanı adayı olarak Nigehban karşısında vaziyetimin ne olacağı çok açık. Ama kadınların seçimlerde aday olabilmesine inandığım için gerekirse bu işi sembolik olarak yapacağım."

BU SEÇİMDE AHMEDİNEJAD RÜZGARI ESECEK Mİ? 2017'DE NİGEHBAN'DAN VETO YİYEN AHMEDİNEJAD'IN DİNİ LİDER HAMANEY İLE ARASI DÜZELMEDİKÇE BU İHTİMAL PEK MÜMKÜN GÖRÜNMÜYOR. GEÇTİĞİMİZ ŞUBAT AYINDA HAMANEY'İN DÜNÜRÜ, OĞLU MÜCTEBA'NIN KAYINPEDERİ GULAM ALİ HADDAD ADİL'İN "AHMEDİNEJAD ADAY OLAMAYACAK. BİR ÖNCEKİ SEÇİMDE DE OLAMAMIŞTI. ŞİMDİ 4 YIL GEÇTİ VE DURUM DAHA DA KÖTÜLEŞTİ. ADAYLIĞI HANGİ SEBEPLERLE VETO EDİLDİYSE BU KEZ BU SEBEPLER DAHA DA ARTTI" ŞEKLİNDEKİ SÖZLERİ BUNUN BİR İŞARETİ SAYILABİLİR

Babamın Arkitekt'i

Annemin Lokma'sı

Kardeşimin GZTMZT'si

Ablamın Nihayet'i

Benim Skyroad'um

Abimin Zpor'u

Herkesin bir GZT'si var!

Takip Et

GZT.COM

TREND

FATMA NUR
DİNÇ

Clubhouse rekabete boğuluyor

SON DÖNEMDE SOSYAL MEDYA DÜNYASININ YÜKSELEN YILDIZI OLARAK DİKKAT ÇEKEN CLUBHOUSE, SES TABANLI OLMASI SAYESİNDE, DİĞER SOSYAL MEDYA PLATFORMLARINDAN HEMEN AYRIŞIYOR. CLUBHOUSE'UN KISA SÜREDE YAKALADIĞI BAŞARININ ARDINDAN, DİĞER SOSYAL MEDYA ŞİRKETLERİ, UYGULAMANIN BU TEMEL ÖZELLİĞİNİ KENDİ PLATFORMLARINA KATMAK ÜZERE VAKİT KAYBETMEDEN HAREKETE GEÇTİLER.

Sosyal medya dünyasında yeni bir heyecan başlatan Clubhouse, diğer sosyal medya platformlarından farklı olarak gözden ziyade kulağa hitap etmesiyle dikkatleri üzerine çekti. 'Dijital kıraathane', 'dijital kantin' veya 'sesli Twitter' olarak anılan Clubhouse, Paul Davison ve Rohan Seth tarafından Mart 2020'de kuruldu. Clubhouse şu an için ücretsiz bir uygulama ve uygulamada reklam da bulunmuyor.

Sosyal medyanın yeni yıldızı Clubhouse, bu hareketli dünyaya hızlı bir giriş yaptı. Ocak 2021 itibarıyla 1 milyar dolar değerlemeye ulaşan sosyal medya uygulaması, Türkiye'de de yoğun ilgi görüyor. Clubhouse kısa sürede büyük ilgi görünce, diğer sosyal medya şirketleri de benzer ürünleri denemeye başladı. Clubhouse'u bekleyen en büyük zorluk, sosyal medya dünyasında var olan devlerin rekabeti olacak gibi görünüyor.

Yıllardır yazılı ve görsel sosyal medya kullanım alışkanlığımız, Clubhouse ile birlikte yeni bir boyut kazandı. Davetiye sistemiyle çalışan ve sohbet odalarında sesli sohbet yapmayı trend haline getiren Clubhouse aylık 8 milyon aktif kullanıcıya ulaştı. Sadece davetiye ile üye olabildiğiniz sesli sohbet uygulamasına, popüler sosyal medya devlerinin ilgisi oldukça yoğun.

Kullanıcılara, sesli sohbet odaları üzerinden iletişim kurmalarına imkan sağlayan platforma ilk rakip Twitter'dan geldi. Instagram ve TikTok da sesli odalar özelliği geliştiriyor. Facebook, Xiaomi ve Telegram da Clubhouse rüzgarına kapılan sosyal medya platformları olarak yerini aldı.

TWITTER'A 'SPACES' ÖZELİĞİ GELİYOR

Twitter, Clubhouse'a rakip bir uygulama ile kullanıcılarının karşısına çıkmaya hazırlanıyor. Twitter Spaces adı verilen uygulama, zaten Twitter bünyesinde test uygulamasındaydı ancak sadece IOS kullanıcılarına açık olan bu sesli tweet atma özelliğine Android kullanıcılarından tepki geldi. Herkese açık olacak Twitter Spaces için Twitter'ın CEO'sundan tarih geldi. Test çalışmalarına başlayan Twitter Spaces, Nisan ayında kullanıcıların hizmetine sunuluyor. Clubhose uygulamasında yer alan davetle katılma özelliğinin yanı sıra Twitter Spaces'te yayıncılara bahşiş verilmesi sağlanarak yayın yapan kişilerin bu şekilde para kazanabilmelerine imkan sağlanacak.

ÇİN'DE CLUBHOUSE EKSİKLİĞİNİ TİKTOK KAPATMAYA HAZIRLANIYOR

Clubhouse'un kullandığı konsepti entegre etmeye çalışan bir başka sosyal medya devi TikTok oldu. Çin'in Clubhouse'u yasaklamasının ardından Çinli kullanıcılar bu uygulamaya alternatif çözümler aramaya başladı. Bu noktada ise Çinli sosyal medya platformu TikTok'un bir çözüm hazırlığında olduğu görülüyor.

TikTok'un çatı firması ByteDance, sohbet odası tarzında yeni bir uygulama geliştirmeye başladı. Şu an için uygulamanın doğrudan TikTok'a entegre bir şekilde mi çalışacağı yoksa yepyeni bir uygulama mı olacağı bilinmiyor. Önümüzdeki günlerde uygulamanın kapalı beta testlerine başlaması planlanıyor. Ancak TikTok'un ilk etapta uygulamayı Çin dışına çıkarmayacağı belirtiliyor.

TELEGRAM, CLUBHOUSE BENZERİ ÖZELLİKLERİYLE GÜNCELLENDİ

Son zamanların popüler sohbet uygulamalarından Clubhouse, birçok sosyal medya ve mesajlaşma devine ön ayak olmaya devam ediyor. Popüler anlık mesajlaşma platformu Telegram da Clubhouse rüzgarına kapılan uygulamalar arasında yerini aldı.

Telegram, Clubhouse'daki birçok özelliği uygulamasına ekledi. Yeni gelen özelliklerin başında sesli sohbet kanallarındaki katılımcı sınırının

FRANSA'DAN CLUBHOUSE'A SORUŞTURMA

FRANSA'DA SOSYAL MEDYA UYGULAMASI CLUBHOUSE HAKKINDA, KULLANICILARA AİT KİŞİSEL BİLGİLERİN NASIL KULLANILDIĞINI ARAŞTIRMAK İÇİN SORUŞTURMA BAŞLATILDI. FRANSA ULUSAL BİLİŞİM VE ÖZGÜRLÜKLER KOMİSYONU'NDAN YAPILAN AÇIKLAMADA, CLUBHOUSE'IN OLASI GİZLİLİK İHLALLERİNE İLİŞKİN ÜLKEDE İMZA KAMPANYASI BAŞLATILDIĞI VE BUGÜNE KADAR 10 BİNDEN FAZLA KİŞİNİN BU KAMPANYAYA İMZA ATTIĞI BELİRTİLDİ. SES TEMELLİ SOSYAL MEDYA UYGULAMASI HAKKINDA, KULLANICILARA AİT KİŞİSEL VERİLERİN NASIL KULLANILDIĞINI ARAŞTIRMAK İÇİN SORUŞTURMA AÇILDIĞI AKTARILAN AÇIKLAMADA, BU SORUŞTURMADA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA YÖNELİK AVRUPA'NIN KURALLARINA UYULUP UYULMADIĞININ DA TESPİT EDİLECEĞİ KAYDEDİLDİ. AÇIKLAMADA, BU KONUDA AVRUPA'NIN KURALLARINA UYULMAMASI HALİNDE CLUBHOUSE'A KARŞI 'BASKICI GÜÇ' KULLANILACAĞI İFADE EDİLDİ.

10

MİLYON

CLUBHOUSE'UN ŞUBAT 2021 İTİBARİYLE DÜNYA ÇAPINDA ULAŞTIĞI İNDİRİLME SAYISI

TREND

kaldırılması geliyor. Bunu '21. yüzyıl için yeniden icat edilmiş kamu radyosu' olarak nitelendiren Telegram, Clubhouse ile bütünleşen bazı özellikleri de uygulamaya dahil etti. Yeni özellikleri ile artık Telegram da kanal yöneticileri konuşmaları kaydedebiliyor, böylece etkinliği kaçıran takipçilere kanalda konuşulanları sonradan dinleme imkanı veriliyor.

CLUBHOUSE, FACEBOOK'UN RADARINDA

Son dönemin popüler uygulaması Clubhouse, Facebook'un da radarına girdi. New York Times'ta yer alan habere göre, Facebook'un üst düzey yöneticileri çalışanlarından, şirket içinde adı 'Fireside' olarak bilinen Clubhouse benzeri bir uygulama geliştirmelerini istedi. Ancak Facebook'un en fazla kaç katılımcıya izin vereceği şu an için bilinmiyor.

Facebook, Snapchat'ten alınan Hikayeler ve geçen yıl piyasaya sürülen TikTok rakibi Reels gibi pek çok özelliği bünyesinde bulunan platformlara entegre etmişti. Ancak Clubhouse'a rakip olmaya hazırlanan tek şirket Facebook değil.

INSTAGRAM, LIVE ROOMS İLE YARIŞA KATILDI

Facebook'un çatısı altında bulunan Instagram, Live Rooms özelliği ile Clubhouse'da uygulamasındaki oda konseptini platformuna taşıdı. Instagram, Live Rooms özelliği ile canlı yayınlarda konuşmacı sayısını 4'e çıkarıyor. Bununla birlikte Instagram'ın yeni özelliği, insanların odalarda yalnızca sesle iletişime geçip canlı konuşmalar yapabileceği Clubhouse'a olan benzerliğiyle de dikkat çekiyor.

Instagram, Clubhouse'dan farklı olarak Live Rooms ile yalnızca sesle iletişimin aksine insanların kamera önünde olmasını da sağlıyor. Ayrıca Clubhouse'un şu anda yalnızca IOS cihazlarda mevcut olması ve katılmak için davetiyeye ihtiyaç duyulması, Instagram Live'ı bir adım öne çıkarıyor.

XIAOMİ, MITALK İLE CLUBHOUSE'A RAKİP OLUYOR

Yakın zamanda kapatılan Xiaomi MiTalk messenger, şirket tarafından tekrar hayata geçirildi. Clubhouse formatında yeniden güncellenen uygulama Android cihazlarda kullanıma sunuldu. Şirket, orijinal MiTalk uygulamasının 19 Şubat 2021'de tamamlandığını duyurdu ve bir hafta sonra güncellenmiş sürümünü piyasaya sürdü. Yenilenmiş MiTalk, tıpkı Clubhouse platformu gibi, profesyoneller için sesli sohbet uygulaması olarak hizmet veriyor.

ÇİN VE UMMAN'DA CLUBHOUSE YASAKLANDI

SON GÜNLERDE DÜNYA GENELİNDE VE ÜLKEMİZDE CİDDİ BİR POPÜLERLİK KAZANAN SES TEMELLİ SOSYAL MEDYA UYGULAMASI CLUBHOUSE'U YASAKLAYAN İLK ÜLKE ÇİN OLDU. DÜNYANIN DİĞER BÖLGELERİ GİBİ ÇİN'DE DE HIZLI BİR YÜKSELİŞE GEÇEN CLUBHOUSE'UN ÇİN'DE BİNLERCE KULLANICISI BULUNUYORDU. ÇİN'DE GOOGLE SERVİSLERİNE VEYA FACEBOOK GİBİ SOSYAL MEDYA PLATFORMLARININ DA ERİŞİMİNE İZİN VERİLMİYOR. WEİBO GİBİ ÜLKEYE AİT PLATFORMLAR KULLANILIYOR.
ABD MERKEZLİ UYGULAMANIN HIZLA POPÜLERLEŞMESİ ARDINDAN İLK YASAK ÇİN'DEN GELMİŞTİ. ÇİN'İN ARDINDAN POPÜLER SOSYAL MEDYA UYGULAMASINA BİR YASAK DA UMMAN'DAN GELDİ. UMMAN, GEREKLİ İZİNLERE SAHİP OLMADIĞI İÇİN UYGULAMANIN YASAKLANDIĞINI RESMİ OLARAK DUYURDU.

SESLİ PLATFORMLAR SOSYAL MEDYANIN GELECEĞİ Mİ?

SOHBET ODALARI ÜZERİNDEN KULLANICILARINA SESLİ ETKİLEŞİM İMKANI TANIYAN CLUBHOUSE, SON DÖNEMDE POPÜLER UYGULAMALAR ARASINDA YER ALIYOR. ALDIĞI CİDDİ YATIRIMLARLA, KURULUŞUNUN ÜZERİNDEN HENÜZ BİR YIL BİLE GEÇMEDEN, 1 MİLYAR DOLARLIK DEĞERLEMEYE ULAŞAN VE BÖYLECE 'UNICORN' OLMAYI BAŞARAN UYGULAMADA DİĞER SOSYAL MEDYA PLATFORMLARINDAN FARKLI OLARAK YAZILI MESAJLAŞMA, GÖRÜNTÜLÜ KONUŞMA, GÖNDERİ YA DA FOTOĞRAF PAYLAŞIMI YAPILMIYOR. UZMANLARA GÖRE, SES TABANLI SOSYAL MEDYA PLATFORMU YENİ BİR DİJİTAL ALAN OLUŞTURDU.

1

MİLYAR DOLAR

CLUBHOUSE'UN OCAK 2021 İTİBARIYLE YAKLAŞIK DEĞERİ

Birlikte

Teknoloji, seninle güzel.

Detaylı bilgi için; vodafone.com.tr/birliktemumkun

mümkün

Z RAPORU

İŞ VE TEKNOLOJİ

Dijitalleşmenin paydaşları

ÇOK DEĞİL, DAHA BİR YIL ÖNCESİNDE ‘DİJİTALLEŞME’ VE ‘MOBİL YAŞAM’ DEĞİŞMESİ BEKLENEN BİR ÖNGÖRÜ İKEN, PANDEMİ İLE YAŞAMIN TÜM ALANINI KAPSAMAYA BAŞLADI. BU DÖNÜŞÜMDE HİÇ KUŞKUSUZ Kİ ESNAF VE SANATKAR İLE KOBİ’LERİN İHTİYAÇLARININ VE DİJİTALLEŞME ARZULARININ BÜYÜK KATKISI OLDU. KOVİD-19 SALGINI İLE BERABER, FİZİKİ OLARAK İŞYERLERİNE GİDEMEYEN ESNAF, KAYIPLARINI TERSİNE ÇEVİRMEK İÇİN DİJİTALLEŞMENİN TEMEL YOL OLDUĞUNUN FARKINA VARDILAR. KAMU KURUM VE KURULUŞLARI, SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI VE TELEKOMÜNİKASYON FİRMALARI, ESNAF VE KOBİ’LERİN DİJİTALLEŞMESİNE ÖNEMLİ KATKILARDA BULUNDULAR. BU AMAÇLA YAPILAN EN SON İŞBİRLİĞİ; “TÜRKİYE TEKNOLOJİ BULUŞMALARI” VE “DİJİTAL DÖNÜŞÜM HAREKETİ” GİBİ OLUŞUMLARLA KOBİ’LERİN DİJİTALLEŞMESİNE KATKIDA BULUNAN TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE VODAFONE BUSİNESS ARASINDA YAPILDI. TOBB VE VODAFONE BUSİNES, KOBİ’LERİN DİJİTAL PAZARLAMA VE E-TİCARETE ADAPTASYONUNU HIZLANDIRMAK İÇİN GÜÇLERİNİ BİRLEŞTİRDİ.

MEHMET ALİ DOĞAN

Birlikte mümkün

Teknoloji,
seninle güzel.

Detaylı bilgi için: vodafone.com.tr/birliktemumkun

ADVERTORIAL

Z RAPORU

İŞ VE TEKNOLOJİ

- TOBB VE VODAFONE, EN HIZLI BÜYÜYEN 100 ŞİRKETİN YANINDA
- VODAFONE BUSINESS'TAN KOBİ'LERİN DİJİTALLEŞMESİNE 12 MİLYON TL DESTEK
- EN YENİ 4 E-TİCARET TRENDİ
- AKILLI ŞEHİR TEKNOLOJİLERİ İÇİN ÖNÜMÜZDEKİ 5 YIL KRİTİK
- UZAKTAN ÇALIŞMANIN PÜF NOKTASI
- 2022'DE 13 YAŞ ÜZERİ NÜFUSUN TAMAMI İNTERNET KULLANICISI OLACAK

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

TOBB VE VODAFONE, EN HIZLI BÜYÜYEN 100 ŞİRKETİN YANINDA

“EN HIZLI BÜYÜYEN 100 ŞİRKETİN” BELİRLENDİĞİ “TÜRKİYE 100” PROGRAMI 7. DÖNEM BAŞVURULARINA AÇILDI. TOBB ÖNCÜLÜĞÜNDE, VODAFONE BUSİNESS SPONSORLUĞUNDA, TÜRKİYE EKONOMİ POLİTİKALARI ARAŞTIRMA VAKFI (TEPAV) VE TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ (TOBB ETÜ) İŞ BİRLİĞİNDE DÜZENLENEN PROGRAM KAPSAMINDA, YENİ İŞ BİRLİĞİNİN TANITIMI ÇEVRİM İÇİ YAPILDI. TÜRKİYE’NİN MİLLİ GELİR ARTIŞININ EN AZ 10 KATI ÜZERİNDE BÜYÜME PERFORMANSI GÖSTEREN YILDIZ ŞİRKETLER, 2017-2019 BÜYÜMELERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLİYOR. PROGRAMA SPONSOR OLAN VODAFONE BUSİNESS, PROGRAM İÇİN BAŞVURUDA BULUNAN TÜM İŞLETMELERE “VERİ ODAKLI SMS” ÇÖZÜMÜNÜ, PROGRAMDA İLK 100’E GİREN İŞLETMELERE İSE “FACEBOOK VE INSTAGRAM REKLAM HİZMETİ” İLE BİRLİKTE “E-TİCARET HİZMET PAKETİ”Nİ ÜCRETSİZ SUNACAK. VODAFONE BUSİNESS, BU ÜCRETSİZ ÜRÜN VE HİZMETLERLE, “TÜRKİYE 100” PROGRAMINA KATILAN VE PROGRAMI KAZANAN İŞLETMELERE TOPLAM 12 MİLYON TL DEĞERİNDE FAYDA SAĞLAMIŞ OLACAK.

ADVERTORIAL

M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU

TOBB BAŞKANI

‘VODAFONE’UN KOBİ’LERİMİZE SUNACAĞI DİJİTALLEŞME DESTEKLERİNİ ÇOK ÖNEMSİYORUM’

Bu çağda kalkınmanın anahtarı girişimciliktir. Nüfusumuzdaki girişimcilerin oranı yüzde 2, bunu yüzde 5 seviyesine çıkarmamız lazım. ‘Türkiye 100’ programıyla, girişimci rol modellerimizin sayısı artsın istiyoruz. ‘Türkiye 100’ şirketleri, ülkemizde her sektörde ve her ilde fırsatlar olduğunun, doğru iş modeliyle her sektörde ve her ilde başarının yakalanabileceğinin, en güzel örnekleridir; Türkiye’nin milli gelir artışının en az 10 katı üzerinde büyüme performansı gösteren yıldız şirketlerdir. 2021 yılında ‘Türkiye 100’ programında Vodafone ile birlikte hareket edeceğiz. Vodafone’un şirketlerimize ve KOBİ’lerimize sunacağı dijitalleşme ve e-ticaret desteklerini çok önemsiyorum. Vodafone’u, başarıyı ödüllendiren bu yaklaşımından dolayı tebrik ediyorum.

ENGİN AKSOY

VODAFONE TÜRKİYE CEO’SU

‘KOBİ’LERİN BÜYÜMESİNE DİJİTAL ÇÖZÜMLERİMİZLE DESTEK OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ’

Türkiye ekonomisinin can damarı olan KOBİ’ler, toplam işletmelerin yüzde 99,9’unu oluşturuyor. Bu işletmeleri geleceğin dijital dünyasına hazırlamayı amaç odaklı duruşumuzun bir parçası olarak görüyoruz. KOBİ’lerin dijital pazarlama ve e-ticarete adaptasyonunu hızlandırmak için TOBB ile bir kez daha güçlerimizi birleştirdik. Sponsoru olduğumuz ‘Türkiye 100’ programına KOBİ’ler için sunacağımız ücretsiz destek paketleriyle katkıda bulunacağız. Bu işbirliğiyle, KOBİ’lerimizin dijitalleşmeye giden yolda teknolojik gücümüzle yanlarında olduğumuzu göstermek istiyoruz. KOBİ’lerimiz kazanırsa, tüm Türkiye kazanır. Vodafone Business çatısı altında, KOBİ’lerin büyümesine dijital çözümlerimizle destek olmaya devam edeceğiz.

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

VODAFONE BUSINESS'TAN KOBİ'LERİN DİJİTALLEŞMESİNE 12 MİLYON TL DESTEK

TOBB VE VODAFONE, KOBİ'LERE DİJİTAL DÖNÜŞÜM İÇİN ÖNCÜLÜK EDİYOR. VODAFONE TÜRKİYE ÜST YÖNETİCİSİ ENGİN AKSOY, "KOBİ'LERİN DİJİTAL PAZARLAMA VE E-TİCARETE ADAPTASYONUNU HIZLANDIRMAK İÇİN TOBB İLE BİR KEZ DAHA GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRDİK" DEDİ.

'Türkiye Teknoloji Buluşmaları' ve 'Dijital Dönüşüm Hareketi' gibi oluşumlarla KOBİ'lerin dijitalleşmesine katkıda bulunan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Vodafone Business, Türkiye'nin en hızlı büyüyen ilk 100 şirketinin belirlendiği 'Türkiye 100' programı için güçlerini birleştirdi.

Vodafone açıklamasına göre, TOBB öncülüğünde, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (TOBB ETÜ) iş birliğinde bu yıl 7'ncisi düzenlenecek programa sponsor olan Vodafone Business, program için başvuruda bulunan tüm işletmelere 'Veri Odaklı SMS' çözümünü, programda ilk 100'e giren işletmelere ise 'Facebook ve Instagram Reklam Hizmeti' ile birlikte 'E-Ticaret Hizmet Paketi'ni ücretsiz sunacak. Vodafone Business, bu ücretsiz ürün ve hizmetlerle, 'Türkiye 100' programına katılan ve programı kazanan

işletmelere toplam 12 milyon TL değerinde fayda sağlamış olacak.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Vodafone Türkiye Üst Yöneticisi (CEO) Engin Aksoy, sunduğu ürün ve hizmetlerle toplumun her kesimine dokunan bir şirket olarak, toplumsal dönüşümde önemli bir role sahip olduklarını belirterek, şunları kaydetti:

'Hedeflediğimiz toplumsal dönüşümde KOBİ'lerin de payı bulunuyor. Türkiye ekonomisinin can damarı olan KOBİ'ler, toplam işletmelerin yüzde 99,9'unu oluşturuyor. Bu işletmeleri, geleceğin dijital dünyasına hazırlamayı amaç odaklı duruşumuzun bir parçası olarak görüyoruz. KOBİ'lerin dijital pazarlama ve e-ticarete adaptasyonunu hızlandırmak için TOBB ile bir kez daha güçlerimizi birleştirdik. Sponsoru olduğumuz 'Türkiye 100' programına KOBİ'ler için sunacağımız ücretsiz destek paketleriyle katkıda bulunacağız. TOBB Türkiye 100 programı kapsamında katılan ve kazanan işletmelere toplamda 12 milyon TL değerinde fayda sağlamış olacağız. Bu iş birliğiyle, KOBİ'lerimizin dijitalleşmeye giden yolda teknolojik gücümüzle yanlarında olduğumuzu göstermek istiyoruz. KOBİ'lerimiz kazanırsa, tüm Türkiye kazanır. Vodafone Business çatısı altında, KOBİ'lerin büyümesine dijital çözümlerimizle destek olmaya devam edeceğiz.'

TÜM ESNAF VE KOBİ'LERE ÜCRETSİZ DİJİTAL DANIŞMANLIK

Vodafone Business, esnaf ve KOBİ'ler için bir destek paketi de hazırladı. Buna göre, Vodafone müşterisi olsun ya da olmasın, destek paketinden yararlanmak isteyen tüm esnaf ve KOBİ'lere 3 ay süreyle ücretsiz dijital pazarlama danışmanlığı sunulacak. Bu kapsamda, esnaf ve KOBİ'lere özellikle arama motoru ve sosyal medya konularında destek verilecek. Vodafone Business'ın destek paketinden yararlanmak için 'vodafone.com.tr/buyukdestek' adresinden başvuruda bulunmak gerekiyor. Vodafone Business, yeni destek paketiyle, Türkiye genelinde tüm esnaf ve KOBİ'lere ulaşmayı hedefliyor. Vodafone Bunsiness'ın sunduğu bu hizmetten 100 bin esnaf ve KOBİ'nin yararlanması durumuda, söz konusu müşterilere 36 milyon TL değerinde fayda sağlanmış olacak.

2011 yılından bu yana gerçekleştirilen 'Türkiye 100' programına başvuran şirketlerin 2017-2019 dönemi satış gelirleri, büyüme hızına göre değerlendirilecek ve satış gelirlerini en yüksek oranda artıran ilk 100 şirket belirlenecek. Bu şirketlerin kamuoyuna açıklanmasıyla birlikte, büyümelerini devam ettirmeleri için gerekli unsurlardan biri olan görünürlük, TOBB öncülüğünde gerçekleştirilen programlarla sağlanacak. Bu sayede, söz konusu şirketlerin yeni ortaklara, müşterilere ve tedarikçilere erişimi kolaylaşacak.

VODAFONE BUSINESS, YENİ DESTEK PAKETİYLE, TÜRKİYE GENELİNDE TÜM ESNAF VE KOBİ'LERE ULAŞMAYI HEDEFLİYOR. VODAFONE BUNSINESS'IN SUNDUĞU BU HİZMETTEN 100 BİN ESNAF VE KOBİ'NİN YARARLANMASI DURUMUDA, SÖZ KONUSU MÜŞTERİLERE 36 MİLYON TL DEĞERİNDE FAYDA SAĞLANMIŞ OLACAK

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

EN YENİ 4 E-TİCARET TRENDİ

E-TİCARETİN TÜM DÜNYADA HIZLA BÜYÜMESİ, SEKTÖRE İLİŞKİN FARKLI DİNAMİKLERİN ORTAYA ÇIKMASINA NEDEN OLDU. TOBB E-TİCARET MECLİSİ ÜYESİ, TİCİMAX E-TİCARET SİSTEMLERİ KURUCUSU CENK ÇİĞDEMLİ, 2021 YILINDA SIKÇA KONU BAŞLIKLARINA TAŞINACAK E-TİCARET TRENDLERİNİ AKTARDI. ÇİĞDEMLİ'YE GÖRE 2021 YILINDA ÖZELLİKLE OYUN İÇİ PAZARLAMA, BULUT MUTFAK, DEPO VE LOJİSTİKTE YAPAY ZEKA UYGULAMALARI, CANLI YAYIN SATIŞLARI VE 2. EL PAZARYERLERİ E-TİCARETİN GÜNDEMİNDE EN ÇOK YER ALACAK OLAN KAVRAMLAR. İŞTE 2021'E DAMGA VURACAK 5 E-TİCARET TRENDİ!

1 BULUT MUTFAK

ÜNLÜ RESTORANLAR LEZZETLERİNİ HER SEMTE TAŞIYACAK

Kovid-19 salgınıyla beraber sadece paket teslim için çalışan restoran konseptine alışıldı. Bu konsept salgından sonra da kalıcı olacak gibi görünüyor. Tüm dünyada bulut mutfak konsepti rağbet gören bir trend olarak öne çıkmaya başladı. Oturma yerlerinin olmadığı, küçük metrekarelerle kiralanan mutfaklar, ünlü restoranların lezzetlerini her semte taşımayı mümkün kılıyor. Bu konseptin 2021'de giderek yaygınlaşacağını tahmini yapılıyor.

ADVERTORIAL

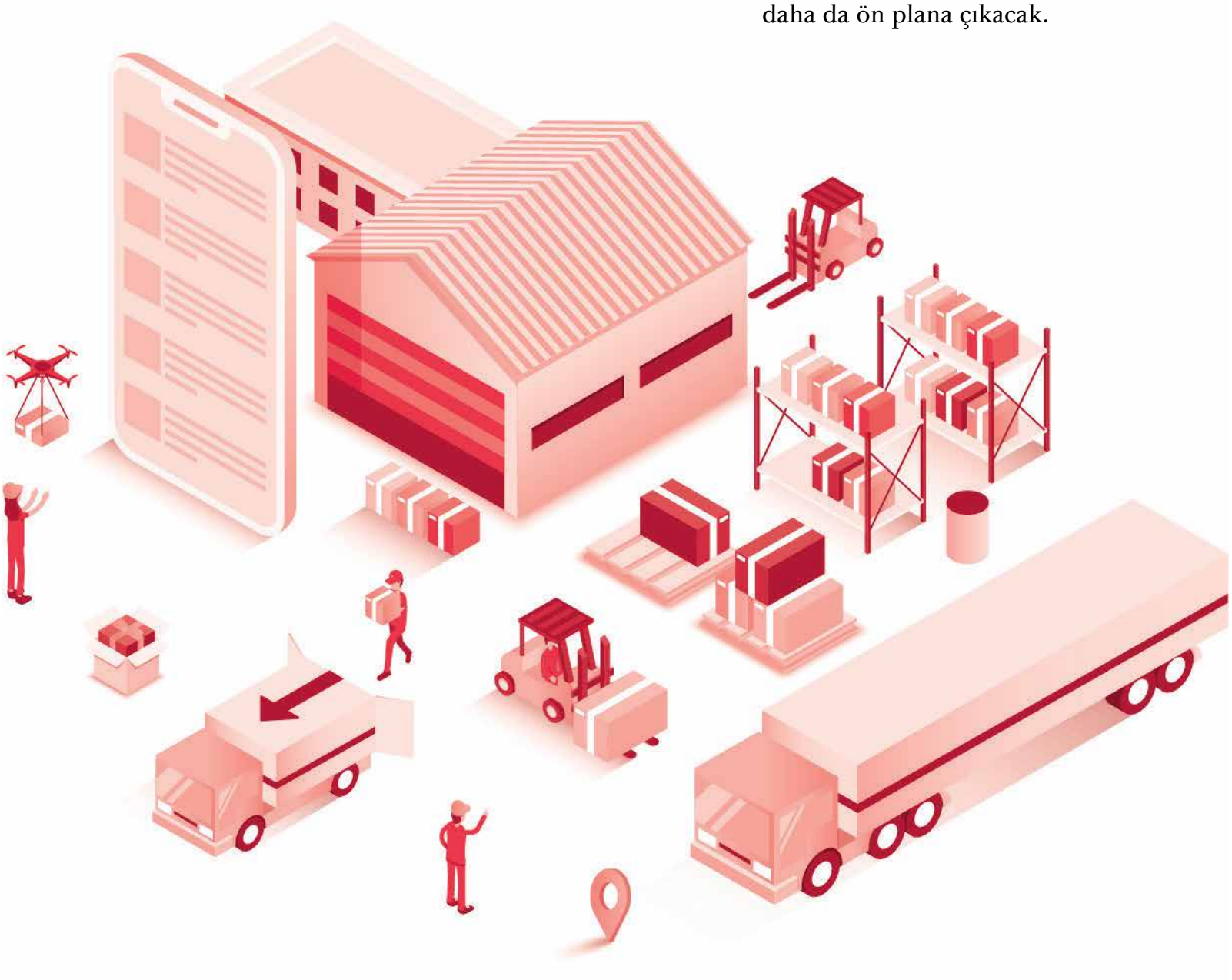
İŞ VE TEKNOLOJİ

2

DEPO VE LOJİSTİKTE YAPAY ZEKA

E-TİCARETTEKİ BÜYÜME DEPO VE LOJİSTİKE YARADI

Türkiye'de her yıl yüzde 30-35 arası bir büyüme gösteren e-ticaret sektörü 2020'de pandeminin etkisiyle yüzde 60 büyüme gösterdi. 2020'de 40 binden fazla yeni e-ticaret sitesi açıldı. Bu hızlı büyüme depo ve lojistik alanında ciddi bir hareketlenmeye neden oldu. Yapay zeka kullanan, yeni nesil depo ve lojistik yazılımları kullanılmaya başlandı. Hatta ülkemizde robot teslimat denemeleri yapan girişimler bile ortaya çıktı. 2021'de hem depolamada hem de teslimat aşamasında yenilikçi yapay zeka uygulamaları baş çeken trendlerden olacak. Satışlar artıkça depo-lojistik uygulamaları daha da ön plana çıkacak.

3 CANLI YAYIN SATIŞLARI

İnternette bağlantı kalitesinin artmasıyla canlı yayınlar da artık e-ticarette yaygınlaşmaya başladı. Satıcılar kendi e-ticaret sitesinde canlı yayın yaparak ürünlerini satabiliyor. Özellikle hızlı tüketim malzemeleri kategorisinde çok etkili bir yöntem olacak. Hızlı tüketim ürünleri 2020'de küreselde en çok büyüyen kategorilerden biri oldu. Hızlı tüketim ürünlerinin online satışının normal perakende içindeki payı ABD'de yüzde 9'dan yüzde 15'e, Çin'de yüzde 25'ten yüzde 30'a, İngiltere'de yüzde 7'den yüzde 13'e yükselti. Türkiye'de de yüzde 2'den yüzde 4'e çıktı. Bir önceki yıla kıyasla bu kategorideki büyüme yüzde 170'leri buldu. Canlı yayın satışları her kategoride kullanılabilir ancak hızlı tüketim ürünleri kategorisinde, ürün deneme yapan influencer deneyimi ile birleştirilerek e-ticarete farklı bir boyut getirebili

İNTERNET KALİTESİ ARTTI CANLI SATIŞ EN ETKİLİ YÖNTEM OLARAK ÖNE ÇIKTI

4 2. EL TİCARET

2 YIL İÇİNDE 65 MİLYAR DOLARA ULAŞACAK

2. el ürün pazarı ve bu alanda hizmet veren online pazaryerleri son birkaç yılda zaten yükselişteydi. Pandemiyle beraber küreselde sürdürülebilirlik ve tasarruf konularında bir farkındalık oluştu. Küresel ekonomik kriz de bunu tetikledi. Küresel raporlarda 2. el pazarın toplam değerinin 2 yıl içinde 65 milyar dolara ulaşacağı öngörülüyor. Özellikle Z kuşağı; iklim krizi ve fazla tüketimin dünya üzerinde oluşturduğu ağırlığın farkında ve bu konuda çok hassas. Tüm bu nedenler 2021'de 2. el satış yapan pazaryerlerinin daha da büyüyeceğini gösteriyor.

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

AKILLI ŞEHİR TEKNOLOJİLERİ İÇİN ÖNÜMÜZDEKİ 5 YIL KRİTİK

BİLİM KURGU FİLMLERİNDE İZLEDİĞİMİZ YAPAY ZEKANIN YÖNETTİĞİ ŞEHİRLERE, BUGÜN GELDİĞİMİZ TEKNOLOJİYLE DAHA FAZLA YAKLAŞIYORUZ. TEKNOLOJİ FİRMALARININ HAZIRLADIĞI RAPORLAR; 2028 İLA 2036 YILLARI ARASINDA AKILLI ŞEHİRLERİN ÖNE ÇIKAN KONULAR OLACAĞINI VE HAYATIMIZDA DAHA FAZLA YER EDİNECEĞİNİ GÖSTERİYOR.

Üretimden sanayiye kadar birçok alanda yer almaya başlayan yapay zeka, kendisini akıllı şehirlere doğru evrimleştiriyor. Londra, Singapur, Hong Kong, Şangay, İstanbul gibi şehirlerin akıllı şehir çalışmaları ile desteklendiğini belirten Arma Kontrol Kurucusu ve Genel Müdürü Koray Kartal, "Birçok dünya ülkesinin verimlilik, enerji tasarrufu, kamu yararı gibi amaçlarla önemsediği ve yatırım yapmaya başladığı akıllı şehirler, öncelik verdiğimiz konuların başında yer alıyor. Geçtiğimiz yıl yatırım yaptığımız WOC Yazılım ile bu alana daha fazla odaklanarak ürünler geliştirmeye devam edeceğiz. Akıllı şehir uygulamalarında öncelikli olarak; yüz tanıma teknolojisi, park sistemleri, yayalaştırma projeleri, insansız ödeme ve insansız trafik kontrol sistemleri üzerinde çalışıyoruz" dedi.

'BELEDİYELERİN AKILLI ŞEHİR PROJELERİNİ HAYATA GEÇİRMEK İÇİN HAZIRIZ'

Ürünlerinin yapay zekâyla birleştiğini, güvenlik ve bariyer sistemlerinin birbiri ile konuştuğunu ifade eden Koray Kartal, "Yapay zeka, yazılım ve bağlantı teknolojilerini birleştiren firmamızın geliştirdiği ürünler bugün birçok şehirde kullanılıyor. Yayalaştırma, trafik güvenliği, trafik yönlendirme, sel ve taşkınlar için bariyer ve güvenlik teknolojileri geliştiren şirket, akıllı şehirlerde Türk Malı kalitesini yaşatmak istiyor" diye konuştu.

Ülkemizi dünyaya akıllı şehir teknolojileri ihraç eden bir noktaya taşımak istediklerini belirten Koray Kartal, "Akıllı şehir teknolojileri için yatırım yapmak 2021 yılı planlarımız arasında yer alıyor. Önümüzdeki 5 yıl bu alan için oldukça kritik olacak. Bugün akıllı şehir teknolojilerinde ve insan kaynağında dünya ile yarışabilecek hatta dünyaya dahi ihracat yapabilecek konumdayız. Geliştirdiğimiz teknolojilerle yerel yönetim ve belediyelerin akıllı şehir projelerini hayata geçirmek için hazırız. Yüzde 100 yerli kaynaklarımızla kendi teknolojimizle geliştirdiğimiz akıllı şehir teknolojilerini en iyi kalite-fiyat performansı ile ülkemizin şehirlerinde hayata geçirmek istiyoruz. Bu alanda hedeflerimiz oldukça büyük, teknolojimizi sadece ülkemizle sınırlı tutmadan tüm dünya şehirlerine ulaştırmak istiyoruz" diye belirtti.

UZAKTAN ÇALIŞMANIN PÜF NOKTASI

UZAKTAN ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANDI. YÖNETMELİKTE UZAKTAN ÇALIŞMANIN USUL VE ESASLARI AÇIKLANDI, UZAKTAN ÇALIŞMA ARTIK KALICI HALE GELİYOR. MOBİL VE WEB TABANLI UYGULAMALAR, UZAKTAN ÇALIŞMADA KRİTİK ÖNEM ALIYOR.

Uzaktan çalışma modelinin yaygınlaşmasıyla birlikte, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanan Uzaktan Çalışma Yönetmeliği, 10 Mart 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı. Yönetmelikte uzaktan çalışmanın usul ve esasları açıklandı, uzaktan çalışma artık kalıcı hale geliyor. Gelecekte daha yoğun olarak hayatımıza girecek olan "uzaktan çalışma- home ofis çalışma", pandemi nedeniyle küresel düzeyde öne çekilmiş oldu. Dijital dönüşüm sayesinde, zaman ve mekandan bağımsız bir şekilde yapılan iş süreçlerini, etkin bir şekilde yönetebilmenin püf noktaları var.

UZAKTAN ÇALIŞMA MODELİNİN PÜF NOKTALARI NELERDİR?

Uzaktan çalışma ortamında işletmelerin karşılaştığı zorluklara tek elden çözüm olan UyumHRM bütünleşik İK yazılımını geliştirdiklerini belirten Uyumsoft Bilgi Sistemleri ve Teknolojileri AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Önder, uzaktan çalışmanın püf noktalarını şu şekilde sıraladı:

1 | İşletme tarafından; çalışanları, tedarikçileri, müşterileri ve çözüm ortakları ile güvene dayalı açık bir iletişim kurulmalıdır. İş sürecini uzaktan yönetirken, mesafelerin bağları zayıflatmasının önüne geçmek için sanal toplantılar yapılabilir. Bu dönemde liderlerin ve üst düzey yöneticilerin, görüşlerini ve geri bildirimlerini ekosistemlerine düzenli olarak aktarması önemlidir.

2 | İş planları, iş yerinde olduğu gibi yapılmalıdır. Evden çalışmanın da, tıpkı ofisteki çalışma disiplini ve sorumluluğu ile aynı olduğu bilinmelidir. Home ofis çalışırken, öncelikle konsantrasyonun sağlanabileceği uygun bir çalışma alanı ve masası oluşturulmalıdır.

3 | Çalışanların, tedarikçilerin, iş ve çözüm ortaklarının iş akışları ve görevleri etkin şekilde belirlenmelidir. Çalışmalar uzaktan yapılsa da, ekosisteme dahil olan tüm kesimler arasında "ekip ruhu" oluşturulması zaruridir. Bu süreçte, çalışanlara ve ekosisteme daima pozitif mesajların verilmesi de önemlidir.

4 | Uzaktan çalışma sürecinde işçi ve işverenin beklentilerini sağlamak ve aralarındaki ilişkiyi güçlendirmek için doğru bir performans yönetimi sistemi kurmak gerekiyor. Çalışanların oluşturduğu verileri toplama ve kontrol etme sürecini daha verimli bir hale getirmek, işletmelerin ana hedefleri arasına yer almalıdır.

5 | Uzaktan çalışma modelinde iş süreçlerini kolaylaştıran ve gelişen teknolojik araçlar, programlar ve uygulamalar yakından takip edilmelidir. İşletmeler, dijital dönüşümü rehberlik eden profesyonellerden destek almalıdır.

ADVERTORIAL

İŞ VE TEKNOLOJİ

2022'DE 13 YAŞ ÜZERİ NÜFUSUN TAMAMI İNTERNET KULLANICISI OLACAK

2021 OCAK İTİBARİYLE DÜNYA GENELİNDE İNTERNET KULLANICI SAYISI BİR YILDA 120 MİLYON KİŞİ ARTARAK 4.66 MİLYARA ULAŞTI. SON 5 YILA BAKILDIĞINDA İSE YÜZDE 24'LÜK BİR ARTIŞ İLE TÜM DÜNYADA 900 MİLYON YENİ İNTERNETE KULLANICISI ORTAYA ÇIKTI.

Gelecek yıl 5 milyar internet kullanıcısı sınırının aşılacağını tahmin ediliyor. Sirkhet Danışmanlık Kurucusu Efecan Başöz, "Bu rakamda bize gösteriyor ki 2022 yılında dünya nüfusunun yüzde 60'ına yakını internet kullanıcısı olacak" dedi.

İNTERNET KULLANIMI LÜKS OLMAKTAN ÇIKIYOR

83 milyonluk nüfusuyla Türkiye'de 2021 yılı itibariyle internet kullanan kişi sayısı 66 milyona ulaştı. Efecan Başöz, Türkiye'de 2022 yılında internet kullanıcı sayısının 68 milyon sınırına yaklaşacağını ve 13 yaş üzeri tüm nüfusun 2022 yılında internet kullanıcısı olacağını belirtti. Sosyal medya kullanımına ilişkin de konuşan Başöz, "Türkiye'de sosyal medya tarafında 5 yıl önce aktif kullanıcı sayısı 48 milyon iken, günümüzde bu rakam 60 milyona yükselerek yüzde 25 artış gösterdi. Nüfusa oranla baktığımızda 5 yıl önce Türkiye'de yüzde 60'lık bir sosyal medya kullanım penetrasyonu varken, günümüzde bu rakam yüzde 71'e ulaştı" ifadelerini kullandı.

GENÇLER SOSYAL SORUMLULUĞA DAHA DUYARLI

Sosyal medya kullanımının gün geçtikçe arttığını, eğlenceli içerik kategorisinin gittikçe büyüdüğünü belirten Başöz, "Bu kadar yoğun içerik üretilen bir ortamda markaların kalıcılık yaratmak adına yeni nesil çözümler üretmesi ve hızlı hareket etmesi gerekiyor. Özellikle sürdürülebilirliğe değer veren ve sosyal sorumluluk barındıran içerikler yeni neslin daha fazla ilgisini çekiyor ve tercih ediliyor" diye konuştu.

Şirket iflaslarında risk büyüyor mu?

Kovid-19 salgınının küresel ekonomiye etkisi bitmek bilmiyor. 2020'de dünya ekonomisi yüzde 3,5 küçüldü. Küresel ticaret yüzde 10'a yakın daraldı. Uluslararası doğrudan yatırımlar yüzde 42 azaldı. Küresel borç toplamı 282 trilyon dolara ulaşarak tarihin en yüksek seviyesini gördü. Bu tablodan daha kötüsünü hayal edemezdik. Ancak, 'Koronavirüsün etkisi 2020 ile sınırlı kalır, dünya ekonomisi 2021'de belini doğrultur' beklentisi gerçekleşmedi.

İBRAHİM ACAR

YENİ ŞAFAK GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

Salgının yıkıcı etkileri henüz sona ermediği gibi her geçen gün yeni tehditler ortaya çıkıyor. 2021'e ilişken beklentiler, 'Koronavirüs de dokuz canlıymış' dedirtiyor. Sağlık, eğitim, finansal istikrar ve teknolojideki temel eşitsizlikler; krizin belirli grupları ve ülkeleri orantısız bir şekilde etkilemesine yol açtı. Sadece 2 milyondan fazla ölüme neden olmakla kalmayan Kovid-19'un ekonomik ve uzun vadeli sağlık etkileri, yıkıcı sonuçlar doğurmaya devam ediyor.

Salgın kaynaklı risklerin ne zaman kritik bir tehdit haline geleceği de önemli. Uluslararası kuruluşların analizlerine göre; en yakın tehditler arasında gelecek 2 yılda gerçekleşmesi beklenenlerin başında istihdam ve geçim krizleri, dijital eşitsizlikler, ekonomik durgunluk gelir. 3-5 yıllık zaman diliminde ise varlık balonları, fiyat istikrarsızlığı, emtia şokları ve borç krizleri gibi ekonomik riskler öne çıkıyor.

Bu süreci verimli şekilde yöneten ülkeler ve şirketler ayakta kaldı. Süreci yönetemeyenler ise yılların kazanımlarını bir yılda kaybetti. Ekonomik aktivitenin en önemli göstergelerinden biri işletmelerin varlığını sürdürüp sürdüremediğidir. Nitekim salgının başından beri bütün dünyada; işletmeleri ayakta tutabilmek için büyük destekler sunuldu. Üretimde sürekliliği sağlamak için devreye alınan triyon dolarlık destek paketlerine rağmen geçen yıl her 21 saatte büyük çaplı bir şirket iflası yaşandı. Bu iflaslardan en çok Kuzey Amerika ve Batı Avrupa'nın gelişmiş ekonomileri etkilendi. Destek, şirket iflaslarında yüzde 10'luk bir düşüş etkisi yapsa da büyük dalganın yıkıcı etkisini ortadan kaldırmaya yetmedi.

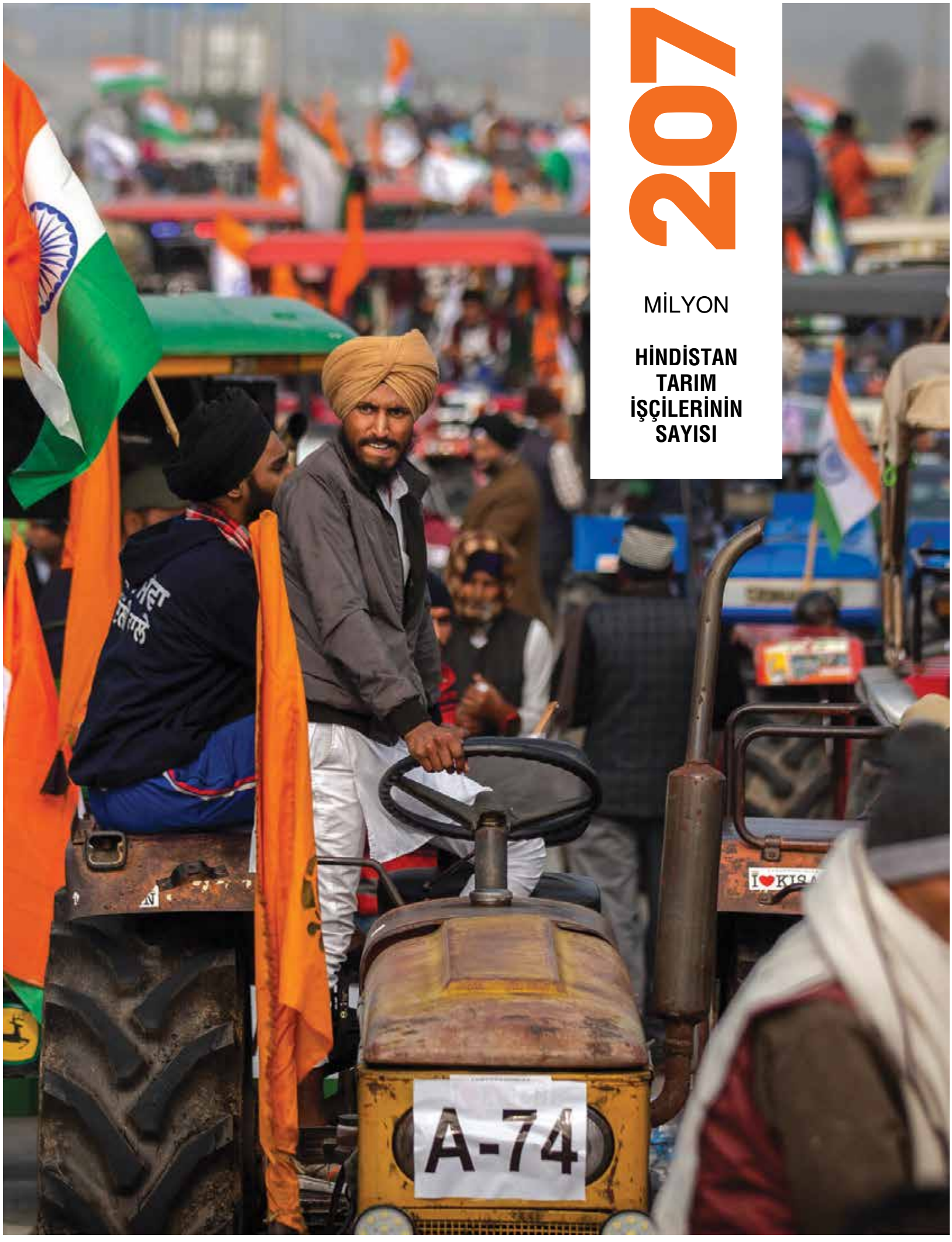
Küresel iflaslara ilişkin bu rakamlara; dünyaca ünlü alacak sigortası şirketi Euler Hermes'in "Şirketinizi iflasların domino etkilerinden nasıl korursunuz?" başlıklı e-kitabında yer verildi. İflaslarda domino etkisinin kapıda olduğuna dikkat çekilen kitapta; devlet yardım mekanizmalarının aşamalı olarak kaldırılmasıyla birlikte, küresel iflas oranı 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 25 artacağı uyarısı da yapılıyor. Salgının sosyal ve ekonomik etkileri bölgeden bölgeye değişiyor. Kitabın ilgili bölümünde dikkat çeken şu önemli detaylar var: "Türkiye'nin de yer aldığı Orta ve Doğu Avrupa'da iflasların yüzde 20 artabilir. Bu oran Euro bölgesinde yüzde 29, Kuzey Amerika'da yüzde 36, Afrika ve Orta Doğu bölgesinde yüzde 19, Asya-Pasifik bölgesinde ise yüzde 22 olarak ön görülüyor. İflas riskinin en yüksek olduğu sektörler; havacılık (ulaşım ve ekipman), konaklama ve gıda dışı perakende."

Borcun artması, iflasların devam edeceğini işaret ediyor. Bundan 15 yıl önce küresel GSYİH yaklaşık 70 trilyon dolar, küresel borç 140 trilyon dolardı. Gelirin iki katı bir borç vardı. Şimdi ise küresel GSYİH 80 trilyon dolar, küresel borç ise 282 trilyon dolar. Devletlerin, reel sektörün, finans sektörünün ve hanelerin borçululuk oranları artıyor. Küresel ekonomide yaratılan gelirin yaklaşık 3,5 katı bir borç oranının iflaslarda domino itkisi yapma riski var.

Aşılamanın yaygınlaşması salgınla mücadelede umutları artırsa da tedbiri elden bırakmamamızı gerektiren acı bir gerçek daha var. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki aşılamalar, insanlığın bu ölümcül hastalıktan kurtulması için yeterli değil. Çünkü analizler 2023 yılına kadar dahi 85 yoksul ülkenin aşıya ulaşamayacağına işaret ediyor. 100'ün üzerinde ülkenin hala aşıya erişememiş olmasını dünyadaki eşitsizliğin ve adaletsizliğin çarpıcı bir tablosu olarak karşımızda duruyor. Bütün ülkelerde aşılama tamamlandığı müddetçe dünyada kimseye rahat yok. Bu adaletsizlik sürerse büyük ekonomilerin bile istikrar kazanması uzun yıllar alabilir.

ANA-LİZ

KADRİYE N. TUNÇSİPER

207

MİLYON

HİNDİSTAN TARIM İŞÇİLERİNİN SAYISI

MODİ'NİN EN ZOR SINAVI

Hindistan'da büyük çiftçi ayaklanması

DÜNYANIN EN BÜYÜK İKİNCİ TARIM ÜRETİCİSİ KONUMUNDA BULUNAN HİNDİSTAN, HAFTALARDIR SÜREN ÇİFTÇİ AYAKLANMALARI İLE SARSILIYOR. GEÇTİĞİMİZ EYLÜL AYINDA MODİ HÜKÜMETİNİN HAZIRLADIĞI VE ULUSAL MECLİSTE KABUL EDİLEN ÜÇ YASA İLE TARIMI PİYASAYA AÇMA GİRİŞİMİNE KARŞI ÇIKAN ÇİFTÇİLER, ÖZELLİKLE KUZEYDEKİ EYALETLERDE YOĞUN PROTESTO GÖSTERİLERİ BAŞLATTI. ÇİFTÇİLER YENİ DÜZENLEMELER İLE GELİRLERİNİN AZALACAĞI VE TOPRAKLARINI KAYBEDECEKLERİ ENDİŞESİ İLE EYLEMLERİNİ SÜRDÜRÜRKEN, HÜKÜMETİN ERTELEME ÖNERİSİNE DE KARŞI ÇIKIYORLAR.

Hindistan'da geçtiğimiz eylül ayında başlayan ve özellikle üç eyalette yoğunlaşan protestolar, birçok çiftçi sendikasının önderliğinde şiddetlenerek artıyor. Hükümetin tarım düzenlemesine karşı ilk olarak Pencap'ta başlayan gösteriler, çiftçi sendikalarının 'Delhi'ye Gidelim' hareketi ile birlikte çok sayıda katılımcı ile ülke geneline yayıldı.

Başta Pencap, Haryana ve Uttar Pradesh'ten olmak üzere gösterilere katılan binlerce insan, başkent Delhi'ye giden üç ana yol giriş noktasını kapatırken, 26 Kasım'da çiftçileri desteklemek için ülkede 250 milyonluk genel bir grev gerçekleşti. Protestoların amacı ise eylül ayında Hindistan parlamentosundan kabul edilen üç tarım yasasının yürürlükten kaldırılması.

SOVYET MODELİNDEN MİRAS

Hindistan'da dünya çapında ses getiren gelişmeler, birçok ünlü aktivistin, Hintli çiftçilere destek mesajları ile dünya gündemine girdi. Birçok yayın, Hindistan Başbakanı Narendra Modi'nin yalnızca büyük şirketlere fayda sağlamak için tarım reformları yaptığını ve çiftçilerin büyük işletmelerin esiri haline geleceğini savunsa da, Hindistan'da mevcut düzenleme ve getirilmek istenen yasa, çok daha karmaşık unsurlar içeriyor.

Hindistan'da sömürge döneminde, tarım ülkede halkın geçimini sağlayan en önemli uğraş olsa da büyük ölçüde elde edilen zenginlik İngilizler tarafından paylaşıldı. Bağımsızlık hedefindeki Gandi de ilk hedef olarak halkı beslemenin önemini bildiği için, kitle hareketi deneyimi olan binlerce yoksul çiftçiyi harekete geçirdi. Bağımsızlığın ardından sömürge dönemindeki kırsal yoksulluğun üstesinden gelmek amacıyla çok sayıda ekonomik reform hayata geçirildi. Bu amaçla ilk olarak yerli toprak ağası düzeni olan zamindari kaldırıldı.

1969'da nakit sıkıntısı çeken çiftçilerin krediye erişimi sağlandı. 1960'lar boyunca süren Yeşil Devrim ile özellikle geniş ve verimli kuzeybatı bölgesindeki çiftçiler desteklendi. Amerikalı tarım uzmanı Norman Borlaug'dan esinlenen Hindistan hükümeti, bu bölgede çiftçileri yüksek verimli buğday, pirinç ve pamuk çeşitleri yetiştirmeye teşvik etti. Ayrıca çiftçilere gübre, tohum ve ekipman için büyük miktarda sübvansiyon sağladı, barajlar ve bir kanal ağı inşa etmek için büyük miktarda yatırım yaptı.

ANA-LİZ

Hindistan bağımsızlıktan sonra Sovyet ekonomik modelini seçerken, beş yıllık dönemler halinde hazırlanan planlar, hangi şirketin ne üreteceğini, aynı zamanda üretim miktarını ve metaların fiyatını dikte etti. Tarım ürünleri için de geçerli olan bu sistemde, hükümet çiftçilerin karşılaması gereken hedefleri yıllık olarak belirledi.

Modi hükümetinin uzun süredir gündeminde olan yeni tarım reformu ise mevcut sistemin rekabeti engellediğini, tüccarların kartelleşmesine neden olduğunu ve piyasa ücretleri ve komisyon ücretleri yoluyla çiftçilerin gelirlerini düşürdüğünü savunuyor. Var olan düzenleme, çiftçilerin mahsullerini devlete satmasını zorunlu kılarken, Modi hükümeti bu alanı da piyasaya açmak istiyor.

YENİ DÜZENLEME NELER GETİRİYOR?

Yeni tarım reformu temel olarak üç unsura dayanıyor. Buna göre çiftçiler ürünlerini tarım işletmeleri, süpermarket zincirleri, çevrimiçi marketler veya daha önce olduğu gibi devlet dahil olmak üzere herkese satabilecek.

İkinci olarak, reformlar tarımsal ticaret anlaşmaları için bir çerçeve sunuyor. Böylece üretici birliklerini asgari ürün fiyatlarını belirleme konusunda yetkilendiriyor.

Son olarak ve en önemlisi çiftçilerin yetiştireceği mahsulleri veya miktarları belirleyen komuta ve kontrol sistemi kaldırılıyor. Hükümet, yalnızca savaş, kıtlık, doğal bir felaket veya olağanüstü bir fiyat artışı gibi olağanüstü durumlarda üretime sahip olacak.

Tarıma yatırımı artırmayı, çiftçilerin gelirlerini artırmayı ve bağımsızlıktan bu yana ilk kez ortaya çıkacak ulusal bir tarım pazarı yaratmayı hedeflediğini açıklayan hükümet, yasaların çiftçilerin ürünlerini doğrudan büyük alıcılara satmalarını zahmetsiz hale getireceğini savunuyor ve protestoların yanlış bilgilere dayandığını iddia ediyor. Çiftçiler ise reformların toptan satış pazarlarının sona ermesine ve garantili fiyatlara yol açıp açmayacağından endişe ediyor. Özellikle kuzey eyaletindeki çiftçiler ise gelirlerinin düşeceği, aracıların daha çok kazanacağı ve topraklarını kaybedecekleri endişeleri ile yeni düzenlemelere karşı çıkıyor.

Şu anda hükümet, çiftçiler için bir güvenlik ağı görevi gören asgari bir destek fiyatı sunmasına ve fiyatı muhafaza etme sözü vermesine rağmen, çiftçiler bu desteğin zamanla geri çekilmesinden korkuyor.

ÇİFTÇİLER ÇOK YOKSUL

Hindistan'da yaşanan gelişmeler, ülkede çiftçilerin örgütlü olmasa da önemli bir güç olmalarından kaynaklanıyor. Geçmişte de örnekleri görüldüğü gibi önemli bir tarım ülkesi olan Hindistan'da çiftçiler zaman zaman tepkileri ile gündemi belirleyebiliyor.

Dünyanın en büyük ikinci tarım üreticisi Hindistan'da toplam işgücünün yüzde 41'ini çiftçiler oluşturuyor. Bu, ülkede 200 milyonun üzerinde insanın geçimini tarımdan sağladığını gösteriyor. Yan sektörleri ile beraber tarım işçilerinin milli gelirden aldığı pay ise aileleri hesaba katılmadan yıllık 2000 dolar seviyesinde. Aileler de hesaba katıldığında tarım işçilerinin kazancı, günlük 2 doların altında kalıyor.

Hindistan'da tarım alanında çalışanların yüzde 70'inden fazlası yoksulluk sınırında hayatını sürdürüyor ve yalnızca geçtiğimiz sene 10 binin üzerinde çiftçinin ekonomik sıkıntılar nedeniyle intihar ettiği biliniyor Bununla birlikte tarım reformunu protesto edenlerin büyük çoğunluğu, eski sistemden en çok yararlanan bölge olan Hindistan'ın kuzeybatısındaki çiftçiler.

38.5

MİLYAR DOLAR

HİNDİSTAN TARIM İHRACATI (2019)

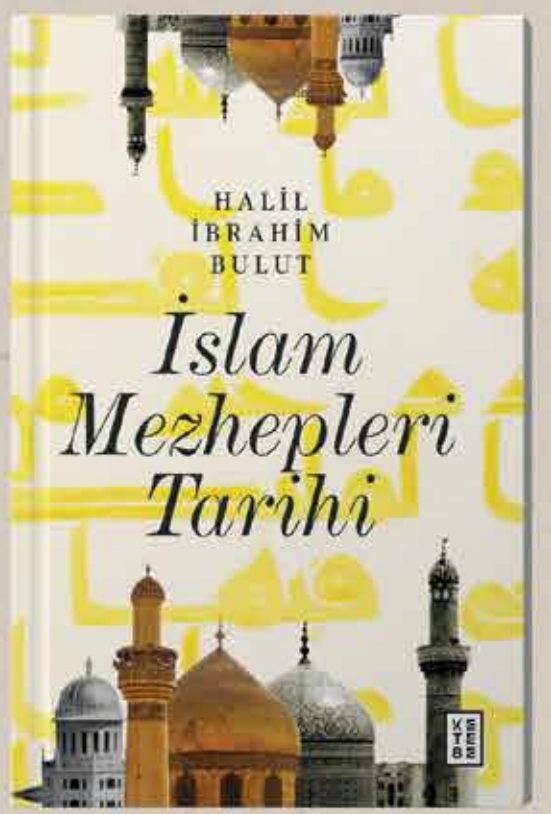
7

%

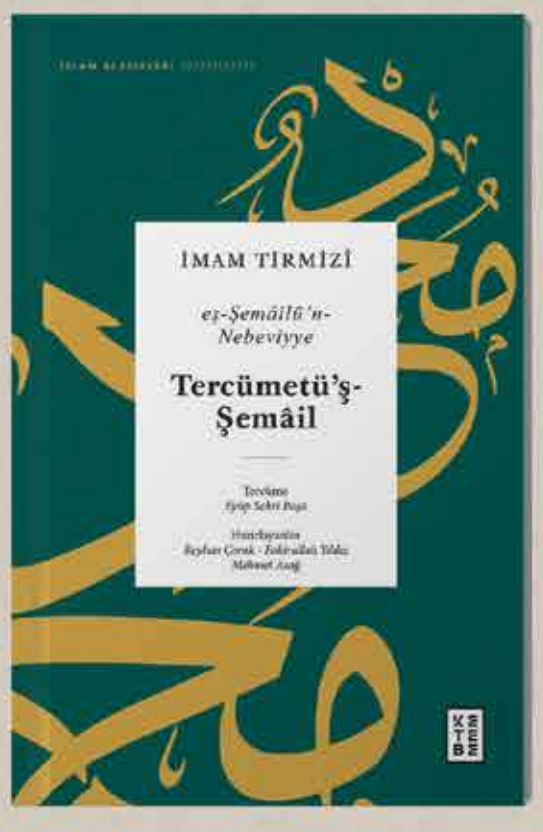
HİNDİSTAN İHRACATI İÇİNDE TARIM ÜRÜNLERİNİN PAYI

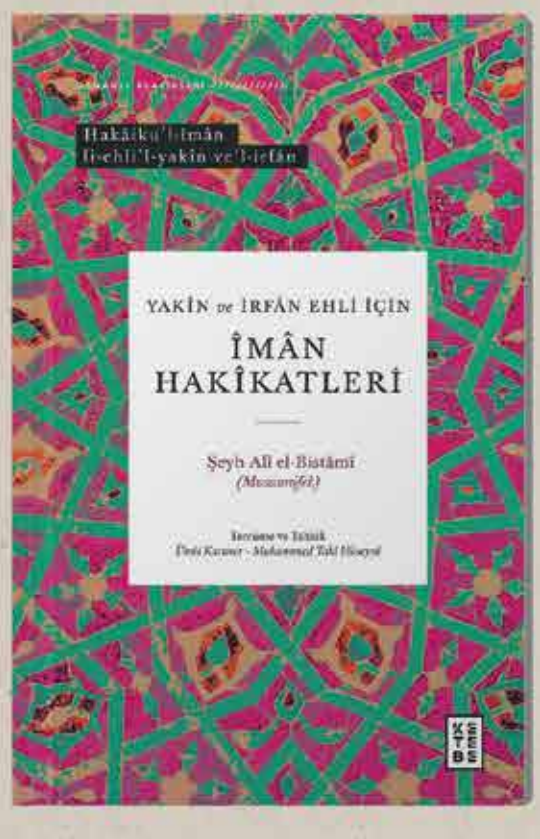
Y A Z I K A L I R

İslam dünyasının ilk döneminden yakın tarihe kaynakların izinde...

ketebe.com ketebe ketebe ketebe

KETEBE

MAM-
DOUH G.
SALA-
MEH

DR. MAMDOUH G. SALAMEH

ULUSLARARASI
PETROL EKONOMİSTİ

Petrol fiyatları 100 doları görür mü?

Aralık başından bu yana olağanüstü bir şekilde yükselen ham petrol fiyatları önceki seviyelerini yeniden gördü. Öyle ki, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve örgüt dışı bazı üretici ülkelerden oluşan OPEC+ grubunun mevcut üretim kesintilerini Nisan ayı sonuna kadar uzatma kararı sonrasında, Aralık başında 40 dolar olan Brent petrolün varil fiyatı 8 Mart 2021'de 69,26 dolara yükseldi. Petrol fiyatlarının bu yıl ve önümüzdeki yıl ne kadar yükseleceği ise merak konusu.

Petrolün bir sonraki süper döngüye, yani uzun süreli bir artış göstererek bu yıl veya önümüzdeki yıl varil başına 80, hatta 100 dolara kadar yükselme eğiliminde olduğuna dair kanıtlar var.
Küresel ekonomik teşvik paketleri, koronavirüs aşılarının dünya çapında piyasaya sürülmesi sonucunda küresel ekonominin normal faaliyetlerine geri dönmesi, hızla azalan küresel petrol envanterleri, OPEC+ üyelerinin neredeyse tamamının üretim kesintilerini kabul etmesi, Çin ve Hindistan'ın aşırı petrol talebi, küresel petrol endüstrisinin yatırımları ve ABD kaya petrolü endüstrisinin azalan üretimi bu yıl ve önümüzdeki yıllarda petrol fiyatlarını desteklemeye devam edecek.
Uluslararası Para Fonu (IMF), küresel ekonominin başta Çin ve Hindistan olmak üzere gelişmekte olan piyasaların öncülüğünde 2021'de yüzde 5,4 ve 2022'de yüzde 3,7 oranında büyüyeceğini tahmin ediyor.

IMF'ye göre, benzeri görülmemiş bir kriz olan koronavirüs salgını, küresel ekonominin 2020'de yüzde 4,4 daralmasına neden oldu. Bu rakam 1929'daki Büyük Buhran'dan bu yana en kötü düşüşe işaret ederken, o döneme kıyasla 114 milyon daha fazla insanı aşırı yoksulluğa sürükledi.

Dünya çapında koronavirüs aşılarının piyasaya sürülmesi, küresel ekonominin yakında normal ekonomik faaliyetlere geri döneceğine ve dolayısıyla Aralık ayından bu yana petrol fiyatlarında görülen çarpıcı toparlanmanın devam edeceğine dair umutları artırdı.

Ayrıca, salgının zirve yaptığı dönemde piyasadaki 1,4 milyar varillik petrol arzı fazlasının hızla yaklaşık 100 milyon varile düşmüş olması hem küresel petrol talebini hem de fiyatları güçlendiriyor.

Öte yandan pandemi, hem küresel ekonominin hem de küresel petrol talebinin tartışmasız itici gücü olarak Çin'in rolünü daha da ön plana çıkardı.

Dünya ekonomilerinin büyük kısmının kapandığı bir zamanda Çin'in olağanüstü bir şekilde toparlanması tüm dünyayı hayrete düşürdü. Dahası, salgına rağmen Çin'in 2020'deki ham petrol ithalatı 2019'a kıyasla yüzde 14 artışla günde ortalama 11,67 milyon varile yükselerek tüm zamanların en yüksek seviyesini gördü.

IMF, Çin ve Hindistan ekonomilerinin bu yıl sırasıyla yüzde 8 ve yüzde 8,3 büyüyeceğini tahmin ediyor.

Dolayısıyla, küresel petrol piyasası hiç şüphesiz büyük bir arz açığına doğru ilerliyor.

Pandemi sadece kısa vadeli talebi azaltmakla kalmayıp, aynı zamanda küresel üretim yatırımlarını da aşağı çekti. Petrol talebinin şu anki seviyelerinden günde en az 10 milyon varil artması muhtemeldir. Peki bu ek hacimler nereden sağlanacak? Üretim yatırımlarının hız kestiği bu dönemde, bu talebin nasıl karşılanacağı belirsizliğini koruyor.

Pandemi, küresel petrol endüstrisini 2020'de onaylanması planlanan 131 milyar dolarlık petrol ve gaz projesini ertelemeye zorladı. Tek başına bu durum 2022-2023'te günde tahmini 10-15 milyon varillik arz açığı oluşturabilir ve erteleme kararlarından geri dönülmezse, Brent petrolün varil fiyatı 100 doların üzerini görebilir.

Bu arada, salgın sonucunda üretimi tahmini günde 6,5 milyon varil azalan ABD kaya petrolü endüstrisi küresel petrol pazarı için önemini kaybetti. Kaya petrolü üretiminin yakın zamanda önceki üretim seviyelerine geri dönmesi pek mümkün görünmüyor.

Kısacası, petrol fiyatları birkaç yıl sürebilecek bir yükseliş trendine girmiş durumda.

Petrol fiyatları geçen yılın Aralık ayından bu yana toparlanmaya devam ederken, Brent petrolün fiyatı yüzde 73 artarak 2019 seviyelerini aştı. Artan küresel petrol talebi de piyasayı güçlendiriyor.

Dolayısıyla, küresel petrol talebinin bu yılın ortasında salgın öncesi seviyesine dönerek günde 101 milyon varile ulaşmasıyla, Brent petrolün varil fiyatının bu yılın üçüncü çeyreğinde 70-80 dolar ve 2021'de ortalama 65 dolar olması bekleniyor.

Yukarıdaki veriler ve öngörüler ışığında, 2022'nin ikinci yarısında veya 2023'ün ilk çeyreğinde petrolün varil fiyatının 100 doları göreceği söylenebilir.

DOS-
YA

Pandemiyle geçen koca bir yılın ardından

KADRİYE N. TUNÇSİPER

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ'NÜN (DSÖ) 11 MART 2020'DE PANDEMİ İLAN ETMESİNİN ÜZERİNDEN BİR YIL GEÇTİ. YAŞAM BİÇİMLERİMİZİ HIZLI BİR ŞEKİLDE BAŞKALAŞTIRAN BU GELİŞME SONUCU ORTAYA ÇIKAN DEĞİŞİKLİKLERİN ÇOĞU, ARTIK GÜNDELİK RUTİNİMİZİN BİR PARÇASI OLDU. GEÇEN KOCA BİR YILDA KISITLAMA, KARANTİNA VE SOSYAL MESAFE SIK SIK KULLANDIĞIMIZ KAVRAMLAR HALİNE GELİRKEN, HALİHAZIRDA MİLYARLARCA İNSAN NORMAL YAŞAMLARINA DÖNMEKTEN EPEY UZAK BİR DURUMDA BULUNUYOR.

Çin'in Wuhan kentinde gizemli hastalık olarak ortaya çıkan yeni tip korona virüsü kısa sürede tüm dünyaya yayılırken, DSÖ salgını ocak ayında uluslararası bir sağlık acil durumu olarak tanımlamakla yetindi. Ülkelerin gevşek önlemleri ile ilerleyen süreç sonucu ortaya çıkan tablo karşısında DSÖ tarafından 11 Mart 2020'de pandemi ilan edilse de sıkı önlemler için artık çok geçti ve virüs Antarktika hariç her kıtaya ulaşmıştı.

Mart ayı itibariyle tüm dünyada kısıtlamalar ve karantinalar ile başlayan önlemler, insanların evden çalışması, öğrencilerin okul yerine evden eğitim görmeleri ve ekonomik yaşamın durması dahil günlük rutinlerin değiştirilmesine yol açtı. Uluslararası ve ulusal spor etkinlikleri, dini törenler ve sosyal etkinliklerin tümü iptal edildi. Geride kalan bir yılın ardından pandemi olanca hızı ile devam ederken, hastalığın yayılmasına karşı tedbir olarak uygulanan kapanmalar, üretim, ticaret ve hizmetlerin aksamasına, buna bağlı ekonomik daralmaya ve istihdam kayıplarına yol açmaya devam ediyor.

SALGIN BİTMİŞ DEĞİL

Johns Hopkins Merkezi'ne göre, mart sonu itibariyle doğrulanmış Covid-19 vakaları dünya genelinde 123,7 milyonu geçti. Hastalık nedenliyle ölümlerin sayısı 2,72 milyonun üzerinde gerçekleşirken, dünya çapında 458,13 milyondan fazla aşı dozu uygulandı.

Türkiye de ilk vaka 11 Mart 2020'de tespit edilir edilmez topyekun bir mücadeleye girişti. İlk vakanın tespit edilmesinin hemen ertesinde okullar tatil edilirken, şehirler arası seyahatler yasaklandı, toplu etkinlikler iptal edildi ve ülke çapında "evde kal" çağrıları yapılmaya başlandı. 1 Nisan'a gelindiğinde birçok ülkeye uçuş yasağı konurken, tüm ligler ertelendi ve yurtdışından gelenler öğrenci yurtlarında karantinaya alındı. Bu dönemde birçok işletme faaliyetlerini durdururken, 65 yaş üstü ve 20 yaş altı için sokağa çıkma yasakları başlatıldı.

Salgın ile mücadele için kısa sürede önlemleri genişleten Türkiye, birçok ülkeye tıbbi ekipman gönderdi. Atatürk Havalimanı ve Sancaktepe'de iki yeni hastane hizmete girerken, Biz Bize Yeteriz kampanyası ile dar gelirli kesimlere destek olunması amaçlandı. Çalışanların işlerini kaybetmesinin önlenmesi ve işverenlere destek amaçlı ekonomik paketler uygulanması ile pandemi koşullarından en az zararla çıkan ülkelerden biri olan Türkiye, yeni yıla girilmesi ardından ocak ayı itibariyle sağlık çalışanlarının aşılanmasına başlanarak kısa süre içerisinde 8 milyon üzerinde doz aşı uyguladı.

AŞI ÇARE OLABİLECEK Mİ?

Hayatın olağanüstü hızda değiştiği bu dönemde en fazla tartışılan konuların başında kuşkusuz aşılar geliyordu. Birçok uzman geçmiş deneyimleri hatırlatarak bu kadar kısa süre içerisinde aşı geliştirilmesinin mümkün olmadığını iddia etse de, mucizevi bir şekilde, salgın ilan edildiğinden bir yıl sonra, Covid-19'a neden olan virüse karşı 8 aşı aktif olarak kullanılmaya başlandı.

Şimdiye kadar 300 milyondan fazla insan en az bir doz aşılanırken, yüksek gelirli ülkelerin çoğunun 2022'nin başlarında nüfuslarının büyük bölümünü aşılamış olacağı tahmin ediliyor. Bununla beraber DSÖ'nün her fırsatta dile getirdiği gibi düşük gelirli ülkelerdeki aşı sıkıntısı ise tüm dünyayı tehdit eden bir problem.

DSÖ, aşıların adaletsiz dağıtımının hem ahlaki, hem de ekonomik ve epidemiyolojik olarak dünyanın kendi kendini yenilgiye uğratması anlamına geldiğini belirtiyor. Çünkü virüs herhangi bir yerde dolaşmaya devam ettiği sürece insanlar ölmeye devam edecek, ticaret ve seyahat kesintileri sürecek ve ekonomik iyileşme daha da gecikecek.

Normal yaşama dönüş için aşılamanın büyük önemi bulunurken, aşı şirketleri elde edecekleri gelir ile küresel bir pazarın ortaya çıkmasına da yol açtı. Bugüne kadar yapılan analizlere göre aşılmalar ile ekonomik anlamda en fazla kazanan, kişi başına 30 dolardan fazla ücret alan Moderna ve Pfizer olacak. Moderna sadece 11 yıl önce kurulmuş, hiçbir zaman kâr sağlamamış ve pandemi öncesi sadece 830 personel istihdam etmiş olsa da, Pfizer'ın kökeni 1849'a kadar gidiyor. Geçtiğimiz yıl 9,6 milyar dolar net

DSÖ, AŞILARIN ADALETSİZ DAĞITIMININ HEM AHLAKİ, HEM DE EKONOMİK VE EPİDEMİYOLOJİK OLARAK DÜNYANIN KENDİ KENDİNİ YENİLGİYE UĞRATMASI ANLAMINA GELDİĞİNİ BELİRTİYOR. ÇÜNKÜ VİRÜS HERHANGİ BİR YERDE DOLAŞMAYA DEVAM ETTİĞİ SÜRECE İNSANLAR ÖLMEYE DEVAM EDECEK, TİCARET VE SEYAHAT KESİNTİLERİ SÜRECEK VE EKONOMİK İYİLEŞME DAHA DA GECİKECEK

DOS-
YA

kâr elde eden şirket, yaklaşık 80 bin çalışanı istihdam ediyor. Bununla beraber İngiliz-İsveç AstraZeneca ve ABD'li Johnson & Johnson gibi diğer ilaç üreticileri, aşılarını pandemi sona erene kadar kar amacı gütmeden sağlama sözü verdi.

Dünya çapında aşılamalar devam ederken, yazın yaklaşması ile beraber aşı pasaportu çalışmaları da hız kazandı. Avrupa Birliği'nde aşı pasaportunun kısa süre içerisinde hayata geçirileceği tahmin edilirken; Çin 1,4 milyar insanı için 'uluslararası seyahat sağlık sertifikaları' adı verilen dijital aşı pasaportlarını oluşturduğunu açıkladı.

YENİ NORMAL VE DİJİTALLEŞME ÇAĞI

Pandemi boyunca insanların en fazla duyduğu kavramlardan biri de 'yeni normal' oldu. Dünyanın dört bir yanındaki insanlar "yeni normale" adapte olmaya başladıkça, çevrimiçi iletişim ve eğlence platformlarına talepte artış meydana geldi. İletişim söz konusu olduğunda, evden çalışabilen işletmeler, iş toplantıları yapmak için Zoom gibi platformları kullanmaya başladı. Bu nedenle, bu şirketin değeri dünyanın en büyük petrol şirketlerinden bazılarının değerini aştı.

Koronavirüs salgını, dijitalleşme fikirlerinin dünya çapında test edilmesine de yol açtı. Geçen bir yıl sonunda ise, ortaya çıkan bazı değişikliklerin kalıcı hale geleceğine yönelik güçlü bir inanış var. Şimdiden birçok özel işletme geçici olarak başlayan uygulamanın kalıcı ya da hibrit hale getirildiğini duyurdu. Geçen bir yılın sonunda ofis hayatı bir daha asla eskisi gibi olmayacak gibi görünüyor.

Milyonlarca insan için, evden çalışmak üst düzey istihdam anlamına gelirken, ofislerin açık olması ile kazanç sağlayan birçok meslek için de yolun sonu görünüyor. Bununla birlikte pandemi sona erdiğinde, çalışanların çalışacakları yeri seçmek isteyecekleri ve birçoğunun esnek bir ofis ve ev karışımını tercih edecekleri de değerlendiriliyor.

Pandemi ile evden çalışma gibi esnek çalışma düzenlerinin avantajları yazılıp çizilse de, sadece ABD'de şubat 2020'den bu yana 2,3 milyondan fazla kadın işgücünden ayrıldı. Benzer örnekler birçok ülkede benzer şekilde seyrettiğinden ev içi sorumlulukları çok daha fazla olan kadın çalışanlar için farklı çözümler ortaya çıkabilecek.

Pandemi ile hayatımıza giren kavramlardan biri de uzaktan eğitim oldu. Dünyada milyonlarca öğrenci uzaktan eğitime geçerken, bu gelişme bir dizi sorunu da beraberinde getiriyor. Özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde dezavantajlı gruplar eğitim dışına itilirken, eğitimin geleceği de sorgulanmaya başlandı.

Türkiye'de 23 Mart'ta başlayan uzaktan eğitime geçen bir yılda önemli yatırımlar yapıldı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Eğitim Bilişim Ağı (EBA) aracılığı ile sürdürülen uzaktan eğitim konusunda, salgın sonrası hibrit model önerileri de yapılıyor. Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, "EBA altyapımızı güçlendirdik. Hibrit modelini uygulamaya ilişkin ciddi bir deneyimimiz oldu. Bundan sonraki süreçte hangi derslerin yüz yüze hangi derslerin uzaktan yapılabileceğine ilişkin çalışmalardan sonra yeni yol haritası belirleyeceğiz." diyerek yeni dönemde hibrit modellerin gündeme gelebileceği sinyalini verdi.

DÜNYA ÇAPINDA AŞILAMALAR DEVAM EDERKEN, YAZIN YAKLAŞMASI İLE BERABER AŞI PASAPORTU ÇALIŞMALARI DA HIZ KAZANDI. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE AŞI PASAPORTUNUN KISA SÜRE İÇERİSİNDE HAYATA GEÇİRİLECEĞİ TAHMİN EDİLİRKEN; ÇİN 1,4 MİLYAR İNSANI İÇİN 'ULUSLARARASI SEYAHAT SAĞLIK SERTİFİKALARI' ADI VERİLEN DİJİTAL AŞI PASAPORTLARINI OLUŞTURDUĞUNU AÇIKLADI

17 KASIM 2019

ÇİN'DE İLK HASTANIN ORTAYA ÇIKIŞ TARİHİ

458,13 MİLYON

DÜNYADA EN AZ BİR DOZ AŞILANMIŞ İNSAN SAYISI (MART 2021)

75

DÜNYADA HALEN TEST AŞAMASINDA OLAN AŞI SAYISI

RAKAMLARLA PANDEMİ YILI

% **4.3**

DÜNYA GENELİNDE EKONOMİK KÜÇÜLME ORANI (2020)

% **42**

PANDEMİ NEDENİYLE TİCARİ UÇUŞLARDAKİ DÜŞÜŞ ORANI

% **75**

PANDEMİ NEDENİYLE ULUSLARARASI UÇUŞLARDAKİ DÜŞÜŞ ORANI

120

MİLYON

DÜNYADA PANDEMİ NEDENİYLE YOKSULLAŞAN İNSAN SAYISI

540

MİLYAR DOLAR

DÜNYANIN EN ZENGİN 10 KİŞİSİNİN SERVET ARTIŞI (MART-ARALIK 2020)

% **31**

DÜNYADA UZAKTAN EĞİTİME ERİŞEMEYEN ÖĞRENCİ ORANI

1.7 MİLYAR

DÜNYADA OKUL KISITLAMALARINDAN ETKİLENEN ÖĞRENCİ SAYISI

114 MİLYON

DÜNYADA PANDEMİ NEDENİYLE İŞİNİ KAYBEDEN ÇALIŞAN SAYISI

DOS-
YA

TÜRKİYE, 1 MART'TAN İTİBAREN KORONA VİRÜSÜ ÖNLEMLERİNİ KADEMELİ OLARAK HAFİFLETİP İL BAZLI KISMİ NORMALLEŞMEYE GEÇERKEN, BİRÇOK ÜLKEDE DE BENZER PLANLAR YAPILIP UYGULAMAYA KONUYOR. BAZI ÜLKELER BÖLGE BAZLI AÇILMAYA BAŞLADI, BAZILARI İSE EĞİTİME BAZILARI EKONOMİYE ÖNCELİK VERDİ. DİĞER TARAFTAN HENÜZ HİÇ AŞI ULAŞMAYAN ÜLKELER BM'NİN 'ACİL' GÜNDEMİNDE YER ALMAYA DEVAM EDİYOR.

DÜNYA DA VE TÜRKİYE'DE

Normalleşme takvimi nasıl işleyecek?

DUYGU BULKAN

Yeni tip korona virüs salgınından kurtulmanın başlıca umut kapısı olan Covid-19 aşılamaları hızla devam ederken, ülkeler arasında büyük farklılıklar görülüyor. Aralık ayında başlayan aşı programları kapsamında 100'den fazla ülkede Covid-19 aşılaması devam ediyor. Ancak aşıların büyük bir kısmı gelişmiş ülkelerin elinde. Aşı uygulamalarının dörtte üçü, küresel GSYH'nin yüzde 60'ını elinde bulunduran sadece 10 ülkede yapıldı. ABD, Çin ve İngiltere aşılama konusunda en hızlı davranan ülkeler konumunda. Dünya genelinde bu zamana kadar 121 ülkede 334 milyondan fazla doz aşı uygulandı. En fazla kişinin aşılandığı ülke ABD, nüfusunu en çok aşılayan ülke ise İsrail oldu.

NÜFUSA ORANLA EN FAZLA AŞILAMA İSRAİL'DE

İsrail'de normalleşme, aşı kampanyasıyla iç içe ilerliyor. Uygulanan doz sayısı açısından ABD, Çin ve Avrupa Birliği önde gelmesine rağmen, İsrail, ülke genelinde aşı-

100

%

İSRAİL NÜFUSUNUN AŞILANMA ORANI

lanması gereken nüfusunun yüzde 100'ünü aşılayarak bir ilke imza attı. Çok sayıda ilkokul ve lisenin yanı sıra müze, kütüphane, alışveriş merkezi ve pazar gibi yerler iki buçuk ay sonra yeniden açıldı. Eğitim sisteminin tamamen normale dönmesi bekleniyor. Spor salonu, havuz, sinema ve restoranlar ise sadece iki doz aşı yaptırmış veya Covid-19

geçirdiği için bağışıklık kazanmış kişiler için açık. Bu kişilerin söz konusu yerlere girebilmesi için bir uygulama kullanılıyor.

Ülkede bu kadar yaygın aşılama yapılabilmesinin arkasında İsrail'in tedarikçilerle yaptığı anlaşmalar var. Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin aksine İsrail, üreticilerle olan kontratını kamuoyuyla paylaşmayı seçti. Pfizer ile yaptığı aşı anlaşmasının detaylarına internetten erişilebiliyor.

Bu anlaşmaya göre İsrail, Pfizer-BioNTech aşısının her bir dozu için AB'ye kıyasla daha fazla para ödüyor. İsrail doz başına 23 Euro öderken, AB ülkeleri 12 Euro ödüyor. Bunun yanı sıra İsrail devleti aşının güvenliği ile ilgili sorumluluğu üstlenirken AB, Pfizer-BioNTech'in aşının güvenliğinden sorumlu olması gerektiği konusunda ısrarcı.

En önemlisi de İsrail hükümeti Pfizer'a aşı kampanyasındaki verileri haftalık ve anonim bir şekilde paylaşma konusunda güvence verdi. Bu veriler, enfeksiyon ve aşılama sayılarının yanı sıra, yaş, cinsiyet, hastanın demografik özelliklerini içeriyor ve isimsiz bir şekilde şirkete gönderiliyor. İsrail'deki dijital sağlık sistemi altyapısı, bu verilerin hızlı bir şekilde ilaç şirketlerine sağlanabilmesinin önünü açıyor. Şirketler için oldukça değerli olan bu veriler karşılığında, İsrail nüfusunun yüzde 95'i bağışıklık kazanana kadar aşı tedariğini sağlama konusunda şirketleri ikna edebiliyor.

İNGİLTERE'DE OKULLAR AÇILDI

Hükümetin açıkladığı verilere göre İngiltere'de aşının ilk dozunun uygulandığı kişilerin sayısı mart itibariyle 25 milyon 273 bin 226'ya yükselirken, bunlardan 1 milyon 759 bin 445'ine ikinci doz aşı da uygulandı. Böylece, İngiltere'de, yetişkin nüfusun yüzde 50'si, 65 yaş üstündekilerin yüzde 95'i ve klinik olarak savunmasız durumda olan-

DOS-
YA

ların da yüzde 90'ı aşılanmış oldu. İngiliz hükümeti Temmuz ayının sonuna kadar ülkedeki bütün yetişkinlerin aşılanmasını hedefliyor. İngiltere Başbakanı Boris Johnson, ülkenin koronavirüs pandemisindeki yeni normalleşme planını da duyurdu. 8 Mart'ta okulların açılışıyla başlayacak normalleşme planında 21 Haziran'da ise tam normalleşme hedefi konuldu. Korona virüsü salgınından en çok etkilenen ülkelerden biri konumundaki İngiltere'de şimdiye kadar 120.580 kişi hayatını kaybederken, 4.11 milyondan fazla kişinin korona virüsü testi pozitif çıkmıştı.

Ülkede 12 Nisan'da mağazalar, kuaförler, spor salonları, yüzme havuzları ve açık hava yeme-içme alanları yeniden açılacak. Bu tarihte 6 kişiye kadar insanların pub'ların açık alanlarında oturmalarına müsaade edilecek. Kütüphaneler ve müzeler açılacak. Cenazeler 30 kişiye kadar katılımla; düğünler ise 15 kişi limitle yapılabilecek. 17 Mayıs da ise 6 kişiye izin verilen açık hava buluşmalarının sayısı 30'a çıkarılacak. İki ayrı hane insanlarının aynı evde buluşmalarına izin verilecek. Sinemalar, oteller, sanat ve spor etkinlikleri sosyal mesafe kurallarıyla açılacak. Futbol stadyumlarında 10 bin kişiye kadar insanın girişine izin verilecek.

BREXIT İNGİLTERE'YE AVANTAJ SAĞLADI MI?

Bazı hükümet yetkilerine göre, Birleşik Krallık'ın bu başarısı ülkenin artık AB üyesi olmamasından kaynaklanıyor. Times Radyosu'na katılan İngiltere Sağlık Bakanı Matt Hancock, aşı konusuyla ilgili, "Yakın zamana kadar Avrupa İlaç Ajansı'na bağlıydık. Ancak Brexit sayesinde İngiliz düzenleyicisine dayalı daha hızlı kararlar vermeyi başardık" ifadelerini kullandı. İngiltere'deki yetkililere göre bu başarının önemli faktörlerinden biri, ülkenin Brexit ile birlikten çıkması ve daha hızlı ve esnek bir şekilde hareket etmesinden kaynaklanıyor.

50

%

İNGİLTERE NÜFUSUNUN AŞILANMA ORANI

AŞI ADALETSİZLİĞİ TARTIŞMALARI SÜRÜYOR

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (BM) GENEL SEKRETERİ ANTONIO GUTERRES, "10 ÜLKE DÜNYADAKİ KORONAVİRÜS AŞILARININ YÜZDE 75'İNİ ALIRKEN 130 ÜLKEYE BİR DOZ AŞI BİLE GİTMEDİ" DİYEREK AŞI ADALETSİZLİĞİNE TEPKİ GÖSTERDİ. ANTONIO GUTERRES, BM GÜVENLİK KONSEYİ TOPLANTISINDAKİ AÇIKLAMASINDA "İNANILMAZ DERECEDE DENGESİZ VE ADALETSİZ" DEDİĞİ BU DURUMUN DÜZELTİLMESİ VE DÜNYADAKİ HERKESİN BİR AN ÖNCE AŞILANMASI İÇİN KÜRESEL EYLEM ÇAĞRISINDA BULUNDU. GUTERRES, "BU KRİTİK DÖNEMDE AŞI ADALETİ KÜRESEL TOPLUMUN KARŞI KARŞIYA OLDUĞU EN BÜYÜK SINAVDIR" DEDİ, BİLİM İNSANLARI, AŞI ÜRETİCİLERİ VE AŞI ÇALIŞMALARININ FİNANSÖRLERİNİ KÜRESEL BİR AŞILAMA PLANINI HAYATA GEÇİRMEYE ÇAĞIRDI. GUTERRES, G-7 VE G-20 ÜLKELERİNİN BU SÜREÇTE KRİTİK BİR ROL OYNAYABİLECEĞİNİ SÖYLEDİ. GUTERRES, G7 VE G20 ÜLKELERİNİ, AŞININ KÜRESEL OLARAK EŞİT BİR ŞEKİLDE DAĞITILMASI İÇİN DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ'NÜN BAŞLATTIĞI COVAX PROGRAMINA MALİ DESTEK SAĞLAMAYA DAVET ETTİ. SALGININ UZAMASININ EKONOMİK İYİLEŞMEYİ DE GECİKTİRECEĞİNİ İFADE EDEN GUTERRES, TÜM GELİŞMİŞ ÜLKELERİN DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ'NÜN KÜRESEL AŞI PROGRAMI COVAX'I DESTEKLEMESİ GEREKTİĞİNİ SÖYLEDİ. AMERİKAN JOHNS HOPKINS ÜNİVERSİTESİ'NİN VERİLERİNE GÖRE DÜNYA GENELİNDEKİ KORONAVİRÜS VAKALARININ SAYISI 110 MİLYONU AŞARKEN, COVİD-19'DAN EN AZ 2,4 MİLYON KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ.

Bugün birçok AB ülkesinde aşılama programlarının yavaşlamasının ana nedeni, aşı tedarikine dayanıyor. İlaç şirketlerinin üretim sorunlarını açıklamadan önce bile, İngiltere AB'den daha hızlı bir şekilde üretici firmalarla masaya oturarak aşı anlaşması yaptı.

Mayıs ayında hükümet, ülkenin ihtiyacı olan aşıları güvence altına almak için bir "özel görev birimi" kurdu. Bu birimin başına da risk sermayesi ve sağlık sektöründeki yatırımlarda uzman bir isim olan Kate Bingham görevlendirildi. İngiltere, AB'den aylar öncesinde, yedi farklı aşı firmasıyla toplamda 367 milyon doz aşı için anlaştı. Hatta daha etkinliğini kanıtlamadan önce 100 milyon doz AstraZeneca-Oxford aşısının ön siparişini verdi. Bu anlaşma sayesinde İngiliz topraklarında çeşitli aşılar için üretim birimlerinin kurulmasını sağlandı.

ABD'DE AŞI YAPTIRANLAR MASKESİZ BİR ARAYA GELEBİLECEK

Johns Hopkins Üniversitesi'nin çalışmasına göre ABD, dünyada Covid-19 kaynaklı en fazla ölümün gerçekleştiği ülke. Ülkede şimdiye kadar 530.000'den fazla kişi hayatını kaybetti. Dünya çapında en fazla koronavirüs vakasının görüldüğü ülke de yine ABD. Sokağa çıkma kısıtlamaları da ülkede milyonlarca kişinin işini kaybetmesine yol açtı. ABD'de 29 milyon 801 bin 506 vaka sayısı kaydedilirken, ülke genelinde 93 milyon 692 bin 598 milyon aşı dozu uygulandı.

ABD Başkanı Joe Biden ulusa seslenis konuşmasında tüm eyaletlere, 1 Mayıs'a kadar tüm yetişkinlere aşı hakkı tanımlaması talimatı verdi ve 4 Temmuz Bağımsızlık Günü'nde ülkede bir nebze de olsa normal yaşama dönmüş olmayı hedefleyeceğini söyledi.

Korona virüsün en derinden vurduğu ABD'de kısıtlamalar da iyiden iyiye gevşetiliyor. Alınan yeni karara göre, iki doz aşı olanlar salgın öncesi hayata geri dönebilecek. En çok vaka görülen, salgın kaynaklı en çok ölümün yaşandığı ABD'de aşı yaptıranlar maskesiz bir araya gelebilecek. Açıklama, ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'nden geldi. Merkez, Covid-19 aşılarının iki dozunu da yaptıran ABD vatandaşlarının maske takmadan da güvende olacağını, sosyal mesafe kurallarına uymak kaydıyla maskesiz toplu ortamlarda bulunabileceğini açıkladı. Yani ikinci doz Covıd-19 aşısı olan kişi, iki hafta sonra koronavirüse karşı tamamen korunma sağlamış kabul edilecek. Öte yandan maske takma zorunluluğunu kaldıran eyaletler arasına Wyoming de eklendi. Vali Mark Gordon, 16 Mart'tan itibaren hayatın normale döneceğini açıkladı. Böylece ülkede maske zorunluluğunu kaldıran eyalet sayısı 17'ye yükseldi.

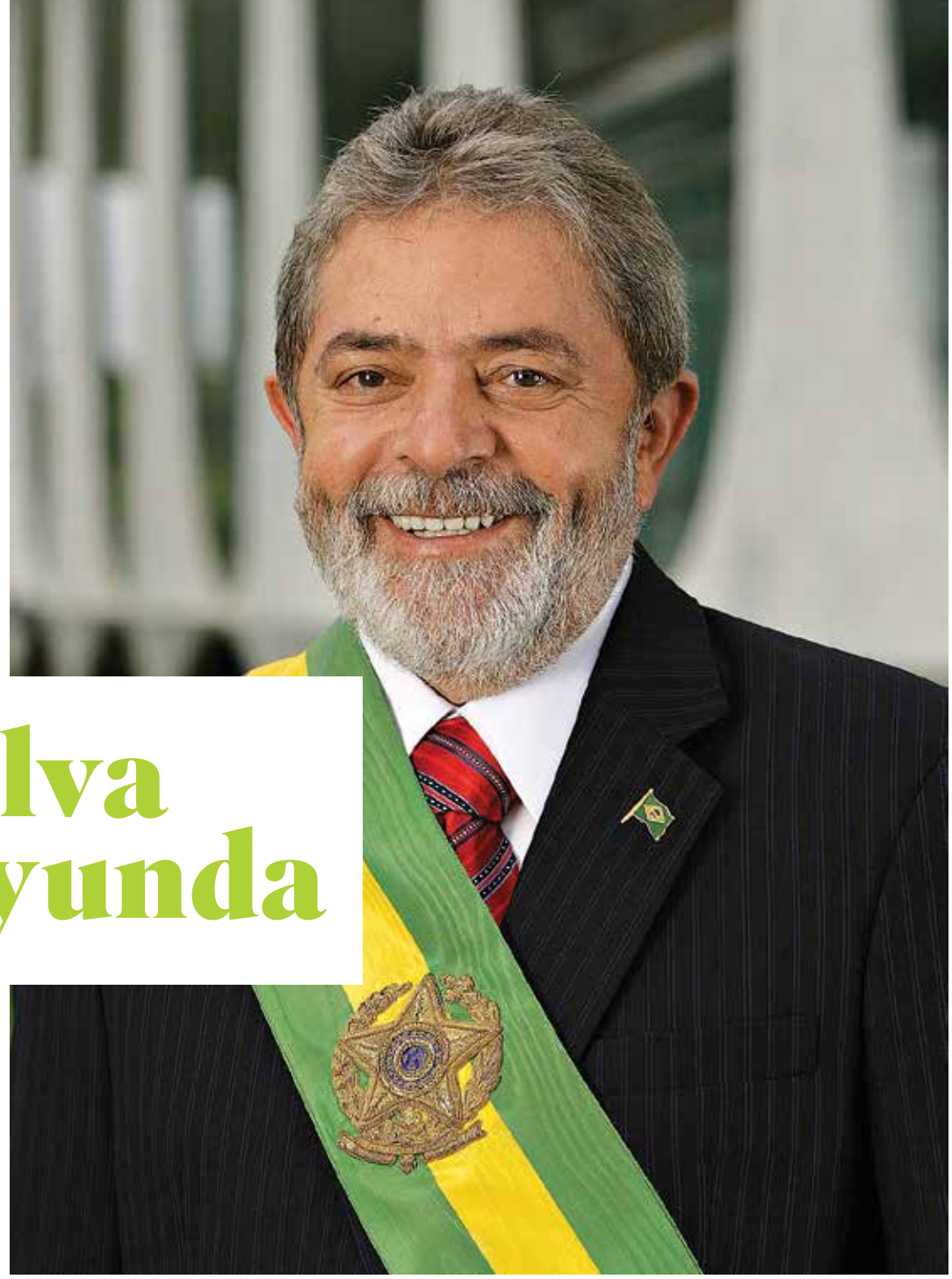
130

DÜNYADA HENÜZ KORONA VİRÜS AŞISI OLMAYAN ÜLKE SAYISI

KORONA VİRÜSÜN EN DERİNDEN VURDUĞU ABD'DE KISITLAMALAR DA İYİDEN İYİYE GEVŞETİLİYOR. ALINAN YENİ KARARA GÖRE, İKİ DOZ AŞI OLANLAR SALGIN ÖNCESİ HAYATA GERİ DÖNEBİLECEK. EN ÇOK VAKA GÖRÜLEN, SALGIN KAYNAKLI EN ÇOK ÖLÜMÜN YAŞANDIĞI ABD'DE AŞI YAPTIRANLAR MASKESİZ BİR ARAYA GELEBİLECEK

DÜN-
YA

DUYGU
BULKAN

Lula da Silva yeniden oyunda

LULA DA SİLVA'NIN İKTİDARDAN UZAKLAŞTIRILMASINA NEDEN OLAN DAVALARDA, YÜKSEK MAHKEME MAHKUMİYET KARARINI BOZDU. SİLVA, 2022'DE YAPILACAK SEÇİMLERDE, ŞİMDİKİ BAŞKAN JAİR BOLSONARO'YA MEYDAN OKUYABİLİR.

15.4

%

BREZİLYA'DA YOKSULLUK SINIRININ ALTINDAKİ NÜFUSUN ORANI

Güney Amerika'nın en büyük ülkelerinden biri olan Brezilya'da 2003 ve 2011 yılları arasında devlet başkanlığı yapmış olan Luiz Inacio Lula da Silva hakkında kara para akladığı iddiasıyla verilen hüküm, Yüksek Mahkeme tarafından iptal edildi.

Luiz Inacio Lula da Silva hakkındaki tüm yolsuzluk suçlamaları düşerken, gelecek seçimde başkanlık için yarışmasının önünde engel kalmadı. Ancak savcılığın beraat kararını temyize taşıması bekleniyor. Daha önce hakkında açılan iki ayrı davada yaklaşık 25 yıla yakın hapis cezası alan Lula tüm suçlamalardan beraat etti.

Ülkedeki siyaset bilimciler, kararı "siyasette bomba gibi gelişme" olarak yorumlarken, solcu liderin 2022 seçimlerinde kesin olarak aşırı sağcı Devlet Başkanı Jair Bolsonaro'nun karşısına çıkacağı değerlendirmesine bulundu.

Brezilya'nın önde gelen finans gazetelerinden Valor Econômico gelişmelerle ilgili haberine "Lula oyuna geri döndü" başlığını attı.

Eski Devlet Başkanı Lula da Silva, 2018'in Nisan ayında da tutuklanarak cezaevine konulmuş, 580 gün hapiste kaldıktan sonra 8 Kasım 2019'da tahliye edilmişti. Lula, 2003 ile 2011 yılları arasında Güney Amerika'nın en büyük ekonomisine sahip ülkenin devlet başkanlığını yaptı ve ülkedeki yoksulluk rakamlarının aşağıya düşmesini sağladı.

SİYASİ KOMPLODAN SONRA

"Tropik Trump" lakaplı Devlet Başkanı Bolsonaro hükümetinde, yolsuzluk soruşturmasını yürüten dönemin Federal Yargıcı Sergio Moro ile diğer savcılar arasında Lula'nın komplo sonucu ceza aldığı iddialarını güçlendiren yazışmalar ortaya çıkmıştı. Belgelerin ortaya

çıktığı dönemde ülkede grevler düzenlenmiş, Bolsanoro'nun yargı üzerindeki gücü tartışma konusu haline gelmişti. ABD destekli sağ muhalefetin parlamento ve yargı darbesiyle krize sürüklediği Brezilya'da aşırı sağcı milyarder Jair Bolsonaro, 2018 yılında iktidara geldi. Brezilya'da Dilma Rousseff'in başkanlıktan azledilmesinin ardından başlayan ABD destekli darbe süreci, eski Devlet Başkanı Lula'nın 7 Nisan 2018'de cezaevine gönderilmesiyle yeni bir boyut kazanmış, Lula'nın son yapılan başkanlık seçimlerine aday olacağını açıklaması üzerine binlerce seçmen İşçi Partili Lula için destek yürüyüşleri gerçekleştirmişti. Brezilya Yüksek Seçim Mahkemesi, solcu lider Lula da Silva'nın başkanlık seçimleri için aday olamayacağını açıklamıştı. Bu nedenle Brezilya İşçi Partisi Kurulu, seçimlerde aday olmak için yasal mücadele veren eski lider Lula da Silva'nın yerine, Sao Paulo şehrinin eski Belediye Başkanı Fernando Haddad'ı aday göstermiş, ancak Haddad aşırı sağcı Jair Bolsonaro karşısında seçimi kaybetmişti.

SİLVA'NIN 2022 ADAYLIĞI

Lula da Silva'nın mahkûmiyet kararının bozulması, 2022 seçimlerine katılma olasılığını gündeme getirdiği için önemli. 'Yoksulların babası' lakaplı siyasetçinin Bolsonaro karşısında kazanabilecek en güçlü aday olduğu alelacele yapılan anketlerde görülüyor. France Info'nun Reuters'e dayanarak aktardığı bir ankete göre, Lula de Silva ikinci turda yüzde 38'e karşı 50 ile Bolsonaro'yu geride bırakıyor. Consultora Atlas'ın yayımladığı bir başka anket, Lula de Silva'nın Bolsonaro'yu yüzde 38,8'e karşılık 44,9 oyla alt edeceğini ortaya koyuyor. Bolsonaro'ya karşı Ciro Gomes gibi başka muhalif adayların da kazanma şansı var ama en güçlü aday Lula de Silva.

El País gazetesine verdiği mülakatta, "Siyaset benim DNA'm, yapmayı ancak öldüğümde bırakırım" diyen 75 yaşındaki siyasetçinin 2022'de aday olması, öncelikle Brasilia Federal Mahkemesi'nin seçimlerden önce lehinde karar vermesine veya kararını sürüncemede bırakmasına bağlı. Ama aday olması halinde yeniden seçilmesi mümkün ki bu da Brezilya darbesinin sonlanması anlamına gelecek. Unutmayalım ki dünya ekonomisindeki yeri altıncılıktan onunculuğa düşen Brezilya'da sokak hareketleri, parlamento ve yargı darbeleriyle hedeflenen; Lula de Silva'nın, manevi kızı Dilma Rousseff'in, kısacası kurucusu olduğu PT'nin iktidardan uzaklaştırılmasıydı. O bakımdan zafer çığlıkları atmaktan çok bundan sonra neler olacağını bekleyip görmekte yarar var.

8 YIL **LULA DE SİLVA'NIN BAŞKANLIK ETTİĞİ SÜRE**

NELER OLMUŞTU?

ÖZET OLARAK BELİRTMEK GEREKİRSE, YAPILAN DARBENİN HEDEFİ, 1980'DE SENDİKAL HAREKETİN İÇİNDEN ÇIKMIŞ, BAŞTA TROÇKİST EĞİLİMLİ OLMAKLA BİRLİKTE, 90'LARDA GEÇİRDİĞİ DEĞİŞİMLE MERKEZE DOĞRU KAYMIŞ, OLGUNLAŞMIŞ VE 2002'DE LULA DE SILVA'NIN DEVLET BAŞKANI SEÇİLMESİYLE İKTİDARA GELMİŞ OLAN İŞÇİ PARTİSİ'Nİ (PT) DEVİRMEKTİ. OYSA LULA DE SILVA, KURDUĞU SINIFLAR ARASI MUHAFAZAKÂR İTTİFAKLA BİR ÖNCEKİ DEVLET BAŞKANI FERNANDO HENRIQUE CARDOSO'NUN NEO-LİBERAL EKONOMİ POLİTİKASINI, GELİR DAĞILIMINI İYİLEŞTİREN SOSYAL ÖNLEMLERLE DESTEKLEYEREK UYGULAMIŞ VE KISA SÜREDE ÇOK BAŞARILI OLMUŞTU. BİR KERE, UYGULADIĞI İSTİKRAR POLİTİKALARIYLA, BREZİLYA'YI 90'LARDA ENFLASYONUN YÜZDE 6 BİNLERE DAYANDIĞI AZ GELİŞMİŞ ÜLKE GÖRÜNÜMÜNDEN KURTARMIŞ, ULUSLARARASI PARA FONU'NDAN (IMF) BORÇ ALIRKEN FON'A KREDİ VEREN ÜLKE VE DÜNYANIN 6. BÜYÜK EKONOMİSİ KONUMUNA GETİRMİŞTİ. AYRICA VE ÇOK DAHA ÖNEMLİSİ, YOKSULLUKLA MÜCADELE ÖNLEMLERİYLE 30-35 MİLYON KİŞİYİ YOKSUL KESİMDEN ORTA SINIFA GEÇİRMİŞ, ORTA SINIFIN TOPLUM İÇİNDEKİ ORANINI YÜZDE 38'DEN 53'E ÇIKARMIŞTI. SEÇMEN KİTLESİNİ GENİŞLETEN BU YENİ ORTA SINIF SAYESİNDE KENDİSİ 2006 YILINDA, ARTIK ÜÇÜNCÜ KEZ ADAY OLAMAYACAĞI İÇİN DE "MANEVİ KIZIM" DEDİĞİ DILMA ROUSSEFF 2010 VE 2014'TE SEÇİMLERİ KAZANMIŞTI.DILMA ROUSSEFF, 17 NİSAN 2019'DA BRASİL DE FATO'DA YAYIMLANAN "2016 DARBESİ: FELAKETE AÇILAN KAPI" BAŞLIKLI YAZISINDA, DARBENİN BAŞLICA HEDEFİNİN "BREZİLYA'YI, DÖRT BAŞKANLIK SEÇİMİNDE SANDIKTA BOZGUNA UĞRATILAN NEO-LİBERAL AJANDAYA UYUMLU HALE GETİRMEK" OLDUĞUNU SÖYLÜYOR. PT ESASEN NEO-LİBERAL POLİTİKALAR İZLEDİĞİNE GÖRE, NEDEN DARBEYLE İKTİDARDAN UZAKLAŞTIRILMAK İSTENDİĞİ YANITI BULUNMASI GEREKEN BİR SORU.

SÖY-
LEŞİ

MEHMET ALİ
DOĞAN

‘Karabağ’ın yeniden inşasında aktif rol oynamak için yatırımcıların yanındayız’

KARABAĞ’IN 30 YILLIK ERMENİSTAN İŞGALİNDEN KURTULUŞUNDAN SONRA BÖLGEDE İNŞAAT, TARIM, TURİZM, ENERJİ GİBİ BİRÇOK ALANDA YENİDEN YAPILANMA BAŞLADI. TÜRKİYE, AZERBAYCAN VE GÜRCİSTAN ÜÇGENİNDE AKLA İLK GELEN BANKA OLAN PASHA BANK, KARABAĞ’IN YENİDEN İNŞASINDA AKTİF ROL OYNAYAN FİNANS KURULUŞLARINDA. PASHA BANK GENEL MÜDÜRÜ H. CENK EYNEHAN, “2021 YILI İÇİN ÖNCELİĞİMİZ AZERBAYCAN-TÜRKİYE ARASINDAKİ YATIRIM VE TİCARETİN DESTEKLENMESİ VE ARTIRILMASINA YÖNELİK OLACAK” DİYOR.

■ Bildiğimiz kadarıyla Türkiye’de faaliyete başlamanızın 6. yılını doldurdunuz. Geçmiş altı yıla ve geleceğe dair neler söylemek istersiniz?

1987 yılında kurulan ve Türkiye’nin yabancı sermayeli ilk yatırım bankası olma unvanını taşıyan bankamız, 2015 yılında Azerbaycan’ın en büyük gruplarından olan PASHA Grubu bünyesine geçerek Türkiye’de PASHA Bank unvanıyla faaliyet göstermeye başladı. Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan üçgeninde ticaret ve yatırım yapmak isteyen, mevcut iş hacmini artırmayı hedefleyen firmalar için “finansal köprü” olmanın yanı sıra bu firmalar için bölgede rehber ve stratejik çözüm ortağı olma misyonunu da üstleniyor.
Geçmiş altı yıllık dönemde ilklere imza atmayı ve “Bölgede Akla Gelen İlk Banka” olmayı ilke edindik. İlk üç yıllık strateji dönemimizde Azerbaycan’da ilk Eurobond ihracımızı ve aynı zamanda ilk birleşme ve satın alma işlemimizi gerçekleştirdik. Yurtiçinde Türk Lirası cinsinden PASHA Bank finansman bonolarımızı nitelikli yatırımcılarla buluşturduk. İkinci 3 yıllık strateji dönemimize, sermayemizi 500 milyon Türk Lirası’na çıkartarak başladık. İlk kira sertifikası ihracını, ilk varlığa dayalı menkul kıymet ihracına aracılık işlemlerini ve girişim sermayesi fonlarına katılımı 2020 yılında gerçekleştirdik. Bir yandan bankayı, PASHA Bank kurumsal kimliği altında yeniden yapılandırırken, diğer yandan istikrarlı büyümemiz sürdürdük ve kuruluşumuzdan bu yana özkaynaklarımızı 2,3, toplam aktiflerimizi 4,3, nakdi kredi ve ticari alacaklarımızı ise 3,6 kat büyüttük. Yeni bir ana bankacılık sistemine, teknolojik altyapıya, siber güvenliğe ve en önemlisi de çalışanlarımıza yatırımlar yaptık. Sermayedarlarımız PASHA Bank OJSC ve PASHA Holding’in kuruluşumuzdan bu yana gerek sermaye artırımı gerekse uzun vadeli finansmanlar yoluyla destek verdiği bankamız, önümüzdeki dönemde de sermayedarlarımızın Türkiye’ye duydukları güven ve bankamızın diğer PASHA Grubu finansal şirketleri ile güçlü sinerjisi ile bölgedeki gücünü ve büyümesini arttırmayı hedefliyor.

TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI TİCARET HACMİNİ KATLAYACAK

■ Özellikle Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan arasındaki gelişmeye katkıda bulunmayı, bölgede yatırım yapan işletmelere rehber olmayı amaçlıyorsunuz? Bu anlamda, bu bölgenin önemini anlatabilir misiniz?

Türkiye’nin Azerbaycan’da 12 milyar

dolar, Azerbaycan'ın Türkiye'de 19,5 milyar dolar yatırımı bulunuyor. 2020 yılında Türkiye-Azerbaycan arasındaki ticaret hacmi yaklaşık 4,5 milyar dolar ve Türkiye-Gürcistan ticaret hacmi 1,8 milyar dolar olarak gerçekleşti. 1 Mart 2021'de yürürlüğe giren Tercihli Ticaret Anlaşması ile Türkiye-Azerbaycan ticaret hacminin 2025 yılına kadar 15 milyar dolara ulaşması hedefleniyor. En önemlisi de geçtiğimiz aylarda Yukarı Karabağ'da yaşanan ve Azerbaycan'ın zaferi ile sonuçlanan zorlu süreçte Türkiye ve Azerbaycan birbirine daha da kenetlendi. "İki devlet tek millet" olarak acılarını da sevinçlerini de ortak yaşadılar. Bundan sonra da iki ülke dayanışması artarak devam edecek. Karabağ'ın 30 yıllık Ermenistan işgalinden kurtuluşundan sonra bölgede inşaat, tarım, turizm, enerji gibi birçok alanda yeniden yapılanma başladı. 2021 yılı için bu projelere ayrılan Azerbaycan devleti bütçesi 2,2 milyar Azerbaycan Manatı (AZN) (10 milyar Türk Lirası). Bu miktarın önümüzdeki yıllarda onlarca milyar dolara ulaşması bekleniyor. Biz de PASHA Bank olarak "Bölgede Akla Gelen İlk Banka" olma misyonumuzla Karabağ'ın yeniden inşasında aktif rol oynamak için yatırımcıların yanındayız.

■ Bu yıl için büyük projelere kaynak sağlayacak mısınız?

PASHA Bank yatırım bankası olması ve stratejik hedefleri çerçevesinde şubesiz bankacılık yapıyor. Stratejimiz başta yenilenebilir enerji projeleri olmak üzere proje finansmanları, Sat ve Geri Kirala işlemleri ve Türkiye, Azerbaycan, Gürcistan üçgeninde yapılacak yatırım ve ticaretin finansmanı olup ağırlıklı olarak kurumsal ve büyük ticari firmalarla çalışıyoruz. Müşteri ihtiyacına göre sunduğumuz alternatif finansman modelleri ile terzi usulü, her müşteriye özel, ayrıcalıklı bankacılık hizmeti veriyoruz. Güncel olarak kredi portföyümüzün yaklaşık yüzde 50'lik kısmı stratejik hedeflerimizle paralel, uzun vadeli kredilerden oluşuyor. Daha önce de vurguladığım üzere bölgedeki gücümüz ve stratejimiz çerçevesinde yapılacak olan projelerde de grup bankalarımızla birlikte aktif rol alacağız. 2021 yılı için önceliğimiz iki ülke arasındaki yatırım ve ticaretin desteklenmesi ve artırılmasına yönelik olacaktır.

'SUKUK İHRACI İLE KAYNAK SAĞLADIK'

■ PASHA Bank, 2020 yılını nasıl geçirdi?

2020 yılı mart ayında Türkiye'de beşinci yılını kutlayan bankamız, sürdürülebilir büyüme hedefi doğrultusunda bu zorlu geçen 2020 yılı sonunda bir önceki yıla göre yüzde 26 büyüyerek aktif büyüklüğünü 2.179 milyon TL'ye, nakit kredi büyüklüğünü yüzde 37 artırarak 1.493 milyon TL'ye çıkardı ve karlılığını yüzde 22 artırarak yılı 31,4 milyon TL net kâr ile tamamladı.

Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings'in, Ekim ayında bankamızın uzun dönem ulusal kredi notunu "BBB+"dan "A-"ye yükseltmesi, doğru bir strateji izlediğimizin göstergesi oldu. 2020 yılında ayrıca JCR Eurasia Rating de bankamızın kurumsal yönetim ilkelerine uyum notunu 9,11'den 9,20'ye yükseltti. PASHA Bank olarak, oldukça sıra dışı bir yıl olan 2020 yılında da kredilerimizi sürekli artırarak reel sektörün her an yanında yer almaya devam ettik. Ffonlama kaynaklarımızı çeşitlendirme stratejimiz çerçevesinde finansal kiralama alacaklarına dayalı kira sertifikası (sukuk) ihracı ile bankamıza kaynak sağladık ve bu ihraçlar yoluyla sağladığımız kaynağı geçtiğimiz yıla göre yüzde 44 artırarak 687 milyon TL hacme ulaştık. Yurt içi ve yurt dışı bankalardaki fonlama limitlerimizi artırarak genişleyen muhabir ağımız ile Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan üçgeninde dış ticaretin finansmanında aktif rol aldık. Bankamız bu yıl yatırım bankacılığı alanındaki faaliyetlerini çeşitlendirmeye yönelik adımlarına da devam etti. Tarım ve otomotiv sektöründe faaliyet gösteren müşterilerimizin 90 milyon TL tutarında bir finansal kaynağa erişimini sağladık.

"

OLDUKÇA SIRA DIŞI BİR YIL OLAN 2020 YILINDA DA KREDİLERİMİZİ SÜREKLİ ARTIRARAK REEL SEKTÖRÜN HER AN YANINDA YER ALMAYA DEVAM ETTİK. FONLAMA KAYNAKLARIMIZI ÇEŞİTLENDİRME STRATEJİMİZ ÇERÇEVESİNDE SUKUK İHRACI İLE BANKAMIZA KAYNAK SAĞLADIK VE BU İHRAÇLAR YOLUYLA SAĞLADIĞIMIZ KAYNAĞI GEÇTİĞİMİZ YILA GÖRE YÜZDE 44 ARTIRARAK 687 MİLYON TL HACME ULAŞTIK

DOS-
YA

Hemen her şey hibritleşiyor!

YAKIN ZAMANA KADAR, BİRÇOK ŞEYİN DİJİTAL YOLLARLA DA YAPILABİLECEĞİNİ GÖRÜYOR VE BİLİYORDUK. ANCAK KİMSE ALIŞKANLIKLARINI DEĞİŞTİRMEK İÇİN HAREKETE GEÇMİYOR, BİLDİĞİ YOLDAN YÜRÜMEYİ TERCİH EDİYOR, RAHATINI BOZMAK İSTEMİYORDU. PANDEMİ HERKESİ, MÜMKÜN OLANI HAYATA GEÇİRMEYE MECBUR ETTİ. BUGÜNLERDE TÜMÜYLE DİJİTALLEŞMESEK BİLE, GÜNDELİK HAYATLARIMIZDAN İŞ YAPIŞ BİÇİMLERİMİZE KADAR BİRÇOK KONUDA 'HİBRİT' MODELLERİ BENİMSEMİŞ DURUMDAYIZ. VE ÖYLE GÖRÜNÜYOR Kİ, YAŞANAN MECBURİ DÖNÜŞÜM, BÜYÜK ÖLÇÜDE KALICI OLACAK.

DR. ALİ EFE İRALI

Pandemi öncesinde varlığı bilinen pek çok teknik, bugün yükselen bir farkındalıkla yeniden gündeme geliyor. Oluşan acil ihtiyaç karşısında teknoloji, her sektöre özel biçimde cevap sunmayı deniyor. Konserleri iptal olan müzisyenler, bilgisayar oyunlarında sanal konser düzenleyip tekli (single) çalışmalarının ilk gösterimlerini yine çevrimiçi oyun platformlarında sunuyorlar. Tasarımcı ve küratörler, çevrimiçi toplantılarla, hem kendilerini hem de bağlı bulundukları kurumları ayakta tutabilmek için mücadele ediyorlar. Müzeler ve sergi merkezleri de üç boyutlu simülasyon sistemleri çerçevesinde yapı oluşturma çabalarını sürdürüyorlar. Bu çabaların pek çoğu, pandemi sonrasında da devam edecek gibi duruyor.

Tabii tek başına sanatın içinde bir mücadele söz konusu değil, bambaşka sektörlerden gelen kurumların da benzer anlamda kalıcı hale getirmeyi düşündüğü konular mevcut. Örneğin, uluslararası finans piyasalarında yer alan pek çok kuruluş, pandemi sonrası dönem için uzaktan çalışmayı kalıcı hale getirmeye başladı. Türkiye'de de benzer biçimde, başta Koç Holding olmak üzere pek çok büyük kuruluş, çeşitli birimlerinin uzaktan çalışma sistemine kalıcı olarak geçirildiğini açıkladı.

Finansal kuruluşlarda da benzer hareketlenmeler görülüyor. Akbank, ING, Allianz gibi kurumlar da aynı yönde hamle yapanlar arasında yerlerini almış durumda. Anlaşılacağı üzere, pandemi, teknik anlamda oluşturduğu ivme artışını pek çok sektör ve çalışan için kritik öneme taşımış halde. Uzaktan olumlu çıktılar gibi görülse de, nispeten küçük firmalar için de çeşitli tehlikeler ortaya çıkmıyor değil.

Evden çalışan personelin maliyeti, sahada çalışan istihdamın sirkülasyonunun yüksekliği, teknik bilgi eksikliği ve bu eksiklik dolayısıyla çıkan problemlere çözüm süresinin uzaması gibi konular, pandemi sonrasındaki normalleşmede bizi bekleyen tartışma noktaları olacak gibi görünüyor. Tabii, tüm bu gelişmeler ışığında pandeminin teknik anlamda sunduğu getiri ve götürüler, her sektör için farklı biçimlerde ortaya çıkıyor. Biz de, pandeminin sağladığı yenilik etkisi üzerinden pencere açarak; perakende, eğitim, spor yayıncılığı, sağlık ve veri yönetimi alanları örnekleminde bir değerlendirme yapmaya çalışacağız.

EVDEN ÇALIŞAN PERSONELİN MALİYETİ, SAHADA ÇALIŞAN İSTİHDAMIN SİRKÜLASYONUNUN YÜKSEKLİĞİ, TEKNİK BİLGİ EKSİKLİĞİ VE BU EKSİKLİK DOLAYISIYLA ÇIKAN PROBLEMLERE ÇÖZÜM SÜRESİNİN UZAMASI GİBİ KONULAR, PANDEMİ SONRASINDAKİ NORMALLEŞMEDE BİZİ BEKLEYEN TARTIŞMA NOKTALARI OLACAK GİBİ GÖRÜNÜYOR

DOS-YA

1 PERAKENDEYİ BEKLEYENLER

Perakende, OECD'nin Covid-19 ve Perakende Raporu'nda yer alan verilere göre normal şartlarda her 12 kişiden 1 kişinin çalıştığı, en büyük sektörlerden birini temsil ediyor. Ancak sektör pandemide oldukça önemli dalgalanmalar yaşıyor. Zaruri ihtiyaçların daha çok öne çıkması sebebiyle, perakendenin çoğu alanında zorunlu olmayan ihtiyaçlara yönelik satın alımlarda önemli düşüşler gözlemleniyor. Bu da, pek çok firmanın tip değiştirerek ek ürünler satmaya başlamasına neden oluyor. Örnek olarak Trendyol'un Yemeksepeti ve Getir'e rakip olması ya da geçici süreyle de olsa Kığılı'nın pandemi başında bakliyat satışı yapması bunlardan birkaçı olarak sayılabilir. Bunlardan farklı olarak bir de pandeminin fiziki gerçeklerine uyum süreci de var tabii ki.

Sektörde, özellikle hızlı tüketime yönelik noktalarda, hijyene bağlı mağaza içi standartların kalıcı hale getirilmesi düşünülüyor. Ayrıca, istihdamın saha elemanlarına kaydırılması ve mağaza içi personelin görev değişikliğine dair alternatif arayışları da göze çarpıyor. 2010'lardan beri Türkiye'de Migros tarafından belirli noktalarda denenen, ardından CarrefourSA'nın da başlattığı kasiyersiz kasa uygulamaları, BİM ve A101 gibi perakende devlerinin de katılımıyla birlikte pandemide çok hızlı biçimde artmaya başlamış durumda. Başka bir örnek olan Amazon'un Go ismini verdiği mağazalarında da, sensörlerle takip edilen alışveriş sisteminin de benzer biçimde yaygınlaşmasıyla, perakendede olası istihdam değişikliklerine dair güçlü sinyaller alınıyor. Öte yandan sektörün devleri, hem birbirleriyle hem de sektöre yeni giren mağazasız firmalarla zamana karşı yarış halindeler. Aynı anda, fiziki gerçeklikle sıkı bağlantısı olan sektör, sistemini mümkün oldukça sanal ortama kaydırmayı deniyor. Tazelik, doğru ve zamanında teslimat, düşük maliyet ve yüksek kâr marjı çerçevesinde kurulan müşteri memnuniyeti ilkeleri de, içerik değiştirmese de yöntem olarak farklılaşmaya başlıyor. Sanal ortamın oluşturduğu kullanım tipi gereğince, mağaza müşterisi, yeni terminolojiye uyum sağlayan "son kullanıcı" konumuna dönüşüyor. Tüm girişimler bu son kullanıcı kavramına başarıyla erişebilmek adına pek çok yeniliği deniyor. Taşınabilir cihaz uygulama kullanımının zirvede olduğu, sosyal medya paylaşımlarının kat be kat arttığı, web uygulamalarının şekil değiştirmeye başladığı yepyeni bir evreye giriliyor. Bu dönemde ayrıca drone ile teslimat, gel al götür gibi sistemlerin farklı tipleri de denenmiyor değil. Ancak pandemi ile birlikte gelen dönemin asıl etki alanının programlama ve otomasyon üzerine inşa edilmiş uygulamalar olduğu bir gerçek.

SANAL ORTAMIN OLUŞTURDUĞU KULLANIM TİPİ GEREĞİNCE, MAĞAZA MÜŞTERİSİ, YENİ TERMİNOLOJİYE UYUM SAĞLAYAN "SON KULLANICI" KONUMUNA DÖNÜŞÜYOR. TÜM GİRİŞİMLER BU SON KULLANICI KAVRAMINA BAŞARIYLA ERİŞEBİLMEK ADINA PEK ÇOK YENİLİĞİ DENİYOR

2 EĞİTİMDE BÜYÜK DÖNÜŞÜM

UNESCO'nun Covid-19 Raporu'nda açıkladığı verilere göre 190 ülkeden 1.6 milyarın üzerinde öğrenci, pandemiden olumsuz anlamda etkilendi. Bununla birlikte, pek çok eğitmen de hem teknik hem de içerik bakımından sürece hazırlıksız yakalandı. Sonradan adapte edilen karma sistemlerle, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim sürdürülmeye çalışılsa da, daha önce farkına varılmayan sorunlar da gün yüzüne çıkmaya başladı. Bugün, ders mater-

yallerinin yeterliliği ve telif haklarına uygunluğu, derse devamlılık ve uygulama derslerindeki sınama gibi pek çok konu hakkında yeni soru işaretleri gündemde yerini korumaya devam ediyor. Olumlu taraftaysa, sürdürülebilir eğitim hizmetleri adı altındaki çalışmaların pandemi sonrasında etkin biçimde şekil değiştirerek devam edeceği görülüyor. Ki bu durum özellikle iş hayatında olanlar için bulunmaz bir nimet. Özellikle meslek edindirme ve bilişim alanındaki konularda, bilgisayar başı uygulama derslerinde, uygun sosyo-ekonomik yapıya sahip olunduğu takdirde başarılı sonuçların elde edilebildiği görülüyor. Ancak herkesin aynı imkânlara sahip olmaması da başka bir sorunun kapısını aralıyor. Geçtiğimiz aylarda Reuters'in bir haberinde, Filipinler'deki öğretmenlerin imkânı olmayan öğrencilere telefonla ders anlatıp soru çözümlerinde yardımcı olmalarını sağlayan çağrı merkezlerinin kurulduğu bilgisi yer alıyordu. Benzer çalışmaların, normalleşmenin daha gözle görülür biçimde gerçekleştiği döneme kadar süreceği tahmin ediliyor.

3 SPOR YAYINCILIĞINDA YENİ ATILIMLAR

Pandeminin en net biçimde etkilediği eğlence alanlarından biri de spor müsabakaları. Kısıtlamalar süresince dünyanın birçok noktasındaki maç iptal edildi. Stadyum koltuklarına kurulan ekranlar üzerinden seyircilerin belirli ücretler ödeyerek, sanal biçimde yer almalarını sağlayan sistemler kullanıldı. Yine de, çeşitli yayıncılık faaliyetleriyle düşen gelirlerin etkisi kapatılmaya çalışılsa da eskiye oranla büyük bir kayıp söz konusu. Dünya Ekonomik Forumu'nun uzmanlarından Stefan Hall tarafından kaleme alınan yazı da aslında bunu doğrular nitelikte. Normalleşmeye giden spor müsabakalarında, televizyon izleyicisi giderek azalıyor ve medya hizmet sağlayıcısı olarak yer alan çevrimiçi video platformlarında olağanüstü bir yükseliş gözlemleniyor.

Özetle, spor tarafında pandeminin kazananları, çevrimiçi yayıncılık faaliyetlerine odaklanan yapılar oluyor. Medya hizmet sağlayıcılarının kontrolünde, internet üzerinde daha etkin biçimde gelişen bir süreç yaşanıyor. Netflix'in benzeri, spor dünyası için oluşacak yeni örnekler gündemde.

Türkiye'de S Sport bunun önemli temsilcilerinden biri olarak sinyal veriyor. Bu aynı zamanda yükselen sanal ortam hizmetlerinin popülaritesinin sadece bir kolu. Ne zaman televizyon üzerinden internet yayıncılığına erişimin kitlesel halde yaygınlaşması söz konusu olursa, televizyon kanallarının da ortak bir karar verme sürecine girmesi gerekecek. Medya hizmet sağlayıcılarına mı katılacaklar, yoksa daktilo ile aynı kaderi mi paylaşacaklar bunu zaman gösterecek. Tüm bunlarla birlikte, spor dünyasının kendisine alan açma çabası sanal ortamda sürüyor. Bu noktada simülasyon sistemleri çok büyük önem kazanmaya başladı. Uluslararası resmi kuruluşların evdeki seyirciyi sisteme bağlı tutabilmek

DOS-
YA

adına FIFA, F1, NBA2K ve benzeri oyunların üreticileriyle masaya oturduğunu biliyoruz. Organizasyonların Covid-19 sonrası dönem için de devam edeceği öngörülüyor. Gelecekte, sanal gerçeklik çalışmalarındaki ilerleme ve donanımlardaki maliyetlerin azalmaya gitmesi halinde, resmi kuruluşların yeni düzenlemelerle birlikte kalıcı hale getireceği yeni organizasyonlar gündeme gelecek. Z kuşağının, bu bir yıllık kısmî ara süresinin de etkisiyle yavaş yavaş fiziki takım sporlarına karşı gösterdiği ilgi kaybının, sanal ortam çerçevesinde yeniden kazanmaya çalışılmasına odaklanılmak isteniyor.

4 / TIP VE SOSYAL HİZMETLERDE YENİLİKLER

Nesnelerin internetine (IoT) dayalı çalışmalar, son yıllarda tüm tüketim malları nezdinde yükselişini hızlı biçimde sürdürüyor. Covid-19, bu süreçte bir manivela vazifesi gördü ve yükselişi hızlandırmaya devam ediyor. Haliyle, sosyal hizmet ve tıp alanı da bu yükselişten payını alıyor. Japonya'da yaşlılar için geliştirilen robotların, evde kapalı kalanlara sosyalleşme ve sağlık tabanlı temel hatırlatma-bilgilendirme hizmeti sunmaya başladığı haberleri geliyor. Bunu, Euro News'ten Charlotte Kan'ın yaptığı haberde de kendine yer bulan ve sosyalleşmeyi vazife edinen PaPeRo isimli, perakendede satışı yapılan robot ile örneklendirebiliyoruz. Japonya'nın, bir benzerini daha önce müze ve sergi çalışmalarında da kullandığı ve uzaktan, yine robotik vasıtasıyla turlar düzenleyen platformlar sağladığı biliniyor. Diğer bir örnek de The Verge'ten Nick Statt'in yaptığı haberde karşımıza çıkıyor. ABD menşeli Boston Dynamics'in, geliştirmeyi sürdürdüğü Spot isimli robotu üzerine kurgulanmış asistan hizmetlerini, hastanelerde test etmeye başladığını öğreniyoruz. Yapay zekâ ve derin öğrenme metotlarını içinde barındıran bu sistemler, çeşitli ekranlar üzerinden kullanıcılara yeni ve farklı bir iletişim ağı sunuyor. Ancak bunlardan bağımsız bir konu daha var ki, o da sağlık çalışanı tarafını doğrudan ilgilendiriyor.

Sağlık alanında çalışanlar kolay biçimde ikame edilebilen bir iş kolunda bulunmuyorlar. Kimi zaman oluşan farklı bölgeye acil nakil ihtiyacı, çalışanların daha önceki bölgede baktıkları hastaların durumlarının takibinde sorunlar ortaya çıkarabiliyor. Bu takipler normal şartlarda, fiziki unsurları barındırıyorsa görüntü arşivleme ve iletişim sistemlerinden (PACS) yapılıyor. Geçtiğimiz birkaç yıl içinde bu sistemlerde oldukça önemli gelişmeler yaşandı. Pandemi de, bu gelişmeleri ayrıca hızlandırmış halde. Şifreleme ve güvenlik prosedürlerinin de ilerlemesiyle, özellikle doktorların hastanenin fiziki ortamından ve coğrafi kısıtlardan bağımsız analiz yapabilmeleri giderek kolaylaşıyor. Konu aslında tele-tıp gibi uzaktan iletişim kurulması yolundan daha farklı bir yöntemi kapsıyor. Üç ve iki boyutlu tarama ve çevrimiçi yapılandırma teknolojilerinden destek alan, 2011'den beri yapılandırılan, daha çok modernize edilmiş grafiksel ve yazılımsal tasarımlarla (WebGL) yenilenen bir sistem söz konusu. Böylece, coğrafi ve donanımsal kısıtlardan bağımsız ve daha hızlı biçimde veriye ulaşılabilen çalışmalarda hızlanma gündeme gelmeye başlıyor. Önümüzdeki birkaç yıl içerisinde pek çok ülkede aktif halde kullanılan ve giderek yaygınlaşan bir hal alacağı öngörülüyor.

YAPAY ZEKÂ VE DERİN ÖĞRENME METOTLARINI İÇİNDE BARINDIRAN BU SİSTEMLER, ÇEŞİTLİ EKRANLAR ÜZERİNDEN KULLANICILARA YENİ VE FARKLI BİR İLETİŞİM AĞI SUNUYOR

5 VERİ KANALLARINDAKİ DEĞİŞİM

2020'nin sonlarından itibaren sosyal medya platformlarının sundukları hizmet kullanım politikaları değişmeye başladı. Teknik ilerleme ve evde geçen sürenin artması neticesinde çevrimiçi ortam kullanıma bağlı yaşanan yükseliş, ilgili çevrimiçi platformların sahiplerini farklı kararlar almaya yöneltti. Bunun ilk sinyalleri ABD'de 3 Kasım 2020'deki seçimlerde görüldü. Joe Biden seçim kampanyasında geniş kitlelerle birlikte görülmekten imtina etti ve sosyal mesafe gereğince çalışmalarını çevrimiçi ortam üzerinden yürüttü. Demokratlar da, sosyal medyada adeta duvar ördüler. Seçimlerin hemen ardından, sosyal medya platformlarından, taraf olunduğunun işareti eylemler gelmeye başladı. Pek çok kullanıcının sosyal medyadaki erişimi çeşitli nedenlerle kısıtlandı.

Bugün gelinen noktada, platformların taraf olduklarını görmezden gelmek artık mümkün değil. Tabii bu işin sosyo-politik tarafı. Teknik taraftaysa, bu tip toplumsal olaylarla ilgili pandemi sürecinde daha etkin olmaya başlayan sorunların ortaya çıktığı görülüyor. Çok sayıda bot (sahte ve otomasyonla kullanılan) hesabın, iki tarafı da hedef alır biçimde Black Lives Matter protestolarından, 3 Kasım seçimlerine ve Cumhuriyetçiler tarafından yapılan Senato Baskını'na kadar teknik anlamda önemli rol oynadığına inanılıyor. Yaşanan süreç, yeni güvenlik önlemlerinin de ortaya çıkmasının nedenleri arasında sıralanıyor. Dolayısıyla, karşımıza yapay zekâ odaklı veri doğrulama protokolleriyle çalışan ve sosyal medya platformlarının, daha koruyucu bir tavır sergilediği yeni dönem çıkıyor. Aslında, Donald Trump'ın başta olmak üzere pek çok hesabın sistematik biçimde engellenmesinin de bunun somut göstergelerinden biri olduğu söylenebilir. Ancak pandemideki veriyle ilgili yaşanan tek gelişme, kullanıcı tarafındaki paylaşımları hedef almıyor. Büyük veriyi (big data) etkisi altına alan bir süreç de söz konusu.

Büyük veriyi etkisi altına alan süreç hem kullanıcı hem de kullanıcı verileri üzerinden bir çıkarım yapmaya çalışan tarafları ilgilendiriyor. Diğer bir deyişle, kullanım politikaları doğrultusunda alınan yeni önlemler, sosyal medyanın en önemli unsuru olan veri madenciliğini de etkiliyor. Geçmişe dönük verilerin incelenmesini teknik açıdan zorlayan ve bazı platformlar için büyük ölçüde kısıtlayarak ortadan kaldırmaya başlayan durumlar ortaya çıkıyor. Kontrol, giderek üçüncü taraf olarak hizmet sunan firmaların elinden alınıyor. Diğer bir deyişle, verinin güvenliği yanında, veriye ulaşım yöntemlerinde de değişmeler mevcut. Öte yandan bu değişime z kuşağı çevresindeki kitleler bir biçimde adapte olmayı deniyor. Bu anlamda uluslararası düzeyde, veriye ulaşma amacıyla kullanılması öngörülen programlama öğrenimi farkındalığı yükselişe geçmiş halde. Özellikle prestijli üniversiteler olarak adlandırılan kurumların uzaktan eğitim sistemleri doğrultusunda, sosyal medyadaki verilerin elde edilmesi-okunması gibi süreçler üzerine oldukça yoğun bir süreç işlediği gözlemleniyor.

Pandemideki veri yoğun dönemin diğer bir tarafında da, kullanımı ücretsiz olarak tarif edilen indirilebilir uygulamalara gösterilen aşırı talep var. Özellikle, kullanımı ücretsiz (freemium), yani giriş seviyesindeki özellikleri serbest ancak daha gelişmiş özellikleri ya da reklamsız halleri paralı olan ürünlerde ciddi biçimde yükseliş var. Bu uygulamalar arasında görüntü manipülasyonunu sağlayanlar, özellikle birkaç aydır çok popüler. Bu konu üzerinde aslında pek çok üniversiteden uzmanın, 20 yılı aşkın bir süredir akademik anlamda çalıştığını biliyoruz. Bugünkü haline benzer olarak pek çok animasyon yazılımı da aynı şekilde yıllardır deneniyor. 2005 yılında piyasaya sürülen ve içinde yüz hareketi yakalama (facial mocap) özelliği de bulunan iClone yazılımı bu uygulamalardan biri olarak örneklendirilebilir. İyi niyetli olarak söylenebilecek bu tür uygulamalar, teknik bilgi-beceri gerektirmeksizin genç yaşta ya da nispeten tecrübesiz alan çalışanlarına basit, pratik çözümler sunmalarıyla biliniyor. Ancak donanım ve yazılımda görülen gelişmeler bunu daha da ileriye taşımış durumda. Bu da, son zamanların popüler sistemi 'deep fake', yani 'derin sahte' ya da yapay zekâ ve derin öğrenme (deep learning) ile oluşturulmuş görüntü manipülasyonu kavramını ortaya çıkartıyor. İlgili teknoloji, pandemi sonrasında etkisini oldukça etkin biçimde göstermeye devam edecek. Geliştirme süreçlerinde alınan yolun, teknik takip ve izleme prosedürlerinde oldukça önemli faydalar sağlayacağı düşünülüyor. Diğer taraftan, olmamış olayların oluyor, söylenmemiş sözlerin söyleniyor gibi gösterilmesi problemi de mevcut. Bunun da önüne, yine sistemin içindeki, görüntü analizi odaklı yapay zekâ modülleri ile geçilmesi hedefleniyor.

PIERRE CHIAR-TANO

Pandemi sonrası ekonomi

Pandemi sonrası dönemde ekonominin geleceğinin nasıl olacağı sorusu kamunun ya da en azından ana akım medyanın gündeminde gölgede kalan bir mesele olsa da, nüfusu 7 milyarı aşmış olan bir gezegende tüketim eğiliminin sonsuza kadar devam edemeyeceğini ve kapitalizmi kurtarmaya çalışan mali ve ekonomik güçlerin iş başında olduğunu kabul etmeliyiz.

PIERRE CHIARTANO

GAZETECİ / İTALYA

Salgınla birlikte, tam olarak anlayamadığımız bir virüsün neden olduğu küresel bir tıbbi acil durum ve yayılmasını kontrol altına almak için gereken bir politika tepkisi olarak kendiliğinden oluşan ekonomik felaket sonucunda, turizm ve otelcilik gibi bazı sektörler neredeyse durma noktasına gelirken, milyonlarca çalışan da hükümet desteğiyle ücretsiz izne çıkarıldı. Dolayısıyla, küresel anlamda bağlantılı bir dünya hayali suya düşmüş olup, bu hayalin yakın bir zamanda gerçekleşmesi mümkün görünmüyor. Ekonomik verilere bakılınca tablo daha da belirsiz hale geliyor. Nitekim Asya; Avrupa ve kısmen de ABD ile kıyaslandığında halihazırda tam iyileşme sürecinde. Örneğin, Avustralya'daki iş açığı 2019 seviyelerine geri dönerken, Fransa, İspanya, İngiltere ve diğer bazı ülkelerde bu seviyelerin altında seyrediyor.

Pek çok ülkede kamu borcunun hızla artması, 19'uncu yüzyılda Osmanlı imparatorluğunun tecrübe ettiği gibi, egemenliğin sürekli olarak uluslararası finans karteline devredilmesi anlamına geliyor. Birçok ülkede yeni iş imkanlarının hala çok az olması bir yana, yapay zeka milyonlarca işi daha ortadan kaldıracak gibi görünüyor. Bununla birlikte, bazı güçlü Asya ekonomileri koronavirüs krizinden çok daha az etkilendi. Sözgelimi, Japonya borsası yüzde 22 oranında toparlanma kaydederken, Güney Kore bile AB ülkelerinden daha iyi bir performans gösteriyor. Bu, özellikle uzaktan çalışma ve eğitim, teletıp ve dağıtım hizmetleri gibi dijital faaliyetlerin yükselişte olduğu dijital ekonomi için geçerlidir. Dahası, tedarik zincirlerinin bölgeselleştirilmesi ve sınır ötesi veri akışlarında daha fazla artış gibi diğer yapısal değişiklikler de hızlanabilir. İşgücü piyasasının geleceği, gelir kutuplaşması, işçinin korunmasızlığı, daha fazla sayıda kısa süreli iş ve işçilerin mesleki geçişlere uyum sağlama ihtiyacı gibi -- çoğu potansiyel olarak artan -- zorluklarıyla birlikte beklenenden daha erken geldi. Üstelik, "esneklik" adı altında yeni bir "kölelik" biçimiyle karşı karşıya kalacağız.

Bu hızlanma yalnızca teknolojik gelişmelerin değil, aynı zamanda sağlık ve güvenlikle ilgili yeni hususların bir sonucu olup, ekonomilerin ve işgücü piyasalarının toparlanması zaman alacak ve süreçten muhtemelen değişmiş olarak çıkacaktır. Peki, bu değişimin doğasına kim karar veriyor? Yapay zeka, yakın gelecekte işgücü piyasasını altüst edecek ve yapay zeka ekonomisi nedeniyle insan kaynağına duyulan ihtiyaç azalacaktır. Bu yeni ekonomik ve sosyal çerçeve doğrultusunda, iyi eğitimli çalışanlar ve profesyoneller açısından bile durum değişecektir. Tıpkı Temmuz 1944'te İkinci Dünya Savaşı esnasında düzenlenen ve savaş sonrası dönemde bir toplum sözleşmesinin temelinin oluşturulmasına yardımcı olan Bretton Woods Konferansı gibi, Uluslararası Para Fonu'nun (İMF) yeni anlatısı da "savaş sonrası" bir duruma işaret ediyor. IMF'nin politikasına göre, salgına son vermeye çalışırken, bir yandan da iddialı bir yeniden yapılanma planı hazırlamamız gerekiyor. Bu noktada uluslararası destek, kolektif hayatta kalma meselesi olup, sağlığın, küresel ekonominin ve çok taraflılığın geleceğine yapılan bir yatırımdır. Kısacası, pandemi sonrası ekonomi, tıpkı İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra olduğu gibi, yeni bir küreselleşme şekli ya da büyük bir yeniden yapılanma sürecine yol açacaktır. Bugünkü sorun ise, böyle bir planın gerçeklikten çok anlatı üzerine inşa edilmiş olmasıdır.

DİJİTALLEŞMENİN PARLAYAN YILDIZI

STAR RAFİNERİ

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından Endüstri 4.0 teknolojilerini en iyi kullanan tesislere verilen Global Lighthouse Network ödülüne bu yıl Türkiye'den sadece **STAR Rafineri** sahip oldu.

BU YIL TÜRKİYE'DEN SEÇİLEN

TEK ŞİRKET

GLOBAL LIGHTHOUSE NETWORK'E KABUL EDİLEN

DÜNYADAKİ İLK VE TEK RAFİNERİ

RA-
POR

GEÇTİĞİMİZ YIL START-UP DÜNYASI, COVID-19'UN YOĞUN ETKİSİNE MEYDAN OKUYARAK, BÜYÜMESİNİ SÜRDÜRDÜ. EN ÇOK BÜYÜYEN GİRİŞİM TÜRLERİ EĞİTİM, E-TİCARET VE SAĞLIK OLURKEN, ALTYAPI VE BULUT GİRİŞİMLERİ DE KAYDA DEĞER BİR BÜYÜME SERGİLEDİ. SALGIN NEDENİYLE EKONOMİK ANLAMDA ZOR BİR YIL GEÇİRİLMESİNE RAĞMEN, 2020'DE DÜNYADA YAPILAN START-UP YATIRIM SAYISI 20 BİNİ GEÇTİ. TÜRKİYE DE BU EĞİLİMİ TAKİP ETTİ, YATIRIMLAR REKOR KIRDI.

Pandemi start-up yatırımlarını durduramadı

H. KEREM FINDIK

2020 yılı iş dünyasını olduğu gibi start-up dünyasını da derinden etkiledi. Aralarında turizm ve hizmetler gibi birçok sektör olumsuz tablo sergilese de, start-up'lar dünyada büyümeye devam etti. Start-up'lara ait verileri derleyen ve paylaşan Crunchbase'in yayımladığı rapora göre, 2020 yılında start-up'lara 300 milyar dolar yatırım yapıldı. Bu rakam, 2019 yılına oranla yüzde 4 artış anlamına geliyor. Bu büyüme, küresel salgın nedeniyle kesintiye uğrayan endüstriler -iş, sağlık hizmetleri, eğitim, finans, alışveriş ve eğlence- önemli ölçüde çevrimiçi hizmetlere kayarken ortaya çıktı. Bu da, bu aktarımı destekleyen teknoloji altyapısı ve bulut hizmetleri şirketleri için bir patlamaya neden oldu. Bu da, şirketler için konsolidasyon ve rekabet etmeye çalışırken, güçlü bir halka arz ve birleşme ve satın alma pazarını da ortaya çıkardı ve bunu büyüttü.

RAPORUN AYRINTILARI

Çalışmanın ayrıntılarına baktığımızda ilk sırada yapılan işlem sayısını görüyoruz. Rapora göre, 2020 yılında start-up'lara yapılan 20 bini barajını geçti. Bu rakam 2019 ile karşılaştırıldığında küçük bir düşüşü işaret ediyor. Bu arada, Crunchbase'in tablolarında geçtiğimiz 10 yıllık veriler de yer alıyor ve 2010 yılında 11 bin civarında görünen yatırım sayısı 10 yılda iki katına çıktığı kaydediliyor. Bununla birlikte, yatırım sayısında rekorun 2017 yılına ait olduğunu ve aynı yıl 30 binden fazla yatırım yapıldığını not edelim.

Çalışmada ayrıca yatırım türlerine de yer veriliyor ve en çok yatırımın melek veya tohum aşamasındaki start-up'lara yapıldığı ifade ediliyor. Bu iki aşamayı sırasıyla erken aşama, geç aşama ve büyüme aşamasındaki yatırım tipleri takip ediyor. 2020 yılının tamamındaki verilerde dördüncü çeyrekteki yatırımların üçüncü çeyreğe göre yüzde 11 düştüğü aktarılıyor. Rapor, 2020 yılınn ilk çeyreğinin yatırımların en çok etkilenen dönemi olduğunu vurguluyor. Fakat Mart ayından itibaren işlerin açıldığı ve yatırımların arttığı bildiriliyor.

TOHUM YATIRIMLARI

Crunchbase'in paylaştığı verilere göre, 2020 ylının dördüncü çeyreğinde tohum (seed) aşamasındaki yatırımlar 3,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Bu rakam, 2019'un

EN ÇOK YATIRIM YAPAN GİRİŞİM SERMAYESİ ŞİRKETLERİ

GİRİŞİMLERİN BÜYÜMESİNDE GİRİŞİM SERMAYESİ ŞİRKETLERİNİN ÖNEMLİ PAYI BULUNUYOR. CRUNCHBASE 2020'DE START-UP'LARA EN ÇOK YATIRIM SERMAYESİ ŞİRKETLERİNİ DE AKTARIYOR VE ACCEL'İN 114 YATIRIMLA EN ÇOK YATIRIMA İMZA ATAN ŞİRKET OLDUĞUNU ORTAYA KOYUYOR. DİĞER BİR ÖNEMLİ YATIRIMCI OLAN SEQUOIA CAPITAL'IN İSE 101 YATIRIMLA İKİNCİ SIRADA OLDUĞUNU GÖRÜYORUZ. ÜÇÜNCÜ SIRADAKİ ANDREESSEN HOROWITZ'İN 91, DÖRDÜNCÜ ŞİRKET GLOBAL FOUNDERS CAPITAL'İN DE 90 GİRİŞİME FON SAĞLADIĞI PAYLAŞILIYOR. LIGHTSPEED VENTURE PARTNERS DA 89 YATIRIMLA BEŞİNCİ SIRADA YER ALIYOR.

RA-
POR

aynı dönemine oranla yüzde 27, bir önceki çeyreğe göre ise yüzde 7 azaldı. Crunchbase yatırım sayılarına da değiniyor: 2020 dördüncü çeyrekte 2 bin 558 yatırım yapılırken, 2019'un aynı döneminde 4 bin 426 yatırım gerçekleştirildiğini görüyoruz. Bu arada şunu da not edelim: Crunchbase tohum aşamasındaki yatırımlarda veri gecikmelerinin normal karşılanması gerektiğini vurguluyor. Bu rakam, yeni verilerin eklenmesiyle düşecek.

ERKEN AŞAMA YATIRIMLARI

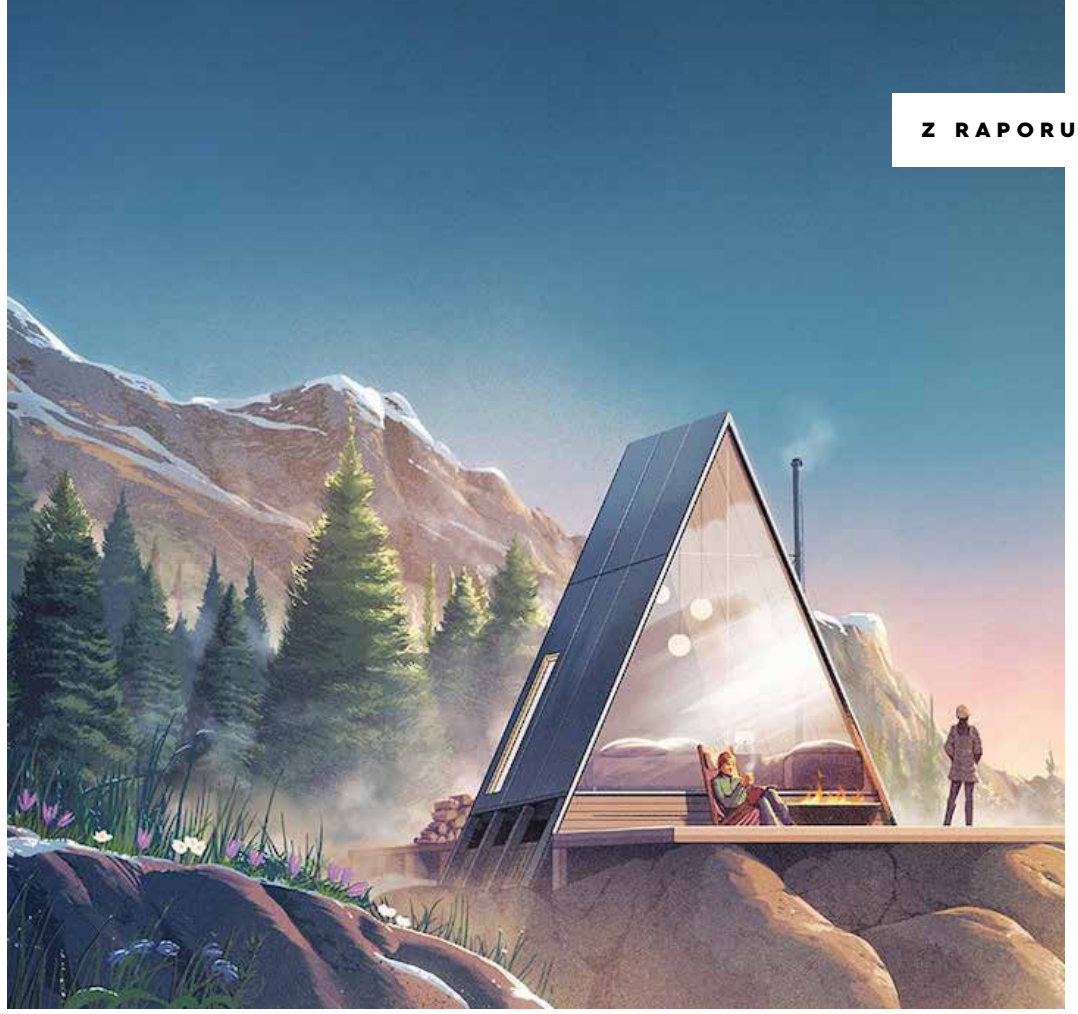
Crunchbase'in verileri arasında erken aşama (early stage) yatırımları da yer alıyor. 2020 dördüncü çeyrekte start-up'lar bu aşamada 22,7 milyar dolar yatırım almayı başardı. Buna karşılık 2019 dördüncü çeyrekte bu rakam, 25,4 milyar dolar seviyesinde seyrediyordu. Yani, bir yıllık dönemde yüzde 11 düşüş söz konusu. 2020 dördüncü çeyrek ile üçüncü çeyreği karşılaştırıldığındaysa yüzde 5'lik azalmadan bahsedebiliriz. Erken aşamada yatırım sayıları da şu şekilde: 2020 dördüncü çeyrek (bin 285), 2020 üçüncü çeyrek (bin 427) ve 2019 dördüncü çeyrek (bin 949).

GEÇ AŞAMA VE BÜYÜME YATIRIMLARI

Crunchbase'in verilerinde geç aşama (late stage) ve büyüme (growth) aşamasındaki yatırımlara ait veriler de mevcut. Buna göre, 2020 dördüncü çeyreğinde geç aşama ve büyüme aşamasındaki girişimlere 49,9 milyar dolar yatırım yapıldı. Aynı yılın üçüncü çeyreğinde start-up'lara 59,8 milyar dolar yatırım gelirken, 2019'un dördüncü çeyreğinde 48 milyar dolarlık yatırım söz konusuydu. Bu rakamlar bir yıllık dönemde yüzde 4 büyümeyi işaret etse de, çeyreklik dönemde yüzde 16 düşüş görüldü. Yatırım sayılarındaki seyir ise şöyle: 2020 dördüncü çeyrek (528), 2020 üçüncü çeyrek (565) ve 2019 dördüncü çeyrek (602)...

BİRLEŞMELER VE SATIN ALMALAR

Tabii, start-up'lara ait birleşme ve satın alma verilerinin bulunmadığı bir rapor eksik kalırdı. Crunchbase'in çalışması bu verileri de paylaşıyor ve 2020 yılında girişim sermayesi şirketlerinden destek almış 41 şirketin el değiştirdiğini ortaya koyuyor. Toplam birleşme

ve satın alma rakamı ise 104 milyar dolara ulaştı. Bununla birlikte bin 500'ten fazla şirketin de 149 milyar dolara satıldığı çalışmada aktarılıyor. Crunchbase verileri ayrıca 2020'de en çok start-up satın alması yapan kurumsal şirketlere de yer veriyor ve Apple, Cisco ve Microsoft'un en çok start-up'ı bünyesine katan şirketler olduğu vurgulanıyor. Geçen yıl en yüksek satın almaya da 13 milyar dolarla Koch Industries'in imza attığını not edelim. Şirket, bulut yazılım start-up'ı Infor'u satın aldı ve 68 bin müşteriye sahip bu start-up'ın bağımsız şekilde çalışmalarına devam edeceğini aktardı. Rakamların dışında en çok satın alma ve birleşmeye konu olan start-up'ların siber güvenlik, gıda teslimatı, kurumsal bulut yazılımı ve tedarik zinciri yönetimi sektörlerinden geldiğini not edelim.

HALKA AÇILAN İKİ BÜYÜK DECACORN: AIRBNB VE DOORDASH

Öncelikle decacorn tabirini açıklayalım: Bu kelime, değeri 10 milyar dolar aşan start-up'ları tanımlamak için kullanılıyor ve start-up analizleri yayımlayan CB Insights'ın verilerine göre, bugün dünyada 31 decacorn bulunuyor. Toplam unicorn (değeri 1 milyar dolar aşan start-up) ise 500'ü aşmış durumda. Bu bilgiden sonra Crunchbase'in verilerinde karşımıza halka açılan start-up'lara da yer verildiğini görüyoruz. Bunların arasında en çok dikkat dikkat çekenler ise Airbnb ve DoorDash oluyor. Yemek dağıtım girişimi olan DoorDash 39 milyar dolarlık değerlemeye açılırken, şu an piyasa değeri 46,6 milyar dolar seviyesinde görünüyor. Yeni nesil ev otelciliği girişimi Airbnb ise 47 milyar dolar dolarlık değerle yatırımcılarla buluşurken, şu an 118,5 milyar dolar değerlemeye ulaşmış durumda.

YENİ NESİL EV OTELCİLİĞİ GİRİŞİMİ AIRBNB İSE 47 MİLYAR DOLAR DOLARLIK DEĞERLE YATIRIMCILARLA BULUŞURKEN, ŞU AN 118,5 MİLYAR DOLAR DEĞERLEMEYE ULAŞMIŞ DURUMDA

TÜRKİYE'DE YATIRIMLAR REKOR KIRDI

DÜNYADA START-UP YATIRIMLARI ARTARKEN, TÜRKİYE DE BU EĞİLİMİ TAKİP ETTİ VE REKOR YATIRIMA İMZA ATILDI. ÜLKEMİZDE START-UP'LARA AİT YATIRIM VE DİĞER VERİLERİ DERLEYİP PAYLAŞAN STARTUPS.WATCH'UN RAKAMLARINA GÖRE, 2020 YILINDA TÜRKİYE'DEKİ START-UP'LARA 139 MİLYON DOLAR YATIRIM YAPILDI. 2019 YILINDA 106 MİLYON DOLAR YATIRIM ALAN START-UP'LARIMIZ YÜZDE 31 ARTIŞA İMZA ATMIŞ OLDU. 2020'DE TOPLAM 165 YATIRIM YAPILIRKEN, 2019'DA 114 YATIRIMA TANIKLIK ETTİK. EN ÇOK YATIRIM ALAN GİRİŞİMLER İSE ŞÖYLE SIRALANDI: INSIDER (32 MİLYON DOLAR, SERİ C), MEDITOPIA (15 MİLYON DOLAR, SERİ A), BIGGER GAMES (6 MİLYON DOLAR, TOHUM) VE APSİYON (5 MİLYON DOLAR, SERİ C). BUNUNLA BİRLİKTE, STARTUPS. WATCH SATIN ALMA VE ŞİRKET ÇIKIŞ (EXIT) VERİLERİNE DE YER VERİYOR VE EN BÜYÜK ÇIKIŞIN 1,8 MİLYAR DOLAR İLE ZYNGA'NIN PEAK'İ SATIN ALMASI OLARAK KAYITLARA GEÇİRİYOR. DİĞER ÖNEMLİ ÇIKIŞLAR İSE ŞU ŞEKİLDE KARŞIMIZA ÇIKIYOR: ROLLIC (180 MİLYON DOLAR) VE VIVENSE (130 MİLYON DOLAR). ÖTE YANDAN, KAMUOYU İLE SATIŞ RAKAMI PAYLAŞILMAYAN ÇIKIŞ İŞLEMLERİ DE GÖRDÜK: PAYCORE, PAYGURU, NATRO, ATAR LABS, DATAROW, IVEN VE ZİBUMİ... STARTUPS.WATCH'UN VERİLERİNDE EN ÇOK YATIRIM YAPILAN START-UP TÜRLERİ DE YER ALIYOR: SAAS (HİZMET OLARAK YAZILIM), YAPAY ZEKÂ VE PAZARLAMA TEKNOLOJİLERİ...

RA-
POR

RAKAMLARLA START-UP DÜNYASI

114

GEÇEN YIL GİRİŞİM SERMAYESİ ŞİRKETİ ACCEL'İN YATIRIM YAPTIĞI GİRİŞİM SAYISI

70

GEÇTİĞİMİZ YIL TÜRKİYE'DE YATIRIM YAPILAN OYUN GİRİŞİMİ SAYISI

165

GEÇTİĞİMİZ YIL TÜRKİYE'DE YATIRIM YAPILAN GİRİŞİM SAYISI

300

MİLYAR DOLAR

2020'DE DÜNYADA START-UP'LARA YAPILAN TOPLAM YATIRIM MİKTARI

10.000

GEÇEN YIL START-UP'LARA YÖNELİK YATIRIMLAR İÇİN YAPILAN ANLAŞMA SAYISI

22.7

MİLYAR DOLAR

GEÇTİĞİMİZ YIL ERKEN AŞAMADAKİ GİRİŞİMLERE YAPILAN YATIRIM MİKTARI

139

MİLYON DOLAR

2020 YILINDA TÜRKİYE'DE START-UP'LARA YAPILAN YATIRIM MİKTARI

104

MİLYAR DOLAR

2020'DE 41 UNICORN START-UP'A YAPILAN YATIRIM MİKTARI

3.3

MİLYAR DOLAR

GEÇEN YIL TOHUM AŞAMASINDAKİ GİRİŞİMLERE YAPILAN YATIRIM MİKTARI

47

MİLYAR DOLAR

AIRBNB'NİN HALKA AÇILDIKTAN SONRA ULAŞTIĞI PİYASA DEĞER

39

MİLYAR DOLAR

DOORDASH'İN HALKA AÇILDIKTAN SONRA ULAŞTIĞI PİYASA DEĞERİ

ROBERT M. CUTLER

Karabağ ateşkes anlaşması ve uygulanması

‘Azerbaycan’da “Ermenistan’ın kapitülasyonu’ olarak da nitelenen Karabağ ateşkes anlaşmasının bazı maddeleri uygulanırken, bazıları ihlal ediliyor. Sözgelimi, geçtiğimiz Kasım ayında çatışmaların sona ermesinden bu yana, Azerbaycan savaş sırasında esir alınan tüm Ermenilerin (70) ve bin 200’den fazla Ermeni askerin cenazesini iade ettiğini bildirirken, kurtarılmış topraklarda kayıp Ermeni askerlerin aranmasına da izin veriyor.

ROBERT M. CUTLER

CARLETON ÜNİVERSİTESİ AVRUPA, RUSYA VE AVRASYA ÇALIŞMALARI ENSTİTÜSÜ UZMAN ARAŞTIRMACI

Azerbaycan öncesinde de insani bir hamlede bulunarak Ermenistan’ın Kelbecer’den çekilme süresini uzatmış, Ermenilere oradaki Hudaveng Manastırı’nı ziyaret etme izni vermiş ve Karabağ’daki Ermeni topluluğuna ulaştırılan insani yardımlara kolaylık sağlamıştı. Ayrıca Azerbaycan, Ermenilerin kendi toprakları üzerinden geçen 21 kilometrelik Goris-Kafan yolunu kullanmasına ve yine Rus doğalgazının kendi toprakları üzerinden ülkeye geçişine izin verdi.

Ancak Ermenistan Azerbaycan’ın iyi niyet gösterisine pek yanıt vermedi. Öyle ki, kültürel mirasın çalınması ve tahrip edilmesi bir yana, 10 Kasım 2020 tarihli kapitülasyonun ve geri çekilme takviminin belirlenmesinin ardından Azerbaycan köy ve kasabalarının Ermeni yerleşimciler ve askeri güçler tarafından yağmalandığı ve yakılıp yıkıldığı biliniyor.

Bununla birlikte belki de en büyük endişe, Ermenistan’ın uluslararası insan hakları hukukunu ihlal ederek yaklaşık 30 yıllık işgal döneminde Azerbaycan’a döşediği yüzbinlerce kara mayınının haritalarını paylaşmayı reddetmesidir. Zira bu mayınlar bölgeye geri dönmekte olan Azerbaycanlı sivilleri öldürmekte ya da sakat bırakmaktadır.

Ermenistan’ın Karabağ’da konuşlandırdığı kundakçılar Azerbaycanlı sivilleri ve askerleri öldürüyor. Azerbaycan askerleri, 10 Kasım tarihli ateşkes anlaşmasının ardından Kasım ve Aralık aylarında Hocavend bölgesinde üç kez saldırıya uğrarken, terörle mücadele operasyonu kapsamında pek çok Ermeni işgalci de öldürüldü. Bu arada Laçin Koridoru’nu kontrol eden Rusya, sivil kılığındaki Ermeni askerlerin Karabağ’a koridor üzerinden geçmesi için Ermeni ordusuyla gizli işbirliği yaptı.

Amerikalı serbest gazeteci Patrick Lancaster 26 Şubat’ta Erivan’daki Ermenistan savunma bakanlığı binasının önünde dikkat çekici bir YouTube videosu yayınladı. Bu olay Ermenistan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Onik Gasparyan’ın (diğer 40 yüksek rütbeli subayla birlikte) Başbakan Nikol Paşinyan’ın istifasını talep eden bir bildiri yayınlamasından bir gün sonra gerçekleşti. Paşinyan bu eylemi darbe girişimi olarak nitelendirdi.

Savunma bakanlığı binası önünde toplanan askerlerin aileleri ve yakınları evlatlarının Azerbaycan’ın işgalden kurtarılmış topraklarına geri gönderme planını protesto ettiler. Aslında askerlik görevine karşı olmayan eylemciler, yalnızca sevdiklerinin ateşkesin ihlal edilerek hayatlarının ciddi bir risk altına gireceği işgalden kurtarılmış bölgelere gönderilmesine itiraz ettiler. Darbe olarak adlandırılan girişim, Ermenistan Cumhurbaşkanı’nın Genelkurmay Başkanı’nın görevden alınmasına dair kararnameyi geri çevirmesinin ardından, 10 Mart’ta Ermeni Anayasa Mahkemesi’nin anayasaya uyarınca onu resmi olarak görevden almasıyla sona erdi.

Son haberlere göre, Karabağ’daki Ermeni topluluğunun askeri lideri geçtiğimiz günlerde (Facebook’taki bir paylaşımında) Ermeni ordusunun artık yavaş yavaş bölgeden çekildiğini doğruladı. Belki de Erivan Ermeni silahlı kuvvetleri üzerindeki sivil kontrolü yeniden tesis ediyor. Ateşkesin daha iyi bir şekilde uygulanıp uygulanmadığını ise bekleyip göreceğiz.

SİNE-
MA

FATMA NUR
DİNÇ

Beyaz perde tarih mi oluyor?

KORONA VİRÜS SALGININDAN EN ÇOK ETKİLENEN SEKTÖRLERİN BAŞINDA SİNEMA YER ALIYOR. EĞLENCE ENDÜSTRİSİNİN ÇOK ÖNEMLİ BİR PARÇASI OLAN SİNEMADA İZLEME PRATİKLERİ, PANDEMİNİN ZORLAYICI KOŞULLARINDA YENİDEN ŞEKİLLENİYOR. SÜREÇ, DİJİTAL PLATFORMLARDAN FİLM İZLEME KÜLTÜRÜNÜ İYİCE POPÜLER HALE GETİRDİ. YAŞADIĞIMIZ SAĞLIK KRİZİ AŞILSA BİLE, BEYAZ PERDEYE DÜŞEN KARA GÖLGE KOLAY KOLAY ORTADAN KALKMAYACAK GİBİ GÖRÜNÜYOR.

Korona virüs salgınıyla birlikte birçok sektör olumsuz yönde etkilendi. Salgının en çok etkilediği sektörlerden biri de sinema oldu. Salgınla beraber sinema salonlarının kapanması pek çok filmin dijital platformlarda yayımlanmasına ya da ertelenmesine neden oldu. Bu durum sinema sektöründe milyarlarca dolarlık zararı ortaya çıkardı.

Türkiye'de 2018'in sonlarına doğru çıkan ve basında yer aldığı isimle 'patlamış mısır krizi' sonrası 2019 yılı sinema sektörü açısından çok parlak geçmedi. Patlamış mısır kriziyle büyük oranda izleyici kaybı yaşayan sinema sektörü, 2020'de korona virüs salgını nedeniyle tam bir bilinmezliğe sürüklendi. 2020, birçok sektörde olduğu gibi sinema sektörü için de büyük bir kayıpla geçti.

SİNEMANIN İŞ MODELİ SALGIN İLE DEĞİŞİYOR

Korona virüs salgını, tüm dünyada sinemaları ve film sektörünü olumsuz yönde etkiledi. Salgınla birlikte ilk önce kapılarını kapatan sinemalar oldu. İlk dalganın yavaşlamasıyla birlikte sinema salonları kapılarını yeniden açsalar da insanlar film seyretmek için salonlara gitmeyi tercih etmedi. Bu nedenle neredeyse büyük prodüksiyonlu bütün filmler ertelendi. Yapım şirketleri 2020'yi es geçip 2021 ve daha sonrası için planlamalarını yapmaya başladı.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), salgın nedeniyle sinema sektöründe çalışan yaklaşık 10 milyon kişinin işini kaybedebileceğini açıkladı. Dünyada sinemanın toplam ekonomik büyüklüğünün 150 milyar dolara yakın olduğu tahmin ediliyor. Bunun üçte birine yakını gişe hasılatından elde ediliyor ve en büyük kalemi oluşturuyor. 2020 itibarıyla en büyük darbeyi bu alan aldı.

Türk sinema endüstrisi 2020 yılında adeta yerle bir oldu. Sinemaların cirosu yüzde 69.4 küçülürken, izleyici sayısı da 2019 yılına göre, yüzde 69 düştü. Türkiye'de 2020 yılında bir önceki yıla oranla izleyici kaybı 42 milyon 165 bin 940 kişi, hasılat kaybı ise; 680 milyon 965 bin 900 TL oldu.

Sinema salonları bu sorunları yaşarken dijital platformlar üyelerini artırdı. Gelişmiş ev sinema sistemleri, yüksek kalite görüntülü televizyonlar ve dijital platformlar nedeniyle klasik sinemanın yavaş yavaş sonunun geldiği zaten konuşuluyordu. Salgın dönemi ile birlikte bu sürecin daha da hızlandığı düşünülüyor.

PANDEMİDEN SONRA SİNEMA SEYİRCİLİĞİ

Salgınla birlikte, hayatımızın birçok alanında uyguladığımız kurallar, alışkanlıklar ve eylemlerimiz değişecek gibi görünüyor. Bunun en bariz örneklerinden birini, topluluk halinde izlenen kültür sanat etkinliklerinde görüyoruz. Sinema ve sinema salonları da bu örneklerden birini oluşturuyor. Salgının küresel çapta etkisini göstermesinin ardından dünya çapında kapatılan sinema salonları, 2020'nin yaz aylarında kontrollü bir biçimde açılmıştı.

Normalleşmeyle birlikte yaz aylarında açılan sinema salonlarında yeni kurallar uygulandı. Sinema salonlarına giren seyircilerin ateşi ölçülerek, maskesi olmayanlara maske temin edildi. Bilet işlemi ise gişeden fiziksel temas olmadan online şekilde gerçekleştirildi. Kapasiteleri yarıya düşürülen salonların koltuklarında ise sosyal mesafe uyarıları yer aldı. Bu kuralların hepsinin uzun süre hayatta kalması mümkün olmasa da bazılarının gelecekte de uygulanacağı düşünülüyor.

SİNEMALAR, KOVİD-19'A RAĞMEN HAYATTA KALMAYA ÇALIŞIYOR

Sinema salonlarının geleceğine ilişkin iki farklı görüş bulunuyor. Salgın sona erse de salonların iş yapamayacağı ve artık dijital platformların sinemanın yerini alacağını savunanlar kadar, tüm olumsuzluklara rağmen sinema salonlarının tahtından edilemeyeceği görüşünü paylaşanlarda ön plana çıkıyor. Dijital platformların sinemanın yerini dolduramayacağı görüşünü savunanlar; sektörde 1980'lerden itibaren videokasetler ve korsan CD'lerle benzer zorlukların yaşandığını söylüyor. Sinema salonlarının devri kapanıyor görüşüne karşı çıkan işletmeciler, sunduğu

TÜRKİYE'DE EN ÇOK ABONEYE SAHİP DİJİTAL PLATFORMLAR

HIZLI BİR ŞEKİLDE GELİŞMEYE DEVAM EDEN VE SÜREKLİ KULLANICI KAZANAN VOD (VİDEO ON DEMAND) YANİ SEÇ İZLE PLATFORMLARI VAZGEÇİLMEZİMİZ OLDU. AMERİKAN SİNEMA FİLMLERİ DERNEĞİ'NİN (MOTION PICTURE ASSOCIATION) YAYIMLADIĞI YENİ VERİLER KÜRESEL YAYIN PLATFORMLARINA ABONE OLANLARIN SAYISININ RESMİ OLARAK BİR MİLYARI GEÇTİĞİNİ GÖSTERİYOR. VİDEO AKIŞ HİZMETLERİNİ BİR ARAYA GETİREREK DAHA İYİ BİR KULLANICI DENEYİMİ SUNMAYI AMAÇLAYAN JUSTWATCH, TÜRKİYE'DEKİ KULLANICILARIN ÇEVRİMİÇİ PLATFORMLARA İLGİSİNİ GÖSTEREN YENİ BİR ARAŞTIRMA YAPTI. TÜRKİYE'DE KULLANILAN PLATFORMLARIN DAĞILIMINA BAKTIĞIMIZDA ARAŞTIRMALARDA EN ÇOK KULLANICIYA SAHİP OLAN PLATFORMUN BLUTV OLDUĞU GÖRÜLÜYOR. KULLANICI SAYISI YÜZDE 44 OLAN BLUTV BU ORANLA LİDERLİĞİ ÜSTLENİYOR. İKİNCİ SIRADA İSE YÜZDE 25'LİK ORANIYLA NETFLIX YER ALIRKEN, YÜZDE 18 İLE AMAZON PRIME VIDEO ÜÇÜNCÜ SIRADA KARŞIMIZA ÇIKIYOR. ÜÇ BÜYÜK PLATFORMUN DIŞINDA KALAN MUBI, D-SMART GO, FILMBOXLIVE, VB. PASTANIN YÜZDE 13'LÜK DİLİMİNİ OLUŞTURUYOR.

59 MİLYON 557 BİN 447

2019'DA TÜRKİYE'DE SİNEMAYA GİDEN KİŞİ SAYISI

SİNE-
MA

17 MİLYON 391 BİN 507

2020'DE TÜRKİYE'DE SİNEMAYA GİDEN KİŞİ SAYISI

konfora rağmen dijital platformların beyaz perdenin yerini tutamayacağını, özellikle büyük bütçeli filmlerde adresin yine sinema olacağını ifade ediyor.

DİJİTAL PLATFORMLARDA REKABET KIZIŞIYOR

Dijital streaming video platformu olarak da genelleyebileceğimiz dizi, film ve eğlence platformları yeni kullanıcı ihtiyaçlarına göre tasarlanırken pratiklik, kaliteli içerik ve kişiselleştirme konusunda birbirleriyle yarışıyorlar. Kovid-19 pandemisi ile film izleme deneyimi dijital sinema seyircisine dönüştü. Sinemanın dijital dönüşümüyle film üretim modellerinde ve film gösterimlerinde de ortaya çıkan dijital platformlar dünyada giderek popülerlik kazandı. Pandemi öncesinde başlayan bu eğilim, bu süreçle birlikte iyice belirgin hale geldi. Sinema sektöründeki pazar payı, dijital platformlar lehine orantısız bir biçimde büyüyor. Netflix ve Amazon başta olmak üzere sektörün diğer oyuncularıyla birlikte rekabet kızışıyor. Bu rekabetin, salgın sonrasında salon işletmeciliğine negatif yönde yansıması bekleniyor.

NETFLIX ABONE SAYISI SALGINDA 200 MİLYONU AŞTI

Amerikan dijital yayın platformu Netflix'in, pandeminin de etkisiyle global kullanıcı sayısı 203,7 milyonu aştı. 2020'deki 37 milyonluk artışın 8,5 milyonu son çeyrekte gerçekleşti. 2019 yılına kıyasla abone artışı yüzde 30'dan fazla oldu. Netflix, korona virüs salgını sürecinden en kârlı çıkan şirketlerden biri oldu. Abone sayısındaki artışa ek olarak Netflix'in cirosu, 2020'nin son çeyreğinde yüzde 24 artarak 6,6 milyar dolara, toplamda ise 25 milyar dolara ulaştı.

2007'de kurulan ve ilk dijital yayın platformu olan Netflix, 2020 yılındaki aboneliklerinin yüzde 80'i ABD ve Kanada dışından. Aboneliklerde Avrupa'nın başı çektiği belirtiliyor. Bunların 2 milyonu Asya, 1,2 milyonu Latin Amerika, 4,5 milyonu ise Avrupa, Orta Doğu ve Afrika'dan. 2016 yılında ülkemizde hizmet vermeye başlayan Netflix'in Türkiye'de 3 milyonu aşkın abonesi bulunuyor.

DISNEY PLUS 1 YILDA 100 MİLYON KULLANICIYA ULAŞTI

Streaming savaşının en taze örneklerinden olan Disney Plus, Kasım 2019'da ABD'de yayın hayatına başladı. Disney Plus dijital platformu açılalı yalnızca 16 ay oldu ve beklentilerin son derece üstünde bir performansla kullanıcı tabanını genişletti. 2024 yılında erişilmesi beklenen kullanıcı sayısına 2020 yılı içerisinde ulaşan Disney Plus'ın, 100 milyon abonesi bulunuyor. Platform Amerika dışında Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, Avrupa, Latin Amerika ve son olarak Singapur'da açılışını yaptı. Böylece toplamda 59 ülkede izleyicilere ulaşmayı başardı. Disney Plus'ın yalnızca birkaç sene içerisinde Netflix'in tahtını ciddi anlamda tehdit edebileceği bir konuma geleceğini öngörülüyor.

681

MİLYON

TÜRKİYE'DE 2020 YILINDA BİR ÖNCEKİ YILA ORANLA HASILAT KAYBI

200

MİLYON

NETFLIX'İN GLOBAL ABONE SAYISI

TÜKETİCİLER DAVRANIŞ BİÇİMLERİNİ DEĞİŞTİRDİ

%

66

GLOBAL ÖLÇEKTE

%

75

TÜRKİYE'DE

BUGÜNÜN TÜKETİCİSİ MARKALARIN VE PERAKENDECİLERİN BİLDİĞİNDEN FARKLI

Kovid-19 virüsünden kaynaklı salgın dünyanın dört bir yanında tüketicilerin satın alma davranışlarını değiştirdi. NielsenIQ'nun 2021 yılında gerçekleştirdiği "Pandemi Döneminde Tüketici Davranışlarını Anlamak" başlıklı araştırmanın sonuçları, Türkiye'deki tüketicilerin artık daha tedbirli olduklarını ve satın alma alışkanlıklarını bugünün dünyasının yeni ekonomik koşullarına göre değiştirdiklerini işaret ediyor. NielsenIQ Tüketici Araştırmaları Direktörü Filiz Öztürk, "Tüketiciler ürünlerin en önemli özelliklerini tartıp biçmeye eğilimli olduğu için, artık ürünler çok daha yoğun bir inceleme altında" diyor.

HIZLI TÜKETİM MARKALARINA ORTA VADEDE POTANSİYEL FIRSAT OLUŞTU

%

45

MARKADAN BAĞIMSIZ PROMOSYONLARA GÖRE ÜRÜN TERCİH EDENLER

%

74

YÜKSEK KALİTELİ ÜRÜNE DAHA FAZLA ÖDEME YAPMAYA RAZI OLANLAR

%

88

"KALİTELİ" VE "HESAPLI" ÜRÜN İSTEYENLER

DR. MEHMET AKİF SOYSAL

EKONOMİST

ABD ve Türkiye merkez bankaları arasındaki hedef farkları

Döndük dolaştık yine aynı yere geldik. TCMB başkanın yaklaşık dört aylık süresi sonunda görevden alınması piyasaları vurdu. Neden oldu? Nasıl oldu? soruları sonucu ne kadar etkiler bilemiyorum. Zira işletme kökenimle ve doktora tez konum olan kurumsal yönetim ile beraber hayata genel olarak şahıslar ve olaylar üzerinden değil de sistem üzerinden bakmakta yarar olduğunu düşünmekteyim. Bu nedenle hem akademik olarak yaptığım çalışmalarda hem de iş insanı olarak yönettiğim şirketlerde hep sistemin, alt yapının düzenin ilk olarak yapılandırılması gerektiğini ifade ettim ve uyguladım. Bu nedenle de başarıya ulaştığımı düşünüyorum.

Bu noktada konuyu tam analiz etmenin, kısır tartışmalardan daha ziyade faydası olacağını düşünmekteyim. Kısaca değinecek olursak; "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" yani "Türkiye Cumhuriyeti" değil; kanunlar ile kendisine özel hak tanınmış bildiğiniz özel bir şirkettir. Türkiye Cumhuriyetine ait kamu kurumu değildir. Para basıp emisyon yaratma gibi ekonomi için çok kritik hakkı olan böylesi bir kurumun ilk kuruluşunda devlet payı yüzde 15'lerde iken 1970 yılında sermaye arttırılarak en azından yüzde 51'lik kısmı hazineye ait hale getirilmiştir. A, B,C,D grubu olarak dörde ayrılan hisselerin "A" grubu hazineye, "B" grubu bankalara, "C" grubu banka harici ancak banka imtiyazlı finans kuruluşlarına "D" grubu ise özel şirket veya şahıslara aittir. "D" grubu hisse sahiplerinin kim olduğunu tam olarak bilememekteyiz. Zira bu bilgi açıklanmamaktadır. Şeffaflığın çok önemli olduğu finans sektöründe garip bir durum değil mi?

ABD Merkez Bankası'nın (Fed) durumunun da bizden iç açıcı olmadığı ortadadır. Zira Fed'in sahipliği daha fazla tartışmalı bir konudur. Görünürde hisselere, özel on iki ABD bankası sahiptir. Yine tamamıyla devlet harici şahıslara ait olan bu bankalarda ki hisseler esasen birkaç ailenin elindedir. Bu aile isimlerine aşinasınızdır, Rothschild, Rockefeller vs… Konumuz bu değil, dolayısıyla buradaki esrar perdelerine daha fazla değinmeyeceğim. Sadece iki merkez bankasının sahiplik bilgisini vermek amacındayım.

Her iki banka da merkez bankacılığı teorisinde olduğu üzere bağımsızdırlar. Teorisinde diyorum zira bu konu tartışmaya epey açıktır. Halkın oyu ile seçilen tam bağımsız hükümetlerle, esasen devlet ile kısmi bağı olan ancak devlet olmanın en temel unsuru; para basma yetkisine, süresiz sahip olan bu özel kurumların bağımsız olması ne kadar mümkün veya doğrudur? Bu konuyu şu anekdot ile izah etmek ve sizlere düşünmeniz için sunmak isterim. Dünya'da en bağımsız

merkez bankası olarak Alman merkez bankasının (Bundesbank) gösterildiği genel kabuldür. Batı Almanya ve Doğu Almanya'nın 1990 yılında birleşmesi esnasında iki ülkenin farklı para birimlerinin tek bir para birimi altında yani Batı Almanya para biriminde toplanması önemli bir maddeydi. Ancak Batı Almanya para birimi değeri Doğu Almanya'nın neredeyse beş katına yakındı. Hükümet görüşmelerinde Bundesbank'ın teklifi ile Batı Almanya'nın ikiye bir teklifinin basına sızması bile yoğun protestolara sebep olmuştu. Kaldı ki, bu bile iyi bir teklifken dönemin başbakanı, Helmut Kohl, Bundesbank'ın tüm ısrar ve engellemelerine rağmen bire bir oranında yani eşit seviyede kur ile iki ülkenin para birimlerini birleştirme kararını vermiş ve uygulamıştı. Bunun için var olan Merkez Bankasının başkanını değiştirip bu işe imza atacak yeni başkan ile yoluna devam etmişti. Mevzu kendince basit idi; siyaseten büyük bir hedefi vardı, iki ülkeyi birleştirmek. Bunun için ne gerekiyorsa yapacaktı, kimsenin bu tarihsel oluşuma engel olmasına müsaade etmeyecekti. Özerklik abidesi Bundesbank'a bile.

ESAS KONU: HEDEFLER VE FARKLILIKLARI

Fed resmi internet sitesinde kendi hedeflerini şu şekilde sıralamaktadır; en yüksek istihdam oranı, fiyat istikrarı ve bunlara uygun faiz oranı. TCMB'nin internet sitesinde kurum hedefini fiyat istikrarı olarak belirlediğini yazmıştır. İşte filmin koptuğu yer burasıdır. Zira Fed istihdam oranı endişesi taşırken bizim Merkez Bankamızın böylesi bir endişesi yok! TCMB kendini sadece enflasyon hedeflemesi yapmak ile mükellef tutmaktadır. Kanun bu yönde olduğu için haklıdır o ayrı… Ancak bu durum ekonomik gerçeklerden ve faydalardan çok uzaktır. Enflasyon hedeflemesi yapmak üzere faiz oranı belirlemek ekonomi için bir fayda üretmez, hatta zarar sağlar. Zira halkın oyu ile seçilen hükümetin ana hedefi tam istihdamı yani düşük işsizliği sağlamakken ekonomiye yön veren ana kurum merkez bankamızın böylesi bir hedefi olmadığı gibi enflasyonu düşürmek için faizi yükseltmek üzere hareket etmesi de kendi kanunu ile gayet doğal bir durummuş gibi karşımıza çıkmaktadır. Hâlbuki faizi yükselttikçe yatırımlar düşer, yatırımlar düştükçe de istihdam azalır. Elimizde düşük enflasyon bile kalmaz. Nitekim şuan da kalmadığı gibi... En önemlisi ise ekonomi kurumları arasında hedef birlikteliği olmamasıdır. Hedefler ayrı olduğu için çözümler de uygulamalarda farklıdır.

Sözün özü; en kısa zamanda TCMB kanununda değişikliğe gidilip TCMB'nin hedefinin Fed'de olduğu gibi en yüksek istihdam oranını sağlama, fiyat istikrarı ve bunlara uygun faiz oranının belirlenmesi olarak değiştirilmelidir. Böylelikle TCMB hükümet ve bakanlıklar ile ortak hedefe sahip özerk bir kurum olarak millete fayda üretecektir.

Bu makalem, 15 EKİM 2017'de Yeni Şafak'ta yayımlanmış makalemden alıntılanmıştır. Ne yazık ki aradan geçen yaklaşık 4 yılda bu konuda ilerleyemedik. Aynı süreçten farklı sonuçlar beklemekteyiz. Elbette, farklı sonuç hiçbir zaman olmayacak, şahısları değiştirmekle sonuçlar değişmeyecektir.

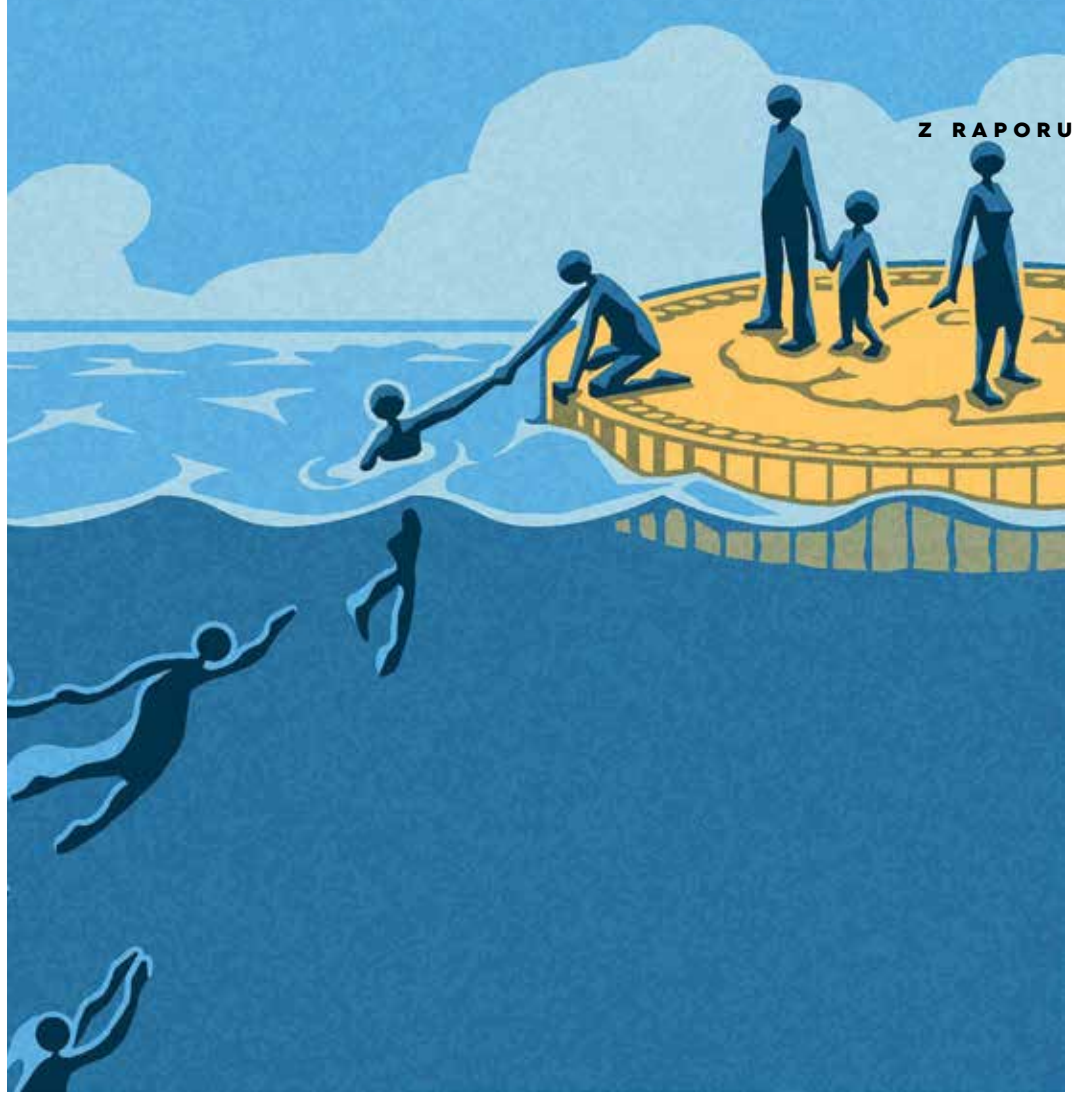
ANA-
LİZ

KADRİYE N.
TUNÇSİPER

Evrensel temel gelir yoksulluğa aşı olur mu?

EPEYDİR KONUŞULAN EVRENSEL TEMEL GELİR, 2008 KRİZİNİN ARDINDAN YAYGIN İŞSİZLİK VE YOKSULLUĞA 'KÜÇÜK' BİR ÇARE OLARAK YOĞUN BİR ŞEKİLDE TARTIŞILDIKTAN SONRA, ŞİMDİLERDE İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ PANDEMİ DÖNEMİNDE YENİDEN HATIRLANDI. ÇEŞİTLİ DENEYSEL PROJELERE DE KONU OLAN EVRENSEL TEMEL GELİR İLE İLGİLİ OLUMLU VE OLUMSUZ GÖRÜŞLER ORTAYA KONMAYA DEVAM EDERKEN, BİRÇOK UZMAN UYGULAMANIN YOKSULLUĞA KARŞI AŞI OLABİLECEĞİNİ SAVUNUYOR.

Yaygın bir tanımlama ile evrensel temel gelir, tek tek herkese koşulsuz olarak, çalışma gerekliliği olmaksızın periyodik nakit ödeme yapılması olarak açıklanıyor. Dünyaca ünlü milyarderler Warren Buffett ve Bill Gates, Nobel ekonomi ödüllü Peter Diamond ve Christopher Pissarides, düşünürler Milton Friedman ve Thomas Paine, teknoloji dâhileri Elon Musk ve Mark Zuckerberg tarafından savunulan evrensel temel gelir, özellikle 2008 krizi ile beraber tartışılmaya başlandı. İsviçre'de 2016 yılında yapılan ve halk tarafından onay görmeyen referandum ile çok daha geniş kitlelere tanıtılan uygulamanın geçmişi ise çok daha eskilere dayanıyor.

Evrensel temel gelir savunucular uygulamanın, çalışan yoksulluğunu azaltacağını ve insanların uzun süredir işsiz olmaları haline iş bulmalarının zorlaştığını; bu nedenle gelir desteği ile iş bulma, hatta kendi işini kurma imkanına kavuşacağını iddia ediyor. Böylece sosyal yardım sistemindeki sorunlar ortadan kaldırılabilir, orta sınıfı büyütür ve gelir eşitsizliğini azaltabilir. Evrensel temel gelire karşı olanlara göre ise birçok insanın çalışmaktan vazgeçeceği ve istihdam dengesinin bozulacağı, kamu harcamalarının artacağı ve gelir eşitsizliğinin daha da artacağı yönünde.

UYGULAMA SONUÇLARI KARMAŞIK

Evrensel temel gelir 1974-1979 yılları arasında Kanada'da Dauphin kasabasında, 8250 kişiye aylık 12 bin dolar ödeme ile deneysel bir uygulamaya konu oldu. 1979'da iktidar değişikliği ile uygulamadan vazgeçilse de programın tüm kayıtları saklandı. Tam 30 yıl sonra açılan kayıtlar incelendiğinde proje ile insanların daha mutlu olduğu, psikolojik sorunların azaldığı, genç nüfusun daha fazla eğitim aldığı ve hastaneye yatışların yüzde 8,5 oranında düştüğü ortaya konuldu.

Bath Üniversitesi'nde bir ekonomist olan Luke Martinelli ise 2017'de böyle bir planın İngiltere'ye ne kadara mal olabileceğini modellemeye çalıştı ve böyle bir projenin en düşük tahminlerle mevcut refah devleti maliyetlerinin üstüne 140 milyar sterline mal olacağını belirtti. ABD'de yapılan bir araştırmaya göre ise herkese temel gelir sunmanın maliyeti 3 trilyon dolar. Bu nedenle bazı uzmanlar, temel bir gelir planının daha büyük bir nüfusta nasıl işleyeceğine dair, bunu ülke çapında yaygınlaştırmadan önce, ilk olarak bölgesel düzeyde denemenin gerekli olabileceğine vurgu yapıyor.

Evrensel temel gelir ile ilgili tek proje sadece Dauphin değil. 70'li yıllardan günümüze dünyanın çok farklı bölgelerinde, birçok irili ufaklı proje ile uygulama test edilmeye devam etti. Halen günümüzde de farklı projeler ile uygulama test edilmeye devam ediyor.

Korona virüsü salgınının en çok etkilediği ülkelerden İspanya, geçtiğimiz yaz ekonomisini güçlendirmeye yardımcı olmak için asgari bir temel gelir planı açıkladı. İspanya hükümeti yıllık 3 milyar euroya mal olacak ve 1 milyon kişiye ulaşacak proje ile toplumun en zayıf kesimini hedeflediğini duyurdu.

EVRENSEL TEMEL GELİR İLE İLGİLİ TEK PROJE SADECE DAUPHİN DEĞİL. 70'Lİ YILLARDAN GÜNÜMÜZE DÜNYANIN ÇOK FARKLI BÖLGELERİNDE, BİRÇOK İRİLİ UFAKLI PROJE İLE UYGULAMA TEST EDİLMEYE DEVAM ETTİ. HALEN GÜNÜMÜZDE DE FARKLI PROJELER İLE UYGULAMA TEST EDİLMEYE DEVAM EDİYOR

ANA-LİZ

Güney Kore'de Gyeonggi eyaletinde süren bir proje, katılımcılara üç ayda bir 220 dolar ödeme yapıyor. Ancak bu projede katılımcıların sadece programı desteklemek için kaydolan yerel işletmelerde harcanmasına izin veriyor.

ABD'de California eyaletinin Stockton şehrinde başlatılan proje ile düşük gelir grubundan 125 kişiye aylık 500 dolar nakit desteği verilmeye başlandı. Birçok yoksullukla mücadele programından farklı olarak fonların nasıl harcanacağına yönelik herhangi bir kısıtlama getirilmedi. Uygulamanın ilk sonuçları, evrensel temel gelirin insanları istihdam piyasasından koparacağına yönelik eleştirileri de boşa çıkardı. Proje başladığında katılımcıların yüzde 28'i tam zamanlı işte çalışırken, bir yıl sonrasında yüzde 40'ı istihdam edilmeye başlandı.

Evrensel temel gelirin en önemli ve en yaygın uygulaması ise 2004 yılında Brezilya'da gerçekleştirildi. Ekonomik durumuna bakılmaksızın, anayasa ile ülkede herkesin temel ihtiyaçlarını karşılaması için temel gelir kavramı tanındı. İlk aşamada en yoksulları hedef alan uygulama, halen halkın yüzde 25'ine ulaştı. Bununla beraber ülkede halen milyonlarca yoksul bulunuyor.

Korona virüs pandemisinin ortaya çıkardığı ekonomik koşullar nedeniyle 1,9 trilyon dolarlık yardım paketi açıklayan Biden hükümeti de yılda 75 bin dolardan az kazanan bireylere 1400 dolarlık doğrudan nakit yardımı sağlayacak. ABD için bir anlamda evrensel temel gelirin test edilmesi olarak değerlendirilen bu yardımlar kapsamında, eylül ayı başına kadar işsizlik sigortasının haftada 300 dolar artırılması hükümleri de yer alıyor.

BM EVRENSEL TEMEL GELİRİ TAVSİYE EDİYOR

Birçok uzmana göre II. Dünya Savaşı sonrasında refah devletinin ortaya çıkmasına benzer koşullarda, pandemi sonrasında evrensel temel gelir uygulamaları yaygınlık kazanacak. Şu anda da birçok ülkede, farklı koşullarda uygulamalar ve pilot çalışmalar da sürüyor. Bugüne kadar yapılan çalışmalar evrensel temel gelirin beslenme, çocukların okula devamı ve sağlık alanında ciddi iyileştirmeler sağladığını gösteriyor.

BM Kalkınma Örgütü (UNDP) geçtiğimiz yıl hazırladığı raporda, pandemi ile mücadele döneminde yoksullar için geçici temel gelir önerisinde bulundu. Rapor, Geçici Temel Gelir: Gelişmekte Olan Ülkelerde Yoksulları ve Savunmasız İnsanları Korumak" başlığını taşıyor.

Evrensel temel gelir savunucuları, uygulamanın istihdam sorununa yol açmayacağını iddia etse de, bazı örnekler başarısızlık nedeniyle rafa kaldırıldı. Örneğin Finlandiya'da 2 yıl önce 2000 kişi ile başlayan proje, katılımcılara verilen sabit gelir mutluluğu arttırsa da işsizliği azaltmaması nedeniyle sonlandırıldı.

ŞU ANDA DA BİRÇOK ÜLKEDE, FARKLI KOŞULLARDA UYGULAMALAR VE PİLOT ÇALIŞMALAR DA SÜRÜYOR. BUGÜNE KADAR YAPILAN ÇALIŞMALAR EVRENSEL TEMEL GELİRİN BESLENME, ÇOCUKLARIN OKULA DEVAMI VE SAĞLIK ALANINDA CİDDİ İYİLEŞTİRMELER SAĞLADIĞINI GÖSTERİYOR

‘Başka alternatif yok’ ve ‘her şey yükselişte’

OBIYAT-
HULLA
ISMATH
BACHA

Açılımı “Başka alternatif yok” (There is No Alternative) olan TINA söylemi, genel olarak finansal varlıkların mevcut fahiş fiyatlarına gerekçe olarak gösteriliyor.

Zira son zamanlardaki sarsıntılara rağmen borsada işlem gören finansal varlıkların neredeyse tamamı ve tahviller, hisse senetleri, emtialar, bitcoin ve hatta karbon kredileri tarihi zirvelerini görmüş ya da bu seviyelere yaklaşmış durumda. Ancak reel sektörün benzeri görülmemiş bir salgının pençesinde olduğu bir dönemde finans piyasalarının böylesine geniş tabanlı bir yükseliş kaydetmesi oldukça garip. Hem hakim eğilimden kopuş, hem de finansal varlıkların fiyatlarında yaşanan büyük yükseliş merkez bankası politikalarının doğrudan sonucudur. Özellikle gelişmiş dünyada yıllardır süren parasal gevşeklik ve faiz indirimleri faiz oranlarında tarihi düşüşlere yol açtı. Gelişmiş ülkelerin çoğunda faiz oranları ya sıfıra yakın ya da negatif seyrediyor. Sıfır ve negatif faiz oranlarını ilk deneyimleyen Japonya Merkez Bankası (BOJ), şirket tahvillerinin, hisse senetlerinin, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının (GYO) ve borsa yatırım fonlarının (ETF) doğrudan (kesin) alımı, ve getiri eğrisi kontrolleri gibi alışılmışın dışında politikalarla trend belirleyici oldu. Sonuç olarak, Japonya’nın en büyük yatırım fonu ve en büyük şirket tahvil hamili olan Japonya Merkez Bankası’nın Japonya’nın 5 trilyon dolarlık ekonomisinden daha büyük bir bilançoya sahip olduğu düşünülüyor. İşin garip yanı, yıllardır süren bu “yenilikçi” merkez bankacılığına rağmen, Japonya’nın reel sektörü varlık balonu patlamasından yaklaşık 30 yıl sonra bile köşeyi dönmüş gibi görünmüyor. Hiç şüphesiz bu durum diğer merkez bankaları için bir uyarı niteliği taşıyor.

2007-2008 yüksek faiz krizini incelemek amacıyla kurulan Volker Komisyonu, krizin temel nedenlerinden birinin düşük risk fiyatlandırılması olduğu sonucuna varmıştı. Risk düşük fiyatlandırıldığında, risk primi olması gerekenden düşük olmakta ve bu nedenle riskli varlıklar yüksek fiyatlandırılmaktadır. Mevcut bağlamda, yatırımcıların düşük riskli varlıklar üzerinde makul (veya herhangi bir) getiri olmadığı durumlarda, riskli varlıklara yönelmek zorunda kalarak fiyatları artırdığında da risk düşük fiyatlandırılır. Riskli varlıklardaki mevcut geniş tabanlı yükseliş göz önüne alındığında, o zamanlar iş başında olan belli başlı güçlerin bir kez daha iş başında olduğu aşikar. Zira risk yine düşük fiyatlandırılıyor.

Ancak ne yazık ki tek çarpıklık bu değil. Bununla birlikte, ekonomide yüksek borç seviyelerinin ters teşviklere yol açtığı iyi bilinmektedir. Bastırılmış faiz oranları tüm işletmelere yardımcı olurken, aynı zamanda zombi şirketlerin de hayatta kalmasını sağlamakta ve bu tür şirketleri temizlemesi gereken piyasa disiplini bunu yapamaz hale gelmektedir. Zamanla bu tür zombi şirketlerin zarar eden kaynaklarının varlığı yetersiz genel tahsise yol açar. Firmaların özellikle hisse senetlerini borçla geri alması, ultra ucuz paranın sebep olduğu diğer bir kötü teşviktir. Fonlama maliyeti düşük olduğunda, yönetim şişirilmiş fiyatlarla da olsa hisse senetlerini geri almaya teşvik edilir. Borç özkaynaktan ucuz olduğu için, sermaye yapısının kaldıraçlı yeniden yapılandırılması, düşük toplam sermaye maliyetini ve dolayısıyla yüksek firma değerlemesini beraberinde getirir. Açıkçası burada “firma değeri” olması gerektiği gibi daha fazla mal ve hizmet üretmekten ziyade, sermayenin yeniden düzenlenmesi yoluyla sağlanmaktadır. Ancak temel çarpıklık, merkez bankalarının finans piyasası oyuncularına sağladığı örtük “satım” opsiyonundan kaynaklanıyor olabilir. Görünen o ki, kendi yarattığı balonu patlatmaktan korkan merkez bankaları açık bir şekilde piyasaları kullanıyor. Sözgelimi, Avrupa Merkez Bankası ekonomik gerilemeyi önlemek için “ne gerekiyorsa yapma” sözü verdi. Finansal piyasaların çöküşü ekonomik gerilemenin kesin bir alameti olduğundan, bu adımın anlamı aşikâr.

Kısacası, söz konusu “her şeyin yükselişte olması” (everything rally) durumu, “her şeyin altüst olması” durumuna dönüşebilir. Bununla birlikte, daha önce benzeri görülmemiş teşviklerin sağlanması ve daha da fazlasının gelecek olması partinin bir müddet daha devam etmesini sağlayacaktır. Bu durumun varlık fiyatlarını daha da şişirip reel sektörle olan kopukluğu büyütmenin yanı sıra, gelir ve servet eşitsizliğini de artıracağı kesindir. Koruma teşviklerinden kaynaklanan ekonomik çarpıklıklar da daha da kötüye giderek daha uzun vadeli sonuçlar doğuracaktır. En sonunda sermaye eski haline dönerek canlandırılmış bir partiye yeniden katılırken, gelişmekte olan ekonomiler sıkışabilir.

PROF. DR. OBIYATHULLA ISMATH BACHA

INTERNATIONAL CENTRE FOR EDUCATION IN ISLAMIC FINANCE
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

AHMET ULUSOY

PROF. DR. AHMET ULUSOY

BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
İ.İ.B.F. İKTİSAT BÖLÜMÜ
ÖĞRETİM ÜYESİ

Dünya yeniden Malthus tuzağına mı yakalandı?

1798 yılında Thomas Malthus adlı İngiliz İktisatçı (aynı zamanda papaz) gıda üretiminin aritmetik, nüfusun geometrik hızla arttığını söyleyerek toplumların refahının nüfus kontrolü olmadığı sürece artmayacağını söylemiştir. Bu yapısal durum açlığa, kıtlığa, yoksulluğa, salgın hastalıklara, savaşlara ve ölümlere neden olarak kişi başı gelir (refah) artacak, ancak bu artış dönemsel olacaktır. Refah artışıyla beraber tekrar nüfus artacak, üretim verimliliği azalacak, gıda fiyatları artacak ve refah seviyesi önceki düzeyine geri dönecektir. Bu kısır yapı ekonomi yazınına Malthus Tuzağı olarak geçmiştir.

Malthus'un bu analizi geçmiş verilere dayandırılmış, sanayi devrimine kadar olan süreyi gerçekçi şekilde yansıttığı iddia edilmiştir. Dönemsel olarak yaşanan salgın hastalıklardan kurtulan nüfus (1348-51 yılları arasında İngiltere'de yaşanan kara vebada 4 milyon nüfusun 1,5 milyonu ölmüş) daha verimli topraklarda üretim yaparak büyük rantlar elde etmiş ve toplum refahı artmıştır. Nüfusun tekrar artması verimsiz alanlarda tarım yapılmasını zorlamış, kişi başına refah düşmüş, açlık, sefalet, savaşlar, kıtlıklar, yoksulluk, hastalık ve sosyal çatışmalar artmıştır. Bu sürece toplamı sıfır yapan ekonomik faaliyetler denilmiştir. Sanayi devrimiyle bu kısır döngü kırılmış, nüfus artışına rağmen büyümenin (üretimin) daha hızlı arttığı ve refahın yükseldiği (toplamda pozitif değer üreten ekonomiye geçiş) özellikle Avrupa toplumunda belirgin hale gelmiştir.

**

Malthus tuzağına yakalanmış ekonomiler için sıfır toplamlı ekonomi tanımı kullanılmaktadır. Bunun anlamı; bir ekonomide toplam üretim değerinin ya da gelirin artmasının nüfus artışıyla karşılanacağı ve böylece kişi başına gelirin değişmeyeceğidir. Yani, geçici bir refah artışı söz konusudur.

Sanayi devrimi sonrasında teknolojinin önce tarımda sonra imalatta kullanılması üretimi ve dolayısıyla toplumların refahını arttırmıştır. Bu artış nüfus artışının önüne geçmiş ve süreklilik halini almıştır. Artık ekonomiler pozitif toplamlı ekonomiler haline dönüşmüştür.

Burada asıl gelmek istediğim nokta; Covid 19 salgınıyla Malthus tuzağının ilişkilendirilmesidir.

Dünya üzerinde yeterince beslenemeyen 800 milyonun üzerinde insan olması, her gün 25 bin kişinin açlıktan ölmesi, yeni yeni milyonlarca ölümle sonuçlanan bulaşıcı hastalıklarla karşılaşılması, 5 yaş altı çocuk ölümlerinin her yıl 3,1 milyona ulaşması, yani açlıktan kaynaklı ölümlerin önüne geçilememesi Malthus Tuzağının devam ettiği şeklinde yorumlanmaktadır.

Bu iddiaya cevap veren iktisatçılar; milyonlarca insanın açlıktan ölmesinin bir dağıtım sorunu olduğunu belirterek açlıktan ölen insanlara karşılık, nüfusun büyük kesiminin aşırı beslenme (obezite) kaynaklı rahatsızlıklar yaşayan gelişmiş ülke gerçeğine işaret etmekteler. Bunun temelinde ise servet dağılımındaki adaletsizlikler, sömürgeleştirilen ülkeler (özellikle Afrika ülkeleri) ve onların servetlerine çökme var.

Kapitalist sistemin ürettiği eşitsizliğin, emperyal anlayışın geniş toplum kesimlerini açlığa, yoksulluğa, fakirliğe, hijyen yoksunluğuna mahkum etmiştir.

**

Burada yine Neo Malthusçu iktisatçılar teknolojinin verimliliği artırmadığını, sadece kaynak çıkartımını (madenciliğini) ve kullanımını hızlandırdığını-kolaylaştırdığını, yeni teknolojilerin mevcut doğal kaynak stokunun çok hızlı tüketilmesine yardım ettiğini, gelecekte dünyayı çok ciddi doğal kaynak ve çevre sorunlarının beklediğini, bugünkü neslin gelecek neslin varlıklarını tükettiğini söyleyerek Malthus tuzağının devam ettiğini belirtmekteler. Hatta daha da ileri gidilerek öncelikle yaşlı ve kronik rahatsızlığı bulunan insanların hayatlarının sona ermesinin üretime katkı yapmayan ve Sosyal Güvenlik Sisteminin yükünü azaltacağı düşüncesiyle koronavirüsün dünyaya yayıldığını ileri süren komplo teorisyenleri de var. Bu iddia “insanları yiyecek verildiğinde hepsini tüketen ve sonra daha çok insan üreten hayvanlar konumuna indirgeyen” Malthus Teorisi kadar seviyesiz, korkunç ve ispatlanması zor bir iddia.

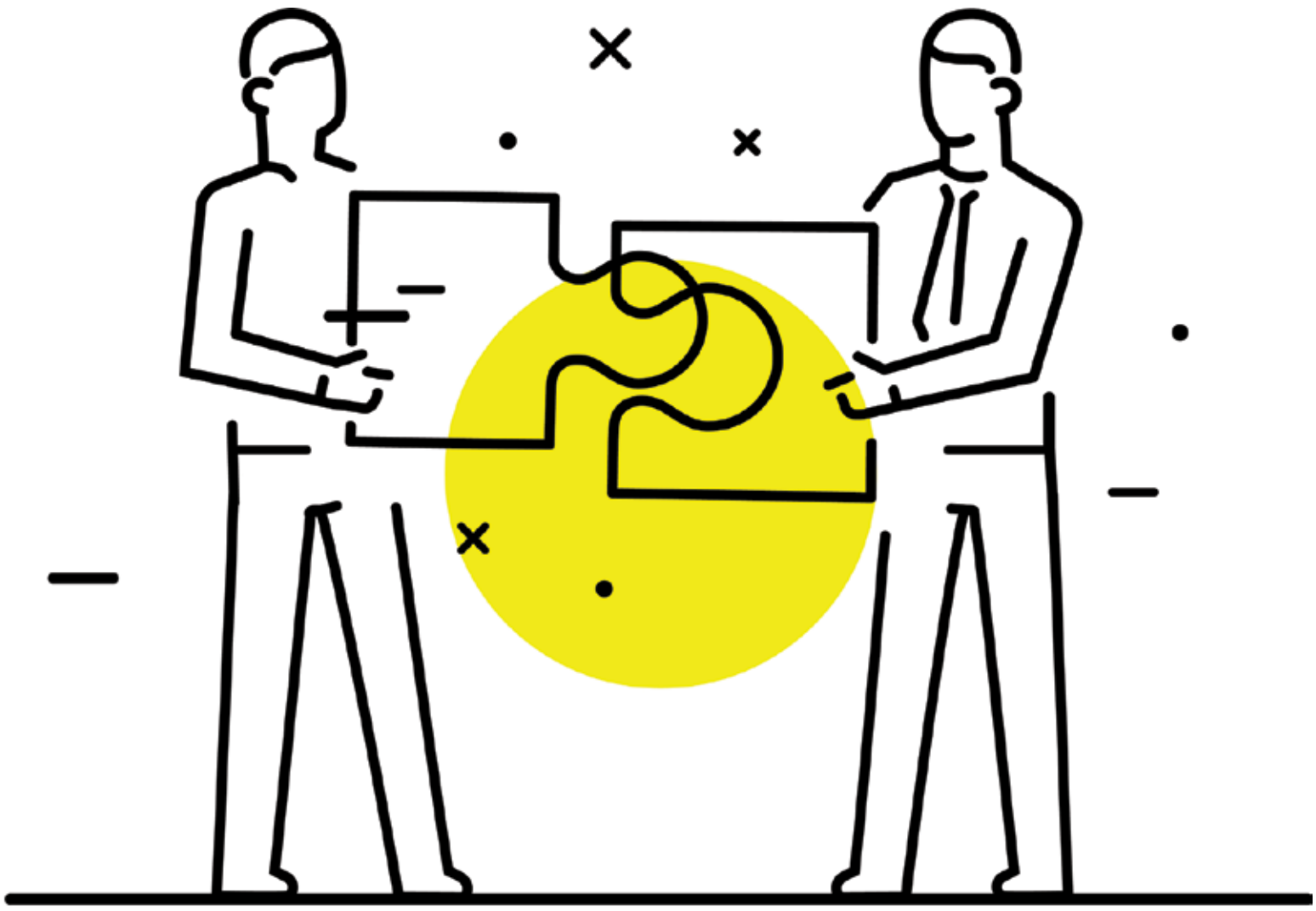
**

Konuyu özetlersek; ülkelerin nüfus artışını kontrol altına almadıkça açlıkla ve felaketlerle karşılaşmasının kaçınılmaz olduğunu söyleyen Malthus Tuzağının azgelişmiş, yüksek nüfuslu ülkeler için geçerli olduğu tekrar dillendirilmektedir. Bugün yaşanan açlık kaynaklı ölümleri; gıda fiyatlarındaki artış, gıdaya ulaşmada yetersizlik ve aşırı nüfus artışı değil, aç gözlü kapitalistlerin dünya servetlerine el koymasında, aşırı tüketmede, israfta ve kaynakları hızla yok etme modelinde aramak gerekir. Bu nedenle, dünyanın üretme ve tüketme modellerini-yöntemlerini yeniden gözden geçirmesi ve değiştirmesi zorunlu hale gelmiştir.

ANA-
LİZ

ESRANUR
EYUPOĞLU

İş dünyasında mecburi birleşme dalgası

SALGIN SÜRECİNDE ŞİRKETLER, FAALİYETLERİNE ARA VERMEDEN DEVAM ETMEK VE AYAKTA KALMAK İÇİN FARKLI YÖNTEMLER İZLİYOR. BUNLARDAN EN ÖNEMLİLERİ, ŞİRKET BİRLEŞMELERİ VE SATIN ALMALARI. DİĞER YANDAN DİJİTALLEŞME, ARTAN YERELLEŞME VE YENİ YETKİNLİKLERE YÖNELİK İHTİYACIN ŞİDDETLENMESİ DE, BİRLEŞME VE SATIN ALMALARI HIZLANDIRIYOR.

2020 yılı birleşme ve satın alma anlaşmaları açısından oldukça inişli çıkışlı bir süreç oldu. Covid-19 krizi nedeniyle yılın ilk aylarında neredeyse tamamen duran satışlar ikinci altı aylık dönemde yeniden artış gösterdi. Yılın üçüncü ve dördüncü çeyreklerinde ise birleşme ve satın alma anlaşmalarının toplam finansal büyüklüğü yüzde 30 arttı. KPMG Perspektifinden Birleşme ve Satın Alma Trendleri 2020 araştırması, dünyada birleşme ve satın alma işlemleri önceki yıla yakın bir performans sergilediğini ancak Türkiye'de işlem hacminin arttığını ortaya koydu. Değeri açıklanan işlemlerin toplam hacmi 6.9 milyar dolar oldu. Tarihi rekor olan 304 adet işlem ve değeri açıklanmayan işlemler ile birlikte tahmini toplam işlem hacmi ise 9 milyar dolar seviyesine ulaştı.

Türkiye'de birleşme ve satın almaların genel görünümü hakkındaki bu rapora göre, Covid-19 pandemisinin damga vurduğu 2020 yılı birleşme ve satın alma işlemlerinde kayda değer bir toparlanma sağlayarak geride kaldı. Salgın sebebiyle özellikle sağlık, teknoloji, medya ve telekomünikasyon sektörlerinin piyasa değerlerinde güçlü artışlar görüldü.

TRENDLER HIZLANDI

Pandemi sürecinin getirdiği sınırlamalar ve belirsizliklere ek olarak, ABD başkanlık seçimleri, ABD ve Hong Kong başta olmak üzere dünyanın farklı ülkelerinde gerçekleşen eylemler, Batı Asya bölgesindeki çatışmalar ve İngiltere'nin AB'den çıkış sürecine yönelik belirsizlikler de 2020 yılında öne çıkan diğer ekonomik ve siyasi konular oldu. Ancak tüm bunlara rağmen salgın sürecinde gelmesine daha yıllar olduğu düşünülen bazı satın alma ve birleşme trendleri hızlandı.

Bain & Company tarafından hazırlanan Global Birleşme ve Satın Almalar Raporu da pandemi sebebiyle birleşme ve satın almalarda yıllar sonra geleceği düşünülen trendlerin gelişiminin hızlandığını gösterdi. Birkaç yıl önce yapılan bir araştırmada zaten birleşme ve satın almalarda şirketlerin hızlı büyüyen pazarlara girmelerini ya da yeni teknik ve dijital yetkinlikler kazanmalarını sağlayan anlaşmaların payında artış olduğu tespit edilmişti. Bu eğilim 2020 yılında da devam etti. 2015 yılında yüzde 41 düzeyinde olan 1 milyar ABD dolarının üstündeki birleşme ve satın almaların gerçekleşme payı yüzde 56'ya çıktı.

Bu trendlerden bir diğeri de e-ticarete dönüşün hızlanması oldu. Bu durum perakende sektöründe birleşme ve satın almanın önemini artırdı. Bununla birlikte bölgesel ve yerel anlaşmalar da artmaya başladı. Finansal yatırımcılar (özel sermaye, risk sermayesi, varlık fonları) 2019 yılında 78 işlem gerçekleştirmişti. Bu işlemlerin toplam işlem hacmindeki payı yüzde 3 seviyesindeydi. 2020 yılında ise finansal yatırımcıların yapmış olduğu işlemlerin toplam işlem hacmindeki payı yüzde 52'ye yükseldi. Turkcell'in Türkiye Varlık Fonu (TVF) ve LetterOne tarafından satın alınması, Qatar Investment Authority'nin Borsa İstanbul'un azınlık hissesini satın alması da 2020 yılındaki önemli finansal yatırımcı işlemlerinden oldu.

EN ÇOK SATIN ALMA TEKNOLOJİ ALANINDA

Bu süreçte satın alma ve birleşmelerde en yüksek payı sağlık, teknoloji ve tüketici ürünleri sektörleri aldı. Çünkü korona virüsü salgını ile ortaya çıkan ihtiyaçlar ve teknoloji kullanımının artması bu sektörlerde hareketliliği hızlandırdı. Bu yoğun talep özellikle teknoloji şirketlerine olan yatırımcı

304

2020 YILINDA TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN BİRLEŞME VE SATIN ALMA İŞLEMLERİNİN SAYISI

56

%

2020 YILINDA DÜNYADA 1 MİLYAR DOLARIN ÜSTÜNDEKİ BİRLEŞME VE SATIN ALMALARIN GERÇEKLEŞME ORANI

ŞİRKET BİRLEŞMESİ NASIL GERÇEKLEŞİYOR?

ŞİRKET BİRLEŞMESİ, DİĞER ADIYLA ŞİRKET EVLİLİĞİ, ŞİRKETLERİN DEVİR YA DA YENİ BİR KURULUŞ OLMA AMACIYLA BİR ARAYA GELMESİ DEMEK OLUYOR. ŞİRKET BİRLEŞMESİNDE ŞİRKETLERDEN EN AZ BİRİNİN TÜZEL KİŞİLİĞİ SONA ERİYOR, ŞİRKETİN TÜM MALLARI ALACAKLARI VE BORÇLARIYLA BERABER DEVRALAN ŞİRKETE GEÇİYOR. DEVİR YOLUYLA BİRLEŞMEDE BİR ŞİRKET BAŞKA BİR ŞİRKETİN BÜNYESİNE KATILDIĞI İÇİN DEVROLUNAN ŞİRKETİN TÜZEL KİŞİLİĞİ SONA ERİYOR. YENİ KURULUŞ ŞEKLİNDE BİRLEŞMEDE İSE BİRLEŞEN TÜM ŞİRKETLERİN TÜZEL KİŞİLİKLERİ SON BULUYOR VE YENİ BİR TÜZEL KİŞİLİK OLUŞUYOR. TÜZEL KİŞİLİKLER, YANİ ŞİRKETLER REKABETİ AZALTMAK, VERİMLİLİĞİ ARTIRMAK, HAM MADDE TEDARİKİNİ DAHA DÜZENLİ HALE GETİRMEK VE ÇAĞI YAKALAMAK GİBİ BİRÇOK FARKLI NEDENLE BAŞKA BİR ŞİRKETİN BÜNYESİNE DAHİL OLABİLİYOR YA DA BAŞKA ŞİRKETLERLE BİRLEŞEBİLİYOR.

ANA-LİZ

ilgisini oldukça artırdı. Bu sebeple 2020 yılında teknoloji, medya ve telekomünikasyon sektörü işlem hacmi ve işlem adedi bazında ilk sıralarda yer alarak öne çıktı. Telekomünikasyon sektöründeki satışların toplam değeri 2020 yılında yüzde 50 civarında arttı.

Dünyanın önde gelen yönetim danışmanlığı firmalarından The Boston Consulting Group (BCG) son 20 yılı kapsayan birleşme ve satın alma işlemini içeren bir veri tabanı araştırması yaptı. Şirket birleşme ve satın almalarının incelendiği, Global Şirket Birleşmeleri ve Satın Almalarının Yeni Yıldızı Teknoloji isimli rapora göre, teknoloji odaklı şirket birleşme ve satın alma işlemleri zaten son 3 yılda 2 katına çıkmıştı. Pandemi ise teknoloji şirketlerini daha da güçlendirdi. Tüm dünya ve sektörler dijital platformlara yöneldiği için, bu hizmetleri sunan teknoloji şirketleri yatırımcıların ilgisini daha fazla çekmeye başladı. Sektörde eğilim en çok büyüme ve yetkinlik kazanma amaçlı birleşme ve satın almalar yönünde gerçekleşti. Hatta bu amaçla yapılan birleşme ve satın almalar 2020 yılında sektördeki anlaşmaların yüzde 81'ini oluşturdu.

Çünkü uzaktan çalışan ve evlerinde daha çok zaman geçiren insanların günlük rutinlerinin büyük kısmını mobil uygulamalar ve dijital platformlar oluşturmaya başladı. Klasik perakende şirketlerinin online hizmet verme oranları 5 yıl sonraki hedeflerine sadece birkaç ayda ulaştı. Mobil cihazlar veya dijital platformlar üzerinden oynanan oyunlara talep hiç olmadığı kadar arttı. İnsanlar bankaya gitmek yerine dijital platformlar üzerinden bankacılık işlemlerini daha fazla yapmaya başladı. Yani birçok iş online şekilde yapılmaya, hatta sorunlar bile online kanallar üzerinden çözülmeye başlandı. Bunun sonucunda da hemen hemen her sektörün teknolojiyle bağlantılı hale gelmesi bir zorunluluk olmaya başladı.

BİRLEŞME VE SATIN ALMALAR DEVAM EDECEK

2021 yılının da birleşme ve satın almalar açısından dinamik bir yıl olacağı tahmin ediliyor. Bu konuda oldukça iyimser bir beklenti var. Ekonomideki kademeli iyileşme ile işlem hacimlerinin artacağı düşünülüyor. 2021 yılında endüstriyel üretim, otomotiv, teknoloji, medya, telekomünikasyon, ilaç ve sağlık sektörleri öne çıkan sektörler arasında yer alacak. Sigortacılık sektörü de tekrar sıçrama yaşanması beklenen alanlardan biri.

Perakende sektöründeki birleşme ve satın almaların önümüzdeki 3 yılda önde gelen şirketlerin büyümesine neredeyse yüzde 60 katkı yapacağı öngörülüyor. Yine perakende sektöründe olduğu gibi geleneksel medya sektöründe de rekabet edebilmek ve dijital rekabetçilerin önüne geçebilmek için daha fazla birleşme olacağı tahmin ediliyor. Hatta bu sebeple medya sektöründe önümüzdeki 2 - 3 yıl boyunca yeni satın alma sayısının hızla artması ve bu artışın çoğunluğunun video streaming kaynaklı olması bekleniyor.

81

%

ŞİRKETLERİN TEKNOLOJİ ŞİRKETLERİ İLE BÜYÜME VE YETKİNLİK KAZANMA AMAÇLI BİRLEŞME ORANI

DIMITRIOS TRIANTAPHYLLOU

Salgından kurtuluş

Bir yılı aşkın bir süredir bizimle olan salgın hayatımızı derinden etkiliyor. Bazı sabahlar İstanbul'da yaşadığım mahallede sık sık uğradığım kafelerden birine lattemi içmek için oturduğumda, işe, dışarıdaki işlerini halletmeye veya sevdiklerini görmeye giden sayısız insanın koronavirüse karşı bir önlem olarak taktıkları maskenin "normal" hale gelmiş olmasına hala şaşırıyorum. Kafedeki masalarda bulunan küçük şişelerdeki dezenfektanı her 10-15 dakikada bir kullanma ihtiyacı duyuyor, bu arada kahvemi içmediğim anlarda da maskemi takmayı ihmal etmiyorum. Sadece kediler, köpekler ve bebekler maske takmıyor.

DIMITRIOS TRIANTAPHYLLOU

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE AVRUPA ÇALIŞMALARI MERKEZİ BAŞKANI

Bir yandan, kurallar olsun ya da olmasın, çoğumuzun hastalığı kapmamak ya da başkalarına bulaştırmamak için önlemimizi aldığımız gerçeğiyle teselli olurken, bir yandan da insanlığın uzun bir süredir devam eden hayatta kalma psikolojisi karşısında gittikçe artan ve sürekli hale gelen bir üzüntü duyuyorum.

Bu görüntülerin sadece İstanbul'a ya da Türkiye'ye özgü olmayıp, gezegenin her yerinde bir yaşam biçimi haline gelmiş olması üzüntümü daha da katlıyor. Şu ana kadar, dünya genelinde koronavirüs vaka sayısı 124 milyonu aşarken, 2,7 milyondan fazla insan da salgın nedeniyle hayatını kaybetti. Salgının üçüncü ve son olmasını umut ettiğim bu dalgasında yaşlı anne-babalarımız aşı olurken, umutlanmak, tebessüm etmek ve derin ve rahat bir nefes almak için aslında çok neden var. Ancak yine de kafa karışıklığı, tetikte olma hali ve duygusal boşluğun sebep olduğu keşmekeş, zihinlerimizi ve bakış açılarımızı etkilemeye devam ediyor. Aşı olup enfekte olma riskimiz en aza indiğinde bile, hala virüs taşıyıcısı olabileceğimiz ve kendimiz hasta olmasak bile başkalarına bulaştırabileceğimiz için maske takmamız gerekiyor.

Hakim olan olumsuz düşüncelere, pek çok devletin salgının yayılmasını engellemek için yürürlüğe koyduğu olağanüstü kararnameler ve önlemlerle birlikte yönetişimin "güvenlikleştirmesinin" ortaya çıkardığı zorluklar eşlik ediyor. Salgını yenmenin bir öncelik haline geldiği bir ortamda konuşma özgürlüğünü kontrol altına almak için gözetleme teknolojilerinin ve diğer araçların kullanımının artmasının, ülkelerin demokrasiyle yönetilip yönetilmediği fark etmeksizin, hukukun üstünlüğü ilkesi üzerinde doğrudan etkisi olduğu söylenebilir.

Ayrıca, salgının bu kadar uzun sürmüş olması insanların geçimini ve ekonominin genelini olumsuz etkiledi. Pek çoğumuz evden çalışarak işlerimize devam edebilmiş olsak da, birçok kilit sektör kapanmalar yüzünden durma noktasına geldi. Dolayısıyla, kişisel sorumlulukları ve kısıtlayıcı önlemleri ön plana çıkaran salgınla mücadele, ve ülke ekonomilerinin daha fazla sarsılmasını ve dolayısıyla daha çok toplumsal etki yaratmasını engelleme ihtiyacı arasındaki ikilem hayatımızın bir parçası haline gelmiş olan gerçeküstü "normalliği" pekiştiriyor.

Hepimiz bu varoluş biçimine daha fazla tahammül edilemeyeceğini biliyor ve hissediyoruz. Bu, kendi başına, her şeyin ya da en azından şu andakinden daha fazla şeyin hoş görüldüğü bir savaş öncesi duruma geçiş anlamına gelmez. Ancak, toplumlarımızın sürdürülebilir ve dirençli olmasını istiyorsak, istek ve ihtiyaçlarımızı yeniden gözden geçirmeyi ve öncelik sırasını yeniden belirlemeyi ciddi ciddi düşünmemiz gerekiyor. İnsanlığın bir savaş halinde olduğu inkar edilemez bir gerçek. Ancak insanlığın bu savaşın maliyetlerini kabul etmesi, hem salgının ortaya çıkması, hem de iklim değişikliğinin hızlanması ile birlikte bizi yok olmanın eşiğine getiren "bırakınız yapsınlar" tarzında bir yaşama geçiş anlamına gelmemeli, ve yönetişim adı altında bireysel hakların ve insan haklarının kısıtlanmasının başka bir gerekçesi haline gelmemelidir. Kolektif deneyimlerimizin bizleri daha akıllı ve daha kararlı hale getirmiş olduğunu umarak, hepimizin yeni dünyanın şekillenmesine aktif olarak katılmamız gerekir. Dünyayı ve varoluşumuzu korumak için daha iyisini yapabileceğimize inanmamız kaydıyla, salgın ve kolektif başa çıkma deneyimlerimiz kurtuluş yolumuz olabilir.

FARK HİKAYELERİ

MEHMET ALİ DOĞAN

Denizdeki potansiyeli elektriklendirmek

DÜNYADA PEK ÖRNEĞİ OLMAYAN YÜZER VE YENİLENEBİLİR ENERJİ SANTRALLERİNİ TÜRKİYE'DE ÜRETMEK AMACIYLA KURULAN MARİNERGY YATIRIMINA LİDERLİK EDEN YEO YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE CEO'SU TOLUNAY YILDIZ, "ÜLKEMİZDE BU ALANDA BİR İLK OLMAK İÇİN YOLA ÇIKTIK. TÜRK EKONOMİSİNİN SERGİLEDİĞİ BÜYÜME DİNAMİZMİNE PARALEL, HEDEFLERİMİZİ BÜYÜK TUTARAK ÜLKEMİZİ GLOBAL PAZARLARDA EN İYİ ŞEKİLDE TEMSİL ETMEYE DEVAM EDECEĞİZ" DİYOR.

Denizde güneş ve rüzgar enerjisi ile elektrik üretmek yeni gelişen bir teknoloji. Bu aynı zamanda yüksek ve hızlı gelişim potansiyeline sahip bir sektör. Geçmişte, yeni ve yüksek teknoloji gerektiren yatırımlarda hep geç kalan Türkiye bu kez treni kaçırmayacak gibi gözüküyor. Bu fırsatı, deniz ve güneşi birleştiren sinerjinin ürünü olarak kurulan Marinergy sağlacak. Dünyada pek örneği olmayan yüzer ve yenilenebilir enerji santralleri üretmek amacıyla kurulan Marinergy yatırımına liderlik eden isim YEO Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Tolunay Yıldız, "Ülkemizde bu alanda bir ilk olmak için yola çıktık. Türk ekonomisinin sergilediği büyüme dinamizmine paralel, hedeflerimizi büyük tutarak ülkemizi global pazarlarda en iyi şekilde temsil etmeye devam edeceğiz" diyor.

MARİNERGY, GÜÇLÜ FİRMALARIN ORTAKLIĞIYLA KURULDU

Temiz ve yenilenebilir enerji yatırımlarına dönük son yıllardaki artan ilgi, yeni bir alan olan, yüzer güneş enerji santralleri için büyük bir potansiyel taşıyor. Mevcut potansiyel ve pazardaki açık nedeniyle, süratle hareket eden YEO ve Aras Marine, enerji projeleri ve deniz inşaat tecrübelerini birleştirdi, 25 Şubat 2021 tarihinde yüzde 50'şer payla Marinergy firmasına iştirak ettiler. Kuruluş anlaşmasını Marine Onursal Başkanı Mustafa Alpaslan ve YEO CEO'su Tolunay Yıldız'ın imzaladığı Marinergy, böylece yüzer ve yenilenebilir enerji konusunda, Türkiye ve bölge ülkelerindeki en güçlü firma oldu. Deniz inşaat ve elektrik otomasyon hizmetlerini bir arada bulunduran bir firma, 2019-2024 arasında yüzde 22'lik artış beklenen yüzer güneş enerji (offshore - floating solar) santralleri (yüzer GES) için projeler üretecek.

Dünyada offshore , yüzer rüzgâr enerji santrallerinin kurulu gücü ise 22.000 MW; yüzer GES kurulu gücü de 1.200 MW üzerinde. Türkiye'de ise 2024'te Yüzer GES kurulu güç kapasitesinin 2,5 GW'a ulaşacağı öngörülüyor. Bu veriler Marinergy için, doğal olarak da Türkiye ekonomisi için, yeni bir büyük pazarın açılacağı anlamına geliyor. YEO CEO'su Tolunay Yıldız'ın "Uzun vadede hedefimiz, sektörümüzde firmamızı dünya çapında lider firmalardan biri haline getirmek" sözü de buna işaret ediyor.

LİDERLİK VASIFLARI DEĞER OLUŞTURUYOR

Marinergy'ye iştirak eden YEO Elektrik Otomasyon A.Ş., 2004 yılından bu yana, enerji sektörü başta olmak üzere, su ve atık su, petrol ve gaz, maden, çimento sektörlerinde pek çok projeyi gerçekleştiriyor. Elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımından güç ve enerji endüstrisi için akıllı ve verimli enerji yönetimi çözümlerine kadar elektrifikasyon değer zinciri boyunca kaliteli hizmet sunan, gücü ve partnerleriyle sektörde konumlanmış YEO, 20'den fazla ülkede lider olarak faaliyetini sürdürüyor.

Kuşkusuz farkıyla değer oluşturan firma kurmak da liderlik vasfı gerektiriyor. Dünyada pek örneği olmayan projelere imza atmaya hazırlanan Marinergy'nin kurulmasında etkili olan Tolunay Yıldız, Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) Elektrik Mühendisliği mezun. Yıldız, güçlü işbirlikleriyle dünyanın her bölgesine girilebilecek güce erişileceğine inanıyor. Yeni nesil girişimciliğin olmazsa olmazı, mesleki örgütlerin içinde aktif olarak görev almak. Liderliği, akademik kariyerlerle bütünleştiren Tolunay Yıldız, ülkemizin çok değerli sivil toplum kuruluşunda da görevler alıyor. Kendisini, Türkiye Genç İş Adamları Derneği (TÜGİAD) Yönetim Kurulu'nda; Avrupa Ukrayna Enerji Ajansı EUEA ve Türk Ukrayna İş Adamları Derneği'nde; Ukrayna, Belarus ve Etiyopya İş Konseyi ve diğer iş geliştirme faaliyetlerinde aktif olduğu Türkiye Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nda (DEİK) faal bir yönetici olarak görüyoruz. Yıldız'ın sektörel olarak da Enerji İş Konseyi'nde yönetim kurulu üyesi olarak görev yapıyor.

HEDEF GLOBAL PAZARLARDA BÜYÜMEYİ SÜRDÜRMEK

YEO Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO'su Tolunay Yıldız, "2020 yılı boyunca gerçekleştirdiğimiz ihracat performansı ile de TET Elektrik ve Elektronik İhracatçıları Birliği tarafından hazırlanan "İhracat Onur Listesi"nde ilk 100 içerisinde daha da üst sıralarda yer alacağımızı tahmin ediyoruz. 2021 için pandeminin olası etkilerine hazırlıklıyız, global pazarlardaki faaliyetlerimizi bu doğrultuda yeniden planlıyor, iş ağımızı genişletme hedefimizle çalışıyoruz" diye belirtiyor. Gerçekleştirdiği ihracat hacmiyle Türkiye ekonomisine katkı sunan YEO'nun hedefi global pazarlarda büyümesini sürdürmek. YEO CEO'su bu yaklaşımı şu sözlerle dillendiriyor:

"Türkiye'de ve globalde çok sayıda başarılı projeyi tamamladık, başarıyla bitirdiğimiz her projemiz bizi bir sonraki daha büyük projelerimize götüren referansımız oldu. Uzmanlaşarak ve gelişerek kalitemiz, dinamizmimiz, esnekliğimiz ve dürüstlüğümüzle büyüyüp globale açıldık. Bugüne kadar yaklaşık 25 ülkede projeler gerçekleştirdik, hiç deneyimlemediğimiz ve ilk defa gittiğimiz ülkelerde büyük başarılar elde ettik. Dolayısı ile her memnun müşteri ve her başarılı proje bizim için bir kilometre taşı, global mühendislik firmaları arasında tanınan ve kabul gören bir firma olma hedefimizi hızlı bir şekilde gerçekleştiriyoruz. YEO olarak çevreye değer katan ve sürdürülebilirliği olan projelerin içerisinde olmaktan mutluluk duyuyoruz."

> **2020 YILI BOYUNCA GERÇEKLEŞTİRDİĞİMİZ İHRACAT PERFORMANSI İLE DE TET ELEKTRİK VE ELEKTRONİK İHRACATÇILARI BİRLİĞİ TARAFINDAN HAZIRLANAN "İHRACAT ONUR LİSTESİ"NDE İLK 100 İÇERİSİNDE DAHA DA ÜST SIRALARDA YER ALACAĞIMIZI TAHMİN EDİYORUZ. 2021 İÇİN PANDEMİNİN OLASI ETKİLERİNE HAZIRLIKLIYIZ, GLOBAL PAZARLARDAKİ FAALİYETLERİMİZİ BU DOĞRULTUDA YENİDEN PLANLIYOR, İŞ AĞIMIZI GENİŞLETME HEDEFİMİZLE ÇALIŞIYORUZ**

SHU-
RIAH
NIAZI

SHURIAH NIAZI

GAZETECİ - HİNDİSTAN

Hindistan'ın Batı Bengal eyalet seçimlerinde Müslümanlar belirleyici bir rol oynuyor

Hindistan'ın doğusundaki Batı Bengal eyaletinde 27 Mart'ta başlayan ve 29 Nisan'a kadar devam edecek olan sekiz aşamalı seçimin sonuçları 2 Mayıs'ta açıklanacak. Batı Bengal şu anda eyalet başbakanı Mamata Banerjee'nin kurucusu olduğu Trinamool Kongre Partisi (TMC) tarafından yönetiliyor.

Bundan önce yapılan 2016 seçimlerinde, TMC 294 sandalyenin 211'ini alarak mecliste çoğunluğu elde etmişti. Aynı seçimlerde, ülkenin ana muhalefetini oluşturan Kongre Partisi 44, Sol Cephe Partisi 33 sandalye alırken, Başbakan Narendra Modi liderliğindeki Hindistan Halk Partisi (BJP) sadece üç sandalyeyle kaldı. 2019 genel seçimlerinde ise eyaletin toplam 42 milletvekilinden 22'sini TMC, 18'ini ise BJP çıkarmıştı. Bu durum son üç yıl içinde BJP'nin eyaletteki popülaritesindeki ve etkisindeki olağanüstü artışın bir kanıtı. Bununla birlikte, BJP oylarını önemli ölçüde artırmış olsa da, Müslüman seçmenin yüzde 65'i TMC'ye oy verdi. BJP, genel başkanı Amit Shah partisinin bu kez 200'den fazla sandalye alacağını iddia ederek TMC'ye ciddi bir şekilde meydan okudu.

MÜSLÜMAN SEÇMENİN OYU KRİTİK ÖNEMDE

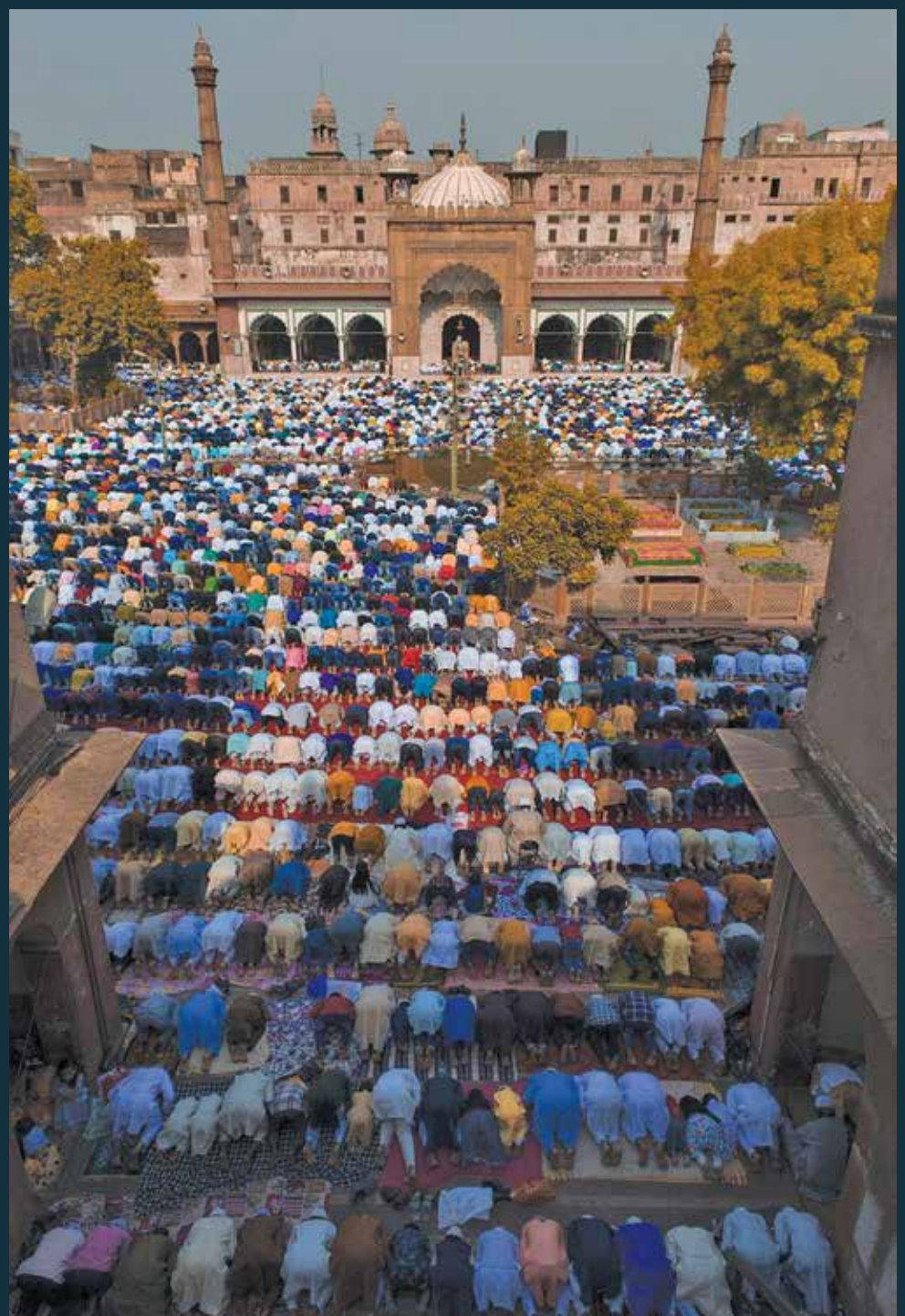
Bengal'de Müslümanların yaklaşık yüzde 27'lik oy oranı kritik öneme haiz. Zira 2011 nüfus sayımına göre, 24,6 milyondan fazla Bengalli Müslüman eyalet nüfusunun yüzde 27,01'ini oluşturuyor. Üstelik Bengalli Müslümanlar, Malda, Mürşidabad ve Uttar Dinajpur olmak üzere üç bölgede nüfusun çoğunluğunu oluşturuyor. Batı Bengal'deki toplam 294 seçim bölgesinin 46'sında, seçmenin yarısından fazlasını Müslümanlar oluşturuyor. Müslümanların nüfusun yüzde 40'ından fazlasını oluşturdukları bölgelerde 16, yüzde 30'dan fazlasını oluşturdukları yerlerde 33 ve yüzde 25'ten fazlasını oluşturdukları yerlerde 50 sandalye bulunuyor. Yani Müslümanlar 100'den fazla seçim bölgesinde adayların kazanmasında veya kaybetmesinde önemli bir rol oynayabilir.

TMC'nin Müslüman seçmenin desteğiyle 2011 ve 2016 eyalet seçimlerini kazanmış olması, Müslüman seçmenin Bengal seçimlerinde de belirleyici bir faktör olduğunu gösteriyor. Genel Başkan Sonia Gandhi ve oğlu Rahul Gandhi liderliğindeki Kongre Partisi, ülkede Müslüman yanlısı imaja sahip olmasına rağmen Müslüman seçmenin TMC'ye olan sadakatini kıramadılar.

MÜSLÜMAN DİN ADAMIYLA YAPILAN İŞBİRLİĞİ İKTİDARDAKİ TMC İÇİN BİR TEHDİT OLUŞTURUYOR

Şu anda siyasetçiler Müslüman seçmenin desteğini kazanmak için yeni arayışlara girmiş durumda. Eyaletin Hooghly bölgesindeki Furfura Şerif camiinde görev yapan ve etkili bir din adamı olan ünlü Müslüman lider Pirzada Abbas Siddiqui de kısa süre önce kendi siyasi partisini (Hindistan Seküler Cephesi – ISF) kurarak seçim yarışına dahil oldu. Batı Bengal'de iktidarın anahtarı, son on yıldır Mamata'yı destekleyen Müslüman seçmenin elinde. Dolayısıyla, Sol Cephe ve Kongre Partisi Müslümanların desteğini kazanmak için bu kez ISF ile ittifak kurdu. Siyaset uzmanları, bu ittifakın TMC'den Müslümanların oylarını alması durumunda BJP'nin avantaj elde edeceğini söylüyorlar. İktidardaki Trinamool Kongresi'ne bir tehdit oluşturan bu koalisyon, Müslüman seçmenin partiye verdiği oyların sayısında bir düşüşe neden olabilir. Daha önce, Esaduddin Uveysi'nin başkanlık ettiği Hindistan Meclis-i İttihad-ı Müslimin Partisi (AIMIM) de Siddiqui ile ittifak ederek eyaletteki Müslüman seçmeni çekmeyi planlıyordu. Ancak 34 yaşındaki din adamı, aynı zamanda Haydarabad milletvekili olan AIMIM başkanının teklifini reddederek, Kongre ve Sol Cephe ile ittifak kurdu.

Müslümanların yanı sıra, komşu Bangladeş'ten gelen Hindu mülteciler olan Matualar da Bengal siyasetinde önemli bir rol oynuyor. Dolayısıyla BJP, bu topluluğun desteğini kazanmak ve onları TMC'den uzaklaştırmak için çok çalışıyor. Nitekim Başbakan Narendra Modi son genel seçimlerde Bengal'deki seçim kampanyasına Matua topluluğunun 100 yaşındaki kadın lideri Boro Maa Binapani Devi'den dua isteyerek başlamıştı. BJP Matuaları kazanmak için bu seçimlerde de çok çalışıyor. İçişleri Bakanı ve BJP genel başkanı Amit Shah, partisinin eyalette iktidara gelmesi durumunda Vatandaşlık Değişikliği Yasası'nı uygulamanın yanı sıra, 70 yıldır burada kalan mültecilere vatandaşlık verme ve her mülteci aileye beş yıl boyunca her yıl 10 bin rupi (140 dolar) verme vaadinde bulundu. Öte yandan, TMC de her yolu deniyor. Geçen yıl eyalet başbakanı Mamata Banerjee, bu mülteci ailelere toprak hakkı verildiğini açıklamıştı.

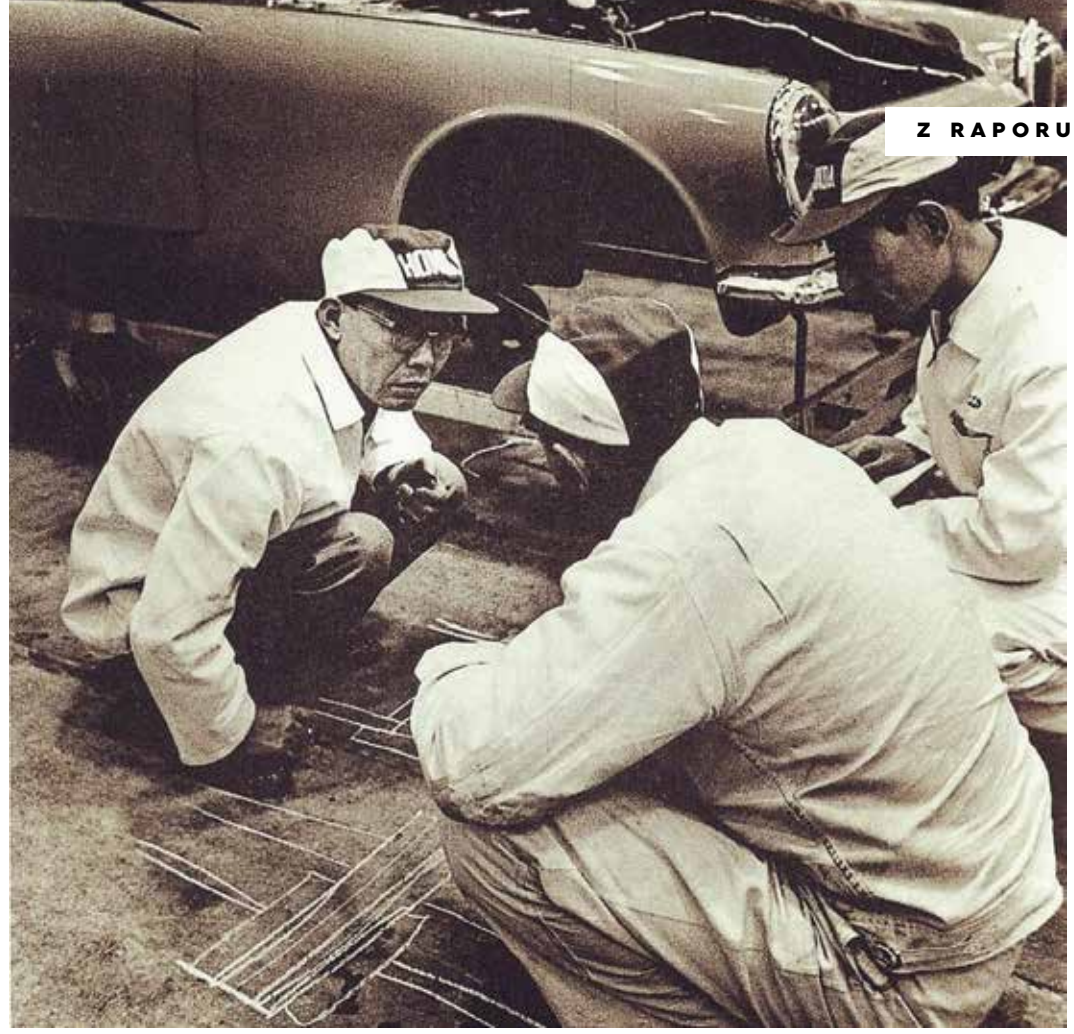
İZ BIRA-KANLAR

MUSTAFA ÖZEL

Honda'nın yönetim felsefesi

AMERİKAN OTOMOBİL ŞİRKETLERİ BAŞLANGIÇTA JAPONLARI PEK ÖNEMSEMEDİLER. "BUNLAR OLSA OLSA KÜÇÜK ARABALAR YAPARLAR VE PAZARIMIZDAN ANCAK KÜÇÜK BİR PAY ALIRLAR!" DİYE DÜŞÜNDÜLER. FAKAT HONDA 1985'TE ACURA MARKASIYLA, ARDINDAN TOYOTA İSE LEXUS İLE PİYASAYA GİRİNCE, AKILLARI BAŞLARINA GELDİ AMA ATI ALAN ÜSKÜDAR'I GEÇMİŞTİ BİLE.

Otomobili Almanlar geliştirdi, Amerikalılar bir hayat tarzına dönüştürdü, Japonlar ise küreselleştirdi. O kadar ki, 20. yüzyılda adları otomobil ile özdeşleşen Ford ve GM bile kendi ülkelerinde Japon rekabetine karşı hükümetlerinden özel destekler aramaya başladılar. Özellikle Toyota ile Honda hem Amerikan piyasasında, hem de küresel pazarlarda kalite ve fiyatta uzun zaman öncülük yaptılar. Amerikan otomobil şirketleri başlangıçta Japonları pek önemsemediler. "Bunlar olsa olsa küçük arabalar yaparlar ve pazarımızdan ancak küçük bir pay alırlar!" diye düşündüler. Fakat Honda 1985'te Acura markasıyla, ardından Toyota ise Lexus ile piyasaya girince, akılları başlarına geldi ama atı alan Üsküdar'ı geçmişti bile.[1] Alexander Berger, Honda'nın başarısını büyük ölçüde şirketin felsefesine bağlıyor ve bu felsefeyi "Bireye saygı ve Üç Neş'e" ile açıklıyordu: Alma neşesi, Satma neşesi ve Yaratma neşesi.[2]

Japonya'nın önde gelen ekonomi gazeteci ve yorumcularından biri olan Setsuo Mito, bu felsefeye "Hondaizm" etiketini taktı ve Honda yöneticilik sisteminin herhangi bir şirket, sanayi ve hatta ülkeyi aşan bir evrenselliğe sahip olduğunu ileri sürdü. Tabiatıyla, Hondaizm'in anlaşılabilmesi için, önce Japon yöneticilik sisteminin genel özelliklerine bir göz atmada yarar var. Yönetim düşünürleri 1980'lerde Japon yönetim tarzı için şu tür "efsanevî" ilkelerden söz ediyorlardı:

1. Bütün üyeler, içinde bulundukları örgütün başarısı için kollektif sorumluluk duyarlar.

2. İşgörenler çok sayıda rol icra edecek kadar esnektir; bunun için eğitilir ve bu rolleri üstlenmek için kendilerine fırsat verilir.

3. Astlara çalışmalarını başarıyla sürdürebilmeleri hususunda itimat edilirr; hepsinin geliştirilmesi gereken bir potansiyeli vardır.

4. İşgörenlerin işteki sorunların çözümüne maksimum çaba harcayabilmeleri için, şirket için çalışırken korunmaları gerekir. Güvenle sığınacakları bir liman olmalıdır. Bu liman üst yönetimdir.

5. İşgörenlerin işletme içinde sadakatlerini arttıracak bir kariyer hayatına ve becerilerini, doğal yeteneklerini geliştirecek motivasyona sahip olmaları gerekir. Onlara bu motivasyon sağlanır.

6. Yeni şartlara uyarlanabilmek maksadıyla, yönetim "pragmatik akılcılık" denebilecek bir felsefeye sahiptir.

7. Yönetimin "miçi" felsefesini (Miçi, Yol demektir) takip etmesi, yani iş hayatındaki sorunları çözmek için çalışanlarla günlük etkileşime ve ortak bir kimliğe büyük önem vermesi gerekir.

BAŞARININ ANAHTARI, LİDERLİK FELSEFESİDİR

Mito'ya göre, Honda yukarıdaki yedi ilkeye "liderlik felsefesi"ni ilave etmiştir. Her kademedeki işgörenlerin kişisel davranışları için rehber ilkeler ortaya koymada liderlik felsefesi anahtar rol oynamaktadır. Neo-Konfüçyen düşüncenin gerçekliğidir bu: Yönetim, bütün iş faaliyetleri için

> "EĞER HONDA ÇALIŞANLARINA İŞLETMELERİNİN FELSEFESİNİ SORACAK OLURSAK, FARKLI CEVAPLAR ALIRIZ. SABİT BİR KURALLAR KÜMESİ OLMAYAN HONDAİZM'İN RUHUNA UYGUNDUR BU. UYGULAMADA, HONDAİZM, ÇALIŞANLARIN KENDİ VİCDANLARININ SESİNE GÖRE BİR YOL TUTTURMALARINI İSTER. HAYAL GÜÇLERİNİ KULLANMALARINI, KENDİ DAVRANIŞ KODLARINI BELİRLEMELERİNİ VE KENDİ HEDEFLERİNİ KARARLAŞTIRMALARINI GEREKTİRİR. İŞİN MERKEZİNDE BİREYİN ÖZGÜRLÜK VE SAYGINLIĞI YER ALMAKTADIR

İZ BIRA-KANLAR

açık ve seçik bir normatif çerçeve belirlemelidir. Ronald Dore'un vurguladığı gibi, Konfüçyen yaklaşım ekonomik kurumların "insanlardaki en iyi şeyleri dışarı çıkarabilme" yolundaki tasarım demektir. Böyle bir yaklaşım kaçınılmaz olarak tutarlı bir yöneticilik ideolojisi geliştirmek anlamına gelir. Mito'nun sözünü ettiği "farklı yaklaşımlar arasındaki eşzamanlı rekabet", "kendine güven", "tamamlayıcılık ilkesi".. hep normatif ve ideolojik ifadelerdir. Peki işgörenler, çıkarları çoğu zaman yönetimin plan ve hedeflerine ters düştüğü halde, bu gibi inançları niçin paylaşsınlar? Sanayi ilişkilerinin gerçekliği bakımından, Japonya'nın başka ülkelerden ne farkı var?

Japon yöneticiliği, işgörenlerin davranışlarını yönlendirmede normatif sloganların bilinçli şekillendirilmesi inancına dayanıyor. Bu tür sloganlar doğrudan dirençle karşılaşsa bile! Bu yargı yönetici elitin toplumda yüzyıllar süren manevî liderlik tarihinden güç alıyor. Japon işletmelerinin İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki yüksek başarıları bu yaklaşımın modern Japon toplumunda hâlâ sonuç vermekte olduğunu gösteriyor. Fakat bunun orta ve uzun vadede de sürüp gideceği şüphelidir. "Batılılaşan" Japonlar'ın eski manevî liderlik anlayışına sahip olmaları zor gözüküyor.
Honda Motor Company, Mito'ya göre, müşterilerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere "makul fiyatlı üstün nitelikli ürünler" imal etmeyi ve bu işi "küresel bir perspektifle" gerçekleştirmeyi hedefliyor. Ancak, eğer Honda çalışanlarına işletmelerinin felsefesini soracak olursak, farklı cevaplar alırız. Sabit bir kurallar kümesi olmayan Hondaizm'in ruhuna uygundur bu. Uygulamada, Hondaizm, çalışanların kendi vicdanlarının sesine göre bir yol tutturmalarını ister. Hayal güçlerini kullanmalarını, kendi davranış kodlarını belirlemelerini ve kendi hedeflerini kararlaştırmalarını gerektirir. İşin merkezinde bireyin özgürlük ve saygınlığı yer almaktadır. Çok sayıda kişiliğin, dolayısıyla da birçok Hondaizm yorumunun şirkette bulunmasına rağmen, "ortak bir kelime hazinesi" vardır.[3] Asla unutulmayan şeylerse, iki kurucunun (Soiçiro Honda ile Takeo Fujisawa) üç kişisel ilkesidir:

1. Özgün olun.

2. Hükümetlere bel bağlamayın.

3. Kendiniz için çalışın.

ÖZGÜN OLAN, HEDEFİNE ULAŞIR!

Her üç kural da Hondaizm'de temel nitelikte olmakla beraber, birincisi her zaman ağır basmaktadır. Bay Honda ABD ve Avrupa'da imal edilmekte olan uçak, araba ve motosikletlere hayrandı. Japon teknolojisinin çağın gerisinde bulunmasına hayıflanıyor, muazzam farkın günaşırı kapatılamayacağını biliyordu. Yine de Bay Honda Japonya'nın aradaki farkı kapatabileceğine inanıyordu. Taklitle değil, kendi öz teknolojisini geliştirmekle olabilirdi bu. Küçücük mahalli atölyesinde bile, "küresel perspektifle" geliştirilecek teknoloji ihtiyacından söz ediyordu.

Setsuo Mito, özgün olmanın Bay Honda için ne anlama geldiğini mükemmel biçimde tasvir etmektedir: O yıllardaki üç beş Japon motosiklet imalatçısı sadece yabancı markaları taklitle yetiniyorlardı. Örnekleri Triumph veya Adler idi; onlara benzeme yarışındaydılar. Honda'nın mamülleri de önceleri rakiplerinin çok gerisindeydi; fakat o, sadece yabancı markaları taklit etme fikrini gururuna yediremiyordu. Kendine ait daha iyi, özgün bir marka geliştirmeyi kafasına koymuştu. Çok zaman ve çabaya malolsa da, sonunda rakiplerini altetmeyi başardı. Taklit sayesinde köşeyi dönen firmaların işleri önceleri iyi gittiyse de, sonunda nal toplamaya başladılar. Kısa vadeli sonuçları yaratıcı, özgün çabanın önüne koyanlar, nihayette kaybetmeye mahkûmdular. Bay Honda sloganlara yüz vermiyordu. Ağızlara sakız olan "Yaratıcılık taklitle başlar" veya

> "HONDA'NIN EFSANEVÎ YÖNETİCİLERİNDEN KAWAŞİMA 45 YAŞINDA BAŞKAN OLMUŞ, 55 YAŞINDAYSA EMEKLİYE AYRILMIŞTI. SEBEBİNİ SORANLARA CEVABI ŞUYDU: "BAŞKANLIK YAPTIĞIM ON YIL İÇİNDE HARCAMAM GEREKEN ENERJİNİN HEPSİNİ HARCADIM. ŞİMDİ YENİDEN ŞARJ OLMAYA VE YAKIT DEPOLAMAYA İHTİYACIM VAR. BİR ORGANİZASYONU GENÇ VE DİRİ TUTMAK İSTİYORSANIZ, LİDERLİK DEĞİŞİMİNİ ZAMANINDA YAPMALISINIZ."

"Taklit, yaratıcılığın parçasıdır" gibi sözler, özgünlük yokluğunu örten numaralardı. Bunlarla oyalanmaya değmezdi.

Yaratıcı olan, özgünlüğün peşinden koşan kişi, hükümetlere bel bağlamazdı. Bay Honda bu yönüyle, hükümetlere beşikten mezara kadar avuç açan diğer Japon girişimcilerden çok farklıydı. Ensesi, kendi işini kendisi yaptığı için kalındı.

Honda 1948 yılında kurulduğu günden itibaren şirket yönetimi hiçbir zaman resmî yardım veya koruma peşine düşmedi. Çok zor zamanlarda bile, şirket hükümete yardım elini uzatma talebinde bulunmadı; oysa Japonya'da çok yaygın bir uygulamadır bu. Kendi başının çaresine baktı Honda. Yabancı sermayenin ve yabancı ürünlerin rekabetini ise hoş karşıladı; Japonya'da yine nadir alışkanlıklardan biridir bu. Hükümetlerle arayı yapmak için yüksek yönetim veya danışma kademelerine hiçbir emekli bürokratı da tayin etmedi.

Liderlik Değişimini Zamanında Yapın! Hondaizm'in diğer bir anahtar unsuru, şirketin eylem-yönlü yaklaşımının ifadesi olan "kendin için çalış" ilkesidir. Nefsini öne çıkarmama ve kendini gruba adamanın Japonya'da uzun bir geleneği vardır. Fakat bugünün dünyasında salt "ülke uğruna" veya "şirket uğruna" insanları göreve çağırmak, yeterli motivasyonu sağlamayabilir. Honda'nın yönetim ilkesi, başından beri "kendin için çalış" olmuştur. Bunu, şirket ve ülke çıkarı ile bağdaştırmak daha üst kademelerde mümkün olabilmektedir. Şirketin şu beş ilkesi, Honda'nın kurucusunun felsefesini özetlemektedir:

1. Hayallerinizin takipçisi olun ve genç görünün.

2. Teoriye, yeni fikirlere ve zamana saygılı olun.

3. İşinizi sevin, işyerinizi parlak ve pozitif hale getirin.

4. İşinizin aksamadan yürümesine gayret edin.

5. Araştırmacılığı ve candan gayreti gündelik alışkanlık haline getirin.

Bunlar basit ve bilinen ifadelerdir, ama bunlarla harekete geçmek kolay değildir. Yöneticinin bir kontrol listesi olmalı ve sürekli olarak bu ilkelerin hayata geçirilip geçirilmediğini denetlemelidir:

1. Çalışanlara hayalgüçlerini kullanma fırsatı veriyor muyuz?

2. Şirket liderlerinde, şirketi bürokratik olmaktan koruyacak yeterli enerji ve cesaret var mı?

3. Teori geliştirmeye ve teoriyi uygulamaya koymaya gerekli özeni gösteriyor muyuz?

4. Yeni fikirlerin serbestçe dolanmasına yeterince açık mıyız?

5. Kararlarımızı doğru zamanda veriyor muyuz?

Honda'nın efsanevî yöneticilerinden Kawaşima 45 yaşında başkan olmuş, 55 yaşındaysa emekliye ayrılmıştı. Sebebini soranlara cevabı şuydu: "Başkanlık yaptığım on yıl içinde harcamam gereken enerjinin hepsini harcadım. Şimdi yeniden şarj olmaya ve yakıt depolamaya ihtiyacım var. Bir organizasyonu genç ve diri tutmak istiyorsanız, liderlik değişimini zamanında yapmalısınız."

Kawaşima'nın alicenaplığını gösterebilecek kaç Türk yönetici var acaba?

1. Andrew Mair: Honda's Global Corporation, London: MacMillan, 1994, s. 8.

2. Alexander Berger: Global Corporate Strategy: Honda Case Study, Norderstedt: GRIN Verlag, 2011, s. 2.

3. Setsua Mito: The Honda Book of Management, London: Bloomsbury Academic, 2013.

PİYASANIN
Z RAPORU

ABD 10 yıllıkları ve dolar endeksi gölgesinde piyasalar

ABD tarafında aşılanma çalışmalarının hızı ve başarısı, 1.9 trilyon dolarlık teşvik paketinin sonunda hayata geçirilmesi ve Başkan Biden'ın şimdiden 3.5 trilyon dolarlık yeni bir alt yapı yenileme paketini hayata geçirmeye hazırlandıklarını belirtmesi piyasaların şimdilik ılımlı pozitif tarafta kalmasını sağlarken bir yandan da stres başlıkları öne çıkmaya devam ediyor.

CÜNEYT PAKSOY

Pandemi Avrupa, Latin Amerika dahil birçok bölgede hız kezmesken ve mutasyona bağlı 3. dalga ihtimalleri hala masada kalmaya devam ederken aşılama çalışmalarında bir çok ülkede yeterli hıza kavuşulmaması hala piyasalar için virüs sürecini bir numaralı risk faktörü yapmaya devam ediyor.

Normal şartlarda 2021 bahar aylarından itibaren normalleşmeye geçiş ve yaz ayları ile birlikte normalleşmenin hız kazanarak pandemi sürecinin arkada bırakılması şeklinde ilerleyen baz senaryonun sekteye uğraması ve 2021'in de kayıp yıl olma ihtimali fiyatların içinde net olarak bulunmuyor. Bu konuda uyarıcı olmaya devam ediyoruz.

Başkan Biden'ın Hem Rusya hem Çin'i hedef alan açıklamaları ve izlenen politikalarda global ölçekte hızlanacak olası yeni ticaret savaşları ve artacak jeopolitik riskler potansiyelleri dahil küresel ekonomiyi tehdit eden başlıklar da yüksek tonda konuşulmaya devam edilecek gibi görünüyor.
Piyasalar umutla korku arasında majör merkez bankalarının desteği ve kamusal teşviklerin verdiği destekle ılımlı pozitif kalmaya devam ederken, piyasalarda bir tarafta stresin artmaya devam ettiğini izliyoruz.

Geçen ay yazımızda ''Şimdilik teşvik paketi beklentileri sebebiyle sert tonda fiyatlanmayan ABD 10 yıllıklar tarafında yaşanan yükseliş hız kesmez ve 10 yıllıkların faizi tekrar yüzde 1.20 altına geri çekilmez ve yüzde 1.50 -1.65 ve üzerine doğru gitmeye devam ederse hem borsa hem emtia tarafında daha sert tonda hareketler görme riskini göz ardı etmemek gerekli'' demiştik.

Nitekim ABD tahvilleri yüzde 1.75'kadar çıkıp mevcut durumda kritik 50 aylık ortalama olan 1.70'ler civarında yön ararken, dolar endeksi tarafında da çok uzun bir süreden sonra hem 200 aylık hem 200 günlük ortalamarı barındıran kritik eşiğe gelindiğini izliyoruz.

Önümüzdeki dönemde ABD 10 yıllıklar normalleşmez ve yüzde 2-3 bandına gidecek olursa ve dolar endeksi kritik 92-93 bandını aşıp 95-100 bandı içine ilerleyecek olursa gelişmiş-gelişen ülkeler için hem zorlu bir dönemin başlangıcı, borsalar, emtia tarafında baskının oluşumu ve küresel ölçekte çok erken bir paradigma değişiminin sinyallerini konuşmak zorunda kalabiliriz. Bu sebeple gözlerimiz bu iki önemli grafik üzerinde olmaya devam edecek.

Özetle bu grafikler normalleşmedikçe ve Mart ayında bekleneni vermeyen Fed ile piyasalar arasında restleşme devam ettikçe ekstra temkinli ilerlemek gerektiğinin altını çizmek isteriz.
Nisan ayında da piyasalarda arada pozitif süreçler ve fiyatlamalar, bazı dönemlerde negatif fiyatlamalar ve aşağı yönlü oynaklık ve volatilite artışına hazırlıklı olmak gerekiyor.

Yılın dördüncü ayı olan Nisan ayı ve devamında haber akışlarının kısa-orta vade adına piyasalardaki etkilerini her zaman olduğu gibi grafik-analiz bölümünde daha detaylı anlatmaya çalıştık.

DOLAR-TL

Dolar-TL tarafında ardışık güçlü TCMB adımları ve güçlü sözlü yönlendirmesi ve güçlü yabancı girişi desteği ile 7.00 pivot altına gelindiğini ve 6.89'ların test edildikten sonra hem dolar endeksi etkisi hem de haber akışı ile oluşan güçlü tepkide 8.50'ler görüldükten sonra bir miktar artan oynaklık ile 7.50-8.50 aralığında yön arayışı oldukça önemli olacaktır. Yabancı çıkışı yaşanırken DTH tarafında bir miktar azalma gözlemledik. Tekrar yabancı girişi oldukça önemli olacak. Yeni başkan Biden ile oluşacak ABD ilişkilerine dair süreç, enflasyonun seyri ve buna bağlı olarak TCMB'nın ek sıkılaştırma adımları, virüs ile ilgili haber akışı ve en önemlisi dolar endeksinin güç kazanma ihtimalleri takip edilecek.

EURO-TL

TCMB adımları sonrası aşağıda 8.35'lere kadar düşüş yaşandıktan sonra tekrar 10.00'lara doğru güçlü bir hareket geliştiğini ve mevcut durumda 8.50-10.50 çok geniş bandı içinde yön arayışı izliyoruz. Önümüzdeki süreçte virüs etkisine paralel dolar endeksi ,parite tarafında ki gelişmelere ek reel efektif kur endeksi içinde TL'nin olası hareketlerine bağlı olarak her iki yönde hareket geliştirme potansiyeli masada durmaya devam edecektir. Teknik olarak 9.00-9.30 bandı üzerinde kaldıkça yukarda 9.60-9.85 ve 10.20 gibi seviyeler daha önce test edilen direnç hedefleri olmaktadır. Buralar sıralı geçilecek olursa 11.00-11.50'ler yeni potansiyel hedef olabilir. En büyük resimde satışlar etkili oldukça 8.75-9.00 altında kaldıkça 8.00-8.50 aralığı ve devamında 7.50 potansiyel sıralı destek hedefleri olarak izlenmeye devam edilecektir.

DÖVİZ SEPETİ

Viop tarafında spot tarafta yaşanan yükselişe paralel 1700-1750 bandına gelindikten sonra BİST'te başlayan düzeltmeye paralel viop tarafında da aşağı yönlü düzeltme hareketinin kur va faizde yaşanan hareketlilik sonrası derinleştiğini ve mevcut durumda 1250-1550 geniş bandı içinde destek arandığını ve güçlü tepki arayışlarının denendiğini izliyoruz. Teknik olarak 1400-1450 üzerinde kalabildikçe 1500-1600 bandı önemli direnç eşiği olacaktır. Buranın üzerinde kalabildikçe 1665 üzerinde güç kazandıkça tekrar 1700-1800 geniş bandı hedef olmaya devam edecektir. 1500-1600 bandı altında kaldıkça ve 1400-1450 bandı üzerinde güç kazanamadıkça aşağıda 1200-1350 geniş bandı kritik destek bölgesi olarak izlenmelidir.

DOLAR ENDEKSİ

Dolar endeksi pandemi etkisiyle ekstra genişlemeci olarak masaya gelen Fed'e bağlı olarak ardışık pozitif geçen aylardan sonra mevcut durumda yükselmeye devam eden ABD 10 yıllık tahvil faizlerine paralel 200 aylık ve 200 günlük ortalamaların kesiştiği çok kritik 92.00-93.00 bandına gelmiş durumda. Gelişecek risklere bağlı olarak 92.00-93.00 üzerinde güç kazanarak 95.00 üzerine geçip 97-98 üzerinde kuvvet kazanıp 100.00'lere ulaşma ve buranın üzerinde ekstra güç kazanarak kritik 103-105 eşiği test etme ve geçme potansiyeli teknik olarak kalmaya devam ediyor. Her yazımızda belirttiğimiz gibi risk iştahının devamı ve gelişen ülkelerin kur tarafında manevra alanının korunabilmesi için dolar endeksinin 88-92 bandı içinde kalmaya devam etmesi önemli olmaya devam edecektir.

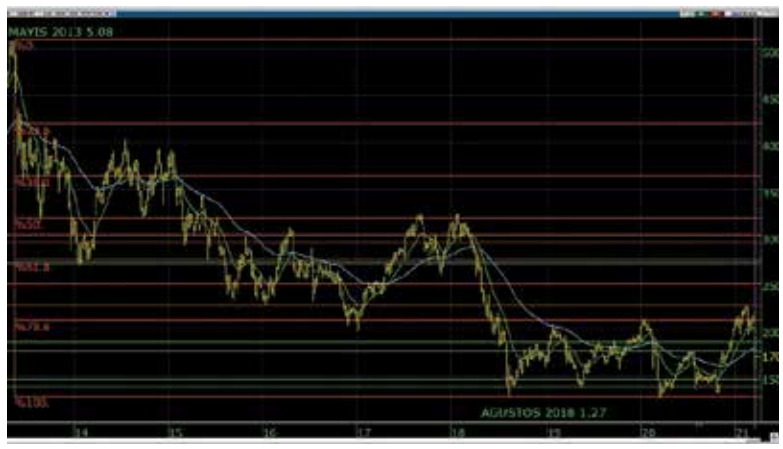
PİYASANIN Z RAPORU

EURO-DOLAR PARİTESİ

Fed ve ECB'nin karşılıklı adımları ve gerileyen dolar endeksine bağlı 1.20-1.25 bandına gelindikten sonra dolar endeksinin tekrar yükselişe geçmesiyle birlikte gerileyen parite tarafında mevcut durumda 1.15-1.20 aralığında yön arayışı devam ediyor. Önümüzde ki süreçte ECB'nin ve Fed'in karşılıklı kararlarının, ABD ve AB içindeki virüs etkisinin ve siyasi sonuçlarının belirleyici olacağı parite tarafında; her iki yönde sert ve ani hareketler görülme ihtimali sürüyor. Teknik anlamda 2021 içinde volatilitenin artacağı günlere hazırlıklı olmak gerektiğinin altını daha kalın çizgilerle yenilemeye devam ediyoruz.

DOLAR BAZLI BİST-100 ENDEKSİ

Görece ucuzluğun ve yabancı algısının en iyi takip edildiği ana grafik olan dolar bazlı grafiklerde uzun vadeli ilk hedef olarak gördüğümüz 2.00 cent civarına gelinip geçildikten sonra beklediğimiz 2.00-2.20 aralığı içine tekrar girilmiş ama ordan yükselen kur ve düşen endeks hareketine bağlı olarak 1.50-1.70 civarına ciddi bir geri çekilme oluşmuştur. Artık 2 cent yine önemli direnç olmuştur. Buranın altında hep belirttiğimiz gibi temkinli olmak gerekecektir. Tekrar yükselişe dönebilmek için 1.85 üzerinde asıl 2.00-2.20 cent aralığına geri dönebilmek önemli olacaktır. Trendin daha kalıcı yükselişte kalabilmesi için 2.00-2.20 cent üzerine kalıcı yerleşme aranacaktır. Bu durumda ilk anlamlı hedef 2.50 cent civarı olacaktır.

GÖSTERGE TAHVİL FAİZİ

TCMB Mart ayında politika faizini 200 baz arttırıp yüzde 19 seviyesine çektikten sonra Şahap Kavcıoğlu yeni başkan olarak göreve atandı. Faiz artışı ve yeni atama sonrası kur ve faiz tarafında hareketlilik oluştuğunu ve oynaklığın belirli bir miktar arttığını izliyoruz. Gösterge tahvil yüzde 20'lere yaklaşırken uzun vadeli tahvilde yüzde 19'lara ulaşmış oldu.Risk primimizi gösteren CDS tarafında ise 250-300 bandına inildikten sonra mevcut durumda 400-500 bandına gelindiğini izliyoruz.ABD tahvil faizleri yanında, hep altını çizdiğimiz jeopolitik riskler ve özellikle ABD-Türkiye ilişkileri, içerde siyasetin ilerleme süreci, cari denge, ekonomi yönetiminin attığı adımlar, enflasyon ile mücadele süreci, petrol fiyatları dışında Fed ve ECB'nin adımlarının global etkileri, dolar endeksine bağlı dolar-TL tarafında yaşanacak gelişmeler önemli olmaya devam edecek.

ABD 10 YILLIK TAHVİL FAİZLERİ

ABD 10 yıllık tahvil faizleri global virüs etkisinin güvenli limanlara kaçışı tetiklemesi ile birlikte tarihi bir düşüşle yüzde 0.30 seviyelerine kadar düştükten sonra mevcut durumda 50 aylık ortalama olan yüzde 1.70'lere yaklaşan faiz hem Fed'in politikalarını tartışmaya açmış hem de ilerde olası erken yüksek enflasyon tartışmalarını da gündeme getirmiş ve ekstra stres oluşturmuş durumda. Faizler tekrar yüzde 1.50 altına kalıcı gelmedikçe yüzde 1.70 üzerinde 2.00-3.00 bandına gitme olasılığı yakından izlenecektir. Fed'in ekstra olağandışı ve sınırsız para basmaya devam edebilmesi, virüs ve enflasyon sürecinin seyri, yeni başkan Biden'ın performansı, ticaret savaşlarının seyri ve dünya ekonomisin alacağı tahribatlara bağlı 10 yıllık tahvil faizlerinin seyri bütün global tahvil piyasaları için belirleyici majör grafik olmaya devam edecektir.

BİST-100 ENDEKSİ

BİST 1589 ile yeni rekor tazelemesine rağmen bitmeyen düzeltme süreci ve bankacılık endeksine gelmeye devam eden çok sert satışların da etkisiyle 1500 altında hızlıca destek olarak gördüğümüz 1200-1350 bandına geri çekilme oluştuğunu izledik. Kur ve faiz tarafında normalleşme ve bankacılık endeksinin toparlanma ihtimalleri netleşene kadar çok temkinli izlemek gerekiyor. Dolar bazlı ekstra endeks ucuzluğu ve şimdilik hala oynaklık gösteren yabancı payında yaşanacak gelişmeler önemli faktörler olmaya devam edecektir. Teknik olarak 21 ve 50 günlük ortalamanın şimdilik 200 günlük ortalamanın üzerinde olduğunu ve bu oluşumun hala yukarı yönlü hareketin devamı için bir umut olduğunu belirtmek isteriz.

S&P 500 ENDEKSİ

S&P 500 endeksi'ni anlatırken altını çizerek kullandığımız cümleyi 2021 içinde yenileyerek tekrarlamaya devam ediyoruz. ''Global borsalar için bir amiral gemisi niteliği taşıyan ve son zamanlarda yaşanan uzun soluklu yükselişinden ötürü pahalı olması ve balon ihtimali sebebiyle dikkat çekilen ve ciddi bir düzeltme potansiyeli taşıyan endeksin 2021 senesi içinde ki seyri global borsalar adına oldukça önemli olacaktır . Bu endeksin yükselişe devam etmesi global ölçekte bütün borsalara yükseliş için şans verirken, ciddi düzeltmeye devam etme ihtimali ise ciddi anlamda topyekün satış gelme riskini de beraberinde getirecektir.'' Teknik olarak 4000 seviyelerine kadar güçlü bir yükseliş yaşanmış ve yeni rekorlar kırılmıştır.

BRENT PETROL

Mevcut durumda arz-talep dengesi hala talep yönlü güçlenmezken OPEC-OPEC dışı ülkelerin konsensüsü ile ''60-65 dolar seviyesini hedefleyebilir'' söylemimizi haklı çıkardıktan sonra hareket 72 dolarlara kadar ulaşmış ve sonrasında tekrar 60-65 bandına geri dönülmüştür. 50-60 dolar altına gelmedikçe 65 üzerinde 70-80 dolar hedefi takip edilmeye devam edilecektir... Önümüzdeki süreçte ABD Başkanı Biden'ın adımları, ABD-Rusya-Çin-İran Gerginlikleri, jeopolitik risk süreci, ticaret savaşları, virüs salgını gibi global büyümeyi etkileyecek risk başlıkları masada kaldıkça petrol fiyatları üzerindeki aşağı yönlü baskı ara ara böylesi güçlü tepkiler gelse de devam edeceğe benziyor.

ALTIN (ONS)

Altın tarafında virüs etkisiyle güvenli liman özelliği ve emtia hareketlerine bağlı olarak 2080 dolarlara kadar ulaştıldıktan sonra düzeltme sürecine girilerek kritik bölge haline gelen 1650-1900 aralığında yön arayışı içinde devam edildiğini ve zaman ilerledikçe sıkışmanın artmaya devam ettiğini izliyoruz. Fed'in politika adımları buna bağlı dolar endeksi, ABD tahvil faizleri ve global bütün risk başlıkları, virüs etkisi ve emtia hareketleri altının seyri için yakından izlenecektir. Bu kadar risk başlığı varken bugüne kadar haklı çıktığımız her düşüşü altın tarafında alım yönünde kullanılması gerekir senaryomuzu korumaya devam ediyoruz. Teknik olarak yukarı trend sürdükçe ve olası satışlar 1650-1900 dolar içinde ve özellikle üzerinde karşılandıkça yukarda 1900-1965 ve 2000 seviyeleri takip edilecektir.

AJAN-DA

03-11 Nisan 2021

MOTOSİKLET VE MOBİL YAŞAM ARAÇLARI FUARI MOTOMOBİL, TUZLA VİAPORT MARİNA, İSTANBUL

MotoMobil Fuarı'nın en büyük sürprizi, ''açık havada'' Tuzla Boat Show ile aynı anda ve aynı alanda gerçekleşmesi olacak. Fuarda ayrıca 2,5 milyon Euro üzerinden satışa çıkacak bir katamaran markasının da lansmanı yapılacak. Hava, kara ve denizde kullanılan en heyecan verici araçları yakından inceleme ve deneyimleme fırsatı sunacak olan fuarın 50 bin ziyaretçiyi ağırlaması bekleniyor.

motomobil.com.tr

06-07 Nisan 2021

LUXURY B2B M.I.C.E. NETWORKING EVENT AND CONFERENCE, PULLMAN HOTEL, İSTANBUL

Oteller, seyahat acenteleri, transfer şirketleri, araç kiralama şirketleri, düğün organizatörleri başta olmak üzere geniş bir yelpazede, M.I.C.E. profesyonelleri ile tanışmanız için iyi bir fırsat. Her bir şirket sadece bir günde en az 30 randevu alabilecek. Katılımcılar ve yabancı tur operatörleri, B2B ön randevu sistemi aracılığıyla karşılıklı görüşmek istedikleri firmaları belirleyebiliyor.

workshoptravelshop.com

06 – 09 Nisan 2021

43. YAPI FUARI-TURKEYBUILD, TÜYAP FUAR MERKEZİ, İSTANBUL

İnşaat sektörünün trendlerinin konuşulacağı ve en yeni yapı teknolojileri ve yapı ürünlerinin sergileneceği Turkeybuild İstanbul Fuarı, Ticaret Bakanlığı'nın tüm ulusal ve uluslararası fuarların 1 Eylül 2020 sonrası döneme ertelenmesine yönelik kararı dikkate alınarak, 06 – 09 Nisan 2021 tarihleri arasında gerçekleşiyor. Sektörü dönüştüren girişimcilerileri ağırlıyacak fuar, işinize fayda sağlayabilir.

yapifuari.com.tr

08-11 Nisan 2021

EXPORT GATEWAY TO AFRICA FUARI, CNR EXPO İSTANBUL FUAR MERKEZİ, İSTANBUL.

Türk üretici firmalarının Afrika ülkelerinin önde gelen alıcıları ile en önemli buluşması Export Gateway to Africa için stand rezervasyonları devam ediyor. Türkiye'nin en önemli ihracat sektörlerindeki lider üreticilerin ürünlerini, Afrika ülkelerinin hedef pazarlarına taşıyacak Export Gateway to Africa, 54 ülkeden 5 bini aşkın Afrikalı ithalatçı ve satın almacıyı, katılımcısıyla buluşturacak.

exportgatewayafrica.com

15-18 Nisan 2021

DESIGNLOOK ONLINE EVENT

Gelecek dönemdeki virüs saldırılarına karşı, yaşam alanlarındaki korumayı sağlamak, uygun tasarım fikirlerini paylaşmak, sürdürülebilir hayatı yeniden tanımlamak için tasarımcılar bir araya geliyor. Tasarımcılar, 'Sürdürülebilir bir hayat için, sürdürülebilir yaşam alanları yaratmak' temasını tartışmak için Designlook İç Mimari ve Tasarım Platformunda buluşuyor. Online izleyebilirsiniz.

designlook.online

26 Nisan 2021

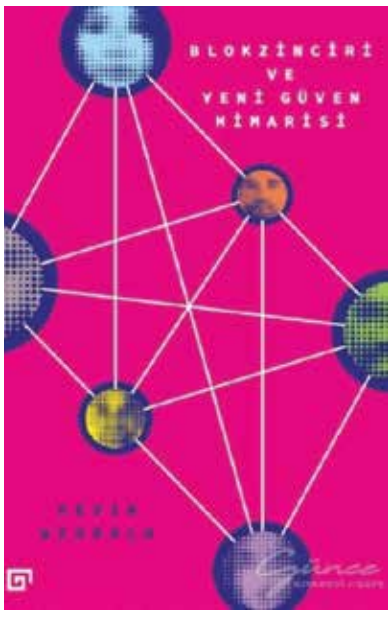
TSPB - 7. KAMERA ELİNDE GELECEĞİN CEBİNDE KISA FİLM YARIŞMASI

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin (TSPB), bütçe, birikim ve yatırımın önemi konusunda farkındalık yaratarak ve finansal okuryazarlık bilincini sağlamak amacıyla düzenlediği "Kamera Elinde Geleceğin Cebinde" kısa film yarışmasına başvurular başladı. Dereceye girenlerin toplamda 35.000 TL'ye varan yatırım fonu kazanacağı yarışmanın son başvuru tarihi 26 Nisan 2021.

kameraelindegelecegincebinde.com

KİTAP

MEHMET ALİ DOĞAN

BLOKZİNCİRİ VE YENİ GÜVEN MİMARİSİ

Kevin Werbach

KÜY
232 sayfa

Her şey 3 Ocak 2009'da Bitcoin'in hayatımıza girmesiyle başladı: Milyarlarca dolar değerindeki yatırımlar, kurulan binlerce şirket, yaratılan büyük servetler, ortaya çıkan yeni sektörlerin yanı sıra pek çok hırsızlık, tartışma, dolandırıcılık… Ve bütün bunlar sadece başlangıç! Kevin Werbach –tıpkı internet gibi– etkileri dünyanın her köşesine ulaşabilecek potansiyele sahip, ezber bozan bir teknoloji olan blokzincirine, onu bütün problemlerin çözümüymüş gibi algılayanların aksine, soğukkanlı yaklaşmayı başarıyor. Böylelikle, blokzinciri ve sunduğu yeni güven mimarisi hakkında ayakları yere sağlam basan temel bir kitap ortaya çıkıyor.

Doç. Dr. Ali Erken

AMERİKA VE MODERN TÜRKİYE'NİN OLUŞUMU

VBKY
448 sayfa

Türkiye'deki zihniyet değişiminin izini süren Doç. Dr. Ali Erken kitabında, tarihi kayıtlar eşliğinde Rockefeller ve Ford vakıflarıyla yürütülen kültürel ve bilimsel gelişmeleri sıralıyor. Erken ayrıca ODTÜ, TUBİTAK ve Robert Kolej gibi kurumların doğuş ve gelişim öyküsünü; eğitim, tıp, edebiyat, müzik ve tiyatro alanlarında verilen burslarla çalışmalar gerçekleştiren ünlü isimleri anlatıyor. Siyasi hayatta tanınan pek çok isim, bu kitapta uygulamalarıyla anlatılıyor.

J.C. Sharman

ZAYIFLARIN İMPARATORLUKLARI

VBKY
276 sayfa

Cambridge Üniversitesi Siyasi Tarih Profesörü Jason Sharman, Avrupa-dışı büyük imparatorlukların gerilemesinin, Avrupa'da ortaya çıkan bir askeri devrim tezi ile açıklanamayacağını belirtiyor. Çünkü ortada bir askeri başarı yok. Sharman eserinde, iddia edilenin aksine erken modern dönemde Avrupalıların mutlak bir askeri üstünlüklerinin olmadığını tarihi kayıtlar eşliğinde aktarıyor. Sharman, günümüzde Asyalı güçlerin tekrar yükselmesinin ise eskiye bir dönüş olarak görülebileceğini söylüyor.

Robert L. Shewfelt

İŞLENMİŞ GIDA YANILGISI

YA DÜŞÜNDÜĞÜN GİBİ DEĞİLSE?

THEKİTAP
448 sayfa

Gıda tüketim alışkanlıkları sağlıklı ve uzun bir yaşamın belirleyicilerinden olmakla kalmayıp aynı zamanda bir keyif kaynağı ve kültürel mirasın değerli bir parçası. Bu nedenle gıda tercihlerinde, çoğu zaman duygular mantığın önüne geçiyor. Büyük gıda firmalarının reklam bombardımanı ve sözde uzmanların oluşturduğu bilgi kirliliği de buna eklendiğinde, kafalar karışıyor! İşlenmiş gıda hakkında sorulabilecek tüm soruların yanıtlarını bu kitapta bulacaksınız.

Aynur Ayaz

SAMİMİ NİYET

YEDİVEREN
184 sayfa

Samimiyet ve niyet. Tüm canlılarla iletişimde anlamanın ve anlaşılmanın; tüm uğraşılan işlerde başarmanın ve huzuru bulmanın; tüm sıkıntılı anlarda sabretmenin ve üstesinden gelmenin en önemli iki kavramı. Uzun yıllar medyada çalışmalar yürütmüş ve yüzlerce program düzenlemiş olan başarılı sunucu ve koordinatör Aynur Ayaz, okuru kitabıyla samimi bir yolculuğa davet ediyor.

AŞKIN
BAYSAL

Evrensel Temel Gelir üzerine

Pandemi nedeniyle iyice can yakmaya başlayan kitlesel ve kronik işsizlik, Evrensel Temel Gelir fikrini yeniden gündeme getirdi. Hatta bazı ülkelerde bu konuda birtakım somut adımlar da atılıyor. Bu fikrin yeniden gündeme gelmesi korona salgınının bir sonucu olarak görülebilir belki ama, yaşananların arkasında konjonktürü çok aşan yapısal ve geri döndürülmesi imkansız dinamikler var aslında. Peki tam olarak neler olup bitiyor?

AŞKIN BAYSAL

Dijital enformasyon teknolojilerinin yükselişi, iş dünyasında devrimci bir dönüşüm başlatmış durumda. Bu dönüşüm an itibariyle bütün 'yaratıcı yıkım' gücüyle yoluna devam ediyor, önüne çıkan her şeyi başkalaşıma uğratıyor.

Bu büyük dönüşümün veya yaratıcı yıkımın neticelerinden biri, yapay zekanın yükselişi oldu. Yapay zeka şu anda, çok yakın zamana kadar insanların yapageldikleri pek çok işi üstlenmeye hazır durumda, hatta yavaş yavaş üstleniyor. Yakın gelecekte şoförlükten noterliğe, muhasebecilikten kasiyerliğe kadar pek çok iş tarihe karışabilir.

Yapay zekanın yapabileceği işler, nispeten az vasıf gerektirenlerle sınırlı değil üstelik. Bugün yapay zeka ve makine öğrenmesi, savaş meydanlarından borsalara kadar, zorlu ve beceri gerektiren pek çok alanda karşımıza çıkabiliyor. Dahası, yapay zeka yaratıcı mesleklere de el atmaya başladı. Bugün şarkı besteleyen, resim yapan, şiir yazan robotlar bile mevcut.

21 Yüzyıl için 21 Ders adlı kitabında bu konuya da değinen Noah Harari'ye göre "İnsanlar ekonomik değerlerini yitirmek üzereler çünkü zeka bilinçten ayrılıyor." Öyle ki, yakın gelecekte insanların büyük bir kısmı işsizlik yerine 'işlevsizlikten' şikayet etmeye başlayabilirler: Yakın gelecekte "insanlar için pek çok yeni meslek ortaya çıksa da 'işlevsiz' bir sınıfın doğmasına tanıklık edebiliriz. Eşzamanlı bir şekilde hem yüksek işsizlik oranı hem de nitelikli işçi eksikliğinin yaşandığı iki yönlü bir belayla uğraşmak zorunda kalabiliriz. Çoğu insan, 19. yüzyılda at arabası sürücüsüyken taksi şoförlüğü yapmaya başlayanların değil, 19. yüzyılda büyük bir hızla iş sahasının bütünüyle dışına atılan atların kaderini paylaşabilir.

Bu ciddi ihtimal, mevcut gelir ve servet eşitsizliğini iyice artırabilir, uçurumu daha da derinleştirebilir. Yapay zekalı makinelerin sahipliğini elinde bulunduran 'süper sınıf' servetine servet katarken, kalıcı işsizlik ile sınanacak büyük insan kitleleri mutlak yoksulluk trajedisine mahkum olabilir.

Peki, işsizlikten de öte işlevsizliğin hükmedeceği bu distopik dünyada insanlar ne yapacak? Nasıl para kazanacak? Hayatlarını nasıl idame ettirecekler? Bunlar aslında sadece yakın geleceğin değil, bugünün de soruları. Çünkü otomasyonun yükselişi şimdiden ciddi bir işsizlik yaratmaya başlamış durumda. Dünyanın pek çok ülkesindeki kronik yüksek işsizlik oranlarının, özellikle de genç işsizlik oranlarının bir sebebinin de teknoloji olduğu düşünülüyor.

Bu büyük ve gerçekleşmesi kuvvetle muhtemel trajediden sakınmak için şimdiden çareler aranmaya başlanmış durumda, 'iş sonrası dünya' için pek çok yeni çözüm önerisi üretiliyor. Bunlardan biri de, Evrensel Temel Gelir (ETG).

Bu ilginç fikir, tüm vatandaşlara herhangi bir şart koşmadan ömür boyu, cüzi veya sefalete düşmelerine engel olacak miktarda bir ücretin düzenli olarak ödenmesi esasına dayanıyor. Bill Gates, Elon Musk gibi teknoloji alanındaki iş liderlerinin de desteğini almış olan ETG'yi savunanların bir gerekçesi de, küresel gelir uçurumunun gittikçe derinleşmesi ve ufukta buna çare olacak herhangi bir çözümün görünmemesi.

Konu hakkında, kaynağın nereden bulunacağı, kimleri ve ne kadar süreyle kapsaması gerektiği, insanları tembelleştirip tembelleştirmeyeceği, çalışanların motivasyonlarını düşürüp düşürmeyeceği, üretimi azaltıp azaltmayacağı, enflasyonu artırıp artırmayacağı gibi birçok tartışma yapılırken, bir yandan da bazı pilot uygulamalara girişiliyor.

'İş sonrası dünyada' insanların iş diye ne yapabileceğine ilişkin fikir yürütenler, çocuk bakımı, yaşlı bakımı, komşulara yardım etme, eğitim alma veya verme, sanat veya bilimle uğraşma, birtakım toplumsal faaliyetlere katılma gibi, şimdiye kadar pek meslek olarak görülmeyen pek çok uğraşın olduğunu ve ETG'nin bu uğraşlar karşılığında ödenebileceğini söylüyorlar. Başka bir deyişle, bu gündelik meşgale ve sorumlulukların birer kamu görevine çevrilebileceğini ifade ediyorlar.

Yoksulluk ve sosyal adaletsizlikle mücadele etmek üzere geliştirilen bu 'iyi niyetli' fikir, uygulanabildiği takdirde, geniş kitlelerin memnuniyetsizliğine bir süreliğine ve bir nebze de olsa çare olabilir belki ancak kalıcı çözümler için başka ufuklara bakmak gerekiyor. Onlara da başka bir yazıda değinelim.

Güldüren 100

100 Mbps'ye Kadar
Akıllı Sınırsız Kablonet

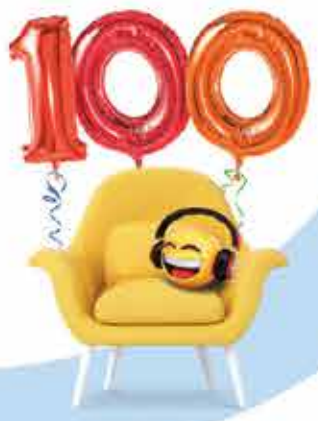
+ Üst Paket
+ Altın Sinema Paketi
+ Kablo Bulut 25 Gb

İnternet'ten Başvurularınıza Özel İlk Ay Bedava

24 ay taahhüt sözünüze
İlk 12 ay
109,99 TL

12 ay taahhüt sözünüze
119,99 TL

Sonraki 12 ay
119,99 TL

Eğlence Dolu

25 Mbps'ye Kadar
Sınırsız Kablonet

+ Temel Paket
+ Vizioon Sinema Paketi
+ Kablo Bulut 25 Gb

İnternet'ten Başvurularınıza Özel İlk Ay Bedava

24 ay taahhüt sözünüze
İlk 12 ay
89,99 TL

12 ay taahhüt sözünüze
99,99 TL

Sonraki 12 ay
99,99 TL

Renklendir Hayatını

50 Mbps'ye Kadar
Akıllı Sınırsız Kablonet

+ Üst Paket
+ Vizioon Sinema Paketi
+ Kablo Bulut 25 Gb

İnternet'ten Başvurularınıza Özel İlk Ay Bedava

24 ay taahhüt sözünüze
İlk 12 ay
99,99 TL

12 ay taahhüt sözünüze
109,99 TL

Sonraki 12 ay
109,99 TL

Kablo TÜRKSAT

0 850 804 4444 turksatkablo.com.tr /turksatkablo

Değerli anlar hep yaşansın diye
Türk Telekom 81 ilde, milyonlarca evde

TÜRKİYE'NİN
LİDER
İNTERNETİ

Türk Telekom
Değerli Hissettirir

Belirli noktalar hariç.
BTK 2020 3. Çeyrek Pazar Verileri Raporu'na göre; TTNET A.Ş. Türkiye'nin abone sayısında lider sabit internet işletmecisidir.
Ayrıntılar için: www.turktelekom.com.tr